Elektronicznie podpisany przez:
Stanisław Kubicius
dnia 27 stycznia 2026 r.

UCHWAŁA NR XX/164/26
RADY POWIATU CIESZYŃSKIEGO

z dnia 27 stycznia 2026 r.

w sprawie przyjęcia dokumentu pn. "Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026 - 2035" wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 12 pkt 9ca ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 roku, poz. 1684) w związku z art. 3 pkt 3 oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 roku, poz. 198)

Rada Powiatu Cieszyńskiego uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się dokument pn.: "Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026 - 2035" wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Stanisław Kubicius

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XX/164/26
Rady Powiatu Cieszyńskiego
z dnia 27 stycznia 2026 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego

na lata 2026-2035

Cieszyn, 2025

Opracowanie:

DELTA PARTNER SP. Z O.O.

Spis treści

Wykaz skrótów użytych w opracowaniu 4

Wstęp 5

1. Wprowadzenie 6

1.1 Metodyka opracowania strategii 6

1.2 Komplementarność celów strategicznych 10

2. Podsumowanie diagnozy strategicznej 14

2.1 Charakterystyka powiatu cieszyńskiego 14

2.2 Wnioski z diagnozy 16

2.3. Analiza SWOT 26

3. Część strategiczna 30

3.1 Priorytety rozwojowe 30

3.2 Misja i wizja rozwoju powiatu cieszyńskiego 33

3.3 Cele szczegółowe 35

3.4 Kierunki interwencji 36

4. System wdrażania 45

4.1 Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii 45

4.2 Ramowy plan finansowy 45

4.3 Monitoring i ewaluacja realizacji celów strategicznych 51

Wykaz skrótów użytych w opracowaniu

B+R – Badania i rozwój (działalność badawczo-rozwojowa)

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

FESL – Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

IT (ang. Information Technology) – technologia informacyjna/informatyczna

MŚP – Małe i średnie przedsiębiorstwa

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

REGON - Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej

SWOT – narzędzie analizy strategicznej w oparciu o cztery aspekty: ang. Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia)

UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wstęp

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 jest głównym dokumentem kreującym politykę powiatu w perspektywie długookresowej, która wyznacza kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzenno-środowiskowego regionu. Jej głównym celem jest osiągnięcie wypracowanej wizji przyszłości powiatu, uwzględniającej zarówno potencjał lokalny, jak i wyzwania wynikające z dynamicznie zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych, technologicznych i klimatycznych.

Dokument ten stanowi efekt szeroko zakrojonych analiz, konsultacji społecznych oraz współpracy z przedstawicielami samorządu, organizacji społecznych, sektora gospodarczego i instytucji publicznych. Oparty jest na diagnozie sytuacji powiatu, uwzględniającej m.in. uwarunkowania demograficzne, poziom rozwoju infrastruktury, jakość środowiska, rynek pracy oraz dostępność usług publicznych. Dokument składa się z czterech części. W pierwszej przedstawiono metodykę opracowania strategii oraz komplementarność jej zapisów z najważniejszymi dokumentami planistycznymi wyższego szczebla. W drugiej zawarto wnioski wynikające z diagnozy, w tym badań statystycznych, ankietowych i warsztatowych, których podsumowanie stanowi analiza SWOT. Trzecia część zawiera misję i wizję rozwoju powiatu cieszyńskiego, cele strategiczne (cel główny i cele szczegółowe) i kierunki interwencji. W ostatniej części opisano sposób wdrażania strategii, gdzie zebrano wytyczne dotyczące monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii, a także potencjalne źródła finansowania działań.

Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii są: Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) oraz Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) wskazujące, że jednym z podmiotów kształtujących i prowadzących politykę rozwoju jest samorząd powiatowy. Istotną zasadą uwzględnioną w procesie opracowywania strategii było zachowanie spójności z kluczowymi dokumentami wyższego szczebla, dotyczącymi polityki rozwoju – w szczególności ze strategią wojewódzką, w tym przypadku *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”*. Przedmiotowy dokument jest zgodny z zapisami strategii wojewódzkiej, co pozwala na efektywniejszą realizację założeń strategicznych zdefiniowanych w części planistycznej.

Przyjęcie niniejszej strategii stanowi wyraz odpowiedzialności samorządu za przyszłość powiatu, tworzenie warunków do osiągania wysokiej jakości życia mieszkańców, podtrzymywanie tożsamości lokalnej oraz zrównoważony rozwój regionu.

1. Wprowadzenie

1.1 Metodyka opracowania strategii

Analiza *desk reseach*

Analiza typu desk research, czyli analiza danych wtórnych, polegała na przeglądzie i interpretacji dostępnych informacji statystycznych oraz jakościowych zawartych w istniejących dokumentach diagnostycznych, strategicznych i raportach. Źródłem danych były m.in. zasoby Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, dokumenty poszczególnych gmin w powiecie. Zgromadzone informacje zostały odpowiednio wybrane i ocenione pod kątem ich przydatności do opracowania diagnozy, a następnie posłużyły jako podstawa do sformułowania wniosków dotyczących analizowanego obszaru.

Badania ilościowe

Partycypacja społeczna w przygotowaniu dokumentów strategicznych jest niezwykle ważna, gdyż pozwala na poznanie opinii mieszkańców na temat funkcjonowania powiatu. Rozpoznanie realnych potrzeb mieszkańców, widocznych deficytów oraz oczekiwań pozwala na trafne zidentyfikowanie kierunków interwencji oraz przedsięwzięć do realizacji. W celu poznania opinii mieszkańców zdecydowano się na przeprowadzenie ankiety w formie papierowej i elektronicznej w terminie luty -marzec 2025 r. W badaniu udział wzięło 452 mieszkańców, którzy zostali poproszeni o ocenę funkcjonowania powiatu w poszczególnych obszarach tematycznych, wskazanie mocnych i słabych stron oraz przewag konkurencyjnych.

Badania jakościowe

Zastosowaną metodą badań jakościowych były warsztaty strategiczne moderowane przez ekspertów, będących wykonawcami dokumentu. Zostały przeprowadzone w celu zebrania pogłębionych informacji na temat zachodzących zmian oraz uwarunkowań rozwojowych mających wpływ na rozwój powiatu cieszyńskiego. Badania przeprowadzono w marcu i kwietniu 2025 r. wśród urzędników, radnych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych oraz zainteresowanych mieszkańców. Dzięki warsztatom uzyskano również informację na temat priorytetów i zadań kluczowych do realizacji.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to narzędzie analityczne, które pozwala zidentyfikować mocne i słabe strony (czynniki wewnętrzne) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne) dotyczące rozwoju powiatu. Analiza SWOT stanowiła punkt wyjścia do sformułowania celów i kierunków rozwoju zawartych w dokumencie.

Opracowanie misji i wizji

Misja nakreśla ogólny kierunek działań władz powiatu, jest jego głównym celem rozwojowym, stanowiąc uzasadnienie przyjęcia określonych celów szczegółowych. Wizja stanowi natomiast opis pożądanego stanu powiatu w perspektywie długookresowej.

Sformułowanie celów i kierunków interwencji

Cele strategiczne (cel główny i cele szczegółowe) zostały sformułowane na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy oraz analizy SWOT. Stanowią również wypadkową wniosków wynikających z badania ankietowego oraz wypracowanych podczas warsztatów. Są odpowiedzią na realne problemy, deficyty i wyzwania zdiagnozowane w powiecie, jak również zmieniające się uwarunkowania. Odpowiadają one wypracowanej misji i wizji powiatu cieszyńskiego.

Opracowanie części wdrożeniowej

W tej części skupiono się na mechanizmach monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Ponadto, rozdział ten zawiera informacje na temat potencjalnych źródeł finansowania planowanych zadań.

Do prac nad przygotowanie i realizacją strategii zostali zaangażowani partnerzy społeczno-gospodarczy Powiatu Cieszyńskiego, w tym przedstawiciele podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska, odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i przeciwdziałanie dyskryminacji. Włączenie przedstawicieli różnych środowisk odbywało się poprzez:

- Zbieranie uwag i spostrzeżeń dotyczących obecnej sytuacji powiatu cieszyńskiego oraz pomysłów i sugestii dotyczących jego dalszego rozwoju od Radnych Rady Powiatu Cieszyńskiego. Badanie prowadzono w marcu i kwietniu 2025 r. w formie formularza elektronicznego;

- Realizację badania społecznego przeprowadzonego w formie ankiety internetowej zamieszczonej na stronach internetowych Powiatu Cieszyńskiego oraz gmin wchodzących w jego skład, a także w lokalnych mediach papierowych i elektronicznych. Badanie zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 r., a udział w nim wzięły łącznie 452 osoby – mieszkańcy wszystkich gmin powiatu;
- Organizację spotkań warsztatowych i konsultacyjnych, mających na celu zebranie danych jakościowych w ramach prac diagnostycznych oraz partycypacyjne wypracowanie założeń do strategii, w tym:
    - 2 spotkań z przedstawicielami jednostek organizacyjnych i Radnymi Rady Powiatu Cieszyńskiego w dniu 24.04.2025 r., służących określeniu mocnych i słabych stron oraz wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju powiatu cieszyńskiego,
    - 2 spotkań z przedstawicielami jednostek organizacyjnych i Radnymi Rady Powiatu Cieszyńskiego w dniu 7.05.2025 r., na których zaprezentowano wyniki prac diagnostycznych, zebrano uwagi, a następnie wspólnie wypracowano propozycję celów strategicznych i określono priorytetowe kierunki działań.

Kolejny etap włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i mieszkańców w prace nad strategią obejmował konsultacje społeczne projektu dokumentu. Konsultacje trwały od 19 września do 17 października 2025 r. i skierowane były do wszystkich zainteresowanych, ze szczególnym wskazaniem na mieszkańców powiatu cieszyńskiego. Na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Cieszynie udostępniona została informacja o prowadzeniu konsultacji społecznych wraz z udostępnieniem projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035" oraz formularza konsultacyjnego. Informację o rozpoczęciu konsultacji opublikowano również w mediach społecznościowych (profil Powiatu Cieszyńskiego na portalu Facebook) oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Cieszynie, a także zamieszczono na portalu ox.pl. Konsultacje przeprowadzone były w formie składania opinii i uwag za pomocą środków komunikacji elektronicznej i w formie papierowej. Do Starostwa Powiatowego w Cieszynie w trakcie konsultacji wpłynęły dwa formularze z uwagami od mieszkańców.

Projekt „Strategii Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035" został przesłany również do wszystkich samorządów i jednostek organizacyjnych Powiatu oraz uczestników spotkań warsztatowych (partnerów społeczno-gospodarczych Powiatu) z zaproszeniem do składania uwag i propozycji zmian, uzupełnień dokumentu. W odpowiedzi na zaproszenie, swoje uwagi zgłosiło 6 podmiotów.

W trakcie trwania konsultacji zorganizowano również otwarte spotkanie konsultacyjne, które odbyło się 8 października o godz. 16:30 w Sali Sesyjnej Starostwa Powiatowego w Cieszynie (ul. Bobrecka 29).

Zaprezentowano kluczowe ustalenia strategii oraz poprowadzono dyskusję na temat ustaleń dokumentu oraz określonej w nim polityki rozwojowej Powiatu. W trakcie spotkania nie wniesiono żadnych uwag do projektu strategii.

W formach i terminie określonym w ogłoszeniu o konsultacjach, do Starostwa Powiatowego w Cieszynie wpłynęło łącznie 8 formularzy z uwagami, których treść wraz z odniesieniem przedstawiono w Sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji, opublikowanym na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Cieszynie.

Dla Strategii opracowano *Prognozę oddziaływania na środowisko*, która uzyskała pozytywną opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem Strategii, została poddana konsultacjom społecznym w dniach od 5 do 29 grudnia 2025. W trakcie konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi.

1.2 Komplementarność celów strategicznych

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 została szczegółowo przeanalizowana i zweryfikowana pod kątem jej zgodności z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Opracowanie to pozostaje w zgodzie z celami, priorytetami i kierunkami działań zawartymi w tych dokumentach, co szczegółowo przedstawiono w dalszej części rozdziału. W trakcie analizy zwrócono szczególną uwagę na zgodność celów strategicznych powiatu z zapisami innych dokumentów planistycznych, co pozwoliło na zapewnienie spójności i wzajemnego uzupełniania się przyjętych kierunków rozwoju.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – stanowi zaktualizowaną wersję średniookresowej strategii rozwoju kraju – Strategii Rozwoju Kraju 2020, zatwierdzonej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 roku. Dokument ten definiuje kluczowe zasady, cele oraz priorytety rozwoju Polski w wymiarach: gospodarczym, społecznym i przestrzennym, obejmując okres do 2020 roku oraz wyznaczając kierunki rozwoju w perspektywie do roku 2030. Głównym założeniem strategii jest stworzenie sprzyjających warunków do wzrostu dochodów obywateli, przy jednoczesnym wzmacnianiu spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i terytorialnej na terenie całego kraju.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Cel szczegółowy I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel 3. Rozwój gospodarczy
Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego
Cel szczegółowy III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	Cel 3. Rozwój gospodarczy

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności – jest dokumentem programowym, który wyznacza cele związane z procesem odbudowy oraz wzmacnianiem odporności społecznej i gospodarczej państwa w następstwie kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19. Dokument ten jest fundamentem do pozyskiwania środków z unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Celem horyzontalnym przytoczonego dokumentu jest wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej Polski.

Krajowy Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa	Cel 3. Rozwój gospodarczy
Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności	Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu
Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) – to kluczowy dokument planistyczny, który określa kierunki i zasady prowadzenia polityki regionalnej w Polsce do roku 2030. Stanowi fundament dla kształtowania rozwoju terytorialnego kraju w sposób zrównoważony i spójny, zarówno pod względem społecznym, jak i przestrzennym. Dokument ten wyznacza model rozwoju regionalnego, którego celem jest ograniczanie dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi regionami, a także wspieranie ich wewnętrznego potencjału. Głównym celem Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest osiągnięcie terytorialnie i społecznie zrównoważonego rozwoju kraju – takiego, który umożliwia każdemu regionowi wykorzystanie własnych szans rozwojowych, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności całego terytorium Polski.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel 3. Rozwój gospodarczy Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego Cel 3. Rozwój gospodarczy Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku Powiatu Cieszyńskiego
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przedstawia wizję rozwoju województwa śląskiego, która brzmi: *Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku*. Jest to najważniejszy dokument wpływający istotnie na kształt założeń planistycznych niniejszej strategii, która jest w pełni spójna z założeniami strategii województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Cel strategiczny A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	Cel 3. Rozwój gospodarczy
Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego
Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu
Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku Powiatu Cieszyńskiego

Założenia *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* są zgodne również z inicjatywą „Nowy Europejski Bauhaus” (NEB), której celem jest wsparcie realizacji Europejskiego Zielonego Ładu poprzez przyspieszenie transformacji różnych sektorów gospodarki dla poprawy jakości życia – w kierunku wysokiej jakości projektowania dla zrównoważonego rozwoju, w tym dla zmniejszenia emisyjności i wprowadzania gospodarki cyrkularnej. Zakłada się, że realizacja interwencji strategicznej wypracowanej w Strategii będzie się odbywała z uwzględnieniem zasad NEB, opartych na trzech wartościach: pięknie, zrównoważeniu i wspólnocie.

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 obejmuje swoim zakresem 12 gmin, których założenia rozwojowe określone w dokumentach strategicznych są spójne z polityką rozwojową Powiatu Cieszyńskiego. Poniżej wskazano strategie obowiązujące w gminach powiatu.

Dokumenty planistyczne poziomu lokalnego
• Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna do roku 2030, • Strategia Rozwoju Miasta Wisła na lata 2021-2030, • Strategia Rozwoju Miasta Ustroń na lata 2021-2027, • Strategia Rozwoju Gminy Skoczów na lata 2023-2030+, • Strategia Rozwoju Gminy Strumień na lata 2023-2030+, • Strategia Rozwoju Gminy Brenna na lata 2022-2030, • Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2015-2025,

- Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec na lata 2016-2025 (trwa opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Dębowiec na lata 2026-2035),
- Strategia rozwoju gminy Goleszów na lata 2016-2026,
- Strategia Rozwoju Gminy Hażlach do 2030 roku (w trakcie opracowywania),
- Strategia Rozwoju Gminy Istebna na lata 2021-2030,
- Strategia rozwoju Gminy Zebrzydowice do 2034 roku.

2. Podsumowanie diagnozy strategicznej

2.1 Charakterystyka powiatu cieszyńskiego

Powiat cieszyński położony jest w południowej Polsce, w województwie śląskim. Został utworzony w 1999 r. w ramach reformy administracyjnej – wcześniej tereny dzisiejszego powiatu znajdowały się w obrębie województwa bielskiego i katowickiego. Od północy graniczy z miastem na prawach powiatu Jastrzębiem-Zdrojem i powiatem pszczyńskim, od wschodu z powiatem bielskim, żywieckim i Miastem Bielsko-Biała, a od zachodu z Czechami, a od południa ze Słowacją. Powierzchnia powiatu wynosi 730 km^2, co stanowi blisko 6% powierzchni województwa śląskiego. W skład powiatu wchodzi 12 gmin, w tym 3 gminy miejskie: Cieszyn, Ustroń, Wisła, 2 gminy miejsko-wiejskie: Skoczów, Strumień i 7 gmin wiejskich: Brenna, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Zebrzydowice. Gęstość zaludnienia w 2023 r. wyniosła 239 osób/km^2.

Grafika 1 Lokalizacja powiatu cieszyńskiego na tle regionu

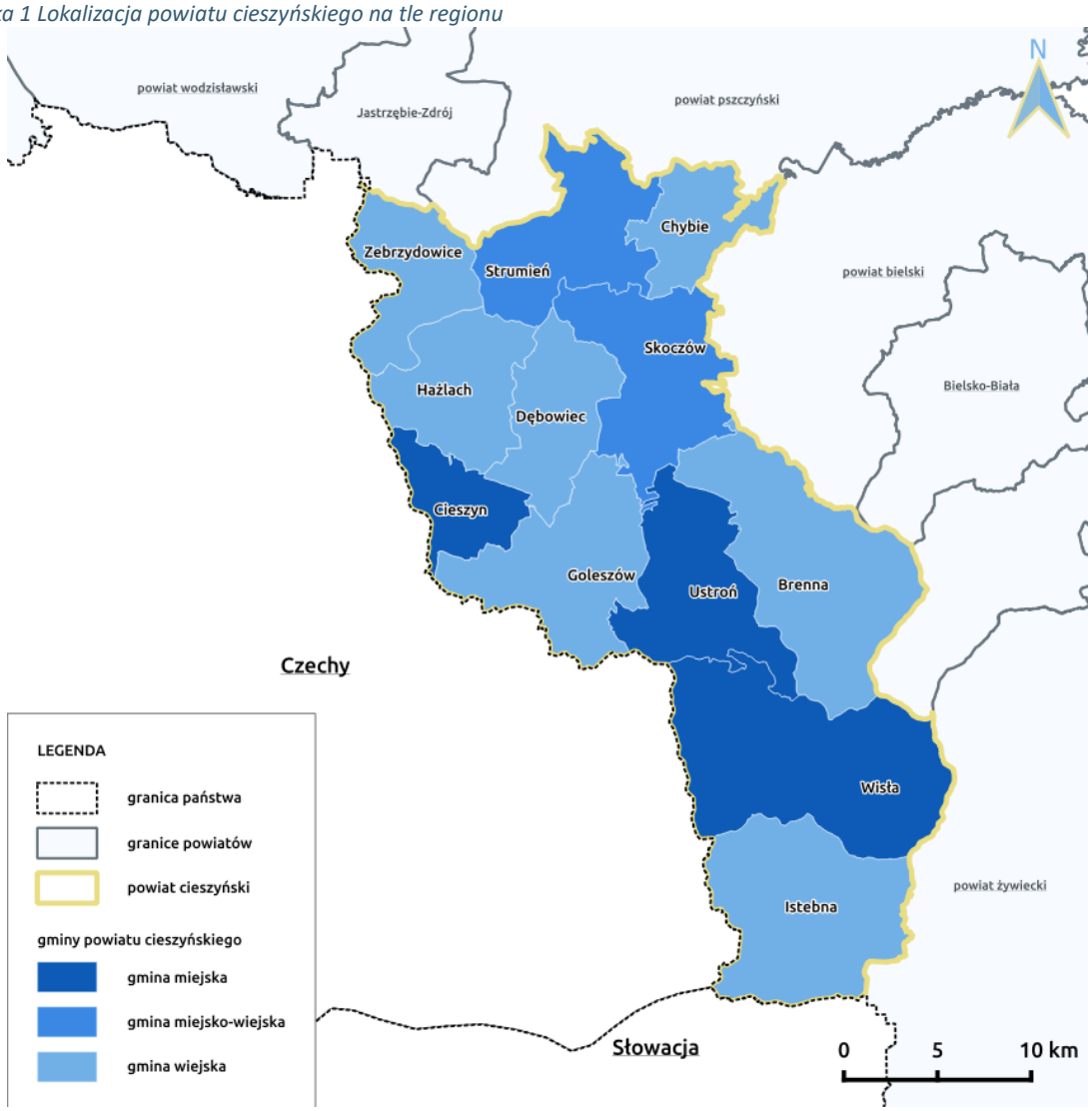

Źródło: opracowanie własne.

Środowisko przyrodnicze

Powiat cieszyński położony jest w granicach pięciu mezoregionów fizycznogeograficznych: Beskidu Śląskiego, Pogórza Śląskiego, Wysoczyzny Kończyckiej, Doliny Górnej Wisły, Międzygórza Jabłonkowsko-Koniakowskiego. Charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem ukształtowania powierzchni – w jego północnej części dominują tereny nizinne, natomiast część południowa obejmuje obszary górskie. Ukształtowanie terenu przekłada się na bogactwo przyrodnicze regionu. W północnych częściach powiatu rozwijało się rybactwo, przez co obszar ten nazywany jest „Żabim Krajem". Obszary zbiorników wodnych spełniają ważną rolę dla płazów i ptaków wodnych. Lesistość powiatu jest stosunkowo wysoka, zwłaszcza w Gminie Brenna i Mieście Wisła, gdzie lasy zajmują ponad 60% powierzchni. Pod względem składu gatunkowego w lokalnych drzewostanach dominuje świerk.

Znaczną część powierzchni powiatu obejmują różne formy ochrony przyrody – szczególnie w Gminie Brenna i Mieście Wisła, gdzie ponad 70% obszaru podlega ochronie. Na terenie powiatu znajdują się m.in.: Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, Obszar Chronionego Krajobrazu Cieszyńskie Pogórze, rezerwaty przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, pomniki przyrody oraz obszary objęte programem Natura 2000.

W ostatnich latach obserwuje się poprawę jakości powietrza w regionie, jednak nadal istotnym problemem pozostaje tzw. niska emisja, wynikająca z indywidualnego ogrzewania budynków paliwami niskiej jakości oraz użytkowania przestarzałych pieców. Dodatkowym źródłem zanieczyszczeń są zakłady przemysłowe działające na terenie powiatu oraz intensywny ruch samochodowy na głównych szlakach komunikacyjnych.

2.2 Wnioski z diagnozy

W niniejszym podrozdziale przedstawiono wnioski płynące z diagnozy dotyczącej sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno-środowiskowej i klimatycznej. Prace diagnostyczne pozwoliły na określenie priorytetów rozwojowych i zorientowanie działań na te obszary, które wymagają interwencji ukierunkowanej na poprawę sytuacji powiatu cieszyńskiego lub wykorzystanie jego potencjałów rozwojowych.

Sfera społeczna			
Wskaźnik w 2023 r.	Powiat cieszyński	Województwo śląskie	Polska
Przyrost naturalny na 1 000 ludności	-4,4	-5,6	-3,6
Saldo migracji na 1 000 ludności	0,6	-0,6	0,2
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	19,2%	17,3%	18,2%
Udział ludności w wieku produkcyjnym	57,4%	57,9%	58,4%
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym	23,4%	24,9%	23,3%
Ludność przypadająca na placówkę biblioteczną	5,5 tys.	5,7 tys.	4,5 tys.
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	4,1	3,5	4,6
Miejsca noclegowe na 1 000 mieszkańców	69	11	21
Beneficjenci pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców	228	234	338
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką żłobkową	11,7%	19,0%	19,5%
Lekarze pracujący na 10 tys. ludności	27,9	38,3	37,6
Pielęgniarki i położne pracujące na 10 tys. ludności	64,8	68,3	65,0
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	96,1%	97,8%	96,1%
Liczba absolwentów szkół zawodowych (techników i szkół branżowych) na 1 000 mieszkańców	4,7	4,2	4,3

Sytuacja demograficzna

W latach 2014–2023 liczba mieszkańców powiatu cieszyńskiego zmniejszyła się o 1,6%, osiągając poziom 174,8 tys. osób. Spadek ten był łagodniejszy niż w przypadku województwa śląskiego i kraju. Na obecną sytuację demograficzną wpływają dwa główne czynniki: przyrost naturalny oraz saldo

migracji. Z analizy danych wynika, że przyrost naturalny od lat utrzymuje się na ujemnym poziomie, natomiast saldo migracji pozostaje dodatnie. Według prognoz do 2035 r. liczba ludności powiatu może się zmniejszyć o około 2,3% w porównaniu z 2023 r., co jest relatywnie korzystniejszym wynikiem niż przewidywane zmiany w skali województwa i kraju, gdzie przewidywany jest większy spadek liczby ludności.

Wskaźniki demograficzne znacząco różnią się pomiędzy poszczególnymi gminami powiatu. Największą liczbą mieszkańców wyróżnia się Miasto Cieszyn (32,9 tys. osób), będące centrum społeczno-gospodarczym i administracyjnym powiatu. Najmniejsza Gmina Dębowiec liczy 5,7 tys. mieszkańców. W ciągu ostatniej dekady przyrost liczby mieszkańców odnotowano przede wszystkim w gminach wiejskich, z największym wzrostem w Gminie Brenna. Z kolei największy spadek miał miejsce w gminach miejskich – w szczególności w Mieście Cieszyn, które straciło 7,7% mieszkańców. Dane te wskazują na zjawisko odpływu ludności z obszarów miejskich na rzecz terenów wiejskich. Trend ten może świadczyć m.in. o pogarszającej się atrakcyjności miast powiatu jako miejsca do życia, co może być związane z niewystarczającym dostosowaniem infrastruktury miejskiej do potrzeb mieszkańców.

Należy zwrócić uwagę na rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym zarówno w powiecie, jak i w województwie oraz kraju. Wzrost tej grupy wiekowej, przy jednoczesnym spadku odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wskazuje na konieczność dostosowania infrastruktury technicznej i usług publicznych do potrzeb seniorów. Starzenie się społeczeństwa będzie postępować zgodnie z ogólnokrajowym trendem, co wymagać będzie rozwoju usług w zakresie pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz polityki senioralnej. Aby przeciwdziałać skutkom starzenia się ludności w powiecie, konieczne będzie podejmowanie działań ukierunkowanych na przyciąganie i zatrzymywanie młodych mieszkańców. Kluczowe będzie stworzenie odpowiednich warunków do życia, m.in. poprzez rozwój atrakcyjnej oferty edukacyjnej, dostępnego, społecznego budownictwa mieszkaniowego, transportu publicznego oraz usług i udogodnień skierowanych do rodzin z dziećmi.

Edukacja

Powiat cieszyński charakteryzuje się dobrą dostępnością do placówek edukacyjnych, obejmujących przedszkola, szkoły podstawowe oraz szkoły ponadpodstawowe. Publiczne szkoły ponadpodstawowe prowadzone są przez Powiat Cieszyński i wyróżniają się wysokim poziomem nauczania na tle województwa. Licea i technika działające na terenie powiatu regularnie zajmują wysokie pozycje w ogólnopolskich rankingach szkół, m.in. w zestawieniach czasopisma „Perspektywy". Uczniowie szkół z powiatu osiągają również ponadprzeciętne wyniki na egzaminach ósmoklasisty oraz egzaminach maturalnych.

Oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych w regionie jest szeroka – umożliwia kształcenie w różnych kierunkach, również tych odpowiadających zapotrzebowaniu lokalnego rynku pracy. W analizowanym okresie odnotowano zmiany w liczbie absolwentów poszczególnych typów szkół ponadpodstawowych. Zmniejszyła się liczba absolwentów liceów, natomiast liczba absolwentów techników i szkół branżowych utrzymuje się na stabilnym poziomie, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu młodzieży kształceniem zawodowym.

Jednym z atutów powiatu jest również obecność szkolnictwa wyższego. W Cieszynie funkcjonuje filia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (UŚ), oferująca kierunki związane m.in. ze sztuką, muzyką, pedagogiką, etnologią i antropologią kulturową. Powiat dysponuje zatem potencjałem w zakresie budowania tożsamości lokalnej, co może zostać wykorzystane np. poprzez zacieśnianie współpracy z Wydziałem Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ w Cieszynie w zakresie skuteczniejszej ochrony dziedzictwa i realizacji wspólnych projektów w ramach programów krajowych i unijnych.

Uzupełnieniem oferty akademickiej jest niepubliczna Akademia WSB – Wydział Zamiejscowy w Cieszynie.

Kultura

Do unikalnego dziedzictwa niematerialnego powiatu cieszyńskiego należy m.in. kulturowo zakorzenione poczucie tożsamości lokalnej, wśród rdzennych mieszkańców regionu. Przejawia się ono w gwarze, tradycyjnych strojach, pielęgnowaniu folkloru oraz obrzędów ludowych i religijnych, a także poprzez silną więź z miejscem życia. Na uwagę zasługuje również bogate dziedzictwo kulinarne oraz zachowany miejscami tradycyjny krajobraz rolniczy, w tym pasterski. Mieszkańców powiatu cechuje postawa poszanowania i tolerancji dla kulturowej odmienności ukształtowana położeniem i historycznymi dziejami regionu.

Na terenie powiatu działa kilkanaście ośrodków kultury, których zadaniem jest prowadzenie edukacji kulturalnej, organizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowym, a także realizacja zajęć i warsztatów dla różnych grup wiekowych. Uzupełnieniem oferty kulturalnej są biblioteki, których misją jest gromadzenie, archiwizacja i udostępnianie zbiorów. Instytucje kulturalne oferują bogaty program wydarzeń cyklicznych związanych z lokalnym folklorem i tradycją, takich jak: Tydzień Kultury Beskidzkiej, Mistrzostwa Drwali Beskidzkich, Wiślański Wygón Łowiec, Zawody Furmanów, Pochód z Judoszem czy Dni Koronki Koniakowskiej. W powiecie odbywają się również znaczące wydarzenia muzyczne, teatralne i filmowe, m.in.: Przegląd filmowy „Kino na Granicy", Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez Granic", Słowiańska Noc Folk Metalowa, Festiwal Muzyki Wokalnej „Viva il canto" czy Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych Złoty Kłos EURO-FOLKLOR.

Ważną rolę odgrywają także instytucje muzealne, których celem jest dokumentowanie historii Śląska Cieszyńskiego oraz działalność edukacyjna. Najważniejszą z nich jest Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie – najstarsze muzeum publiczne w Polsce i jedno z najstarszych w Europie, prowadzone przez Powiat Cieszyński. Placówka posiada filie: Muzeum Beskidzkie w Wiśle im. Andrzeja Podżorskiego, Muzeum im. Gustawa Morcinka w Skoczowie oraz Muzeum im. Zofii Kossak w Górkach Wielkich. Muzea prezentują bogate zbiory z zakresu sztuki, techniki, etnografii i archeologii. W 2025 roku utworzono nową, powiatową instytucję kultury - Centrum Edukacyjno-Kulturalne "U Kossaków" w Górkach Wielkich, którego jednym z głównych celów jest zachowanie spuścizny Zofii Kossak poprzez ochronę jej twórczości i promocję jej wizerunku zgodnie z duchem jej dzieł.

Dzięki bogatej historii regionu, powiat cieszyński może poszczycić się licznymi zabytkami kultury materialnej. Wyróżniają się one nie tylko liczbą, ale i wartością historyczną. Do najcenniejszych należą m.in.: Wzgórze Zamkowe w Cieszynie z kaplicą św. Mikołaja i Wacława (XI–XII w.), Wieża Piastowska (XIV w.), Pałac Myśliwski Habsburgów (XIX w.), cieszyński rynek oraz Kościół Jezusowy – największa świątynia ewangelicka w Polsce. Obecność zabytków stanowi niewątpliwy atut powiatu, jednak wiąże się również z koniecznością ponoszenia znacznych nakładów na ich ochronę i konserwację.

Sport, rekreacja i turystyka

Powiat cieszyński wyróżnia się dobrze rozwiniętą infrastrukturą sportową, obejmującą stadiony, hale, boiska, pływalnie, koleje linowe, trasy i wyciągi narciarskie, a także ośrodki jeździeckie. Stanowi to solidne zaplecze do rozwoju sportu, ze szczególnym uwzględnieniem sportów zimowych. Atutem powiatu są również wyjątkowe walory przyrodnicze i krajobrazowe, wynikające z jego położenia na terenach górskich. Panujący tu klimat sprzyja rozwojowi turystyki uzdrowiskowej, która koncentruje się przede wszystkim w Ustroniu. Ważnymi ośrodkami turystycznymi o randze ogólnokrajowej i międzynarodowej jest także Wisła, Gmina Brenna i Gmina Istebna.

Śląsk Cieszyński, jako region przygraniczny, należy do najbardziej zróżnicowanych kulturowo i religijnie obszarów Polski. Przez wieki współistniały tu różne narodowości, języki, religie i tradycje, tworząc unikalne dziedzictwo kulturowe. Bogata historia regionu znajduje odzwierciedlenie w licznych, cennych zabytkach zachowanych na jego terenie.

Ważnym elementem promocji turystyki i dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu cieszyńskiego jest Polska Marka Turystyczna „Śląsk Cieszyński”. Marka pozwala na prowadzenie spójnej i atrakcyjnej polityki turystycznej. Marka „Śląsk Cieszyński” w ostatnich latach była promowana m.in. za pomocą projektów transgranicznych takich jak „Śląsk Cieszyński bez Granic” oraz konkursów typu „Selfie z marką Śląsk Cieszyński”, które angażowały turystów i mieszkańców w odkrywaniu atrakcji regionu.

Z badań ruchu turystycznego w województwie śląskim wynika, że powiat cieszyński jest najchętniej odwiedzanym powiatem w całym województwie, zarówno przez turystów regionalnych, z innych regionów Polski, jak i turystów zagranicznych. Wysoka atrakcyjność turystyczna powiatu znajduje odzwierciedlenie w wysokiej liczbie miejsc noclegowych oferowanych w powiecie. Turystyka i usługi okołoturystyczne stanowią ważny element lokalnej gospodarki.

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Oferta opieki żłobkowej w powiecie cieszyńskim pozostaje słabo rozwinięta. W 2023 roku na terenie powiatu funkcjonowało zaledwie kilkanaście żłobków i klubów dziecięcych, które objęły opieką 11,7% dzieci w wieku do lat 3. Odsetek ten był wyraźnie niższy niż średnia dla województwa śląskiego i całego kraju. Niska liczba dostępnych miejsc świadczy o ograniczonej dostępności tej formy opieki. Rozwój infrastruktury żłobkowej jest kluczowy dla tworzenia przyjaznych warunków do zakładania rodziny, szczególnie w kontekście spadającego poziomu dzietności w powiecie.

System pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej w powiecie obejmuje 11 gminnych i miejskich ośrodków pomocy społecznej, 1 Centrum Usług Społecznych oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie. Na jego terenie funkcjonuje także 10 domów pomocy społecznej, z czego 3 są jednostkami organizacyjnymi powiatu, 2 środowiskowe domy samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej, Powiatowy Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Pogórzu, Punkt Interwencji Kryzysowej, sieć rodzin zastępczych oraz 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych, jak również inne podmioty/jednostki prywatne oraz gminne. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że w ostatnich latach zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Narasta natomiast zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne i medyczne, co wynika z procesu starzenia się społeczeństwa – systematycznie przybywa osób w podeszłym wieku oraz z niepełnosprawnościami. W ostatnich latach do najczęstszych przyczyn przyznania świadczeń należały długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Wzrasta także zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę pomocy społecznej, której deficyt pogłębiają trudne warunki pracy i niskie wynagrodzenia. Wzrasta również zapotrzebowanie na liczbę miejsc w pieczy zastępczej.

Ochrona zdrowia w powiecie realizowana jest przez liczne podmioty zapewniające podstawową i specjalistyczną opiekę medyczną. Kluczową jednostką jest Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie, który jest stacjonarną, wielospecjalistyczną jednostką ochrony zdrowia, dla której organem tworzącym jest Powiat Cieszyński. ZZOZ świadczy usługi w ramach 19 oddziałów całodobowych, 3 oddziałów dziennych, 2 pododdziałów i stacji dializ oraz 31 poradni, w tym 24 w Cieszynie, 2 w Ustroniu, 4 w Skoczowie oraz 1 w Wiśle. Choć w ostatnich latach liczba lekarzy, pielęgniarek i położnych w przeliczeniu na mieszkańca wzrosła, to wskaźniki te wciąż pozostają niższe

niż średnie dla województwa śląskiego i kraju, co świadczy o ograniczonej dostępności do opieki zdrowotnej.

Jednostką organizacyjną Powiatu Cieszyńskiego jest również Cieszyńskie Pogotowie Ratunkowe, do zadań statutowych którego należy m. in.: udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu ratownictwa medycznego, świadczeń ambulatoryjnych, usług transportu sanitarnego czy zabezpieczanie medyczne imprez masowych.

Sfera gospodarcza			
Wskaźnik w 2023 r.	Powiat cieszyński	Województwo śląskie	Polska
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 000 Ludności	128	123	137
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności	98	88	97
Liczba pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	390	395	402
Stopa bezrobocia	4,8%	2,6%	5,1%

Sytuacja gospodarcza

W latach 2014–2023 odnotowano rozwój lokalnej gospodarki, czego wyrazem jest m.in. wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu cieszyńskiego o 15,6%. W 2023 r. ich liczba wyniosła 22,4 tys. Lokalne środowisko biznesowe zdominowane jest przez firmy jednoosobowe i mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 pracowników.

Pod względem rodzajowym przeważają firmy działające w sektorze handlu i naprawy pojazdów, budownictwa oraz przetwórstwa przemysłowego. Największe przedsiębiorstwa w powiecie koncentrują swoją działalność głównie w branży motoryzacyjnej, produkcji tworzyw sztucznych oraz wyrobów metalowych. Pozytywnym sygnałem świadczącym o poprawie kondycji gospodarczej jest również rosnąca liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na liczbę mieszkańców.

Poszczególne gminy w powiecie cieszyńskim cechują się dużym zróżnicowaniem jeżeli chodzi o rozwój gospodarczy. Najlepiej rozwiniętą gospodarką wyróżniają się takie miasta w powiecie jak Cieszyn, Ustroń i Wisła, a także Gmina Brenna i Gmina Skoczów. Na terenie powiatu nie funkcjonują strefy inwestycyjne, brakuje większych terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą, co ogranicza rozwój gospodarczy powiatu.

Rynek pracy

Trudno jednoznacznie określić zmianę liczby pracujących mieszkańców powiatu w okresie między 2014 r. a 2023 r. z uwagi na zmiany metodologiczne zbierania danych przez Główny Urząd Statystyczny.

W latach 2014-2021 dane nie uwzględniały pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych oraz w podmiotach zatrudniających mniej niż 10 pracowników. W tym okresie liczba osób pracujących w powiecie cieszyńskim wzrosła o 4,2%. W latach 2022-2023 dane nie obejmowały jedynie pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. W 2022 r. liczba pracujących ogółem wyniosła 68 378, a w 2023 r. zmalała o 0,3% wynosząc 68 187.

Analizując dane za lata 2014–2021 oraz 2022–2023, zauważa się, że znaczną część zatrudnionych w powiecie stanowią osoby pracujące w mikroprzedsiębiorstwach. Mikroprzedsiębiorstwa są zatem głównym miejscem pracy dla wielu mieszkańców powiatu. Ponadto, z uwagi na przygraniczne położenie, część osób pracuje na terenie Czech. Największy deficyt pracowników występuje w zawodach związanych z branżą medyczną, edukacyjną, logistyczno-magazynową, gastronomiczną oraz przemysłowo-produkcyjną. Deficyt ten jest wynikiem m.in. braku odpowiednich kandydatów do pracy, nieatrakcyjnych warunków zatrudnienia, niskich wynagrodzeń oraz wysokich wymagań pracodawców, którzy oczekują dużych kwalifikacji i doświadczenia.

Statystyki dotyczące przepływów pracowniczych wskazują, że głównym miejscem pracy dla wielu mieszkańców w obrębie powiatu jest Cieszyn, Ustroń i Gmina Skoczów. Poza powiatem cieszyńskim najwięcej osób pracuje w Bielsku-Białej i Jastrzębiu-Zdroju. Przeciętna pensja brutto oferowana na terenie powiatu jest niższa od średniej dla województwa śląskiego i kraju. Warto podkreślić fakt, że wysokość zarobków oferowanych w powiecie jest jedną z najgorzej ocenianych przez ankietowanych mieszkańców elementów związanych z funkcjonowaniem rynku pracy w powiecie. Problem dotyczy także znalezienia tzw. dobrej pracy, co świadczy o niskiej atrakcyjności istniejących miejsc pracy.

Sfera przestrzenno-środowiskowa i klimatyczna			
Wskaźnik w 2023 r.	Powiat cieszyński	Województwo śląskie	Polska
Długość dróg rowerowych na 100 km^2	4,9 km	12,0 km	6,9 km
Liczba samochodów osobowych na 1 000 mieszkańców	699	689	723
Liczba mieszkań na 1 000 ludności	380	431	419
Przeciętna powierzchnia mieszkaniowa na 1 osobę	35,4 m^2	31,4 m^2	31,6 m^2
Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 000 ludności	4,4	4,4	5,9
Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	83,0%	96,0%	92,6%
Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	63,2%	79,8%	72,6%
Udział ludności korzystającej z sieci gazowej	81,2%	67,1%	56,3%
Odsetek odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów z gospodarstw domowych	56,8%	48,0%	43,5%
Lesistość	37,6%	32,2%	29,6%
Udział powierzchni objętej formami ochrony przyrody (bez obszarów Natura 2000)	33,3%	21,%	32,2%

Infrastruktura komunikacyjna

Istotnym czynnikiem warunkującym strukturę funkcjonalno-przestrzenną powiatu cieszyńskiego jest sieć komunikacyjna. Przez powiat przebiegają szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym, takie jak: droga ekspresowa S52 na odcinku Cieszyn – Bielsko-Biała, która jest elementem trasy europejskiej łączącej Polskę i Czechy, droga krajowa nr 81 oraz kilka dróg wojewódzkich. Droga ekspresowa S52 stanowi ważne połączenie tranzytowe, ponadto łączy powiat cieszyński z Bielskiem-Białą – docelowo ma być elementem Beskidzkiej Drogi Integracyjnej, która połączy Cieszyn, Bielsko-Białą i Kraków. Mimo obecności ważnych arterii transportowych, jednym z głównych problemów pozostaje niska jakość infrastruktury drogowej w powiecie.

Powiat cieszyński przecinają również linie kolejowe nr: E65, 90, 93, 150, 157, 190, 191, 694, 695. Szczególne znaczenie ma linia nr 190 na trasie Bielsko-Biała – Cieszyn, która obecnie funkcjonuje na odcinku Cieszyn – Goleszów. Fragment tej trasy prowadzący do Bielska-Białej ma zostać zrewitalizowany w ramach Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej + do 2029 roku. Inwestycja ta przyczyni się do poprawy dostępności komunikacyjnej powiatu, co będzie miało

pozytywny wpływ zarówno na jakość życia mieszkańców, jak i na wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. Powiat posiada zatem potencjał do dalszego rozwoju sieci kolejowej.

Transport

Powiat Cieszyński jest organizatorem transportu o charakterze użyteczności publicznej, natomiast operatorami tych linii są przedsiębiorstwa prywatne. Największy ruch pasażerski odnotowano na trasach prowadzących do Cieszyna. Co ważne w latach 2019-2024 odnotowano wzrost liczby sprzedawanych biletów i przewożonych pasażerów, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu transportem publicznym, który jest sukcesywnie rozwijany. Na terenie powiatu usługi przewozowe świadczą również prywatni przewoźnicy.

Infrastruktura kolejowa obejmuje 29 stacji zlokalizowanych na obszarze dziewięciu gmin. Do najważniejszych stacji kolejowych należą: Cieszyn, Skoczów, Wisła Uzdrowisko, Ustroń-Zdrój oraz Goleszów. Szczególnie duże natężenie ruchu pasażerskiego występuje na trasie Katowice – Ustroń – Wisła, zwłaszcza w okresie letnim, kiedy wielu turystów z Górnego Śląska wybiera się w Beskidy na wypoczynek.

Jednocześnie, jak wynika z badań ankietowych, respondenci wskazują na potrzebę poprawy w zakresie funkcjonowania transportu publicznego – oczekują przede wszystkim zwiększenia dostępności i częstotliwości połączeń autobusowych oraz kolejowych, a także lepszej oferty dojazdu do większych ośrodków miejskich.

Budownictwo

W latach 2014-2023 odnotowano wzrost zasobów mieszkaniowych w powiecie o 11,0%. Dynamika ta była wyższa na tle województwa śląskiego i zbliżona do sytuacji w kraju. Pomimo wzrostu liczby mieszkań dostępność mieszkaniowa w powiecie pozostaje na stosunkowo niskim poziomie. Zauważalnym i korzystnym zjawiskiem jest rosnąca liczba oddawanych do użytku mieszkań – szczególnie intensywny wzrost odnotowano po 2020 r. Jednak mimo wzrostu liczby inwestycji, wskaźnik liczby oddanych mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców pozostaje wyraźnie niższy niż średnia krajowa i porównywalny z poziomem wojewódzkim.

Najwięcej mieszkań oddano do użytku w Gminie Skoczów i Gminie Brenna. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców najwięcej mieszkań oddawano natomiast w Gminie Brenna, gdzie notowano przyrost liczby ludności oraz w Mieście Ustroń i Mieście Wisła, jednakże w miastach tych notowano w tym czasie spadek liczby mieszkańców co sugeruje, że większość tych mieszkań przeznaczana jest na cele inwestycyjne, głównie pod wynajem krótkoterminowy. Najwięcej domów jednorodzinnych wybudowano w Gminie Brenna i Gminie Skoczów.

Gospodarka odpadami i infrastruktura techniczna

W powiecie funkcjonuje kilka podmiotów zajmujących się zbiórką odpadów komunalnych. W ostatnich latach odnotowano wzrost liczby zbieranych odpadów. Co ważne, odsetek odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych utrzymywał się na poziomie wyższym niż w województwie i kraju. W 2023 r. w dwóch gminach odsetek ten wyniósł ponad 70%, co świadczy o wysokim poziomie świadomości ekologicznej mieszkańców. W kontekście rosnących wymagań dotyczących poziomu recyklingu, jakie nakładane są na gminy, konieczne jest dalsze wzmacnianie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej oraz podejmowanie działań zmierzających do wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zadania związane z dostarczaniem wody i oczyszczaniem ścieków realizowane są przez kilka przedsiębiorstw działających na terenie powiatu. Do ich głównych obowiązków należy zaopatrywanie mieszkańców w wodę pitną, utrzymanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w odpowiednim stanie technicznym oraz odbiór, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych. Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej jest zróżnicowany w zależności od gmin. W gminach położonych na obszarach górskich występują większe trudności infrastrukturalne, wynikające przede wszystkim z uwarunkowań terenowych i skomplikowanego ukształtowania powierzchni, które utrudniają rozwój oraz modernizację sieci technicznej.

2.3. Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, wyników badań ankietowych i warsztatów strategicznych stworzono podsumowanie sytuacji powiatu cieszyńskiego w formie analizy SWOT. Analiza SWOT to narzędzie wykorzystywane w planowaniu strategicznym samorządu, służące do identyfikacji jego mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań społeczno - kulturowych, gospodarczych i przyrodniczo - przestrzennych.

W ramach analizy wyodrębniono:

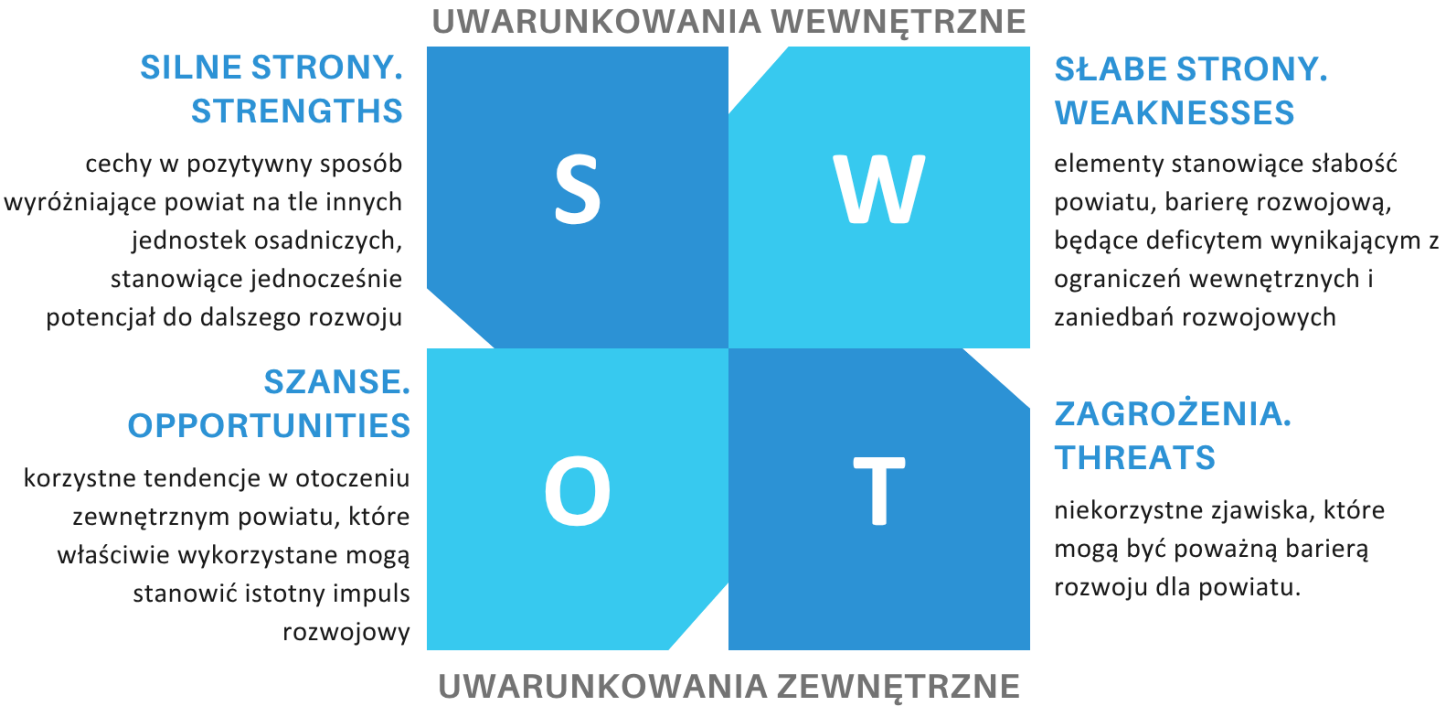

Sfera społeczno-kulturowa

Mocne strony	Słabe strony
○ Bogate i dobrze zachowane dziedzictwo kulturowe – materialne i niematerialne Śląska Cieszyńskiego, ○ Żywy folklor ludowy Górali Śląskich, ○ Silne poczucie tożsamości regionalnej mieszkańców, ○ Działalność instytucji kultury, ○ Działalność artystyczna – artyści, twórcy ludowi, tradycyjne rzemiosło, ○ Aktywność stowarzyszeń lokalnych, ○ Jakość edukacji szkolnej, ○ Tradycje akademickie, ○ Przedsiębiorczość mieszkańców, ○ System bezpieczeństwa obywateli i obrony cywilnej (m. in. straż pożarna, policja, Straż Graniczna), ○ Współpraca instytucjonalna – wewnątrzregionalna, międzyregionalna i międzynarodowa (Czechy, Słowacja),	○ Spadek liczby mieszkańców powiatu, ○ Demograficzne starzenie się populacji, ○ Emigracje młodych ludzi, ○ Poziom usług wsparcia dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, ○ Niewystarczająca oferta transportu publicznego, ○ Pogłębiające się nierówności społeczne, ○ Poziom finansowania instytucji kultury, ○ Ograniczona dostępność oferty usług medycznych (m.in. brak Oddziału Dziecięcego w Szpitalu Powiatowym, likwidacja Punktu Obsługi Klientów NFZ w Cieszynie), ○ Niedobór specjalistycznej kadry medycznej (szpital, ośrodki zdrowia), ○ Intensywna presja społeczna ze strony napływowego ruchu turystycznego, ○ Wzrost kosztów pomocy społecznej, ○ Ograniczona oferta szkół wyższych.

Sfera gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
○ Aktywność gospodarcza oparta o sektor MŚP, ○ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych, ○ Działalność rzemieślnicza i związane z tym tradycje, ○ Jakość rolnictwa i poziom kultury rolnej, ○ Tradycje gospodarcze hodowli ryb słodkowodnych,	○ Słabo zdywersyfikowana struktura gospodarcza powiatu, ○ Niska podaż dobrze opłacanych miejsc pracy, ○ Mało zróżnicowana oferta zatrudnienia, ○ Niska podaż ofert pracy dla specjalistów, ○ Niedobór lokalnych zasobów siły roboczej w sektorze turystyki i sektorów z nią powiązanych,

○ Niski poziom bezrobocia, ○ Potencjał turystyczny (walory i wyposażenie w bazę turystyczną), ○ Wysoka pozycja regionu na krajowym rynku turystycznym (certyfikowana Polska Marka Turystyczna Śląsk Cieszyński), ○ Bogata i różnorodna oferta usług turystycznych i towarzyszących, ○ Tradycje uzdrowiskowe oraz specjalistyczna oferta usług uzdrowiskowych (rehabilitacja, odnowa biologiczna), ○ Poziom rozwoju infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, ○ Przebieg dróg szybkiego ruchu o znaczeniu międzynarodowym (tranzyt międzynarodowy), ○ System połączeń komunikacją publiczną wewnątrz powiatu, ○ Potencjał rozwoju odnawialnych źródeł energii (m. in. pozyskiwanej z biogazu i biomasy).	○ Ograniczona oferta wsparcia przedsiębiorczości, inkubowania firm i sieciowania biznesu na szczeblu powiatowym, ○ Przepustowość oraz jakość dróg publicznych, ○ Niedobór szybkich połączeń międzymiastowych środkami komunikacji publicznej – międzyregionalnych i międzynarodowych, ○ Szybko rosnące zapotrzebowanie energetyczne na terenach górskich.

Sfera przyrodniczo - przestrzenna

Mocne strony	Słabe strony
○ Położenie nadgraniczne ○ Międzyregionalne oraz transgraniczne powiązania funkcjonalne, ○ Wysoka jakość walorów przyrodniczych, ○ Zróżnicowanie krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki i rekreacji, ○ Obecność różnych form ochrony przyrody, ○ Ukształtowanie powierzchni sprzyjające przewietrzaniu terenów zabudowanych.	○ Postępująca urbanizacja terenów górskich, ○ Rozczłonkowanie kompleksów leśnych, ○ Wysoka podatność na występowanie powodzi z uwagi na stale rosnący udział powierzchni nieprzepuszczalnych na terenach górskich (zabudowa stała, drogi leśne i łąkowe), ○ Dominacja świerka w składzie gatunkowym lasów górskich, ○ Niekontrolowane rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń stałych, gazowych i płynnych w środowisku (odpady bytowe, niska emisja), ○ Dyspersja zabudowy na terenach górskich i pogórskich I związany z tym wzrost kosztów rozwoju infrastruktury komunalnej.

Szanse	Zagrożenia
○ Dostępność środków finansowych na cele rozwojowe ze źródeł zewnętrznych (m. in. fundusze Unii Europejskiej, programy krajowe), ○ Polityki socjalne na poziomie rządowym i regionalnym, ○ Rządowe i regionalne polityki prewencyjne mające na celu przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym, ○ Dynamiczny rozwój gospodarczy metropolii oraz rozlewanie się powiązań ekonomicznych wokół tych ośrodków, ○ Dobra dostępność komunikacyjna ośrodków zagranicznych – Wiedeń, Praga, Żylina, ○ Wysoka rozpoznawalność ośrodków turystycznych (Ustroń, Wisła, Brenna, Istebna) na krajowym rynku turystycznym, ○ Dostępność miejsc pracy w ostrawskim obszarze metropolitalnym, ○ Programy rozwoju regionalnych połączeń komunikacyjnych (linia kolejowa 190, Beskidzka Droga Integracyjna), ○ Rozwój zjawiska pracy zdalnej.	○ Krajowy trend demograficzny – niska dzietności starzenie się społeczne, ○ Emigracja ludzi młodych do ośrodków metropolitalnych, ○ Wymywanie kapitału finansowego i pracy przez pozaregionalne ośrodki gospodarcze (konurbacja katowicka, region bielski), ○ Wzrost częstotliwości występowania katastrofalnych zjawisk klimatycznych i hydrologicznych, ○ Przestępczość o charakterze transgranicznym i międzynarodowym, ○ Ekonomiczna przewaga oraz praktyki biznesowe międzynarodowych podmiotów gospodarczych, ○ Agresywna działalność deweloperska na terenach górskich, ○ Silna konkurencja między ośrodkami turystycznymi na obszarach górskich w kraju i Europie, ○ Konsekwencje wojny na Ukrainie, ○ Eksploatacja gospodarcza lasów górskich

3. Część strategiczna

3.1 Priorytety rozwojowe

W wyniku przeprowadzonych prac diagnostycznych zidentyfikowano mocne i słabe strony powiatu cieszyńskiego oraz szanse i zagrożenia mające wpływ na jego dalszy rozwój. Na bazie zebranych informacji określono priorytety rozwojowe powiatu w perspektywie średniookresowej:

Zapewnianie wysokiej jakości i komfortu życia oraz bezpieczeństwa w oparciu o szeroką ofertę wysokiej jakości usług oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę

W założeniu, zapewnienie wysokiej jakości i komfortu życia mieszkańców powiatu cieszyńskiego opiera się na tworzeniu nowoczesnej i dostępnej bazy infrastrukturalnej oraz szerokiej oferty usług publicznych, które odpowiadają na aktualne i prognozowane potrzeby społeczności. Oferta usług publicznych, zwłaszcza w zakresie ochrony zdrowia i opieki senioralnej, powinna być elastycznie dostosowywana do zmieniającej się struktury demograficznej. Jako integralny element działań w zakresie oferty usług należy uważać także utrzymanie wysokiego poziomu edukacji w powiecie oraz jej dostosowanie do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Zakłada się, że rozwój i podniesienie jakości usług publicznych świadczonych w powiecie przełoży się na wzrost jakości życia jego mieszkańców, a tym samym pozwoli na ograniczenie emigracji. Dzięki rozwojowi nowoczesnego, opartego na współpracy i dopasowanego do potrzeb rynku pracy szkolnictwa możliwe będzie zagwarantowanie dostępu do wysokiej jakości edukacji, co na kolejnym etapie ułatwi młodym ludziom start na rynku pracy. Ograniczy to ryzyko odpływu młodzieży do innych regionów w poszukiwaniu zatrudnienia odpowiadającego ich wykształceniu czy kwalifikacjom.

W odniesieniu do jakości i komfortu życia, kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju powiatu cieszyńskiego ma również tworzenie i rozwijanie zrównoważonego systemu transportu i komunikacji, w tym modernizacja infrastruktury drogowej, rozbudowa transportu zbiorowego i wspieranie jego publicznych form oraz wspieranie mikromobilności poprzez budowę chodników i ścieżek rowerowych. W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców, należy również rozwijać i modernizować systemy bezpieczeństwa, w tym zwłaszcza infrastrukturę przeciw-powodziową. Równolegle prowadzone powinny być działania na rzecz utrzymania i rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w celu zapobiegania jej degradacji i umożliwienia jej efektywnego wykorzystywania. Dodatkowo, ze względu na postępujące się starzenie społeczeństwa i prognozowany stały wzrost udziału seniorów w strukturze demograficznej, wszelkie inwestycje infrastrukturalne powinny uwzględniać potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, tak aby infrastruktura powiatu była dostępna i przyjazna dla wszystkich.

Reakcja na zmieniające się tendencje demograficzne – depopulację, starzenie się społeczeństwa	W obliczu postępującej depopulacji oraz starzenia się społeczeństwa, kluczowe znaczenie ma elastyczne reagowanie na zmieniające się tendencje demograficzne oraz dostosowywanie do nich oferty usług publicznych. Istotny w tym zakresie jest bieżący monitoring i reorganizacja placówek zarządzanych przez Powiat Cieszyński – szczególnie w obszarach edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej – z uwzględnieniem realnej dostępności kadry oraz zmieniających się potrzeb mieszkańców. Konieczne jest także dążenie do zatrzymania odpływu młodych ludzi poprzez tworzenie sprzyjających warunków do życia i rozwoju dla rodzin z dziećmi. Z myślą o rosnącej rokrocznie liczbie seniorów, polityka społeczna powinna być systematycznie dostosowywana do ich potrzeb, zapewniając wsparcie, bezpieczeństwo i integrację. Ważnym aspektem działań w tym zakresie jest również zapobieganie zjawiskom takim jak wykluczenie społeczne, co ma istotne znaczenie dla utrzymania spójności społecznej i wysokiej jakości życia w powiecie cieszyńskim.
Zachowanie, pielęgnowanie i promocja bogatego dziedzictwa kulturowego	Bogate dziedzictwo kulturowe stanowi fundament lokalnej i regionalnej tożsamości oraz potencjał dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. W celu jego pełnego wykorzystania, konieczne jest zwiększenie nakładów finansowych na kulturę i wsparcie działalności instytucji kulturalnych, aby umożliwić im rozwój oraz skuteczną ochronę materialnego i niematerialnego dziedzictwa. Różnorodność kulturowa powiatu cieszyńskiego powinna być również aktywnie wykorzystywana do tworzenia atrakcyjnej i unikalnej oferty turystycznej, bazującej na lokalnej historii, tradycjach i rzemiośle. Równocześnie istotne jest wspieranie kapitału społecznego poprzez budowanie silnej tożsamości lokalnej, integrację mieszkańców wokół wspólnych wartości i dziedzictwa, co sprzyja tworzeniu spójnej i zaangażowanej społeczności.
Dywersyfikacja struktury gospodarczej i dostępnych miejsc pracy, podniesienie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw	Dywersyfikacja struktury gospodarczej oraz podniesienie poziomu innowacyjności lokalnych przedsiębiorstw stanowią kluczowe kierunki rozwoju powiatu, mające na celu poprawę sytuacji na rynku pracy i zwiększenie jego atrakcyjności, zwłaszcza dla młodych mieszkańców. Dążenie do wzrostu wynagrodzeń, rozszerzania oferty pracodawców zgodnie z profilem lokalnego szkolnictwa średniego i wyższego oraz tworzenie różnorodnych, nowoczesnych miejsc pracy stanowią fundamenty interwencji w wymiarze gospodarczym. Istotne jest przy tym przyciąganie wykwalifikowanej kadry, w szczególności do placówek oświatowych i ochrony zdrowia, co ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Istotnym elementem działań jest pozyskiwanie inwestorów, przede wszystkim z branż wysokich technologii i sektorów kreatywnych, które mogą stymulować innowacyjność i rozwój lokalnej gospodarki. Równolegle należy wspierać kształcenie ustawiczne oraz proces przekwalifikowywania zawodowego, aby umożliwić elastyczne dostosowanie do zmieniającego się rynku pracy. Uzupełnieniem działań gospodarczych powinien być rozwój i promocja atrakcyjnej, całorocznej oferty turystycznej, opartej na zasadach zrównoważonego i świadomego rozwoju. Istotnym aspektem jest również promocja wśród mieszkańców i turystów lokalnych producentów i usługodawców, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do wzmocnienia i rozwoju lokalnej gospodarki oraz wzrostu zatrudnienia w regionie.

Dbałość o walory przyrodnicze i krajobrazowe

Troska o środowisko przyrodnicze stanowi jeden z kluczowych priorytetów rozwojowych powiatu cieszyńskiego, w oparciu o założenie, że zachowanie równowagi między rozwojem infrastruktury a ochroną środowiska jest warunkiem trwałego dobrostanu mieszkańców. Niezbędna jest skuteczna ochrona przyrody oraz ograniczanie presji urbanizacyjnej i turystycznej na obszary szczególnie wrażliwe przyrodniczo. Powiat Cieszyński podejmuje działania na rzecz utrzymania ładu przestrzennego i racjonalnego planowania zagospodarowania przestrzennego, które będzie spójne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Istotnym aspektem interwencji w tym zakresie jest również adaptacja do zmian klimatu oraz przeciwdziałanie ich negatywnym skutkom, m.in. poprzez działania prewencyjne i inwestycje w zieloną infrastrukturę. Równolegle prowadzona będzie szeroko zakrojona edukacja ekologiczna, skierowana zarówno do mieszkańców, jak i samorządów, aby wzmacniać świadomość ekologiczną i promować odpowiedzialne podejście do polityki przestrzennej oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Interwencja strategiczna na lata 2026-2035 obejmuje działania skupione na wielokierunkowym rozwoju powiatu cieszyńskiego, którego celem jest zapewnienie jego mieszkańcom wysokiej jakości życia. Działania obejmują zwiększanie dostępności do wysokiej jakości oferty usług i wydajnej infrastruktury, a także wspieranie wspólnot lokalnych, angażowania się mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych w sprawy powiatu tak, aby jego rozwój postępował zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami różnych grup interesariuszy.

3.2 Misja i wizja rozwoju powiatu cieszyńskiego

W celu określenia głównego kierunku, w jakim będzie zmierzała polityka rozwojowa powiatu cieszyńskiego, sformułowano misję stanowiącą nadrzędny cel przyświecający działaniom władz, lokalnej społeczności i innym interesariuszom. Jest to swego rodzaju deklaracja określająca główne intencje i wartości, którymi kieruje się powiat w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Misją powiatu cieszyńskiego jest dążenie do osiągnięcia wysokiego poziomu i jakości życia mieszkańców, poprzez tworzenie sprzyjających warunków rozwoju gospodarczego i społecznego, zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju, a także ochrona wartości kulturowych i wartości społecznych leżących u podstaw tożsamości regionalnej Śląska Cieszyńskiego.

MISJA

Realizacja tak sformułowanej misji (głównego celu powadzonej polityki rozwojowej) pozwoli na osiągnięcie wymiernych rezultatów w każdym wymiarze – społecznym, gospodarczym, przestrzennym i przyrodniczym. Dzięki temu sytuacja rozwojowa powiatu cieszyńskiego w 2035 r. będzie przedstawiała się następująco:

Obszar		Elementy wizji powiatu cieszyńskiego w 2035 roku
Jakość życia		Powiat cieszyński oferuje wysoką jakość życia dzięki nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze, bezpiecznemu otoczeniu, dopasowanej do potrzeb mieszkańców ofercie usług publicznych oraz przyjaznej przestrzeni sprzyjającej zdrowiu, aktywności i integracji społecznej.
Tożsamość lokalna		Powiat cieszyński jest miejscem życia ludzi zintegrowanych wokół bogatego dziedzictwa kulturowego i lokalnej tożsamości, gdzie aktywne społeczeństwo, różnorodność kulturowa i wspólne wartości stanowią fundament rozwoju społeczno-gospodarczego.
Gospodarka		Powiat cieszyński jest regionem rozwiniętym pod względem gospodarczym, z bogatą ofertą atrakcyjnych miejsc pracy.

Turystyka		Powiat cieszyński jest regionem atrakcyjnym turystycznie, przyciągającym odwiedzających z całego kraju oraz z zagranicy.
Infrastruktura drogowa i transport		Infrastruktura transportowa, drogowa i kolejowa na terenie powiatu cieszyńskiego jest nowoczesna, dostępna pod względem ekonomicznym i dostosowana do potrzeb mieszkańców. Powiat eliminuje wykluczenie transportowe.
Dostępność komunikacyjna		Powiat cieszyński posiada szybkie i wygodne połączenia komunikacyjne z Czechami, Słowacją oraz sąsiednimi powiatami.
Środowisko przyrodnicze		Powiat cieszyński rozwija się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ochrony środowiska przyrodniczego.
Edukacja		Wszyscy mieszkańcy powiatu cieszyńskiego mają równy dostęp do wysokiej jakości i bogatej oferty edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb rynku pracy.
Opieka medyczna i wsparcie społeczne		Oferta usług publicznych powiatu cieszyńskiego jest dostosowana do potrzeb starzejącej się społeczności. Mieszkańcy powiatu mają łatwy dostęp do opieki medycznej i opieki senioralnej oraz szybkiej i profesjonalnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

3.3 Cele szczegółowe

Aby zrealizować wizję rozwoju powiatu cieszyńskiego i spełnić oczekiwania szerokiej grupy interesariuszy, sformułowano sześć celów szczegółowych, obejmujących kluczowe wymiary funkcjonowania powiatu: społeczny, gospodarczy, przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy:

Wymiary		Cele szczegółowe
Społeczny	→	**Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych**
	→	**Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego**
Gospodarczy	→	**Cel 3. Rozwój gospodarczy**
	→	**Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego**
Przestrzenny	→	**Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej**
Klimatyczno-środowiskowy	→	**Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu**

3.4 Kierunki interwencji

W ramach każdego z celów szczegółowych wyznaczono kluczowe kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia. Kierunki te określają narzędzia i sposoby realizacji przyjętych celów.

Cel 1.	→	Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych
Kierunek interwencji 1.1.	→	**Rozwój nowoczesnego, dopasowanego do potrzeb rynku pracy szkolnictwa**

Zakres planowanej interwencji:

- Stały monitoring rynku pracy i dopasowywanie oferty kształcenia do jego potrzeb, w tym poprzez inicjowanie i rozwijanie współpracy środowisk oświatowych, gospodarczych i społecznych w zakresie określania kierunków kształcenia w regionie i możliwości realizacji praktyk zawodowych
- Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego i średniego, w tym poprzez doposażanie placówek oświatowych w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne
- Zwiększanie atrakcyjności oferty edukacyjnej, w tym poprzez tworzenie klas patronackich przy współpracy z uczelniami wyższymi, lokalnymi przedsiębiorcami i inwestorami
- Ułatwianie „dobrego startu" młodym mieszkańcom powiatu cieszyńskiego, w tym poprzez wsparcie doradztwa zawodowego realizowanego we współpracy z jednostkami edukacyjnymi, poradniami i przedsiębiorcami w zakresie orientacji zawodowej uczniów
- Wyrównywanie szans uczniów z różnych obszarów powiatu, w tym poprzez zapewnianie dostępnej komunikacyjnie oferty edukacyjnej
- Rozwój oferty kształcenia ustawicznego i promocja uczenia się przez całe życie
- Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w oparciu o sieć lokalnych szkół
- Promocja potencjału edukacyjnego powiatu cieszyńskiego wśród mieszkańców powiatu, regionu i kraju
- Podejmowanie przez władze samorządowe i uczelniane wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, w tym przyszkolnej bazy rekreacyjno-sportowej
- Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli
- Inicjowanie i rozwijanie współpracy szkół i organizacji młodzieżowych z ośrodkami w kraju i z zagranicy w zakresie wspólnych programów, wymiany młodzieżowej, nauki języków obcych itp.

Kierunek interwencji 1.2.	→	Ochrona zdrowia

Zakres planowanej interwencji:

- Dążenie do zapewnienia wysokiej jakości usług z zakresu ochrony zdrowia z uwzględnieniem dostępności dla wszystkich grup wiekowych i założeniem różnych formuł (publicznych, prywatnych, publiczno-prywatnych itp.)
- Zwiększenie dostępności świadczeń medycznych oraz dążenie do zapewnienia pełnego zakresu specjalistycznych usług medycznych w powiecie, w tym opieki stomatologicznej, psychologicznej i psychiatrycznej
- Wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanych do wszystkich grup wiekowych – dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów
- Zapewnianie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego mieszkańcom
- Tworzenie preferencyjnych warunków zatrudnienia dla lekarzy specjalistów oraz pozostałego personelu medycznego w lokalnych oddziałach medycznych
- Utrzymanie sprawnie funkcjonującego systemu ratownictwa medycznego w powiecie

Kierunek interwencji 1.3.	→	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego

Zakres planowanej interwencji:

- Tworzenie oferty rozrywkowej bazującej na dziedzictwie historyczno-kulturowym
- Wspieranie działalności ośrodków kultury w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych i imprez integracyjnych
- Sieciowanie i wspieranie rozwoju spójnej oferty sportowej, kulturalnej, rozrywkowej w gminach powiatu oraz jej aktywna promocja
- Zwiększenie dostępności i podnoszenie standardu infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

Cel 2.	→	Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego
Kierunek interwencji 2.1.	→	**Rozwój polityki społecznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Podniesienie efektywności systemu pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej
- Udzielanie pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych
- Wspieranie rodzin wielodzietnych oraz promowanie modelu rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej
- Tworzenie warunków do wielopokoleniowej wymiany doświadczeń i umiejętności, w tym m.in. promocja wolontariatu i wspieranie wzmacniania relacji sąsiedzkich
- Upowszechnianie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu
- Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych
- Tworzenie i wspieranie wdrażania programów i projektów dotyczących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej
- Opracowanie i wdrożenie programu wsparcia dla młodych osób, m.in. w postaci preferencyjnych warunków i/lub dotacji do zakupu działki/mieszkania na terenie powiatu cieszyńskiego
- Wsparcie budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu
- Wsparcie samorządów powiatu w realizowaniu polityki mieszkaniowej ukierunkowanej na zwiększenie dostępności mieszkań i zasobu mieszkaniowego będącego w ich zasobie

Kierunek interwencji 2.2.	→	**Rozwój polityki senioralnej oraz wspieranie osób z niepełnosprawnościami**

Zakres planowanej interwencji:

- Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego
- Opracowanie i wprowadzenie wspólnie z gminami polityki senioralnej, w tym współpraca oraz tworzenie warunków do lepszej wymiany informacji międzyinstytucjonalnej w zakresie działań na poziomie gminy i powiatu
- Rozwój sieci Dziennych Domów Seniora
- Tworzenie warunków do odpowiedniego funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami
- Likwidacja barier ograniczających możliwości uczestnictwa w życiu społecznym osobom z niepełnosprawnościami

- Wspieranie osób z niepełnosprawnościami i w podeszłym wieku w niezależnym i samodzielnym życiu poprzez rozwój programów asystencji oraz opieki wytchnieniowej
- Inicjowanie i realizowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zwiększania świadomości społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami
- Zapobieganie i zmniejszenie zjawiska dyskryminacji na rynku pracy z uwagi na ograniczenia zdrowotne i stopień niepełnosprawności
- Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji o charakterze integracyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnościami

Kierunek interwencji 2.3.	→	**Zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli**

Zakres planowanej interwencji:

- Edukacja społeczna w zakresie bezpieczeństwa obywatelskiego we współpracy ze służbami mundurowymi
- Rozwój systemu alarmowania i łączności w gminach i powiecie, w tym w oparciu o infrastrukturę telekomunikacyjną i światłowodową
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym zagrażającym bezpieczeństwu
- Wspieranie działalności służb mundurowych i komunalnych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, w tym m.in. poprzez rozwój i modernizację zaplecza, wyposażenia, środków transportu
- Usprawnienie i podniesienie poziomu możliwości i skuteczności reagowania na zagrożenia i zjawiska o charakterze kryzysowym
- Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa i miejsc strategicznych na wypadek sytuacji kryzysowych i konieczności ewakuacji
- Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa informatycznego Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych

Kierunek interwencji 2.4.	→	**Współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi ośrodkami aktywności społecznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Wspieranie działających w powiecie organizacji pozarządowych, w tym zapewnianie wsparcia merytorycznego, organizacyjnego, finansowego i technicznego
- Wspieranie grup i ośrodków aktywności społecznej (m.in. klubów/kół lokalnych i środowiskowych)
- Wspieranie działalności społeczników i liderów społeczności lokalnych
- Wspieranie lokalnych twórców kultury oraz szczególnie utalentowanej młodzieży
- Wzmacnianie współpracy samorządu z sektorem pozarządowym, w tym tworzenie zespołów doradczych z udziałem organizacji pozarządowych i mieszkańców powiatu

- Wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej, dumy z pochodzenia i poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania
- Wdrażanie i rozwijanie narzędzi partycypacji społecznej, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu partycypacji

Cel 3.	→	Rozwój gospodarczy
Kierunek interwencji 3.1.	→	**Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu**

Zakres planowanej interwencji:

- Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów, zwłaszcza z branż wysokich technologii (w tym technologii podwójnego zastosowania) i branż kreatywnych
- Wspieranie sektora MŚP oraz przedsiębiorczości indywidualnej
- Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca atrakcyjnego dla wyspecjalizowanych sektorów gospodarki (np. B+R, sztuczna inteligencja itp.)
- Dążenie do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie
- Powołanie podmiotu wspierającego przedsiębiorczość i przedsiębiorców w powiecie
- Zacieśnianie współpracy z jednostkami edukacyjnymi w zakresie rozwoju gospodarczego powiatu
- Stworzenie platformy współpracy sektora edukacji i przedsiębiorców w zakresie wymiany doświadczeń i informacji
- Wspieranie działań zmierzających do tworzenia baz danych o ofertach/terenach inwestycyjnych/turystycznych powiatu cieszyńskiego
- Efektywna współpraca z podmiotami ekonomii społecznej
- Promocja lokalnych przedsiębiorstw i producentów wśród mieszkańców powiatu

Kierunek interwencji 3.2.	→	**Aktywizacja rynku pracy i wspieranie przedsiębiorczości**

Zakres planowanej interwencji:

- Rozwój rynku pracy w kierunku branż wysokich technologii i branż kreatywnych
- Tworzenie pracowni warsztatowych (tzw. labów) w szkołach, szczególnie w branżach, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy
- Tworzenie programów szkoleniowych dla młodzieży, kształtowanie ducha aktywności i wrażliwości społecznej wśród młodzieży, edukowanie w zakresie praw pracowniczych i przedsiębiorczości
- Wspieranie i organizacja doradztwa, dokształcania i przekwalifikowania zawodowego
- Wspieranie aktywności zawodowej, w tym zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych i powyżej 50. roku życia
- Promocja wiedzy o dostępnych formach zatrudnienia i związanych z nimi prawami i obowiązkami wśród mieszkańców powiatu

Kierunek interwencji 3.3.	→	**Rozwój turystyki**

Zakres planowanej interwencji:

- Rozwijanie produktów turystycznych o randze krajowej i międzynarodowej
- Promocja turystyki i dziedzictwa kulturowego regionu w ramach certyfikowanej Polskiej Marki Turystycznej „Śląsk Cieszyński", zwłaszcza promocja lokalnych produktów markowych Śląska Cieszyńskiego
- Włączanie w ofertę turystyczną powiatu wytworów/produktów lokalnego rzemiosła
- Wspieranie wykorzystania terenów poprzemysłowych do tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych
- Rozwijanie i uzupełnianie całorocznej oferty turystycznej w powiecie w oparciu o infrastrukturę i usługi turystyczne
- Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań monitorujących rozwój turystyki w regionie
- Rozwijanie transgranicznej oferty turystycznej we współpracy z samorządami Czech i Słowacji
- Wspieranie stałego podnoszenia standardu i jakości usług turystycznych w powiecie
- Wypracowanie, wdrażanie i aktualizacja koncepcji rozwoju turystyki w powiecie, zwłaszcza z uwzględnieniem idei turystyki zrównoważonej

Cel 4.	→	**Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego**
Kierunek interwencji 4.1.	→	**Zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego powiatu**

Zakres planowanej interwencji:

- Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej, z uwzględnieniem jej specyfiki
- Wspieranie działań mających na celu zachowanie kulturowego dziedzictwa materialnego i niematerialnego powiatu
- Tworzenie nowoczesnych form udostępniania dziedzictwa materialnego
- Tworzenie mechanizmów wsparcia instytucji kultury
- Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego powiatu
- Wspieranie lokalnego rzemiosła, pielęgnowanie lokalnej przedsiębiorczości, małych zakładów rzemieślniczych, włączanie ich w ofertę turystyczną
- Stworzenie instytucji animującej i wspierającej wielopokoleniową wymianę doświadczeń z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz promującej dziedzictwo kulturowe poza powiatem
- Wspieranie tożsamości lokalnej i przywiązania mieszkańców do swojego miejsca zamieszkania w oparciu o silną tożsamość kulturową powiatu

- Podnoszenie świadomości mieszkańców i przedsiębiorców na temat wagi i potrzeby ochrony wspólnych zasobów i wartości kulturowych
- Wspieranie lokalnych artystów i rzemieślników w zakresie promocji i zachowania niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego oraz pamięci o lokalnych tradycjach
- Wspieranie programów czytelnictwa oraz edukacji kulturalnej i artystycznej dla dzieci i młodzieży
- Wspieranie badań regionalnych w zakresie dziedzictwa kulturowego
- Wspieranie rewitalizacji zabytków i przestrzeni zabytkowych

Kierunek interwencji 4.2.	→	**Kształtowanie wyróżniającego się wizerunku powiatu cieszyńskiego**

Zakres planowanej interwencji:

- Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, uczniom, studentom, pracownikom i przedsiębiorcom oraz turystom
- Koordynacja i pogłębianie współpracy transgranicznej, rozwijanie relacji polsko-czeskich i polsko-słowackich
- Promocja regionu za granicą
- Promocja oferty inwestycyjnej powiatu
- Wykorzystywanie zróżnicowanych form marketingu, w tym współpraca z prywatnymi inwestorami w zakresie działań promocyjnych i wizerunkowych powiatu
- Organizacja lub wsparcie organizacji cyklicznych, różnorodnych, rozpoznawalnych w skali regionu i kraju wydarzeń promujących powiat, w tym wydarzeń sportowych o randze ogólnopolskiej lub międzynarodowej
- Budowa i rozwijanie katalogu produktów lokalnych w oparciu o elementy tożsamości regionalnej oraz jego aktywna promocja

Cel 5.	→	**Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej**
Kierunek interwencji 5.1.	→	**Rozwój transportu zbiorowego i infrastruktury drogowej**

Zakres planowanej interwencji:

- Rozwój systemu komunikacji publicznej, tworzenie nowych połączeń międzygminnych i ponadlokalnych, w tym połączeń autobusowych i kolejowych
- Rozwój oferty komunikacyjnej wraz ze zwiększaniem dostępności transportu publicznego
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych IT dla komunikacji
- Rozwój sieci dróg powiatowych – budowa nowych i modernizacja istniejących dróg
- Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych, inwestycje w oświetlenie

Kierunek interwencji 5.2.	→	**Efektywne gospodarowanie przestrzenią i obiektami użyteczności publicznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Wspieranie gmin powiatu w zakresie rekultywacji i zagospodarowywania terenów pokopalnianych i poprzemysłowych, w celu wykorzystania ich na rzecz lokalnych społeczności oraz gospodarki powiatu (funkcje turystyczno-rekreacyjne, społeczne, kulturowe i gospodarcze)
- Utrzymanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo, obszarów górskich
- Dążenie do ograniczania chaosu przestrzennego i niekontrolowanego rozwoju zabudowy
- Dążenie do integracji planowania przestrzennego w gminach powiatu – współpraca z samorządami w zakresie wypracowania i wdrażania spójnych standardów zagospodarowania przestrzeni z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatu
- Poprawa standardu, funkcjonalności i dostępności powiatowych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, w tym poprzez remonty, prace modernizacyjne i rozbudowy
- Dążenie do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym

Cel 6.	→	**Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu**
Kierunek interwencji 6.1.	→	**Ochrona wartości przyrodniczych oraz kształtowanie świadomości ekologicznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Realizowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej oraz promocja postaw proekologicznych
- Angażowanie przedstawicieli samorządów, mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania z zakresu ochrony środowiska
- Wspieranie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza, wód i gleb
- Ochrona wód i lasów
- Dążenie do tworzenia nowych ujęć wody
- Dążenie do racjonalnego wykorzystania potencjału dostępnych zasobów odnawialnych źródeł energii (wody, wód termalnych, biomasy, wiatru, biogazu, słońca) oraz wspieranie systemu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii
- Wspieranie i realizacja działań na rzecz ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych
- Budowa systemu monitoringu jakości środowiska wraz ze stworzeniem jednolitych standardów w powiecie w zakresie ochrony wód, powietrza, lasów oraz gleby

Kierunek interwencji 6.2.	→	Wspieranie adaptacji do zmian klimatu

Zakres planowanej interwencji:

- Wzmacnianie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwijanie systemu retencji i efektywne gospodarowanie wodami
- Ochrona przeciwpowodziowa, w tym przede wszystkim realizacja działań wspierających naturalną retencję wodną oraz modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej
- Ochrona przeciwpożarowa i zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska przyrodniczego
- Wspieranie tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków)

4. System wdrażania

4.1 Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 określa cele strategiczne, działania niezbędne do ich osiągnięcia oraz ogólne kierunki rozwoju powiatu w średniookresowej perspektywie. Aby skutecznie wdrożyć zapisy strategii, konieczne jest zastosowanie odpowiednich narzędzi, stworzenie właściwych warunków organizacyjnych i instytucjonalnych, które umożliwią realizację założeń zawartych w dokumencie.

Nadzór nad realizacją celów strategicznych (celu głównego i celów szczegółowych) sprawować będzie Rada Powiatu Cieszyńskiego, a odpowiedzialność za wdrożenie strategii ponosić będzie Zarząd Powiatu Cieszyńskiego, ze Starostą Cieszyńskim na czele. Wykonanie poszczególnych działań strategicznych, w tym pozyskiwanie środków na ich finansowanie, będzie leżało w gestii odpowiednich komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Cieszynie oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu.

4.2 Ramowy plan finansowy

W ramach niniejszej strategii uwzględniono szereg przedsięwzięć, których pomyślna realizacja będzie w dużej mierze zależała od dostępności środków finansowych samorządu terytorialnego. Z uwagi na ograniczone zasoby budżetowe Powiatu Cieszyńskiego, niezbędne będzie pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, aby zapewnić realizację zaplanowanych projektów strategicznych. Budżet powiatu może okazać się niewystarczający do pokrycia wszystkich kosztów związanych z realizacją zamierzonych działań, dlatego kluczowe stanie się pozyskiwanie funduszy z różnych programów krajowych oraz unijnych.

W realizacji strategii istotną rolę odegrają środki, które będą dostępne w ramach polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021–2027. W szczególności, wsparcie będzie pochodziło z Programu Fundusze Europejskie dla Śląska 2021-2027, który umożliwi finansowanie przedsięwzięć dostosowanych do potrzeb regionalnych. Ponadto, wsparcie będzie możliwe dzięki Programom Współpracy Transgranicznej Interreg, które wspierają inicjatywy współpracy z sąsiednimi regionami, oraz Krajowym Programom Operacyjnym, zapewniającym środki na realizację działań na poziomie krajowym. Dzięki tym funduszom, możliwe będzie zrealizowanie wielu kluczowych projektów, które w długoterminowej perspektywie przyczynią się do rozwoju powiatu, poprawy jakości życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju regionu.

Potencjalnymi źródłami finansowania realizacji celów zawartych w niniejszej strategii są m.in.:

- środki Unii Europejskiej - środki funduszy strukturalnych, środków przeznaczonych na realizację wspólnych polityk oraz programów wspólnotowych, wśród których wymienić należy m.in.:
    - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) – odnoszą się do finansowania projektów związanych z poprawą sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy, zwiększeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniem opieki nad dziećmi, podnoszeniem jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracją społeczną, rozwojem usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.
    - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) – finansowanie projektów przyczyniających się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu.
    - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które będą zwiększać konkurencyjność lokalnej gospodarki.
    - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – dedykowane dla projektów związanych z rozwojem cyfryzacji, w tym z rozwojem e-usług oraz wzmocnieniem cyberbezpieczeństwa w przedsiębiorstwach i JST.
    - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) – fundusze przeznaczone na szkolenia dla beneficjentów korzystających ze środków Funduszy Europejskich, działania informacyjno-promocyjne oraz rozwój systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych.
    - Interreg Europa Środkowa 2021-2027 – finansowanie działań na rzecz wzmacniania innowacji, wspierania transformacji energetycznej, ochrony środowiska, poprawy połączeń transportowych na obszarach wiejskich i peryferyjnych, rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym.
    - Interreg Czechy-Polska 2021-2027 – finansowanie działań związanych z turystyką, transportem, rozwojem przedsiębiorczości, tworzeniem zintegrowanego systemu ratownictwa i ochrony środowiska, współpracą instytucji i mieszkańców pogranicza.
    - Interreg Polska-Słowacja 2021-2027 – finansowanie działań wspierających branżę turystyczną rekreacyjną i kulturalną, zwiększających dostępność komunikacyjną pogranicza, przystosowujących do zmian klimatu, wzmacniających bioróżnorodność.
- publiczne środki krajowe pochodzące z budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego, które zlokalizowane są w granicach administracyjnych powiatu cieszyńskiego oraz inne środki jednostek oraz form organizacyjno-prawnych sektora finansów publicznych, w tym m.in. środki będące w dyspozycji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

- inna publiczna pomoc zagraniczna,
- wkład własny beneficjentów pomocy,
- darowizny,
- środki własne fundacji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych.

W latach 2020-2024 wydatki majątkowe inwestycyjne Powiatu Cieszyńskiego wyniosły łącznie około 186 mln zł – średnio 37,2 mln zł na rok. Na podstawie tych wyliczeń można oszacować, że w trakcie realizacji niniejszej strategii w okresie 2026-2035 Powiat poniesie wydatki inwestycyjne w wysokości około 372,2 mln zł. Wartości mogą być mniejsze bądź większe, w zależności od sytuacji gospodarczej i zmieniających się kosztów związanych z realizacją projektów strategicznych.

Poniżej przedstawiono przewidywany udział procentowy wydatków na poszczególne cele strategiczne wraz z określeniem szacunkowych wartości nakładów finansowych przewidzianych na realizację zaplanowanych w ich ramach działań.

Tabela 1 Szacowane wartości wydatków ponoszonych na realizację celów strategicznych

Szacowana łączna wartość wydatków: 372,2 mln zł					
Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych	Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego	Cel 3. Rozwój gospodarczy	Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego	Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej	Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu
20%	15%	15%	15%	20%	15%
74,4 mln zł	55,8 mln zł	55,8 mln zł	55,8 mln zł	74,4 mln zł	55,8 mln zł

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja zaplanowanych celów w pełnym zakresie będzie możliwa pod warunkiem pozyskania zewnętrznego wsparcia, którego wartość na chwilę opracowywania Strategii jest trudna do oszacowania ze względu na zróżnicowane poziomy dofinansowywania poszczególnych przedsięwzięć z rozmaitych programów krajowych i europejskich. W poniższej tabeli zawarto potencjalne, proponowane źródła finansowania poszczególnych celów niniejszej strategii.

Tabela 2 Potencjalne źródła finansowania działań zaplanowanych w ramach strategii

Cel szczegółowy	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
Cel 1. Rozwój i podniesienie	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027	Priorytet FESL.06 Fundusze Europejskie dla edukacji

Cel szczegółowy	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
jakości usług publicznych		Priorytet FESL.08 Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.01 Umiejętności Priorytet FERS.02 Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.06 Zdrowie
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 1. Innowacyjne społeczeństwa
	Narodowy Fundusz Zdrowia	
	Programy Ministerstwa Zdrowia	
	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej (i inne Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki)	
Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027	Priorytet FESL.05 Fundusze Europejskie dla rynku pracy Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa Priorytet FESL.08 Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.01 Umiejętności Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie
	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	
Cel 3. Rozwój gospodarczy	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027	Priorytet FESL.01 Fundusze Europejskie na inteligentny rozwój Priorytet FESL.05 Fundusze Europejskie dla rynku pracy Priorytet FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.01 Umiejętności
	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Priorytet FENG.01 Wsparcie dla przedsiębiorców Priorytet FENG.02 Środowisko sprzyjające innowacjom
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 1. Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej
	Program Interreg Czechy-Polska 2021-2027	Priorytet 2. Turystyka Priorytet 5. Przedsiębiorczość
	Program Interreg Polska-Słowacja 2021-2027	Priorytet 3. Twórcze i atrakcyjne turystycznie Pogranicze

Cel szczegółowy	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027	Priorytet FESL.08 Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.07 Kultura
	Program Interreg Czechy-Polska 2021-2027	Priorytet 2. Turystyka Priorytet 4. Współpraca instytucji i mieszkańców pogranicza
	Program Interreg Polska-Słowacja 2021-2027	Priorytet 3. Twórcze i atrakcyjne turystycznie Pogranicze Priorytet 4. Współpraca instytucji i mieszkańców Pogranicza
Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027	Priorytet FESL.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój Priorytet FESL.03 Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności Priorytet FESL.04 Fundusze Europejskie dla sprawnego transportu Priorytet FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR Priorytet FENX.04 Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet FENX.05 Wsparcie sektora transportu z EFRR
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności” Komponent E „Zielona, inteligentna mobilność”
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 3. Współpraca na rzecz lepiej połączonej Europy Środkowej
	Program Interreg Czechy-Polska 2021-2027	Priorytet 3. Transport
	Program Interreg Polska-Słowacja 2021-2027	Priorytet 2. Lepiej połączone Pogranicze
Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027	Priorytet FESL.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój Priorytet FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 2. Społeczeństwa rozważnie korzystające z wody Priorytet 3. Społeczeństwa neutralne dla klimatu
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej
	Program Interreg Czechy-Polska 2021-2027	Priorytet 1. Zintegrowany system ratownictwa i środowisko

Cel szczegółowy	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
	Program Interreg Polska-Słowacja 2021-2027	Priorytet 1. Przyjazne naturze i bezpieczne Pogranicze

Źródło: opracowanie własne.

4.3 Monitoring i ewaluacja realizacji celów strategicznych

Jednym z kluczowych elementów realizacji strategii jest systematyczny monitoring, który służy ocenie stopnia zaawansowania we wdrażaniu jej założeń. Proces ten pozwala na gromadzenie danych dotyczących osiąganych rezultatów, co umożliwia identyfikację potencjalnych problemów, a także wprowadzenie odpowiednich korekt lub aktualizacji dokumentu. Regularne monitorowanie przyczynia się do lepszego ukierunkowania działań na realizację przyjętych celów rozwojowych oraz gwarantuje spójność, poprawność i skuteczność podejmowanych działań. Monitoring pełni również istotną funkcję w przygotowaniu ewaluacji strategii, dlatego powinien być prowadzony co najmniej raz w roku. Raport z monitoringu wskaźników będzie elementem raportów o stanie powiatu, pozwalając na bieżący monitoring prowadzonych przedsięwzięć.

Poniższa tabela zawiera zestaw kluczowych oczekiwanych rezultatów oraz wskaźników przyjętych do oceny poziomu realizacji ich osiągnięcia. Wskaźniki zostały dobrane ze względu na ich mierzalność, dostępność danych oraz możliwość regularnego aktualizowania. Główne źródło danych stanowi Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dla większości wskaźników przyjęto rok bazowy 2024, w niektórych przypadkach z uwagi na brak nowszych danych przyjęto dane za 2023 r. Dane potrzebne do monitorowania strategii są co roku publikowane na stronie BDL GUS, co pozwala na zachowanie jednolitej metodologii, bieżące śledzenie postępów oraz analizę wyników w szerokim horyzoncie czasowym.

Wybrane wskaźniki stanowią miary rezultatu, które umożliwiają ocenę oraz monitorowanie zmian zachodzących w wyniku realizacji poszczególnych działań w określonej perspektywie czasowej. Wskaźniki te pozwalają zatem na analizę efektów i skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz ich wpływu na sytuację docelową, co daje pełniejszy obraz postępu i osiągnięć.

Kierunki interwencji	Wybrane oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych					
1.1. Rozwój nowoczesnego, dopasowanego do potrzeb rynku pracy szkolnictwa	Poprawa sytuacji młodych ludzi (absolwentów lokalnych szkół) na rynku pracy.	Udział zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych ogółem (%)	4,6	Spadek	BDL GUS
1.2. Ochrona zdrowia	Wzrost dostępności wysokiej jakości oferty usług medycznych.	Liczba udzielonych porad lekarskich na 1000 ludności (podstawowa opieka zdrowotna)	467	Wzrost	BDL GUS
1.3. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Poprawa dostępności oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby wydarzeń kulturalnych i większe zaangażowanie lokalnych społeczności w życie kulturalne, rozrywkowe, rekreacyjne powiatu.	Liczba uczestników imprez organizowanych przez jednostki kultury ogółem na 1000 mieszkańców	2 196,7	Wzrost	BDL GUS
Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego					
2.1. Rozwój polityki społecznej	Hamowanie odpływu mieszkańców, zwłaszcza młodych ludzi poprzez tworzenie warunków dla rodzin z dziećmi.	Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców	0,01	Wzrost	BDL GUS
2.2. Rozwój polityki senioralnej oraz wspieranie osób z niepełnosprawnościami	Aktywizacja seniorów i osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie ich uczestnictwa w życiu społecznym, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego.	Udział osób będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej (%)	4,1	Wzrost	BDL GUS
2.3. Zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli	Usprawnienie i podniesienie poziomu możliwości i skuteczności reagowania na zagrożenia miejscowe.	Udział zdarzeń, do których czas dotarcia jest mniejszy niż 15 min, w ogólnej liczbie zdarzeń wymagających interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej (%)	86,1	wzrost	BDL GUS
2.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi ośrodkami aktywności społecznej	Tworzenie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia organizacji pozarządowych oraz realizowania polityki partycypacji społecznej.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	4,25	wzrost	BDL GUS
Cel. 3. Rozwój gospodarczy					

Kierunki interwencji	Wybrane oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
3.1. Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu	Tworzenie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności	132	wzrost	BDL GUS
3.2. Aktywizacja rynku pracy i wspieranie przedsiębiorczości	Poprawa sytuacji na rynku pracy i obniżenie stopy bezrobocia rejestrowanego.	Stopa bezrobocia rejestrowanego (%)	4,8	spadek	BDL GUS
	Zwiększanie poziomu wynagrodzeń niwelowanie nierówności dochodowych.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	7 528,35	wzrost	BDL GUS
3.3. Rozwój turystyki	Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu i wzrost liczby turystów korzystających z jego oferty.	Udzielone noclegi na 1000 ludności	11 697	wzrost	BDL GUS
Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego					
4.1. Zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego powiatu	Rozwój oferty kulturalnej i turystycznej opartej na lokalnym/regionalnym dziedzictwie i wzrost liczby osób korzystających z tej oferty.	Zwiedzający wystawy w muzeach i galeriach sztuki na 10 000 ludności (sektor publiczny ogółem)	2 496[1]	wzrost	BDL GUS
4.2. Kształtowanie wyróżniającego się wizerunku powiatu cieszyńskiego	Budowa wyróżniającego się wizerunku powiatu i zwiększenie jego rozpoznawalności, w tym za granicą.	Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców	5 532	wzrost	BDL GUS
Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej					
5.1. Rozwój transportu zbiorowego i infrastruktury drogowej	Rozbudowa i poprawa stanu technicznego i systemu integracji infrastruktury drogowej i transportowej.	Długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km^2 powierzchni (km)	210,4[2]	wzrost	BDL GUS
5.2. Efektywne gospodarowanie przestrzenią i obiektami użyteczności publicznej	Integracja planowania przestrzennego w gminach powiatu poprzez wypracowanie i wdrażanie spójnych	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	92,1	wzrost	BDL GUS

[1] Według danych za 2023 r.
[2] Jw.

Kierunki interwencji	Wybrane oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
	standardów zagospodarowania przestrzeni uwzględnianych w aktach prawa miejscowego.				
Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu					
6.1. Ochrona wartości przyrodniczych oraz kształtowanie świadomości ekologicznej	Utrzymanie i ochrona zasobów przyrodniczych oraz ograniczenie ich degradacji.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	33,3	Utrzymanie poziomu lub wzrost	BDL GUS
6.2. Wspieranie adaptacji do zmian klimatu	Podniesienie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz zmniejszenie ryzyka wystąpienia klęsk żywiołowych.	Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności	20[3]	spadek	BDL GUS

[3] Według danych za 2023 r.

Wymienione powyżej wskaźniki zostaną wykorzystane do oceny stopnia realizacji celów zawartych w strategii. Proces ewaluacji strategii będzie opierał się na kilku kluczowych kryteriach, które umożliwią kompleksową analizę skuteczności i zasadności podejmowanych działań, takich jak:

- Trafność – to kryterium pozwala ocenić, na ile przyjęte cele odpowiadają na zidentyfikowane (lub nowo pojawiające się) problemy oraz rzeczywiste potrzeby społeczno-gospodarcze. Analiza w tym zakresie obejmuje zgodność działań z zadaniami przypisanymi powiatowi, obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadnością podejmowanych inicjatyw z punktu widzenia interesu publicznego.
- Efektywność – odnosi się do relacji pomiędzy nakładami a osiągniętymi rezultatami. Ocenie podlega racjonalność wykorzystania zasobów – finansowych, organizacyjnych i ludzkich, a także to, czy możliwe byłyby alternatywne, bardziej opłacalne metody realizacji danego działania.
- Skuteczność – określa w jakim stopniu udało się osiągnąć zaplanowane cele. W tym kontekście analizie podlega, czy działania przyniosły zakładane efekty w całości, częściowo, czy też nie zostały zrealizowane zgodnie z założeniami.
- Użyteczność – określa, dla jakich konkretnych grup społecznych dane działania okazały się przydatne, i w jakim stopniu zaspokoiły ich potrzeby. Pozwala to na ocenę społecznej wartości realizowanych przedsięwzięć.
- Trwałość – dotyczy długofalowego wpływu zrealizowanych działań. Sprawdzana będzie zdolność efektów do utrzymania się w czasie, także po zakończeniu finansowania zewnętrznego czy zakończeniu realizacji projektów.

Ocena strategii z wykorzystaniem powyższych kryteriów umożliwi nie tylko analizę bieżących efektów, ale również wskazanie potencjalnych obszarów wymagających modyfikacji lub dalszego wsparcia w przyszłości.

W okresie obowiązywania strategii rekomendowane jest przeprowadzenie co najmniej dwóch ewaluacji. W 2030 r. przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji międzyokresowej (mid-term), sprawdzającej stopień realizacji założeń strategicznych, której celem będzie ewentualne wskazanie konieczności wprowadzenia aktualizacji strategii. W 2035 r. przeprowadzona zostanie ewaluacja końcowa (ex-post), która pozwoli na ostateczną ocenę działań zrealizowanych w ramach niniejszej strategii, a także sprawdzeniu ich wpływu na jakość życia mieszkańców powiatu cieszyńskiego.

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego

na lata 2026-2035

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Cieszyn, 2025

24 listopada 2025 r.

Dokument został opracowany przez mgr inż. Adriannę Siekierkę

Spis treści

1

1. Przedmiot i zakres opracowania ... 4
2. Cel i zakres merytoryczny opracowania ... 5
3. Zakres prognozy ... 6
4. Metody pracy i materiały źródłowe ... 8
5. Opis Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 ... 9
5.1. Przedmiot i podmiot ... 9
5.2. Komplementarność z innymi dokumentami ... 11
5.3. Misja i wizja ... 15
5.4. Cele strategiczne i kierunki działań ... 17
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ... 28
6.1. Charakterystyka powiatu cieszyńskiego ... 28
6.2. Istniejący stan środowiska ... 30
6.2.1. Jakość powietrza ... 30
6.2.2. Zagrożenie hałasem ... 45
6.2.3 Pola Elektromagnetyczne ... 52
6.2.4. Wody ... 53
6.2.5. Gospodarka wodno-ściekowa ... 87
6.2.6. Gleby ... 92
6.2.7. Zasoby przyrodnicze ... 93
6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska ... 170
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym . 171
8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu ... 179
9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko ... 213
9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody ... 214
9.2. Korytarze ekologiczne ... 246
9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta ... 247
9.4. Ludzie ... 250
9.5. Powietrze atmosferyczne ... 251
9.6. Klimat ... 252
9.7. Zabytki oraz dobra materialne ... 254
9.8. Zasoby naturalne ... 255
9.9. Wody ... 256
9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi ... 262
9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne ... 263
9.12. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów ... 265
9.13. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii ... 265
10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu 267
11. Propozycja działań alternatywnych ... 272
12. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne ... 273
13. Monitoring i ewaluacja realizacji celów strategicznych ... 274
14. Podsumowanie i wnioski ... 279
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym ... 280
16. Zestawienie tabel i rysunków ... 285

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035.* Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOŚ, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
4. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
5. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
    - różnorodność biologiczną;
    - ludzi;
    - zwierzęta;
    - rośliny;
    - wodę;
    - powietrze;

- powierzchnię ziemi;
- krajobraz;
- klimat;
- zasoby naturalne;
- zabytki;
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
2. rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo znak: WOOŚ.411.155.2025.AB.2 z dnia 2 października 2025 r.) oraz z Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Katowicach (pismo znak: NS-NZ.9022.22.12.2025 z dnia 25 września 2025 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035

5.1. Przedmiot i podmiot

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 jest głównym dokumentem kreującym politykę powiatu w perspektywie długookresowej, która wyznacza kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzenno-środowiskowego regionu. Jej głównym celem jest osiągnięcie wypracowanej wizji przyszłości powiatu, uwzględniającej zarówno potencjał lokalny, jak i wyzwania wynikające z dynamicznie zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych, technologicznych i klimatycznych.

Dokument ten stanowi efekt szeroko zakrojonych analiz, konsultacji społecznych oraz współpracy z przedstawicielami samorządu, organizacji społecznych, sektora gospodarczego i instytucji publicznych. Oparty jest na diagnozie sytuacji powiatu, uwzględniającej m.in. uwarunkowania demograficzne, poziom rozwoju infrastruktury, jakość środowiska, rynek pracy oraz dostępność usług publicznych. Dokument składa się z czterech części. W pierwszej przedstawiono metodykę opracowania strategii oraz komplementarność jej zapisów z najważniejszymi dokumentami planistycznymi wyższego szczebla. W drugiej zawarto wnioski wynikające z diagnozy, w tym badań statystycznych, ankietowych i warsztatowych, których podsumowanie stanowi analiza SWOT. Trzecia część zawiera misję i wizję rozwoju powiatu cieszyńskiego, cele strategiczne (cel główny i cele szczegółowe) i kierunki interwencji. W ostatniej części opisano sposób wdrażania strategii, gdzie zebrano wytyczne dotyczące monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii, a także potencjalne źródła finansowania działań.

Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii są: Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) oraz Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) wskazujące, że jednym z podmiotów kształtujących i prowadzących politykę rozwoju jest samorząd powiatowy. Istotną zasadą uwzględnioną w procesie opracowywania strategii było zachowanie spójności z kluczowymi dokumentami wyższego szczebla, dotyczącymi polityki rozwoju – w szczególności ze strategią wojewódzką, w tym przypadku *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”*. Przedmiotowy dokument jest zgodny z zapisami strategii wojewódzkiej, co pozwala na efektywniejszą realizację założeń strategicznych zdefiniowanych w części planistycznej.

Przyjęcie niniejszej strategii stanowi wyraz odpowiedzialności samorządu za przyszłość powiatu, tworzenie warunków do osiągania wysokiej jakości życia mieszkańców, podtrzymywanie tożsamości lokalnej oraz zrównoważony rozwój regionu.

5.2. Komplementarność z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 została szczegółowo przeanalizowana i zweryfikowana pod kątem jej zgodności z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Opracowanie to pozostaje w zgodzie z celami, priorytetami i kierunkami działań zawartymi w tych dokumentach, co szczegółowo przedstawiono w dalszej części rozdziału. W trakcie analizy zwrócono szczególną uwagę na zgodność celów strategicznych powiatu z zapisami innych dokumentów planistycznych, co pozwoliło na zapewnienie spójności i wzajemnego uzupełniania się przyjętych kierunków rozwoju.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – stanowi zaktualizowaną wersję średniookresowej strategii rozwoju kraju – Strategii Rozwoju Kraju 2020, zatwierdzonej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 roku. Dokument ten definiuje kluczowe zasady, cele oraz priorytety rozwoju Polski w wymiarach: gospodarczym, społecznym i przestrzennym, obejmując okres do 2020 roku oraz wyznaczając kierunki rozwoju w perspektywie do roku 2030. Głównym założeniem strategii jest stworzenie sprzyjających warunków do wzrostu dochodów obywateli, przy jednoczesnym wzmacnianiu spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i terytorialnej na terenie całego kraju.

Tabela 1. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Cel szczegółowy I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	Cel 3. Rozwój gospodarczy.
Cel szczegółowy II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego.
Cel szczegółowy III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	Cel 3. Rozwój gospodarczy.

źródło: opracowanie własne

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności – jest dokumentem programowym, który wyznacza cele związane z procesem odbudowy oraz wzmacnianiem odporności społecznej i gospodarczej państwa w następstwie kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19. Dokument ten jest fundamentem do pozyskiwania środków z unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania

Odporności. Celem horyzontalnym przytoczonego dokumentu jest wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej Polski.

Tabela 2. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Krajowy Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa.	Cel 3. Rozwój gospodarczy.
Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności.	Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej. Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu.
Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki.	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego.

źródło: opracowanie własne

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) – to kluczowy dokument planistyczny, który określa kierunki i zasady prowadzenia polityki regionalnej w Polsce do roku 2030. Stanowi fundament dla kształtowania rozwoju terytorialnego kraju w sposób zrównoważony i spójny, zarówno pod względem społecznym, jak i przestrzennym. Dokument ten wyznacza model rozwoju regionalnego, którego celem jest ograniczanie dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi regionami, a także wspieranie ich wewnętrznego potencjału. Głównym celem Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest osiągnięcie terytorialnie i społecznie zrównoważonego rozwoju kraju – takiego, który umożliwia każdemu regionowi wykorzystanie własnych szans rozwojowych, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności całego terytorium Polski.

Tabela 3. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	Cel 3. Rozwój gospodarczy. Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej.
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.	Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego. Cel 3. Rozwój gospodarczy. Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku Powiatu Cieszyńskiego.
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych.

źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przedstawia wizję rozwoju województwa śląskiego, która brzmi: Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Jest to najważniejszy dokument wpływający istotnie na kształt założeń planistycznych niniejszej strategii, która jest w pełni spójna z założeniami strategii województwa.

Tabela 4. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035
Cel strategiczny A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej.	Cel 3. Rozwój gospodarczy.
Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca.	Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych. Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego.
Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.	Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej. Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu.
Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym.	Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku Powiatu Cieszyńskiego.

źródło: opracowanie własne

Założenia *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* są zgodne również z inicjatywą „Nowy Europejski Bauhaus" (NEB), której celem jest wsparcie realizacji Europejskiego Zielonego Ładu poprzez przyspieszenie transformacji różnych sektorów gospodarki dla poprawy jakości życia – w kierunku wysokiej jakości projektowania dla zrównoważonego rozwoju, w tym dla zmniejszenia emisyjności i wprowadzania gospodarki cyrkularnej. Zakłada się, że realizacja interwencji strategicznej wypracowanej w Strategii będzie się odbywała z uwzględnieniem zasad NEB, opartych na trzech wartościach: pięknie, zrównoważeniu i wspólnocie.

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 obejmuje swoim zakresem 12 gmin, których założenia rozwojowe określone w dokumentach strategicznych są spójne z polityką rozwojową Powiatu Cieszyńskiego. Poniżej wskazano strategie obowiązujące w gminach powiatu.

Dokumenty planistyczne poziomu lokalnego
• Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna do roku 2030; • Strategia Rozwoju Miasta Wisła na lata 2021-2030; • Strategia Rozwoju Miasta Ustroń na lata 2021-2027; • Strategia Rozwoju Gminy Skoczów na lata 2023-2030+; • Strategia Rozwoju Gminy Strumień na lata 2023-2030+; • Strategia Rozwoju Gminy Brenna na lata 2022-2030; • Strategia Rozwoju Gminy Chybie na lata 2015-2025; • Strategia Rozwoju Gminy Dębowiec na lata 2016-2025 (trwa opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Dębowiec na lata 2026-2035); • Strategia rozwoju gminy Goleszów na lata 2016-2026; • Strategia Rozwoju Gminy Hażlach do 2030 roku (w trakcie opracowywania); • Strategia Rozwoju Gminy Istebna na lata 2021-2030; • Strategia rozwoju Gminy Zebrzydowice do 2034 roku.

5.3. Misja i wizja

W celu określenia głównego kierunku, w jakim będzie zmierzała polityka rozwojowa powiatu cieszyńskiego, sformułowano misję stanowiącą nadrzędny cel przyświecający działaniom władz, lokalnej społeczności i innym interesariuszom. Jest to swego rodzaju deklaracja określająca główne intencje i wartości, którymi kieruje się powiat w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Misją powiatu cieszyńskiego jest dążenie do osiągnięcia wysokiego poziomu i jakości życia mieszkańców, poprzez tworzenie sprzyjających warunków rozwoju gospodarczego i społecznego, zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju, a także ochrona wartości kulturowych i wartości społecznych leżących u podstaw tożsamości regionalnej Śląska Cieszyńskiego.

MISJA

Realizacja tak sformułowanej misji (głównego celu powadzonej polityki rozwojowej) pozwoli na osiągnięcie wymiernych rezultatów w każdym wymiarze – społecznym, gospodarczym, przestrzennym i przyrodniczym. Dzięki temu sytuacja rozwojowa powiatu cieszyńskiego w 2035 r. będzie przedstawiała się następująco:

Obszar		Elementy wizji powiatu cieszyńskiego w 2035 roku
Jakość życia		Powiat cieszyński oferuje wysoką jakość życia dzięki nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze, bezpiecznemu otoczeniu, dopasowanej do potrzeb mieszkańców ofercie usług publicznych oraz przyjaznej przestrzeni sprzyjającej zdrowiu, aktywności i integracji społecznej.
Tożsamość lokalna		Powiat cieszyński jest miejscem życia ludzi zintegrowanych wokół bogatego dziedzictwa kulturowego i lokalnej tożsamości, gdzie aktywne społeczeństwo, różnorodność kulturowa i wspólne wartości stanowią fundament rozwoju społeczno-gospodarczego.
Gospodarka		Powiat cieszyński jest regionem rozwiniętym pod względem gospodarczym, z bogatą ofertą atrakcyjnych miejsc pracy.

Turystyka		Powiat cieszyński jest regionem atrakcyjnym turystycznie, przyciągającym odwiedzających z całego kraju oraz z zagranicy.
Infrastruktura drogowa i transport		Infrastruktura transportowa, drogowa i kolejowa na terenie powiatu cieszyńskiego jest nowoczesna, dostępna pod względem ekonomicznym i dostosowana do potrzeb mieszkańców. Powiat eliminuje wykluczenie transportowe.
Dostępność komunikacyjna		Powiat cieszyński posiada szybkie i wygodne połączenia komunikacyjne z Czechami, Słowacją oraz sąsiednimi powiatami.
Środowisko przyrodnicze		Powiat cieszyński rozwija się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ochrony środowiska przyrodniczego.
Edukacja		Wszyscy mieszkańcy powiatu cieszyńskiego mają równy dostęp do wysokiej jakości i bogatej oferty edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb rynku pracy.
Opieka medyczna i wsparcie społeczne		Oferta usług publicznych powiatu cieszyńskiego jest dostosowana do potrzeb starzejącej się społeczności. Mieszkańcy powiatu mają łatwy dostęp do opieki medycznej i opieki senioralnej oraz szybkiej i profesjonalnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

5.4. Cele strategiczne i kierunki działań

Aby zrealizować wizję rozwoju powiatu cieszyńskiego i spełnić oczekiwania szerokiej grupy interesariuszy, sformułowano sześć celów szczegółowych, obejmujących kluczowe wymiary funkcjonowania powiatu: społeczny, gospodarczy, przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy:

Wymiary		Cele szczegółowe
Społeczny	→	**Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych**
	→	**Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego**
Gospodarczy	→	**Cel 3. Rozwój gospodarczy**
	→	**Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego**
Przestrzenny	→	**Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej**
Klimatyczno-środowiskowy	→	**Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu**

W ramach każdego z celów szczegółowych wyznaczono kluczowe kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia. Kierunki te określają narzędzia i sposoby realizacji przyjętych celów.

Cel 1.	→	**Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych**
Kierunek interwencji 1.1.	→	**Rozwój nowoczesnego, dopasowanego do potrzeb rynku pracy szkolnictwa**

Zakres planowanej interwencji:

- Stały monitoring rynku pracy i dopasowywanie oferty kształcenia do jego potrzeb, w tym poprzez inicjowanie i rozwijanie współpracy środowisk oświatowych, gospodarczych i społecznych w zakresie określania kierunków kształcenia w regionie i możliwości realizacji praktyk zawodowych;
- Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego i średniego, w tym poprzez doposażanie placówek oświatowych w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne;
- Zwiększanie atrakcyjności oferty edukacyjnej, w tym poprzez tworzenie klas patronackich przy współpracy z uczelniami wyższymi, lokalnymi przedsiębiorcami i inwestorami;
- Ułatwianie „dobrego startu" młodym mieszkańcom powiatu cieszyńskiego, w tym poprzez wsparcie doradztwa zawodowego realizowanego we współpracy z jednostkami edukacyjnymi, poradniami i przedsiębiorcami w zakresie orientacji zawodowej uczniów;
- Wyrównywanie szans uczniów z różnych obszarów powiatu, w tym poprzez zapewnianie dostępnej komunikacyjnie oferty edukacyjnej;
- Rozwój oferty kształcenia ustawicznego i promocja uczenia się przez całe życie;
- Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w oparciu o sieć lokalnych szkół;
- Promocja potencjału edukacyjnego powiatu cieszyńskiego wśród mieszkańców powiatu, regionu i kraju;
- Podejmowanie przez władze samorządowe i uczelniane wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie;
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, w tym przyszkolnej bazy rekreacyjno-sportowej;
- Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli;
- Inicjowanie i rozwijanie współpracy szkół i organizacji młodzieżowych z ośrodkami w kraju i z zagranicy w zakresie wspólnych programów, wymiany młodzieżowej, nauki języków obcych itp.

Kierunek interwencji 1.2.	→	Ochrona zdrowia

Zakres planowanej interwencji:

- Dążenie do zapewnienia wysokiej jakości usług z zakresu ochrony zdrowia z uwzględnieniem dostępności dla wszystkich grup wiekowych i założeniem różnych formuł (publicznych, prywatnych, publiczno-prywatnych itp.);
- Zwiększenie dostępności świadczeń medycznych oraz dążenie do zapewnienia pełnego zakresu specjalistycznych usług medycznych w powiecie, w tym opieki stomatologicznej, psychologicznej i psychiatrycznej;
- Wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej skierowanych do wszystkich grup wiekowych – dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów;
- Zapewnianie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego mieszkańcom;
- Tworzenie preferencyjnych warunków zatrudnienia dla lekarzy specjalistów oraz pozostałego personelu medycznego w lokalnych oddziałach medycznych;
- Utrzymanie sprawnie funkcjonującego systemu ratownictwa medycznego w powiecie.

Kierunek interwencji 1.3.	→	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego

Zakres planowanej interwencji:

- Tworzenie oferty rozrywkowej bazującej na dziedzictwie historyczno-kulturowym;
- Wspieranie działalności ośrodków kultury w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych i imprez integracyjnych;
- Sieciowanie i wspieranie rozwoju spójnej oferty sportowej, kulturalnej, rozrywkowej w gminach powiatu oraz jej aktywna promocja;
- Zwiększenie dostępności i podnoszenie standardu infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.

Cel 2.	→	Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego
Kierunek interwencji 2.1.	→	**Rozwój polityki społecznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Podniesienie efektywności systemu pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej;
- Udzielanie pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych;
- Wspieranie rodzin wielodzietnych oraz promowanie modelu rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej;
- Tworzenie warunków do wielopokoleniowej wymiany doświadczeń i umiejętności, w tym m.in. promocja wolontariatu i wspieranie wzmacniania relacji sąsiedzkich;
- Upowszechnianie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu;
- Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- Tworzenie i wspieranie wdrażania programów i projektów dotyczących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej;
- Opracowanie i wdrożenie programu wsparcia dla młodych osób, m.in. w postaci preferencyjnych warunków i/lub dotacji do zakupu działki/mieszkania na terenie powiatu cieszyńskiego;
- Wsparcie budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu;
- Wsparcie samorządów powiatu w realizowaniu polityki mieszkaniowej ukierunkowanej na zwiększenie dostępności mieszkań i zasobu mieszkaniowego będącego w ich zasobie.

Kierunek interwencji 2.2.	→	**Rozwój polityki senioralnej oraz wspieranie osób z niepełnosprawnościami**

Zakres planowanej interwencji:

- Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego;
- Opracowanie i wprowadzenie wspólnie z gminami polityki senioralnej, w tym współpraca oraz tworzenie warunków do lepszej wymiany informacji międzyinstytucjonalnej w zakresie działań na poziomie gminy i powiatu;

- Rozwój sieci Dziennych Domów Seniora;
- Tworzenie warunków do odpowiedniego funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami;
- Likwidacja barier ograniczających możliwości uczestnictwa w życiu społecznym osobom z niepełnosprawnościami;
- Wspieranie osób z niepełnosprawnościami i w podeszłym wieku w niezależnym i samodzielnym życiu poprzez rozwój programów asystencji oraz opieki wytchnieniowej;
- Inicjowanie i realizowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zwiększania świadomości społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności;
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami;
- Zapobieganie i zmniejszenie zjawiska dyskryminacji na rynku pracy z uwagi na ograniczenia zdrowotne i stopień niepełnosprawności;
- Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji o charakterze integracyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnościami.

Kierunek interwencji 2.3.	→	**Zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli**

Zakres planowanej interwencji:

- Edukacja społeczna w zakresie bezpieczeństwa obywatelskiego we współpracy ze służbami mundurowymi;
- Rozwój systemu alarmowania i łączności w gminach i powiecie, w tym w oparciu o infrastrukturę telekomunikacyjną i światłowodową;
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym zagrażającym bezpieczeństwu;
- Wspieranie działalności służb mundurowych i komunalnych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, w tym m.in. poprzez rozwój i modernizację zaplecza, wyposażenia, środków transportu;
- Usprawnienie i podniesienie poziomu możliwości i skuteczności reagowania na zagrożenia i zjawiska o charakterze kryzysowym;
- Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa i miejsc strategicznych na wypadek sytuacji kryzysowych i konieczności ewakuacji;
- Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa informatycznego Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych.

Kierunek interwencji 2.4.	→	**Współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi ośrodkami aktywności społecznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Wspieranie działających w powiecie organizacji pozarządowych, w tym zapewnianie wsparcia merytorycznego, organizacyjnego, finansowego i technicznego;
- Wspieranie grup i ośrodków aktywności społecznej (m.in. klubów/kół lokalnych i środowiskowych);
- Wspieranie działalności społeczników i liderów społeczności lokalnych;
- Wspieranie lokalnych twórców kultury oraz szczególnie utalentowanej młodzieży;
- Wzmacnianie współpracy samorządu z sektorem pozarządowym, w tym tworzenie zespołów doradczych z udziałem organizacji pozarządowych i mieszkańców powiatu;
- Wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej, dumy z pochodzenia i poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania;
- Wdrażanie i rozwijanie narzędzi partycypacji społecznej, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu partycypacji.

Cel 3.	→	**Rozwój gospodarczy**
Kierunek interwencji 3.1.	→	**Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu**

Zakres planowanej interwencji:

- Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów, zwłaszcza z branż wysokich technologii (w tym technologii podwójnego zastosowania) i branż kreatywnych;
- Wspieranie sektora MŚP oraz przedsiębiorczości indywidualnej;
- Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca atrakcyjnego dla wyspecjalizowanych sektorów gospodarki (np. B+R, sztuczna inteligencja itp.);
- Dążenie do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie;
- Powołanie podmiotu wspierającego przedsiębiorczość i przedsiębiorców w powiecie;
- Zacieśnianie współpracy z jednostkami edukacyjnymi w zakresie rozwoju gospodarczego powiatu;
- Stworzenie platformy współpracy sektora edukacji i przedsiębiorców w zakresie wymiany doświadczeń i informacji;

- Wspieranie działań zmierzających do tworzenia baz danych o ofertach/terenach inwestycyjnych/turystycznych powiatu cieszyńskiego;
- Efektywna współpraca z podmiotami ekonomii społecznej;
- Promocja lokalnych przedsiębiorstw i producentów wśród mieszkańców powiatu.

Kierunek interwencji 3.2. → **Aktywizacja rynku pracy i wspieranie przedsiębiorczości**

Zakres planowanej interwencji:

- Rozwój rynku pracy w kierunku branż wysokich technologii i branż kreatywnych;
- Tworzenie pracowni warsztatowych (tzw. labów) w szkołach, szczególnie w branżach, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy;
- Tworzenie programów szkoleniowych dla młodzieży, kształtowanie ducha aktywności i wrażliwości społecznej wśród młodzieży, edukowanie w zakresie praw pracowniczych i przedsiębiorczości;
- Wspieranie i organizacja doradztwa, dokształcania i przekwalifikowania zawodowego;
- Wspieranie aktywności zawodowej, w tym zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych i powyżej 50. roku życia;
- Promocja wiedzy o dostępnych formach zatrudnienia i związanych z nimi prawami i obowiązkami wśród mieszkańców powiatu.

Kierunek interwencji 3.3. → **Rozwój turystyki**

Zakres planowanej interwencji:

- Rozwijanie produktów turystycznych o randze krajowej i międzynarodowej;
- Promocja turystyki i dziedzictwa kulturowego regionu w ramach certyfikowanej Polskiej Marki Turystycznej „Śląsk Cieszyński", zwłaszcza promocja lokalnych produktów markowych Śląska Cieszyńskiego;
- Włączanie w ofertę turystyczną powiatu wytworów/produktów lokalnego rzemiosła;
- Wspieranie wykorzystania terenów poprzemysłowych do tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych;
- Rozwijanie i uzupełnianie całorocznej oferty turystycznej w powiecie w oparciu o infrastrukturę i usługi turystyczne;
- Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań monitorujących rozwój turystyki w regionie;

- Rozwijanie transgranicznej oferty turystycznej we współpracy z samorządami Czech i Słowacji;
- Wspieranie stałego podnoszenia standardu i jakości usług turystycznych w powiecie;
- Wypracowanie, wdrażanie i aktualizacja koncepcji rozwoju turystyki w powiecie, zwłaszcza z uwzględnieniem idei turystyki zrównoważonej.

Cel 4.	→	**Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego**
Kierunek interwencji 4.1.	→	**Zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego powiatu**

Zakres planowanej interwencji:

- Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej, z uwzględnieniem jej specyfiki;
- Wspieranie działań mających na celu zachowanie kulturowego dziedzictwa materialnego i niematerialnego powiatu;
- Tworzenie nowoczesnych form udostępniania dziedzictwa materialnego;
- Tworzenie mechanizmów wsparcia instytucji kultury;
- Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego powiatu;
- Wspieranie lokalnego rzemiosła, pielęgnowanie lokalnej przedsiębiorczości, małych zakładów rzemieślniczych, włączanie ich w ofertę turystyczną;
- Stworzenie instytucji animującej i wspierającej wielopokoleniową wymianę doświadczeń z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz promującej dziedzictwo kulturowe poza powiatem;
- Wspieranie tożsamości lokalnej i przywiązania mieszkańców do swojego miejsca zamieszkania w oparciu o silną tożsamość kulturową powiatu;
- Podnoszenie świadomości mieszkańców i przedsiębiorców na temat wagi i potrzeby ochrony wspólnych zasobów i wartości kulturowych;
- Wspieranie lokalnych artystów i rzemieślników w zakresie promocji i zachowania niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego oraz pamięci o lokalnych tradycjach;
- Wspieranie programów czytelnictwa oraz edukacji kulturalnej i artystycznej dla dzieci i młodzieży;
- Wspieranie badań regionalnych w zakresie dziedzictwa kulturowego;
- Wspieranie rewitalizacji zabytków i przestrzeni zabytkowych.

Kierunek interwencji 4.2.	→	**Kształtowanie wyróżniającego się wizerunku powiatu cieszyńskiego**

Zakres planowanej interwencji:

- Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, uczniom, studentom, pracownikom i przedsiębiorcom oraz turystom;
- Koordynacja i pogłębianie współpracy transgranicznej, rozwijanie relacji polsko-czeskich i polsko-słowackich;
- Promocja regionu za granicą;
- Promocja oferty inwestycyjnej powiatu;
- Wykorzystywanie zróżnicowanych form marketingu, w tym współpraca z prywatnymi inwestorami w zakresie działań promocyjnych i wizerunkowych powiatu;
- Organizacja lub wsparcie organizacji cyklicznych, różnorodnych, rozpoznawalnych w skali regionu i kraju wydarzeń promujących powiat, w tym wydarzeń sportowych o randze ogólnopolskiej lub międzynarodowej;
- Budowa i rozwijanie katalogu produktów lokalnych w oparciu o elementy tożsamości regionalnej oraz jego aktywna promocja.

Cel 5.	→	**Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej**
Kierunek interwencji 5.1.	→	**Rozwój transportu zbiorowego i infrastruktury drogowej**

Zakres planowanej interwencji:

- Rozwój systemu komunikacji publicznej, tworzenie nowych połączeń międzygminnych i ponadlokalnych, w tym połączeń autobusowych i kolejowych;
- Rozwój oferty komunikacyjnej wraz ze zwiększaniem dostępności transportu publicznego;
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych IT dla komunikacji;
- Rozwój sieci dróg powiatowych – budowa nowych i modernizacja istniejących dróg;
- Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych, inwestycje w oświetlenie.

Kierunek interwencji 5.2.	→	**Efektywne gospodarowanie przestrzenią i obiektami użyteczności publicznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Wspieranie gmin powiatu w zakresie rekultywacji i zagospodarowywania terenów pokopalnianych i poprzemysłowych, w celu wykorzystania ich na rzecz lokalnych społeczności oraz gospodarki powiatu (funkcje turystyczno-rekreacyjne, społeczne, kulturowe i gospodarcze);
- Utrzymanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo, obszarów górskich;
- Dążenie do ograniczania chaosu przestrzennego i niekontrolowanego rozwoju zabudowy;
- Dążenie do integracji planowania przestrzennego w gminach powiatu – współpraca z samorządami w zakresie wypracowania i wdrażania spójnych standardów zagospodarowania przestrzeni z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatu;
- Poprawa standardu, funkcjonalności i dostępności powiatowych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, w tym poprzez remonty, prace modernizacyjne i rozbudowy;
- Dążenie do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym.

Cel 6.	→	**Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu**
Kierunek interwencji 6.1.	→	**Ochrona wartości przyrodniczych oraz kształtowanie świadomości ekologicznej**

Zakres planowanej interwencji:

- Realizowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej oraz promocja postaw proekologicznych;
- Angażowanie przedstawicieli samorządów, mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania z zakresu ochrony środowiska;
- Wspieranie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza, wód i gleb;
- Ochrona wód i lasów;
- Dążenie do tworzenia nowych ujęć wody;

- Dążenie do racjonalnego wykorzystania potencjału dostępnych zasobów odnawialnych źródeł energii (wody, wód termalnych, biomasy, wiatru, biogazu, słońca) oraz wspieranie systemu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- Wspieranie i realizacja działań na rzecz ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych;
- Budowa systemu monitoringu jakości środowiska wraz ze stworzeniem jednolitych standardów w powiecie w zakresie ochrony wód, powietrza, lasów oraz gleby.

Kierunek interwencji 6.2.	→	**Wspieranie adaptacji do zmian klimatu**

Zakres planowanej interwencji:

- Wzmacnianie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwijanie systemu retencji i efektywne gospodarowanie wodami;
- Ochrona przeciwpowodziowa, w tym przede wszystkim realizacja działań wspierających naturalną retencję wodną oraz modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej;
- Ochrona przeciwpożarowa i zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska przyrodniczego;
- Wspieranie tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków).

6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Charakterystyka powiatu cieszyńskiego

Powiat Cieszyński położony jest w południowej części Województwa Śląskiego, przy granicy z Czechami i Słowacją. Pod względem liczby mieszkańców Powiat Cieszyński należy do czołówki największych powiatów w Polsce (10 miejsce na 314 powiatów) i największych w Województwie Śląskim. Siedzibą Powiatu jest Cieszyn, miasto położone bezpośrednio przy granicy z Czechami. Ważne centra Powiatu, stanowią również Ustroń oraz Wisła. Oba te miasta są silnie rozwinięte turystycznie, a na ich terenach znajdują się zarówno piesze trasy spacerowe prowadzące na szczyty gór, trasy rowerowe, jak i trasy narciarskie. Powiat Cieszyński zajmuje znaczny obszar Śląska Cieszyńskiego, czyli dawnych ziem Księstwa Cieszyńskiego. Nawiązanie Powiatu do przeszłości tych ziem jest także podkreślone w herbie Powiatu Cieszyńskiego, który jest dawnym herbem Księstwa. Geograficznie i gospodarczo Powiat podzielony jest na dwie części, co pokrywa się z przebiegiem drogi krajowej S52. Na południu stworzono warunki do wypoczynku, turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego. Gminy Brenna, Ustroń, Wisła oraz Istebna są najważniejszymi ośrodkami turystycznymi Powiatu Cieszyńskiego. W Gminach Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Strumień, Chybie oraz Zebrzydowice dominuje rolnictwo, hodowla oraz gospodarka wodna. Gminą o największym udziale użytków rolnych w ogóle powierzchni jest Gmina Hażlach (71,5%), a kolejne to: Gmina Dębowiec (70,9%) i Gmina Goleszów (68,3%). Są to gminy o największym potencjale rolniczym.[1]

Powiat Cieszyński również zmaga się z niekorzystnymi trendami demograficznymi, powodowanymi w głównej mierze niskim przyrostem naturalnym oraz zmianami w strukturze poszczególnych grup wiekowych ludności ogółem. W związku z powyższym również w przyszłości spodziewać się należy występowania całego splotu czynników sprawiających, że problematyka ludnościowa nieprędko przestanie być uznawana za newralgiczną z punktu widzenia perspektyw całego Powiatu. [2]

[1] Raport o stanie powiatu cieszyńskiego za rok 2024

[2] Raport o stanie powiatu cieszyńskiego za rok 2024

Rysunek 1. Położenie gmin na tle powiatu cieszyńskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoserwisu.

6.2. Istniejący stan środowiska

6.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa śląskiego wyznaczono 5 stref:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401;
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402;
- miasto Bielsko-Biała – kod strefy PL2403;
- miasto Częstochowa – kod strefy PL2404;
- strefa śląska – kod strefy PL2405.

Powiat cieszyński leży w strefie śląskiej (PL2405).

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2024 r. poz. 870). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/ docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO_2;
- dwutlenek azotu NO_2;
- tlenek węgla CO;
- benzen C_6H_6;
- ozon O_3;
- pył zawieszony PM10;
- pył zawieszony PM2.5;
- ołów Pb w PM10;
- arsen As w PM10;
- kadm Cd w PM10;
- nikiel Ni w PM10;
- benzo(a)piren B(a)P w PM10.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO_2;
- tlenki azotu NOx;
- ozon O_3.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/doceloweg;
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy;
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu);
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 5 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego[1]	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO_2, dwutlenek azotu NO_2, tlenek węgla CO, benzen C_6H_6, pył PM10, pył PM2.5[2] ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO_2 tlenki azotu NO_X -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakość powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego[1]		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O_3 ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O_3	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

[1] z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.
[2] W przypadku pyłu zawieszonego PM2,5, w roku 2024 obowiązuje poziom dopuszczalny II faza, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas: A1 i C1.
źródło: Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla pięciu stref na terenie województwa śląskiego: aglomeracji górnośląskiej, aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, miasta Bielsko-Biała, miasta Częstochowa, strefy śląskiej.

W 2024 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa śląskiego funkcjonowało ogółem 31 stacji pomiarowych. Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników wykonywanej co 5 lat oceny jakości powietrza, której celem jest ustalenie odpowiedniego sposobu wykonywania rocznych ocen jakości powietrza zgodnie z art. 88 ust. 2. ustawy Poś. Prowadzenie badań w stałych lokalizacjach daje możliwość obserwowania zmian jakości powietrza w wieloleciu.

Na terenie powiatu cieszyńskiego znajdowały się 2 stacje pomiarowe zlokalizowane zgodnie z danymi w poniższej tabeli.

Tabela 6. Lokalizacja stacji pomiarowych monitoringu powietrza na terenie powiatu cieszyńskiego

Kod stacji	Nazwa stacji	Adres stacji	Szer. geogr.	Dł. geogr.	Typ obszaru	Typ stacji
SlCiesChopin	Cieszyn, ul. Chopina	ul. Chopina 37	49.755989	18.634075	miejski	tło
SlUstronSana	Ustroń, ul. Sanatoryjna	ul. Sanatoryjna 7	49.719731	18.826722	podmiejski	tło

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim. Raport wojewódzki za rok 2024.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej

Strefa śląska	Symbol klasy wynikowej											
	SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3[1)]	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5[2)]
2022	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

[1)] Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2
[2)] Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, *strefa uzyskała klasę A.*
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2022.

Podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów prowadzonych w 2024 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz wyniki analiz z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2024 wykonanego przez IOŚ-PIB.[3]

W ostatnich latach w strefie śląskiej został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

[3] źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

Na obszarze województwa śląskiego w ostatnich latach utrzymuje się niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyle zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

W porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku w województwie śląskim nastąpiło pogorszenie jakości powietrza.

Zgodnie z zasadami oceny rocznej, klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

W latach 2022-2024 roku dla strefy śląskiej przeprowadzono ocenę roczną pod kątem ochrony roślin. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Strefa śląska	Symbol klasy wynikowej		
	SO_2	NO_x	O_3[1)]
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A

[1)]Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa śląska otrzymała klasę D2

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2022.

Podstawowym celem oceny poziomów substancji w powietrzu, zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, jest dokonanie klasyfikacji stref dającej podstawę do zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w strefach, w których przekraczane są wartości kryterialne określone dla ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin.[4]

Rok 2024 był kolejnym, w którym na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie zostały przekroczone stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10, tak jak w latach 2020-2023. W aglomeracji górnośląskiej i w strefie śląskiej przekroczony został jednak drugi parametr oceny pyłu zawieszonego PM10, a mianowicie dopuszczalna częstość przekraczania stężeń 24-godzinnych wynosząca 35 dni

[4] Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

w roku kalendarzowym. Strefy te otrzymały klasę C. W 2023 r. wszystkie strefy dla tego kryterium były sklasyfikowane w klasie A. W 2024 roku wzrosła także ilość dni z przekroczeniem poziomu alarmowego z 1 w 2023 r. do 4 oraz ilość dni z przekroczeniem poziomu informowania z 7 do 12. Najwyższe dobowe stężenie pyłu zawieszonego PM10 wystąpiło w styczniu 2024 r. W odniesieniu do fazy II dla pyłu zawieszonego PM2,5, do klasy C1 zostały zaliczone dwie strefy: aglomeracja górnośląska i miasto Częstochowa, pozostałe strefy spełniały normę dla klasy A1. W przypadku dodatkowego kryterium poziomu dopuszczalnego I fazy dla pyłu zawieszonego PM2,5, wynoszącego 25 µg/m3, wszystkie strefy dotrzymały tego wymagania, podobnie jak w latach 2022-2023 i zaliczone zostały do klasy A.[5]

Nadal największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza są przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Wszystkie strefy w województwie śląskim wciąż zaliczane są do klasy C. Obszar przekroczeń dla tego zanieczyszczenia zwiększył się z 21% w 2023 r., do 27% w 2024 r. Zwiększyła się także liczba ludności zamieszkująca obszar przekroczeń z 59% w 2023 r. do 74% w 2024 r. Główną przyczyną występowania przekroczeń norm jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10, i zawartego w pyle PM10 benzo(a)pirenu, w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. „niska emisja". Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego. Przekroczenia wartości dobowej dopuszczalnego poziomu dla pyłu zawieszonego PM10 poza sezonem grzewczym występowały sporadycznie, w 2024 r. w kwietniu i we wrześniu. Znacznie mniejszy wpływ na przekroczenie norm w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyle PM10 benzo(a)pirenu ma emisja przemysłowa oraz liniowa.[6]

Od wielu lat nie przekraczają norm i pozostają w województwie śląskim w klasie A zanieczyszczenia gazowe tj: dwutlenek siarki, tlenek węgla i benzen, a także oznaczane w pyle zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel. W strefie śląskiej, tak jak w latach poprzednich nie występowały przekroczenia dwutlenku azotu.[7]

Roczna ocena za 2024 r. wykazała nieco gorszą jakość powietrza niż w 2023 r. Analizując dane z ostatnich 10 lat można jednak zaobserwować stopniową poprawę jakości powietrza pomimo zmiennych warunków meteorologicznych. Ocena wykazała jednoznacznie konieczność kontynuowania prac na rzecz dalszej poprawy jakości powietrza w województwie śląskim, określonych w Programach ochrony powietrza oraz „uchwale antysmogowej".[8]

[5] Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.
[6] Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.
[7] Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.
[8] Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

Programy ochrony powietrza uchwalane są przez Sejmik Województwa Śląskiego od 2010 r., w listopadzie 2023 r. Sejmik przyjął zaktualizowany POP dla stref województwa śląskiego. Programy ochrony powietrza, których podstawą są roczne oceny jakości powietrza przygotowywane przez GIOŚ, zawierają analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazują działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych, informowania lub alarmowych w strefach województwa śląskiego w danym roku kalendarzowym.[9]

Ocenami jakości powietrza objęte są wszystkie gminy w województwie śląskim, również te, na terenie których nie ma stacji pomiarowej. Taka możliwość wynika z zastosowania metody uzupełniającej w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu jaką tanowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu. Realizacja modelowania stężeń wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z zapisami ustawy, od 2019 r. została powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ- PIB).[10]

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, w powiecie cieszyńskim, za lata 2022 - 2024, uzyskane na podstawie modelowania matematycznego oraz szacowania, na podstawie pomiarów z najbliższej stacji.

[9] źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.
[10] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Tabela 9. Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego, za lata 2022 – 2024.

Substancja/rok	2022	2023	2024	Poziom dopuszczalny/ docelowy *)
NO_2* µg/m^3	7-16	7-18	8-17	40
SO_2* µg/m^3	4-7	3-6	3-6	20**
PM10* µg/m^3	10-32	12-27	15-30	40
PM2,5* µg/m^3	7-**25**	9-20	10-20	20
Benzen* µg/m^3	0,9-2	0,6-1	0,6-1	5
Pb* µg/m^3	0,01-0,02	0,01	0,01	0,5
As* ng/m^3	0,5-1	0,4-0,8	0,4-0,6	6
Cd* ng/m^3	0,1-0,4	0,1-0,2	0,2-0,3	5
Ni* ng/m^3	2-4	2-7	0,8-2	20
BaP* ng/m^3	1,46-**4,59**	0,54-**2,64**	0,59-**2,59**	1
CO* mg/m^3	0,16-0,41	0,19-0,38	0,15-,37	10

**) dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. 2021 poz. 845)*
***wg kryterium dla ochrony roślin [2] określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. 2021 poz. 845)*
Stężenia dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, benzo(a)pirenu, arsenu w pyle zawieszonym PM10, uzyskano na podstawie wyników modelowania matematycznego, natomiast stężenia benzenu, ołowiu, kadmu, niklu i tlenku węgla uzyskano na podstawie szacowania z pomiarów z najbliższej stacji.
źródło: Na podstawie informacji uzyskanych od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Zgodnie z powyższą tabelą, w latach 2022-2024, na terenie powiatu cieszyńskiego nie wystąpiły przekroczenia w zakresie zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, lenek węgla) oraz metali zawartych w pyle zawieszonym PM10 (ołów, arsen, kadm, nikiel). W 2022 r. wartość średnioroczna dla pyłu zawieszonego PM2,5 przekroczyła poziom dopuszczalny w II fazie (20 µg/m3), strefa śląska została zakwalifikowana do klasy C1. W latach 2023-2024 normy były dotrzymane. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych w województwie śląskim w latach 2022-2024 nie zostały przekroczone stężenia średnioroczne dla pyłu zawieszonego PM10 (40 µg/m3). W strefie śląskiej liczba dni z przekroczeniami w 2022 r. wyniosła od 0 do 75, kryterium dotyczące 35 dni zostało przekroczone, strefa śląska została zakwalifikowana do klasy C. W 2023 r. wyniosła od 3 do 31, kryterium dotyczące 35 dni nie zostało przekroczone, strefa śląska została zakwalifikowana do klasy A. W 2024 r. liczba dni wyniosła od 6 do 36, kryterium dotyczące 35 dni zostało przekroczone, strefa śląska została zakwalifikowana do klasy C. W latach 2022-2024 średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 na terenie powiatu przekroczyły poziom docelowy wynoszący 1 ng/m3.[11]

Nadal największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza są występujące w okresie sezonu grzewczego wysokie stężenia pyłu zawieszonego i przekroczenie poziomu

[11] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

docelowego benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Główną przyczyną występowania przekroczeń wartości dobowej oraz poziomu informowania i alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 i zawartego w pyle benzo(a)pirenu w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (komunalno-bytowa) tzw. „niska emisja". Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego, trwającego od stycznia do marca i od października do grudnia. Znacznie mniejszy wpływ na przekroczenie norm w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyle benzo(a)pirenu ma emisja przemysłowa oraz liniowa (komunikacyjna). [12]

Na terenie powiatu cieszyńskiego funkcjonują zakłady posiadające pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza:

- Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „JUR-GAST" sp. z o.o.;
- Best Autotech sp. z o.o., ul. Górecka 63, 43-430 Skoczów Mondelez Polska Production Sp. zo.o.;
- Firma „LEGIERSKI" Spółka Komandytowa Legierski Leszek, Legierski Zdzisław;
- Polskie Mięso i Wędliny ŁUKOSZ Spółka z o. o.;
- SEUNG SAN IND. POLAND Sp. z o.o.;
- CELMA INDUKTA S.A;
- Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.;
- Siedlok Roman Zakład Wytwarzania Artykułów z Gumy i Plastiku Siedlok Roman;
- Ekochron sp. z o.o. sp.k.;
- SEOYON E-HWA AUTOMOTIVE POLAND sp. z o.o.;
- ,,AVIONIC" Spółka Jawna Bolesław Kawik-Leszek Matuszek;
- MAŁYJUREK STANISŁAW Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Export-Import Stanisław Małyjurek;
- Daedong System Poland sp. z o.o.;
- PROMOTECH sp. z o.o.;
- TEKNOMET sp. z o.o.;
- Lakma Sat Sp. z o. o.;
- Sigit Poland sp. z o.o.;
- BAMPTON Sp. z o. o.;
- Odlewnia Metali Kolorowych R. Mierzwa – L. Faruga Spółka Jawna;
- SQUALO Sp. z o. o. Spółka komandytowa;
- Aluprof S.A.;

[12] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

- C3 Sp. z o. o.;
- Skoczowska Energetyka Cieplna sp. z o.o. sp. k.;
- Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „IMB-PODBESKIDZIE" Sp. z o. o.;
- Kuźnia Polska S.A.;
- Kwoka Jacek Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „OLTRANS";
- GAL-LAK Danuta Nuc, Bogusław Wojtas Spółka Jawna;
- PPUH „FAO FAR" Janusz Glajcar;
- KUBALA sp. z o.o.;
- Ludwig Czekolada;
- Przedsiębiorstwu Budownictwa Inżynieryjno-Hydrotechnicznego „INŻBUD" Sztuka, Wojs Spółka Jawna;
- PG IMKIUS sp. z o.o.;
- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Strumieniu;
- Perrot-Polska sp. z o.o.;
- ADMIT sp. z o.o. sp. k.;
- Arcyksiążęcy Browar Zamkowy Cieszyn sp. z o.o.;
- Elektrometal S.A.;
- GK FORGE sp. z o.o.;
- Odlewni Metali Kolorowych Kowala Sp. J.;
- Odlewnicza Spółdzielnia Pracy Metali Nieżelaznych;
- PPHU PEX sp. z o.o., Kończyce Wielkie;
- AM-HAMA sp. z o.o.;
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Jan Bielesz" sp. z o.o.;
- WIK sp. z o.o., Kostkowice;
- Spółdzielnia Agromet w Chybiu, Mnich;
- STAL-BUD sp. z o.o.;
- JY Poland sp. z o.o.;

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia

wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m^3 osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m^3 gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej. Zgodnie z Rejestrem wytwórców biogazu rolniczego na terenie powiatu cieszyńskiego, w miejscowości Kostkowice, ul Osiedlowa 19 (gmina Dębowiec) funkcjonuje biogazownia, której właścicielem jest Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Grodziec Śląski im. Prof. Mieczysława Czai sp. z o.o., wytwarzająca energię elektryczną z biogazu rolniczego w układzie kogeneracyjnym o wydajności 1 950 000 m^3/rok.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno;
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej;
- odpady organiczne;
- oleje roślinne;
- tłuszcze zwierzęce;
- osady ściekowe;
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazowiec pensylwański.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu areału upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślany i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO_2 do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym.

Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna;
- Strefa II – bardzo korzystna;
- Strefa III – korzystna;
- Strefa IV – mało korzystna;
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren powiatu cieszyńskiego leży w zasięgu strefy III (korzystnej) oraz w północnej części powiatu w strefie IV (mało korzystnej).

Rysunek 2 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.

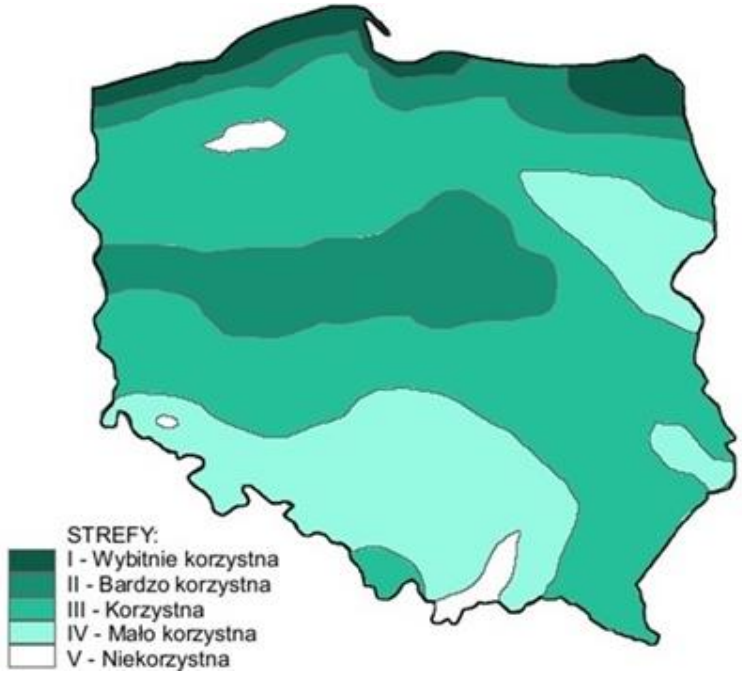

źródło: imgw.pl

Zgodnie z Geoserwisem GDOŚ a terenie powiatu cieszyńskiego brak jest farm wiatrowych.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdatne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65ºC na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa. Wykorzystanie energii geotermalnej jest nieefektywne ekonomicznie na terenie powiatu. W chwili obecnej nie funkcjonują żadne instalacje wykorzystujące energię geotermalną. Nie planuje się budowy instalacji tego typu. Warto jednak zaznaczyć, iż możliwe jest wykorzystanie energii wód podskórnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Rozwiązania tego typu mogą znaleźć zastosowanie w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej w terenach o rozproszonej zabudowie. Mapa rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. przedstawiona została na poniższym rysunku. Na obszarze powiatu cieszyńskiego stwierdzono istnienie wód geotermalnych, jednak obecnie nie funkcjonują żadne duże elektrownie wykorzystujące ten rodzaj OZE.

Rysunek 3 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.

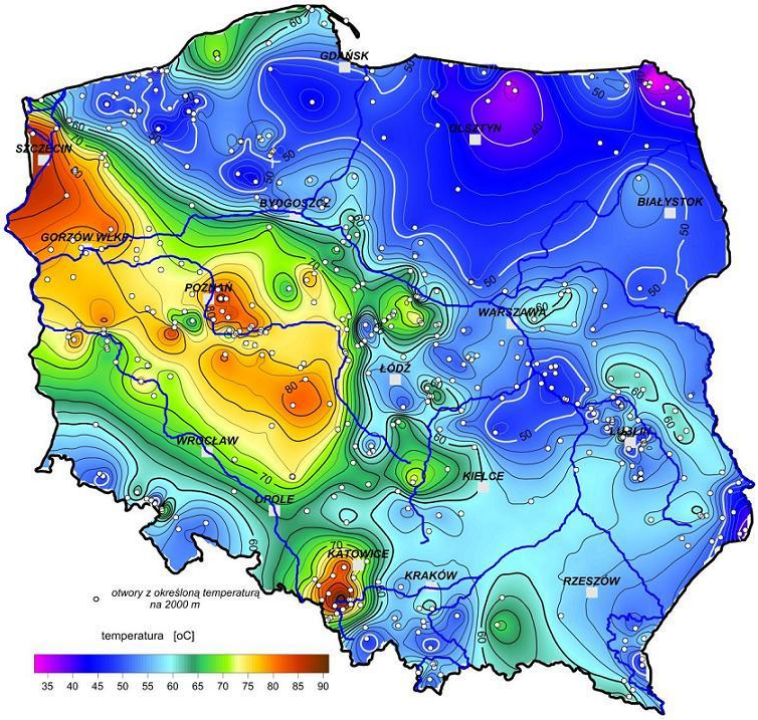

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

Energia słońca

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 4 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.

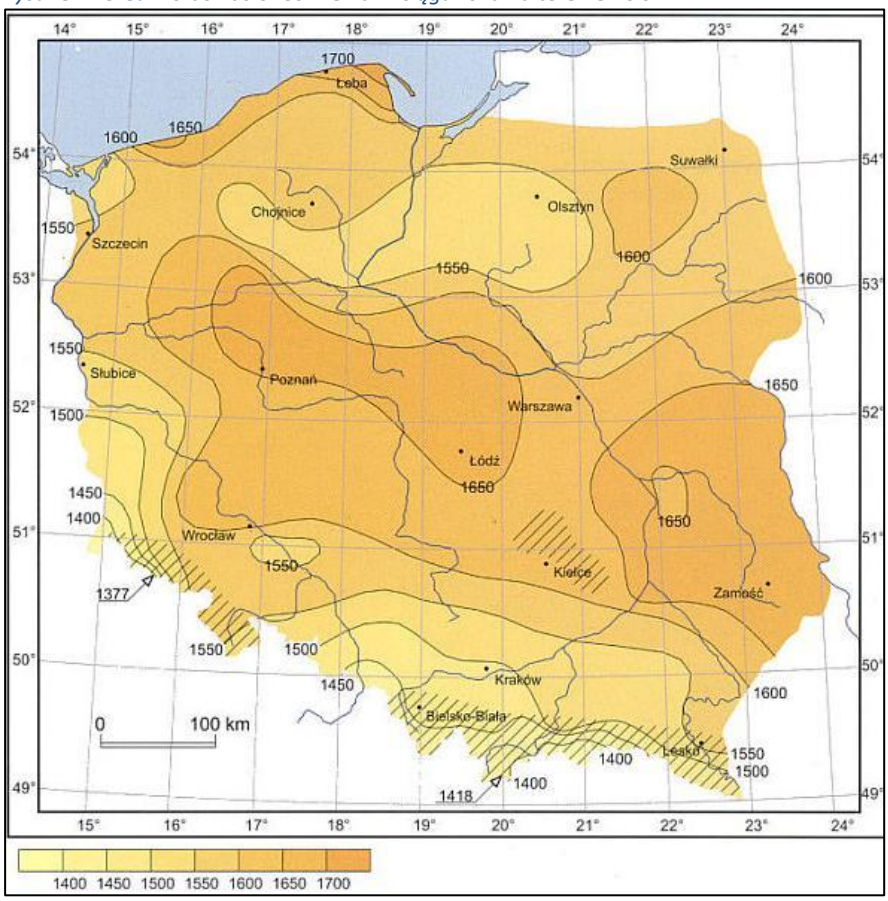

źródło: imgw.pl

Rysunek 5 Mapa nasłonecznienia Polski.

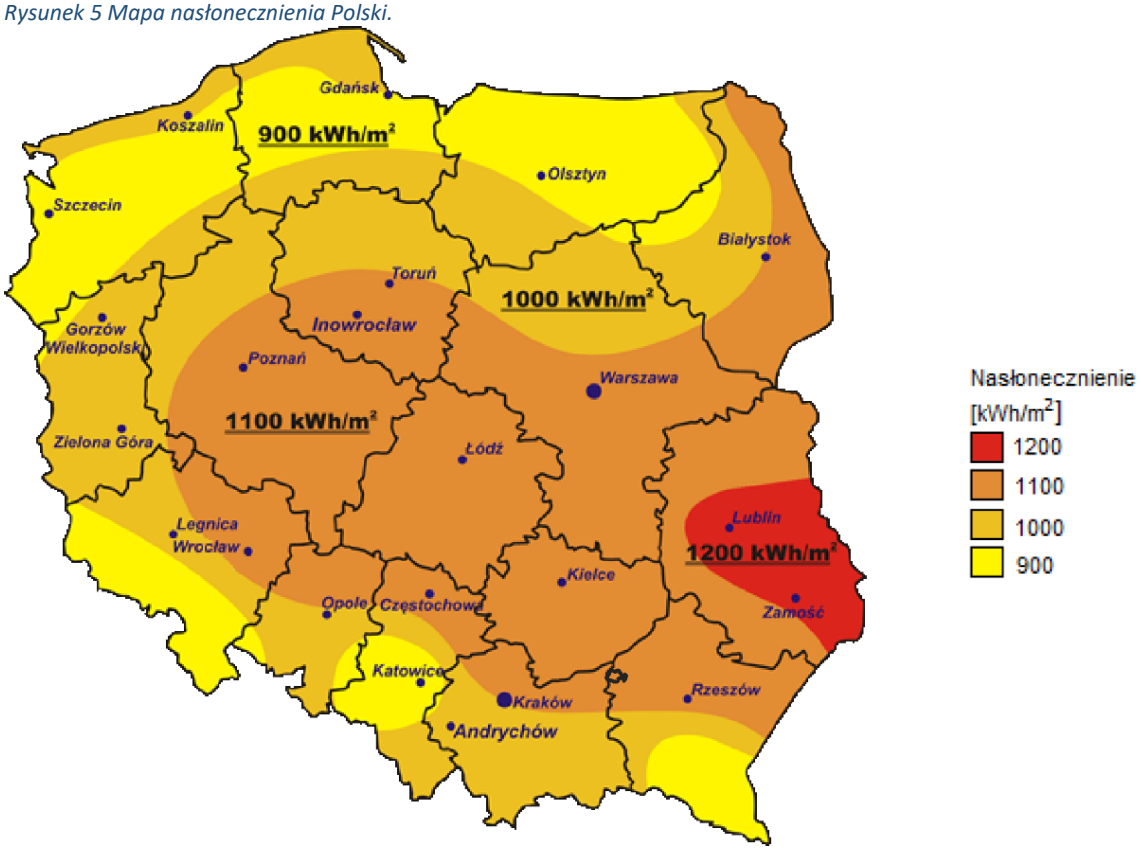

źródło: cire.pl

Powiat cieszyński zlokalizowany jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1 000 oraz w jego północnej części 900 kWh/m^2. Nasłonecznienie na terenie powiatu szacowane jest na 1 400 - 1 450 h/rok. Opisane powyżej warunki określane są jako umiarkowane w porównaniu do warunków panujących w innych rejonach Polski.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależny jest od spadu i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka). Na terenie powiatu cieszyńskiego funkcjonują instalacje OZE wykorzystujące energię cieków powierzchniowych.

6.2.2. Zagrożenie hałasem

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje);
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz;
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasu komunikacyjnego, Państwowy Zakład Higieny opracował skalę

subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasu. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasu komunikacyjnego zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość L_{Aeq}< 52 dB;
- średnia uciążliwość 52 dB<L_{Aeq}< 62 dB;
- duża uciążliwość 63 dB<L_{Aeq}< 70 dB;
- bardzo duża uciążliwość L_{Aeq}> 70 dB.

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – 50-65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Strefa ochronna „A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe** d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. Mieszkańców***	68	60	55	45

** Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.*
*** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.*
**** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.*
źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112)

Hałas drogowy[13]

Na terenie powiatu cieszyńskiego w 2022 r., na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach została wykonana strategiczna mapa hałasu SMH dla:

- Drogi wojewódzkiej nr 937 na odcinku: Zebrzydowice-Kończyce/ul. Korczaka;
- Drogi wojewódzkiej nr 938 na dwóch odcinkach:
  - Pawłowice (kier. Zebrzydowice Górne) – Hażlach (DW937);
  - Hażlach/DW937/- Cieszyn /DK1;
- Drogi wojewódzkiej nr 939 na odcinku: Zbytków/DK81/Strumień;
- Drogi wojewódzkiej nr 941/941L na trzech odcinkach:
  - Skoczów/DK81/ - Ustroń /ul. Cieszyńska;
  - Ustroń/ul. Cieszyńska/ - Wisła/ ul. Wyzwolenia (DW942);
  - Skoczów/DK81/ - Ustroń / ul. Cieszyńska.

Według danych zawartych na mapie akustycznej, zabudowa mieszkaniowa znajdująca się we wskazanej lokalizacji znajduje się na terenie zagrożonym hałasem drogowym dla wskaźników L_{DWN} i L_N. Klasy przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla wskaźników L_{DWN} i L_N zawierają się w przedziałach: 1-5 dB, 5,1 -10,0 dB, 10,1 – 15,0 dB, w zależności od położenia zabudowy mieszkaniowej.

Teren powiatu cieszyńskiego został objęty także strategiczną mapą hałasu wykonaną na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w 2022, dla:

- Drogi krajowej nr S52b/E75/E462 na czterech odcinkach:
  - Gr. państwa – Węzeł Cieszyn Zach./ul. Katowicka (DW938);
  - Węzeł Cieszyn Zach./ ul. Katowicka (DW938)/-Węzeł Cieszyn Wsch./ ul. Bielska (DW944);
  - Węzeł Cieszyn Wsch./ul. Bielska (DW944)/- Węzeł Skoczów/DK81,DW941;
  - Węzeł Skoczów/DK81, DW941/- Węzeł Jasienica/ ul. Strumieńska;
- Drogi krajowej nr 81 na trzech odcinkach:
  - Pawłowice/ DW933,DW938/ - Zbytków/ ul. 1 Maja (DW939);
  - Zbytków/ ul. 1 Maja (DW939)/ - Skoczów/ ul. Objazdowa (DW944);
  - Skoczów/ Przejście: ul. Objazdowa (DW944) – (S52,DW941).

Analiza przeprowadzonego mapowania akustycznego wykazała, że zabudowa mieszkaniowa znajdująca się we wskazanej lokalizacji znajduje się na terenie zagrożonym hałasem drogowym dla wskaźników L_{DWN} i L_N.

[13] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują drogi powiatowe o łącznej długości3 341,294 km. Ich Rozłożenie na tereny poszczególnych gmin powiatu przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 11. Drogi powiatowe powiatu cieszyńskiego

Gmina	Długość w km
1. Gmina Brenna	28,201
2. Gmina Chybie	21,322
3. Miasto Cieszyn	39,444
4. Gmina Dębowiec	23,304
5. Gmina Goleszów	47,900
6. Gmina Hażlach	22,970
7. Gmina Istebna	7,057
8. Miasto Skoczów	9,463
9. Gmina Skoczów	25,655
10. Gmina Strumień	27,981
11. Miasto Strumień	6,928
12. Miasto Ustroń	36,419
13. Miasto Wisła	20,657
14. Gmina Zebrzydowice	23,993
Razem Powiat Cieszyński	341,294
w tym: - drogi zamiejskie	228,383
- drogi miejskie	112,911

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Cieszynie.

W oparciu o wykonane strategiczne mapy hałasu Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 10 czerwca 2024 r. uchwalił „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego". W programie zawarto szczegółowe informacje odnośnie działań planowanych do podjęcia w zakresie ograniczenia poziomu hałasu w środowisku.

Hałas przemysłowy[14]

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2022-2024 przeprowadzono pomiary hałasu przemysłowego.

[14] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W 2022 r. pomiary hałasu przemysłowego na terenie powiatu cieszyńskiego wykonano dla 6 zakładów w 21 punktach pomiarowych (dla pory dnia L_{AeqD} i pory nocy L_{AeqN}). Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów.

W 2023 r. pomiary hałasu przemysłowego na terenie powiatu cieszyńskiego wykonano dla 0 zakładów w 28 punktach pomiarowych (dla pory dnia L_{AeqD} i pory nocy L_{AeqN}). Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu, dla jednego podmiotu (tj. Sklep Żabka w Cieszynie) o 4,2 dB dla pory nocy.

W 2024 r. pomiary hałasu przemysłowego na terenie powiatu cieszyńskiego wykonano dla 11 zakładów w 33 punktach pomiarowych (dla pory dnia L_{AeqD} i pory nocy L_{AeqN}). Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu, dla jednego podmiotu (tj. Ośrodek Szkolenia Kierowców Brudny) o 4,4 dB dla pory dnia.

Podmioty posiadające decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu:[15]

- PROMOT – Zakłady Metalowe sp. z o.o., ul. Frysztacka 49, 43-400 Cieszyn;
- Firma Handlowo Usługowa S.C. Kubaczka Stanisław, Kubaczka Maria, Kowale ul. Żwirowa 4, 43-430 Skoczów;
- MARBOT S.C. Ireneusz Kieczka, Krzysztof Kieczka, Krzysztof Matula, ul. Targowa 15, 43-520 Chybie;
- Usługi w zakresie robót budowlanych Zbigniew Sikora, ul. Stara Droga 13, 43-438 Brenna;
- DENAR sp. z o.o. – pawilon handlowy „INTERMARCHE”, ul. 1 Maja 35, 43-246 Strumień;
- Ferma Drobiu Grzegorz Kubeczek, ul. Główna 35, 43-424 Drogomyśl;
- „Zajazd Pod Równicą” Lesław Cieślar, ul. Sanatoryjna 17, 43-450 Ustroń;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Skoczowie, ul. Ustrońska 13, 43-430 Skoczów;
- GT INVEST Katarzyna Rudnik-Góra, ul. Graniczna 17b, 43-246 Strumień;
- Kuźnia Polska S.A., ul. Górecka 32, 43-430 Skoczów;
- Sławomir Najda „SLAWLAND”, ul. Górecka 197, 43-438 Brenna;
- IKEA Industry Poland sp. z o.o., ul. W. Witosa 31, 72-100 Goleniów;
- „H.B. CRAB” Sp. J. Stacja Paliw Zając Adam, Bąk Paweł, Piestrak Krzysztof, ul. Niepodległości 3, 44-274 Rybnik;
- Stolarstwo Strach Ryszard, Harbutowice ul. Marmurowa 19, 43-430 Skoczów;
- Neso Marcin Koc, ul. Ogrodowa 26, 43-450 Ustroń;

[15] Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Starostwa Powiatowego w Cieszynie.

- „Pod Merkurym" Kamil Glanowski, Rynek 9, 43-400 Cieszyn
- Paweł Madzia Firma Usługowo Handlowa Produkcyjna EURO KAM, ul. Topolowa 9, 43-438 Brenna.

Hałas kolejowy[16]

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS na terenie powiatu cieszyńskiego w roku 2023 przeprowadzono pomiary hałasu kolejowego.

W ramach kontroli realizowanych przez WIOŚ w Katowicach, na terenie powiatu cieszyńskiego w 2023 r. wykonano pomiary hałasu kolejowego, w 2 punktach pomiarowych, w miejscowości Chybie, przy ul. Objazdowej. Kontroli poddano cztery odcinki linii kolejowych:

- Linia kolejowa nr 93 rel. Trzebinia – Zebrzydowice;
- Linia kolejowa nr 150 rel. Czechowice – Dziedzice R815 – Chybie;
- Linia kolejowa nr 157 rel. Pawłowice Śl. – Skoczów;
- Linia Kolejowa nr 694 rel. Bronów PODG – Bieniowice.

Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

Hałas lotniczy

Hałas lotniczy związany jest z ruchem lotniczym, pasażerskim i transportowym, a także z lokalnymi lotniskami sportowymi i rekreacyjnymi. Hałas ten jest szczególnie uciążliwy w bezpośrednim sąsiedztwie lotnisk a jego natężenie zależy od użytkowanych statków powietrznych, tras dolotowych i odlotowych, profili startów i lądowań, progów podejścia i odejścia oraz od rozkładu intensywności lotów. Dla powiatu cieszyńskiego hałas lotniczy nie stanowi znaczącego problemu.[17]

Państwowy Monitoring Środowiska

W ramach PMŚ na terenie powiatu cieszyńskiego w 2024 r. wykonano pomiary hałasu kolejowego w 1 punkcie pomiarowym, w miejscowości Pogwizdów, przy ul. Pawła Stalmacha. Pomiary wykonano dla linii kolejowej nr 90 rel. Zebrzydowice – Cieszyn. Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.[18]

[16] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
[17] źródło: Diagnoza obszaru aglomeracji beskidzkiej (subregionu południowego województwa śląskiego) w wymiarze przestrzennym wraz z wypracowaniem wniosków diagnostycznych.
[18] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

6.2.3 Pola Elektromagnetyczne

W ramach realizacji PMŚ na terenie powiatu cieszyńskiego, w latach 2022-2024 przeprowadzono pomiary okresowe (monitoringowe) promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w 14 punktach pomiarowych. Lokalizacje punktów oraz wyniki pomiarów zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie powiatu cieszyńskiego

Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne punktu (WGS84)		Data pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
	X	Y		
Zebrzydowice, ul. Graniczna	18,62472	49,86814	18.10.2022	<0,7*
Chybie, ul. Dworcowa	18,81142	49,89367	19.10.2022	<0,7*
Goleszów, ul. Szkolna	18,73797	49,73639	14.07.2022	1
Dębowiec, ul. Szkolna	18,72039	49,81464	14.07.2022	<0,7*
Istebna	18,89325	49,56783	31.10.2022	<0,7*
Skoczów, ul. Cieszyńska	18,78644	49,80056	6.07.2023	<0,7*
Cieszyn, ul. Trzanowskiego	18,63906	49,73958	27.06.2023	<0,7*
Strumień, ul. 1-go Maja	18,75583	49,91528	16.08.2023	<0,7*
Wisła, ul. Górnośląska	18,86767	49,65578	6.07.2023	<0,7*
Ustroń, ul. Kojzara	18,80708	49,72047	6.07.2023	<0,7*
Pogwizdów, ul. Szkolna	18,60559	49,80417	7.11.2023	<0,7*
Skoczów, ul. Górny Bór	18,78672	49,7925	14.07.2022	<0,7*
			25.06.2024	<0,7*
Cieszyn, ul. Hallera	18,66114	49,73622	14.07.2022	0,9
			25.06.2024	0,8
Brenna, ul. Wyzwolenia	18,91494	49,72173	4.12.2024	0,8

** - wynik poniżej progu czułości sondy pomiarowej tj. 0,7 V/m.*
źródło: Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Analiza przeprowadzonych pomiarów monitoringowych PEM nie wykazała przekroczenia dolnej granicy wartości dopuszczalnej poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku, dla badanego zakresu częstotliwości, wynoszącej 28 V/m. Ponadto, zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach powiatu cieszyńskiego nie wykazano występowania takich terenów[19].

[19] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

6.2.4. Wody

Wody powierzchniowe

Powiat cieszyński leży na obszarze Dorzecza Wisły (rejon wodny Małej Wisły oraz Górnej-Zachodniej Wisły), Odry (rejon wodny Górnej Odry) oraz Dunaju (rejon wodny Czadeczki).

Główne cieki powiatu cieszyńskiego zostały przedstawione na poniższej mapie.

Rysunek 6 Cieki wodne występujące na terenie powiatu cieszyńskiego

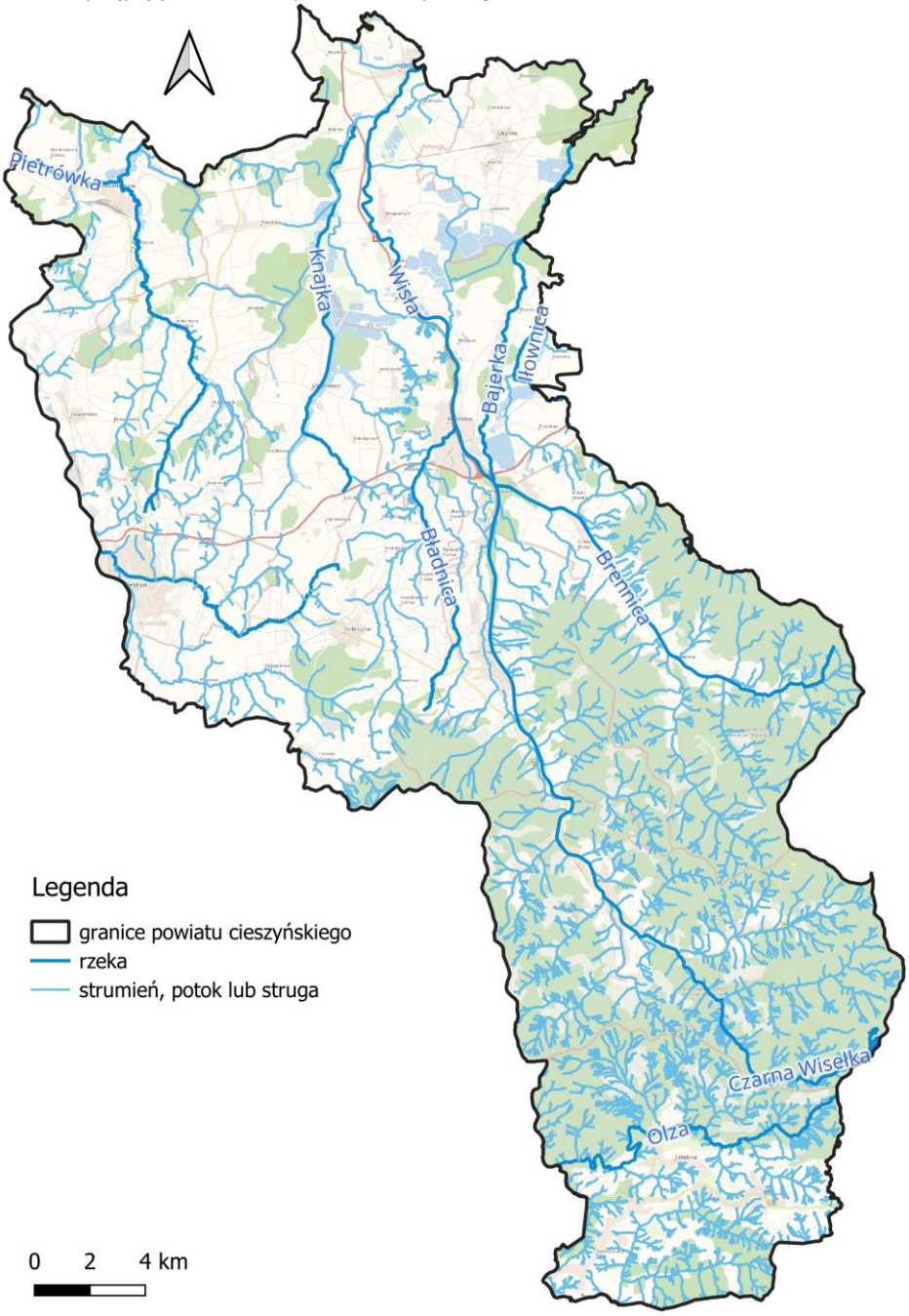

źródło: na podstawie danych udostępnianych przez PGW WP.

Teren powiatu cieszyńskiego jest położony na obszarze 17 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych oraz jednej jednolitej części wód powierzchniowych jeziornych.

Tabela 13 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży powiat cieszyński

Kod JCWP	Nazwa	Kod JCWP	Nazwa
RW200004211149	Brennica	RW2000042111353	Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką
RW2000042112891	Wapienica	RW20000421327999	Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna
RW2000042112699	Jasienica	RW60000411453	Olza od Ropiczanki do granicy
RW2000062132749	Żylica	RW60000711449	Bobrówka
RW2000092111589	Strumień	RW200006211151	Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą
RW6000061146999	Piotrówka	RW200006211179	Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice
RW20000621129	Iłownica	RW200004213219	Soła do Wody Ujsolskiej
*RW200023211179	Zb. Goczałkowice	RW600004114139	Olza od źródeł do granicy
RW200006211172	Bajerka	RW120004824223	Czadeczka

** - zlewnia jednolitej części wód powierzchniowych jeziornych.*
źródło: http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Poza wskazanymi w powyższej tabeli zlewniami jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu cieszyńskiego występują również dwie zlewnie znajdujące się w większości obszaru na terytorium Republiki Czeskiej oraz Republiki Słowackiej, które nie zostały ujęte w *Opracowaniu II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania*. W związku z powyższym wskazane zlewnie (Pozostały region wodny Górnej Odry i Pozostały region wodny Czadeczki), zostały wskazane na mapach, jednak w dalszej części rozdziału nie zostały omówione. Ponad to zaznacza się, że ich obszar w granicach powiatu posiada stosunkowo niewielki zasięg.

Rysunek 7. Jednolite części wód powierzchniowych na tle powiatu cieszyńskiego

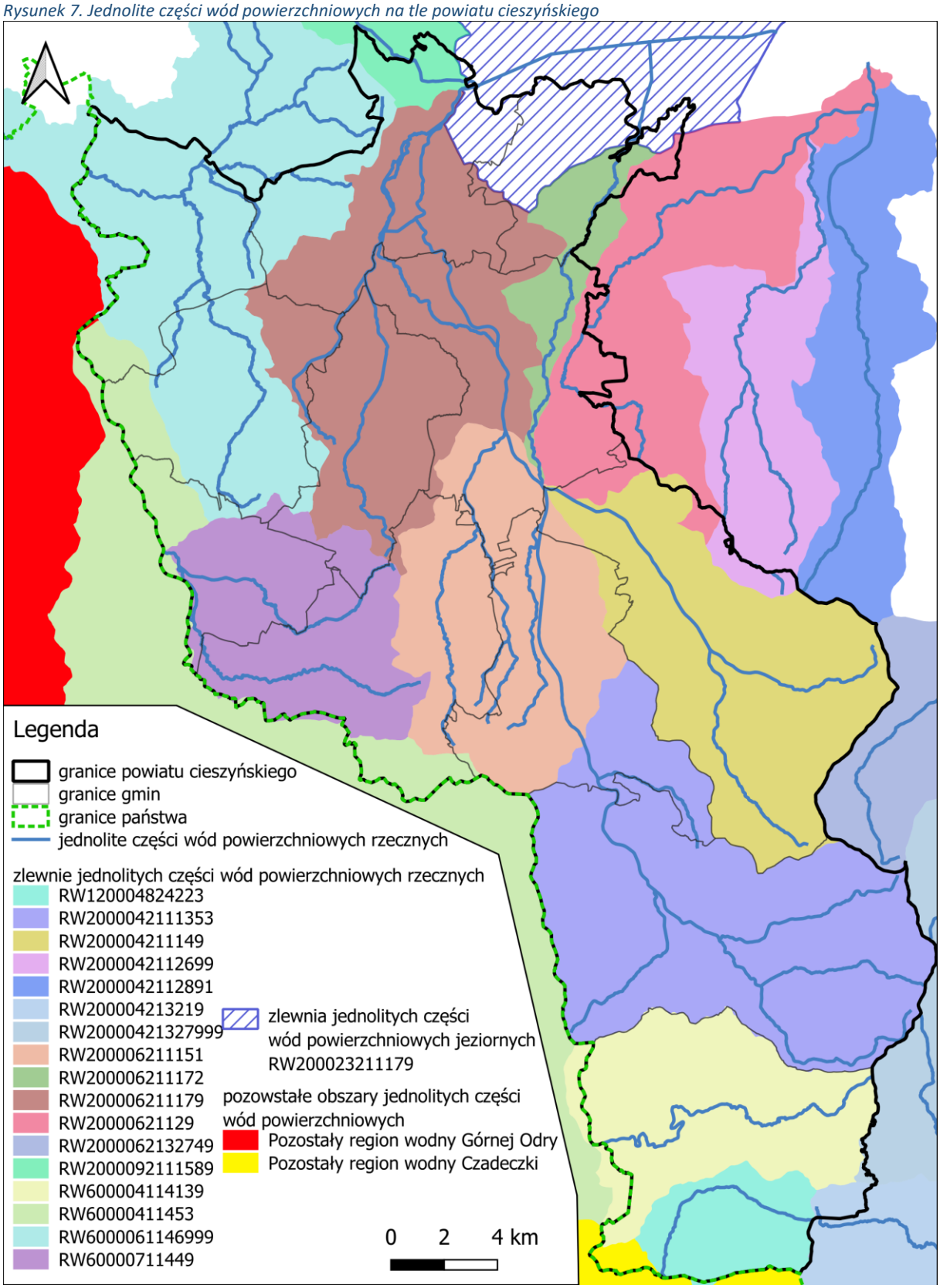

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2019-2024 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.). W tabeli zamieszczono ocenę stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego, z wyłączeniem dwóch JCWP znajdujących się na terenie Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej, fragmentarycznie leżących w granicach powiatu, ze względu na brak dostępu do danych.

Tabela 14 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego (część 1)

Nazwa i kod JCWP		RW200004211149 Brennica	RW2000042112891 Wapienica	RW2000042112699 Jasienica	RW2000062132749 Żylica	RW2000092111589 Strumień	RW6000061146999 Piotrówka
Typ JCWP		RWf_krz	RWf_krz	RWf_krz	RW_wap	PN	RW_wap
Rzeczywista długość JCWP [km]		26,84	21,70	30,61	49,64	10,61	76,21
Powierzchnia zlewni JCWP [km^2]		89,04	64,26	55,20	101,40	28,24	152,21
Obszar dorzecza		obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Odry
Region wodny		region wodny Małej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Górnej Odry
Status JCWP		SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kod ppk (2022-2027)		PL01S1301_1665	PL01S1301_1677	PL01S1301_1674	PL01S1301_2114	PL01S1301_1670	PL02S1301_1131
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		18.829415; 49.77783	18.98378; 49.90193	18.9513; 49.89837	19.165128; 49.714083	18.77337; 49.919834	18.506786; 49.902656
Ocena stanu[20]	stan/ potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
	stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Rodzaj presji determinującej	Główne źródło presji troficznych	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy	źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)

[20] Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024.

Nazwa i kod JCWP		RW200004211149 Brennica	RW2000042112891 Wapienica	RW2000042112699 Jasienica	RW2000062132749 Żylica	RW2000092111589 Strumień	RW6000061146999 Piotrówka
	Główne źródło presji zasalających	nie dotyczy	ścieki przemysłowe i komunalne	nie dotyczy	nie dotyczy	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	nie dotyczy
	Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji hydromorfologicznych	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki pozostałe, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne,	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne,	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe,	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne,	prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) – rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne,	budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, górnictwo – rzeki pozostałe,
	Główne źródło presji chemicznych	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);	nie dotyczy	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;

źródło: http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe, [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Tabela 15 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego (część 2)

Nazwa i kod JCWP	RW20000621129 Iłownica	RW200023211179 Zb. Goczałkowice	RW200006211172 Bajerka	RW2000042111353 Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	RW20000421327999 Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	RW60000411453 Olza od Ropiczanki do granicy
Typ JCWP	RW_wa	L - Zbiornik limniczny	RW_wap	RWf_krz	RWf_krz	RWf_krz
Rzeczywista długość JCWP [km]	28,48	-	22,36	51,31	113,45	14,61
Powierzchnia JCWP [km2]	-	30.65	-	-	-	-
Powierzchnia zlewni JCWP [km^2]	83,93	67,83	20,01	126,96	286,99	405,44

Nazwa i kod JCWP		RW20000621129 Iłownica	RW200023211179 Zb. Goczałkowice	RW200006211172 Bajerka	RW2000042111353 Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	RW20000421327999 Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	RW60000411453 Olza od Ropiczanki do granicy
Obszar dorzecza		obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Odry
Region wodny		region wodny Małej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	region wodny Górnej Odry
Status JCWP		SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kod ppk (2022-2027)		PL01S1301_1678	PL01S1302_0692	PL01S1301_1672	PL01S1301_1662	PL01S1301_1727	PL02S1301_0211
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		18.984505; 49.918531	18.925; 49.93	18.84924; 49.88842	18.84803; 49.68052	19.19075; 49.68781	18.581073; 49.819082
Ocena stanu[21]	stan/ potencjał ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	zły stan ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny
	stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Rodzaj presji determinującej stan	Główne źródło presji troficznych	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone	nie dotyczy	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy	nie dotyczy	źródła bytowe i komunalne (punktowe
	Główne źródło presji zasalających	nie dotyczy	-	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

[21] Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024.

Nazwa i kod JCWP		RW20000621129 Iłownica	RW200023211179 Zb. Goczałkowice	RW200006211172 Bajerka	RW2000042111353 Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	RW20000421327999 Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	RW60000411453 Olza od Ropiczanki do granicy
	Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	-	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji hydromorfologicznych	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne,	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe,	budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne,
	Główne źródło presji chemicznych	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznane (substancje zakazane);	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;

źródło: http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe, [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Tabela 16 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego (część 3)

Nazwa i kod JCWP	RW60000711449 Bobrówka	RW200006211151 Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą	RW200006211179 Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice	RW200004213219 Soła do Wody Ujsolskiej	RW600004114139 Olza od źródeł do granicy	RW120004824223 Czadeczka
Typ JCWP	RWf_wap	RW_wap	RW_wap	RWf_krz	RWf_krz	RWf_krz
Rzeczywista długość JCWP [km]	29,12	49,00	71,03	96,73	16,71	8,84
Powierzchnia zlewni JCWP [km^2]	58,25	79,84	111,53	239,54	61,21	22,50
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Dunaju

Nazwa i kod JCWP		RW60000711449 Bobrówka	RW200006211151 Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą	RW200006211179 Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice	RW200004213219 Soła do Wody Ujsolskiej	RW600004114139 Olza od źródeł do granicy	RW120004824223 Czadeczka
Region wodny		region wodny Górnej Odry	region wodny Małej Wisły	region wodny Małej Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	region wodny Górnej Odry	region wodny Czadeczki
Status JCWP		NAT - naturalna część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kod ppk (2022-2027)		PL02S1301_1128	PL01S1301_1666	PL01S1301_1671	PL01S1301_1725	7) PL02S1301_1125	PL04S1301_0001
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		18.616074; 49.75969	18.795858; 49.795222	18.76694; 49.91363	19.068663; 49.489445	18.89315; 49.57221	18.879809; 49.531426
Ocena stanu[22]	stan/ potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
	stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Główne źródło presji troficznych	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy
	Główne źródło presji zasalających	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

[22] Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024.

Nazwa i kod JCWP		RW60000711449 Bobrówka	RW200006211151 Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą	RW200006211179 Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice	RW200004213219 Soła do Wody Ujsolskiej	RW600004114139 Olza od źródeł do granicy	RW120004824223 Czadeczka
	Główne źródło presji hydromorfologicznych	budowle piętrzące - rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe,	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne,	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, wały przeciwpowodziowe- rzeki główne, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe,	obiekty mostowe - rzeki główne,	budowle piętrzące - rzeki główne,	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne,
	Główne źródło presji chemicznych	nie dotyczy	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;

źródło: http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe, [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Tabela 17. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży powiat cieszyński w kontekście celów środowiskowych

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG[23]	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Brennica	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
2.	Wapienica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
3.	Jasienica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
4.	Żylica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
5.	Strumień	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

[23] obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG[23]	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
6.	Piotrówka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
7.	Iłownica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
8.	Zb. Goczałkowice	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
9.	Bajerka	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
10.	Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(g,h,i) perylen(w), fluoranten(w), heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG[23]	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
11.	Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
12.	Olza od Ropiczanki do granicy	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Olza od granicy do ujścia Bobrówki (dla łososia)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
13.	Bobrówka	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
14.	Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
15.	Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),heptachlor(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG[23]	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
16.	Soła do Wody Ujsolskiej	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
17.	Olza od źródeł do granicy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest onitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
18.	Czadeczka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Tabela 18 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP obecnych na obszarze powiatu cieszyńskiego

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Brennica	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
2.	Wapienica	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r*. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
3.	Jasienica	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r*. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
4.	Żylica	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
5.	Strumień	Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna*

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			hirundo r, Tringa totanus r. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
		Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150; gatunki: *Misgurnus fossilis, Bombina bombina, Lutra lutra*.
6.	Piotrówka	Cieszyńskie Pogórze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie koryt cieków wodnych w stanie w maksymalnych stopniu zbliżonym do naturalnego oraz prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich. Utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogennych.
		Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r*. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
7.	Iłownica	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna*

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			hirundo r, Tringa totanus r. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
8.	Zb. Goczałkowice	Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r*. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
9.	Bajerka	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus, Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r*. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
10	Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	Wisła (rezerwat przyrody)	Ochrona pstrąga w najbardziej naturalnych warunkach bytowania [wymaga: zachowania naturalnego char. potoków i czystości ich wód; zachowania lub przywróc. ciągłości ekologicznej.
		Barania Góra (rezerwat przyrody)	Zachowanie obszaru leśnego na Baraniej Górze, w postaci naturalnych zbiorowisk roślinnych w reglu górnym i dolnym, reprezentujących typowy układ pięter roślinnych na terenie Beskidu Śląskiego.
		Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
		Jaskinia Miecharska (stanowisko dokumentacyjne)	Zachowanie: Potok podziemny.
11	Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	Barania Góra (rezerwat przyrody)	Zachowanie obszaru leśnego na Baraniej Górze, w postaci naturalnych zbiorowisk roślinnych w reglu górnym i dolnym, reprezentujących typowy układ pięter roślinnych na terenie Beskidu Śląskiego.
		Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
12	Olza od Ropiczanki do granicy	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
		Lasek Miejski w Błogocicach (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy tworzy się w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych krajobrazu zbocza doliny rzeki Olzy, porośniętego lasami gradowymi i łęgowymi.
13	Bobrówka	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Cieszyńskie Pogórze (obszar chronionego krajobrazu)	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie koryt cieków wodnych w stanie w maksymalnych stopniu zbliżonym do naturalnego oraz prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich. Utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogennych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
		Łęg nad Puńcówką (użytek ekologiczny)	zachowanie przedmiotów ochrony: łęg.
14	Wisła od Dobki do Bładnicy wraz z Bładnicą	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
15	Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice	Dolina Górnej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: *Anas clypeata r, Anas clypeata c, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Ardea purpurea r, Aythya fuligula r, Charadrius dubius r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Gallinula chloropus , Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Larus ridibundus r, Nycticorax nycticorax r, Podiceps cristatus c, Podiceps cristatus r, Podiceps nigricollis r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r*. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów Łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym.
16	Soła do Wody Ujsolskiej	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
17	Olza od źródeł do granicy	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, orfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.
		Beskid Śląski (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – siedlisko przyrodnicze: 3220, 6430, 7230, 91D0, 91E0; gatunki: *Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Bombina variegata, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Lutra lutra, Carabus variolosus, Tozzia alpina ssp. Carpathica*.
18	Czadeczka	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, wodospady, źródliska, oczka wodne, górskie bory bagienne, źródła petryfikujące, olszynka karpacja, łęgi, torfowiska przejściowe, torfowiska niskie, torfowiska alkaliczne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Ochrona przed zakłóceniami warunków wodnych, utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych.

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Wody podziemne

Powiat cieszyński jest zlokalizowany na obszarze JCWPd nr 155, 158, 162, 163, 170, 171.

Rysunek 8 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży powiat cieszyński.

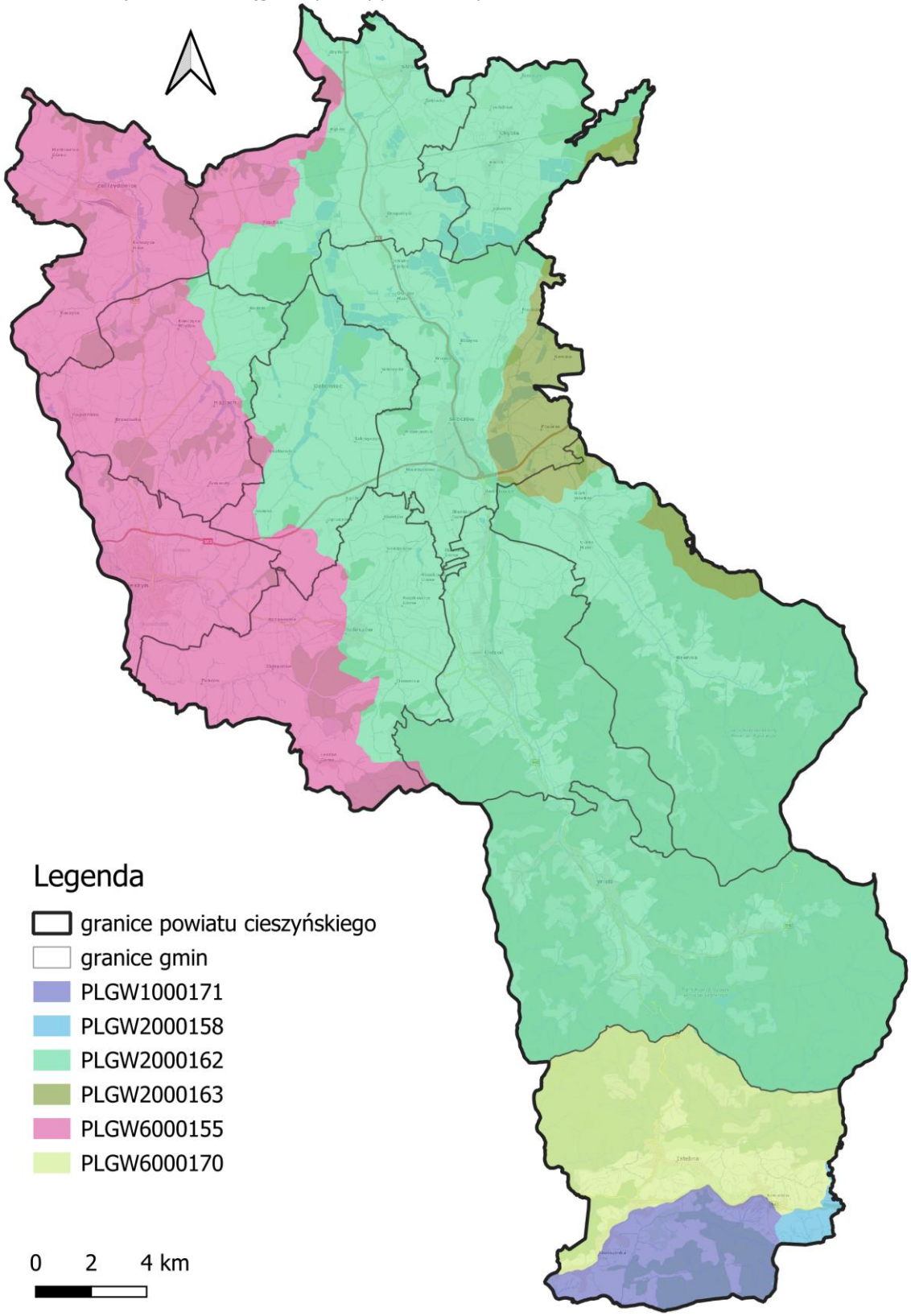

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

Tabela 19 Charakterystyka JCWPd na terenie powiatu cieszyńskiego

	GW2000162	GW2000158	GW2000163	GW6000155	GW6000170	GW1000171
Powierzchnia [km^2]	534,68	1483,93	203,39	419,54	56,95	24,29
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Dunaju
Region wodny	Małej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły	Małej Wisły	Górnej Odry	Górnej Odry	Czadeczki
Obszar bilansowy	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszy do Skawy.	Wag (Czadeczka), Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszy do Skawy, Wisła od Skawy do Dunajca.	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Wisła od Przemszy do Skawy.	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle).	Wag (Czadeczka), Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszydo Skawy.	Wag (Czadeczka), Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszy do Skawy.
Rejony wodnogospodarcze	Pszczynka, Górna Wisła po Goczałkowice, Iłownica, Biała - Wisła, Olza cz. karpacka, Odra w tym Olza cz. poza karpacka, Soła od źródeł do Cięciny, Soła od Cięciwy do rz. Koszarawy, Żylica.	Wag, Górna Wisła po Goczałkowice, Iłownica, Biała - Wisła, Olza cz. karpacka, Wieprzówka, Soła od Kęt do Oświęcimia, Zlewnia prawobrzeżna Wisły w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, Od Chechła do Regulki (E), Soła od źródeł do Cięciny, Soła od Cięciwy do rz. Koszarawy, Koszarawa, Żylica, tryszawka, Skawica, Kocierzanka i Łękawka, Soła od Żywca do Kęt, Od Soły do Chechła, Od hechła do Regulki (W)	Górna Wisła po Goczałkowice, Iłownica, Biała - Wisła, Żylica.	Pszczynka, Górna Wisła po Goczałkowice, Olza cz. karpacka, Ruda, Odra w tym Olza cz. Poza karpacka.	Wag, Górna Wisła po Goczałkowice, Olza cz. karpacka, Soła od źródeł do Cięciny.	Wag, Olza cz. karpacka, Soła od źródeł do Cięciny.

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Poniżej przedstawiono wyniki badań ocen stanu JCWPd, w obrębie których znajduje się powiat cieszyński.

Tabela 20 Kompleksowa ocena stanu JCWPd

Rok			2016	2019	2022
Nr JCWPd	GW2000162	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	GW2000158	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	GW2000163	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	GW6000155	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	GW6000170	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	GW1000171	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 18.11.2025 r.] oraz na podstawie Monitoringu Jakości Wód Podziemnych, https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2016.html,https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html, https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html, [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Jak wynika z zamieszczonej powyżej tabeli przedmiotowe JCWPd pod względem ogólnej kondycji od lat posiadają stan dobry.

W zasięgu powiatu cieszyńskiego znajdują się dwa zbiorniki wód podziemnych GZWP nr. 347 Dolina rzeki Górna Wisła oraz LZWP nr. 348 Zbiornik warstw Godula (Beskid Śląski) (dawny GZWP nr 348). Ich lokalizacja na tle powiatu została przedstawiona na poniżej mapie.

Rysunek 9 Lokalizacja zbiorników wód podziemnych w zasięgu których leży powiat cieszyński

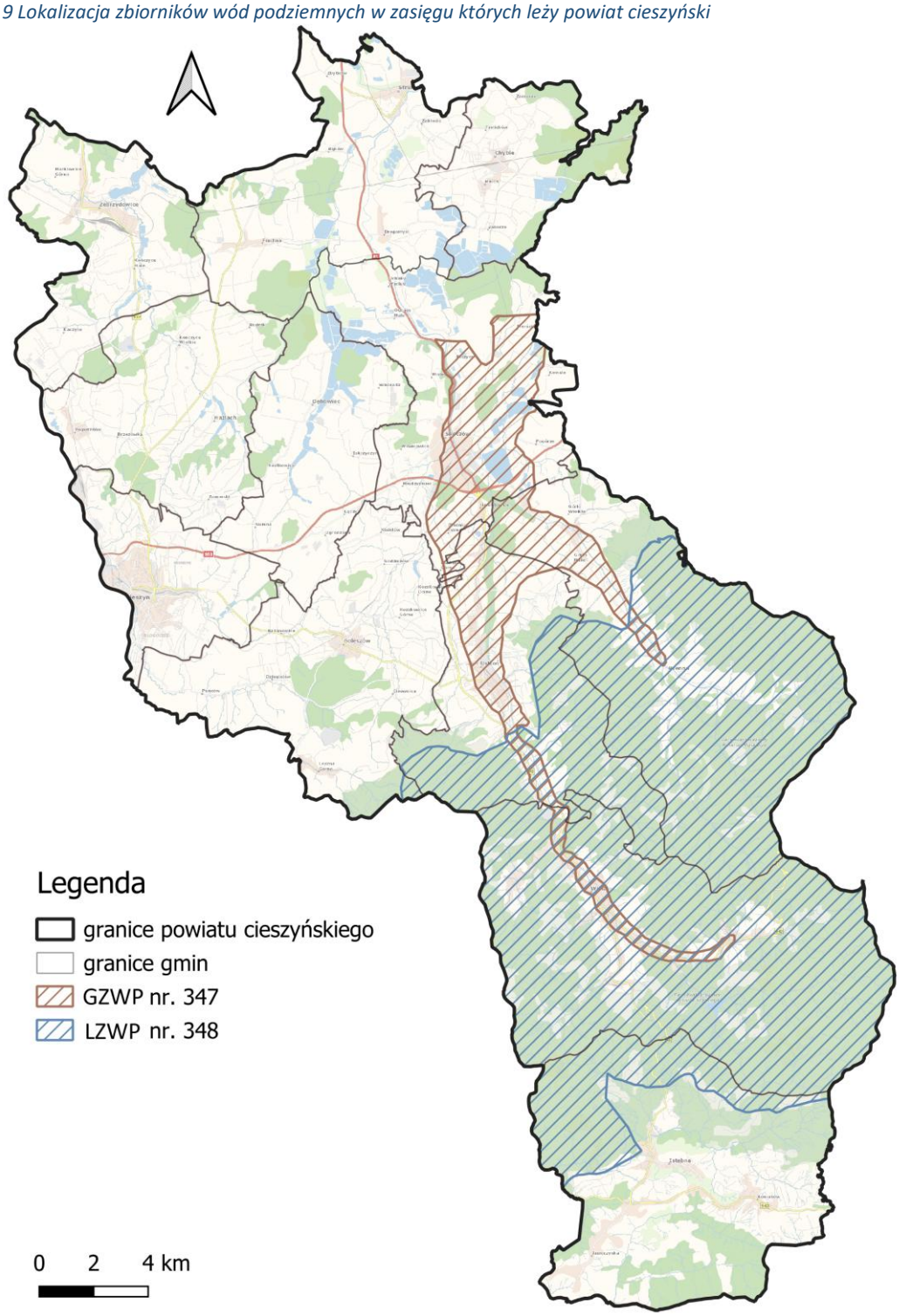

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych na stronie: https://dm.pgi.gov.pl/

Tabela 21 Charakterystyka zbiorników wód podziemnych znajdujących się na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa GZWP	Dolina rzeki Górna Wisła	Zbiornik warstw Godula (Beskid Śląski)
Województwo	śląskie	śląskie
Powiat	bielski, cieszyński	cieszyński
RZGW	Gliwice	Gliwice, Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	162, 163	157, 158, 162, 163, 170
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	prowincja Wisły: RGW – region górnej Wisły – subregion Karpat Zewnętrznych	prowincja Wisły: SKZ - region górnej Wisły - subregion Karpat zewnętrznych
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników karpackich	pasmo zbiorników karpackich
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wisły do Sanu	lewobrzeżna Odry do Nysy Kłodzkiej, Wisły do Sanu
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Oświęcimska (512.2), Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3), Beskidy Zachodnie (513.4-5)	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51): Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3), Beskidy Zachodnie (513.4-5)
Typ zbiornika	porowy	porowo-szczelinowy
Stratygrafia	czwartorzęd	kreda
Klasa jakości wody[24]	I–III	I, II
Wodoprzewodność [m^2/d]	188,0	średnio 2,8
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [$m^3/d \times km^2$]	257	240
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m^3/d]	13 600	90 000
Podatność zbiornika na antropopresję	bardzo podatny, podatny	podatny, bardzo podatny

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) powódź to: *„czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach*

[24] Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

kanalizacyjnych". Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powodzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania;
- powodzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych;
- powodzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym;
- powodzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu;
- powodzie od wód podziemnych;
- powodzie od strony morza;
- powodzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
   a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
   b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
   c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;
   d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
   a) wału przeciwpowodziowego;
   b) wału przeciwsztormowego;
   c) budowli piętrzącej.

Jako podtopienie klasyfikuje się pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu, w związku z piętrzeniem się wód podziemnych, na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych.

Na terenie powiatu cieszyńskiego wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego. i zagrożenia podtopieniami (od wód gruntowych). Ich lokalizację na tle powiatu przedstawiono na poniższych rysunkach.

Rysunek 10 Obszary zagrożenia powodzią na terenie powiatu cieszyńskiego

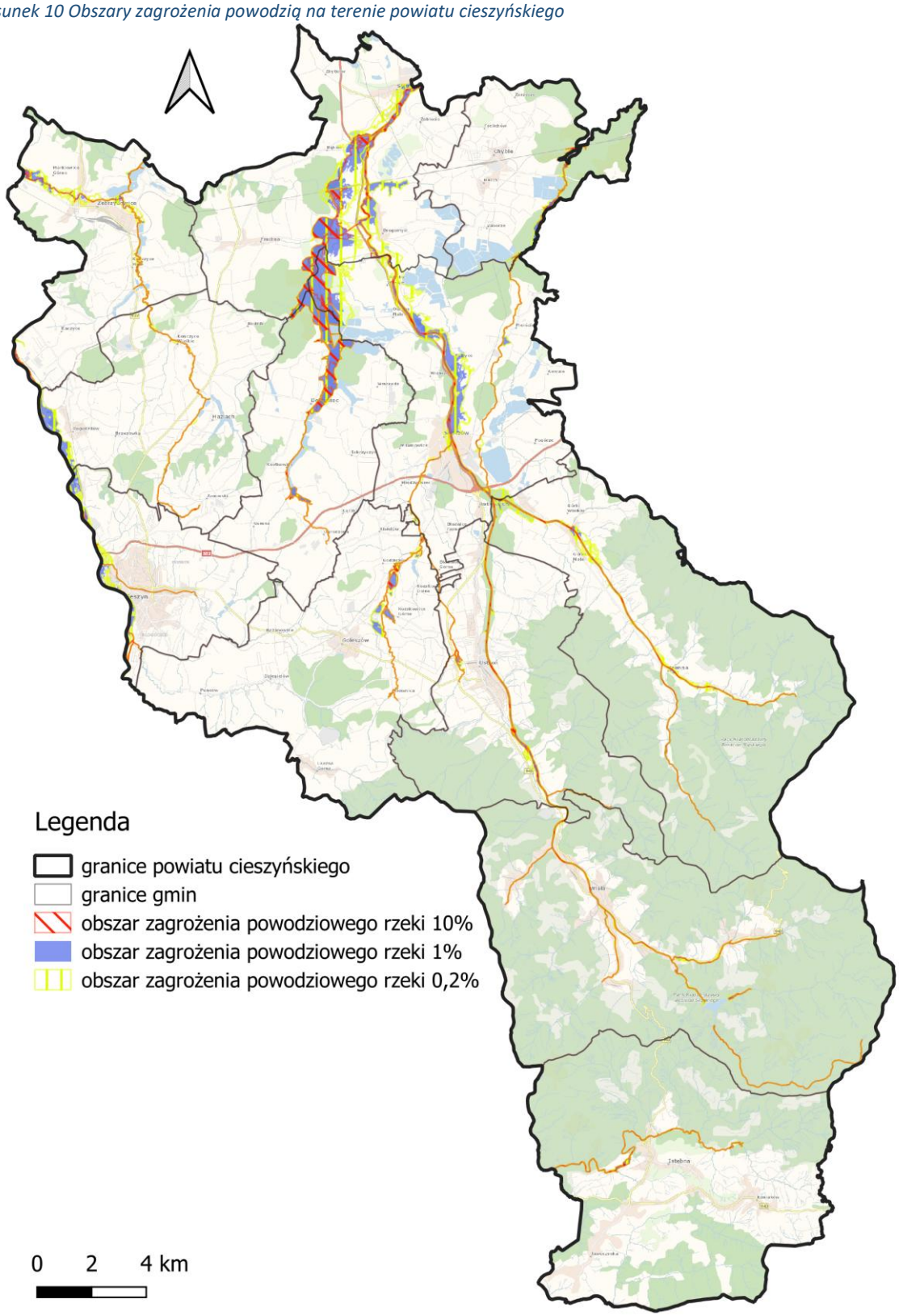

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r.]

Rysunek 11 Obszary zagrożenia powodzią w przypadku zniszczenia wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu cieszyńskiego

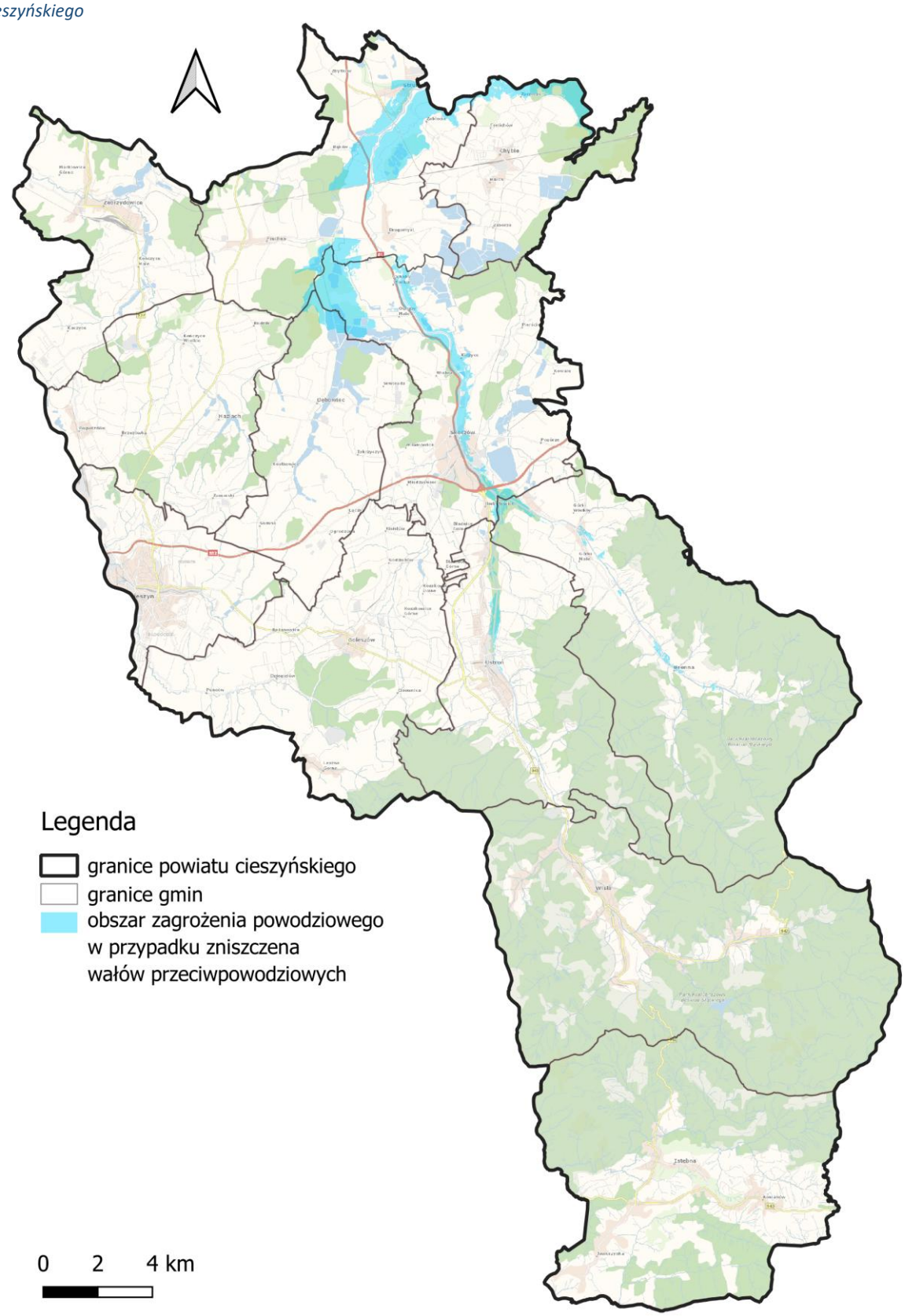

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r.]

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Zarządu Zlewni w Gliwicach na obszarze powiatu cieszyńskiego nie stwierdzono występowania wałów przeciwpowodziowych ani terenów zmeliorowanych.

Rysunek 12 Zagrożenie powodzią od wód gruntowych (podtopieniem) na terenie powiatu cieszyńskiego

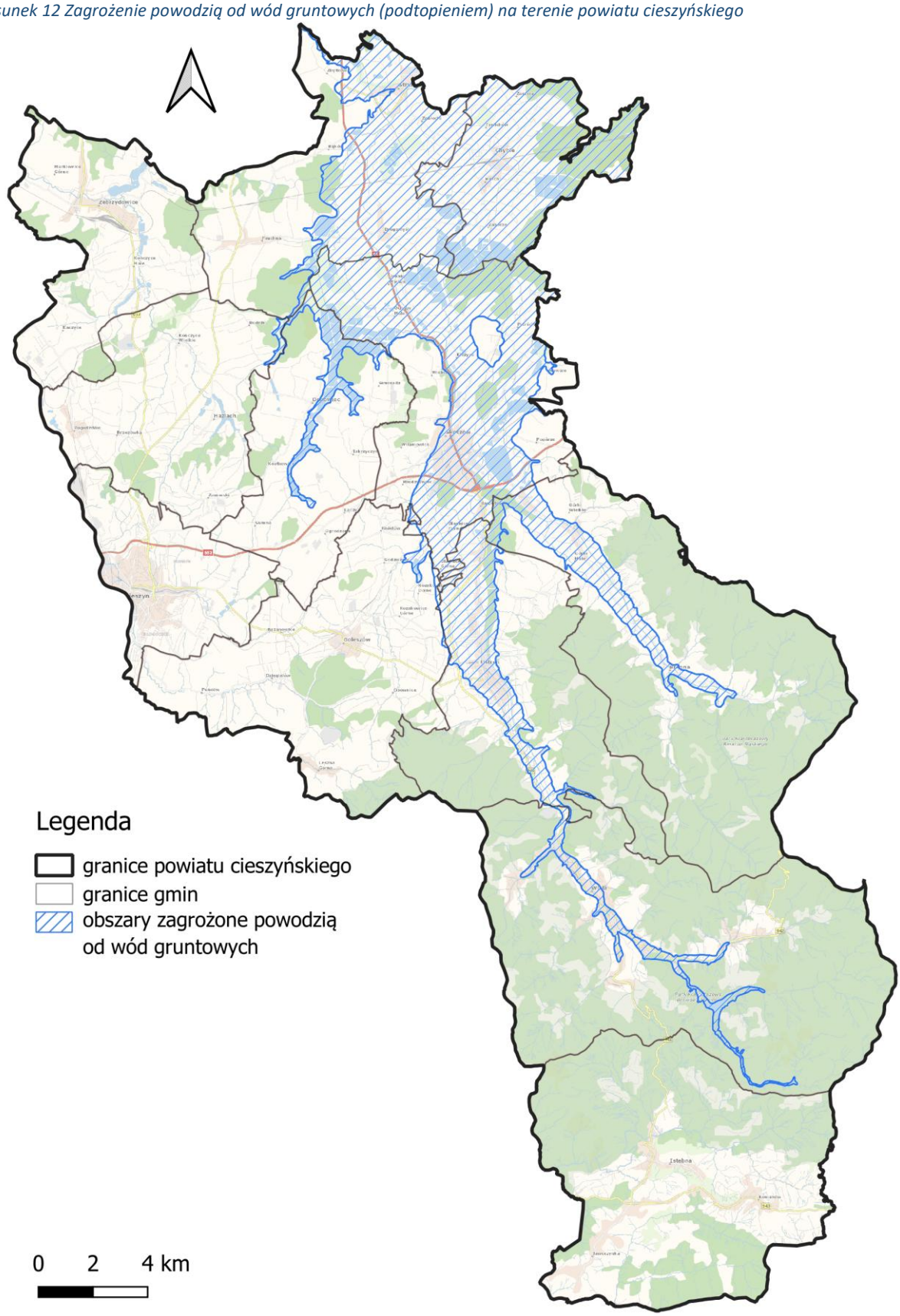

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii [data dostępu 18.11.2025 r.]

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak;
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej;
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej;
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary powiatu cieszyńskiego o określonym stopniu narażenia na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, teren powiatu jest szczególnie narażony na suszę atmosferyczną i hydrologiczną.

Rysunek 13 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie powiatu cieszyńskiego

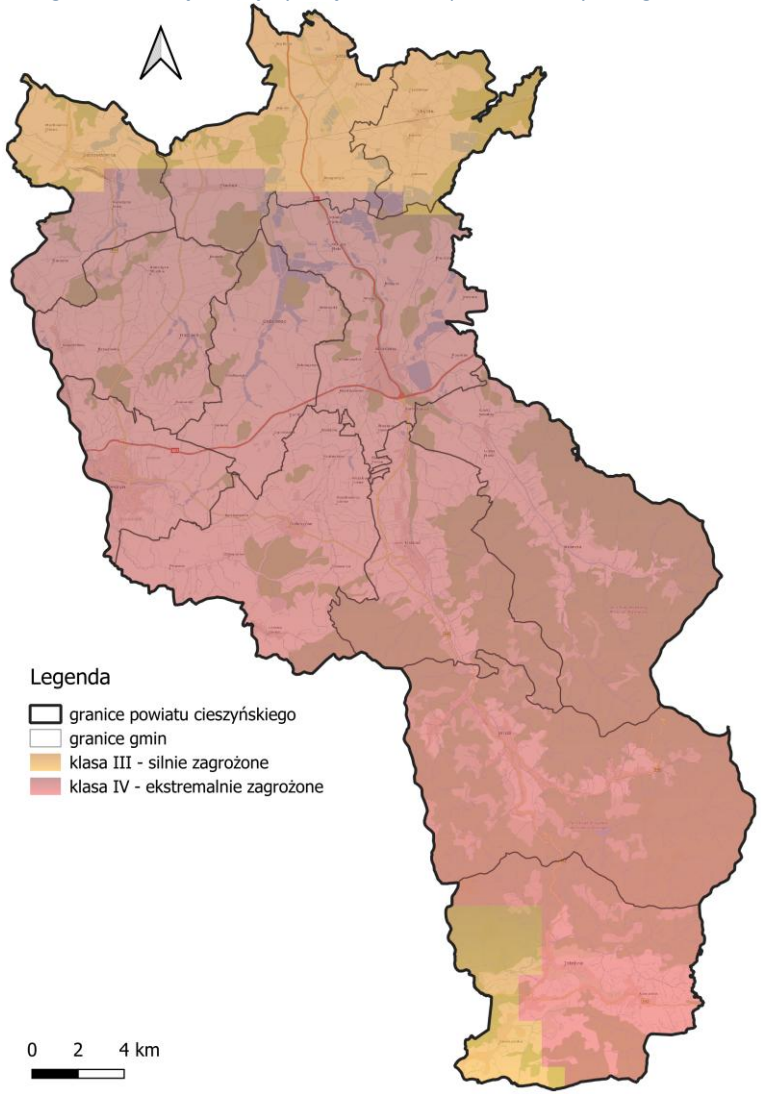

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r.]

Rysunek 14 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie powiatu cieszyńskiego

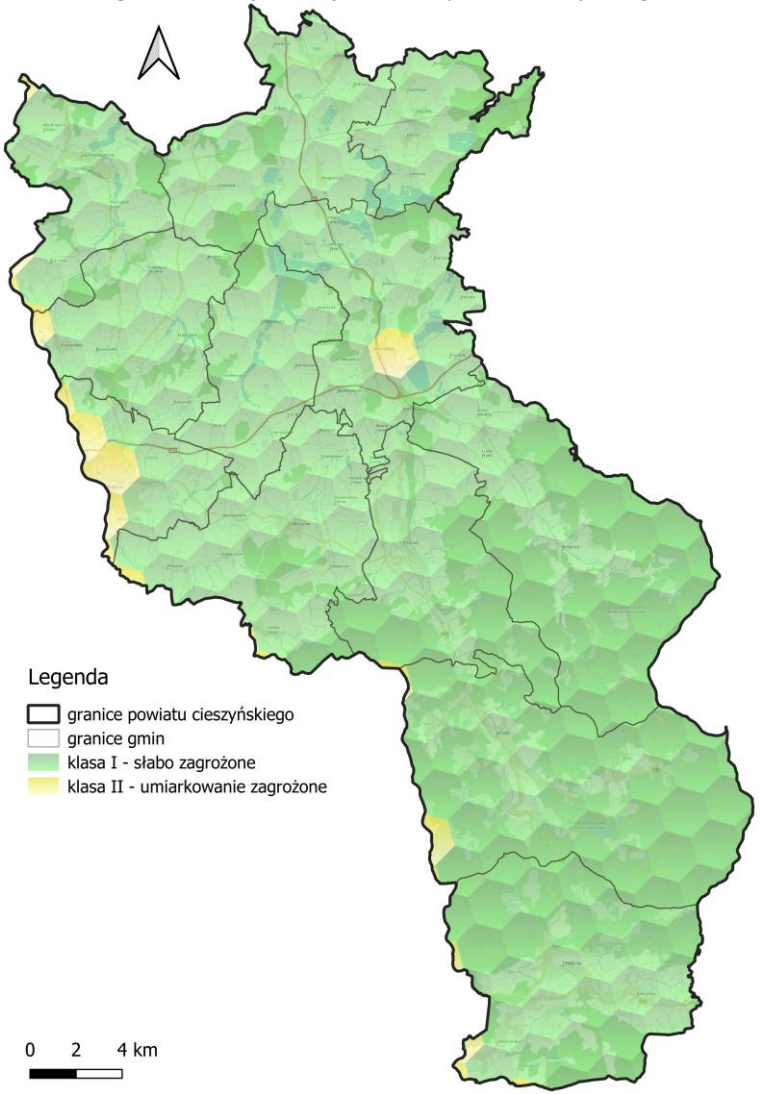

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r.]

Rysunek 15 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie powiatu cieszyńskiego

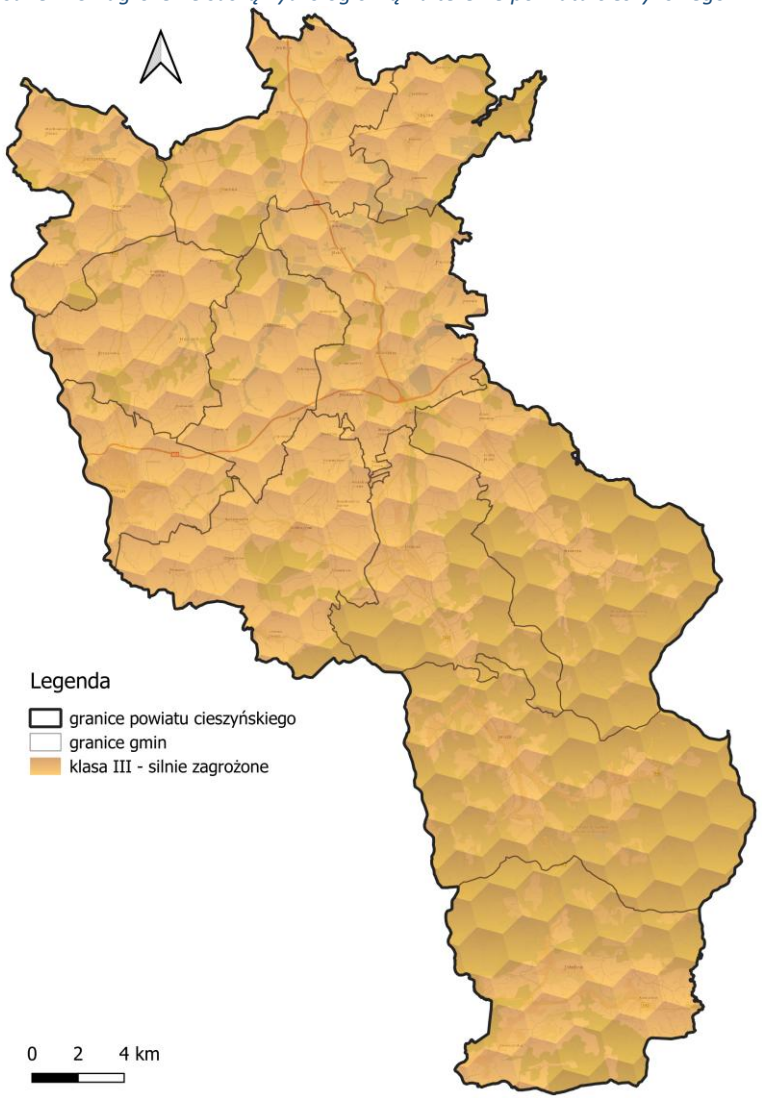

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r.]

Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie powiatu cieszyńskiego

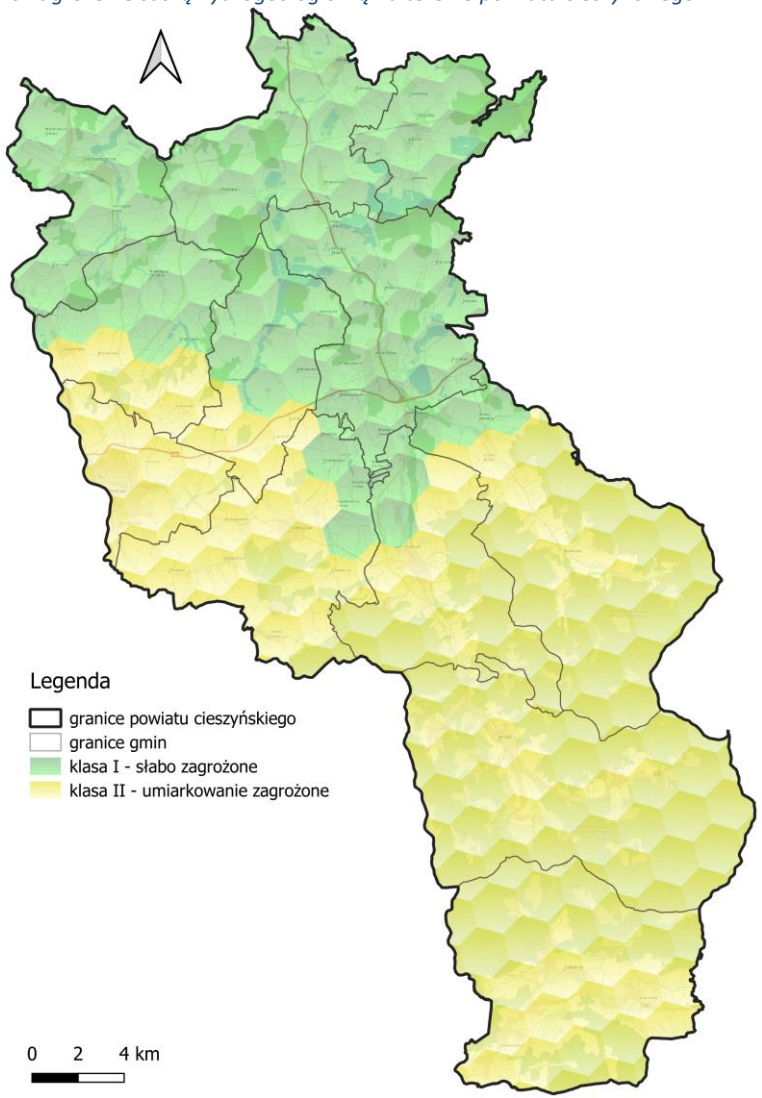

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r

Rysunek 17 Łączne zagrożenie suszą na terenie powiatu cieszyńskiego

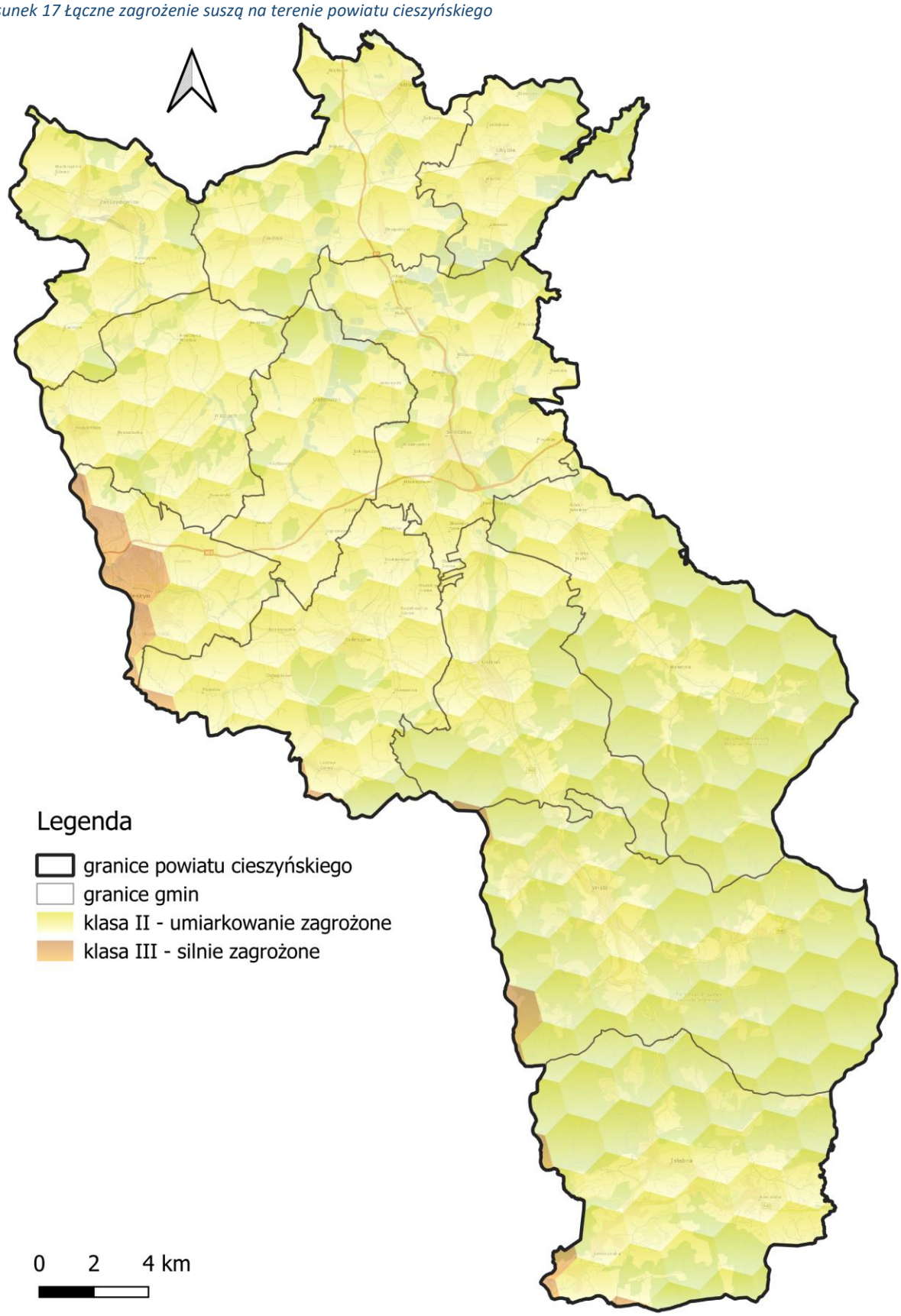

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 18.11.2025 r.]

6.2.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Zgodnie z danymi z GUS, powiat cieszyński posiada sieć wodociągową o długości 1 680,1 km, a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 31 495 sztuk. Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie powiatu zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 22 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024[25]
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	1 441,8	1 530,4	1 672,1	1 680,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	29 569	30 339	30 790	31 495
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	145 486	145 484	145 039	144 492
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	82,6	82,9	83,0	83,2

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 18.11.2025 r.]

W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 1 154,1 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było wówczas 25 160 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem w 2024 roku miało 63,6% mieszkańców powiatu cieszyńskiego.

Tabela 23 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2021-2024.

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024[26]
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	1 091,7	1 112,6	1 137,0	1 154,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	23 194	23 764	24 378	25 160
Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam^3	4 738,3	5 015,1	5 079,7	5 232,4
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	110 356	110 445	110 436	110 411
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	62,7	62,9	63,2	63,6

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 18.11.2025 r.]

Na terenie powiatu cieszyńskiego jest 18 022 zbiorników bezodpływowych oraz 2 311 instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków.[27]

[25] Brak danych na dzień 10.06.2025 r., prawdopodobne udostępnienie danych 27.10.2025 r.
[26] Brak danych na dzień 10.06.2025 r., prawdopodobne udostępnienie danych 27.10.2025 r.
[27] źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Lokalnych (data dostępu: 21.11.2025 r.]

Na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się 10 aglomeracji ściekowych: Kończyce Małe, Zebrzydowice, Strumień, Chybie, Pogwizdów, Skoczów, Cieszyn, Goleszów, Ustroń, Istebna.

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie powiatu powstają wody opadowe. Konieczne jest zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Ujęcia wód

Zgodnie z Centralnym Bankiem Danych Hydrogeologicznych, udostępnianym przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się obiekty hydrogeologiczne przedstawione na poniższej mapie.

Rysunek 18. Lokalizacja obiektów hydrogeologicznych na terenie powiatu cieszyńskiego

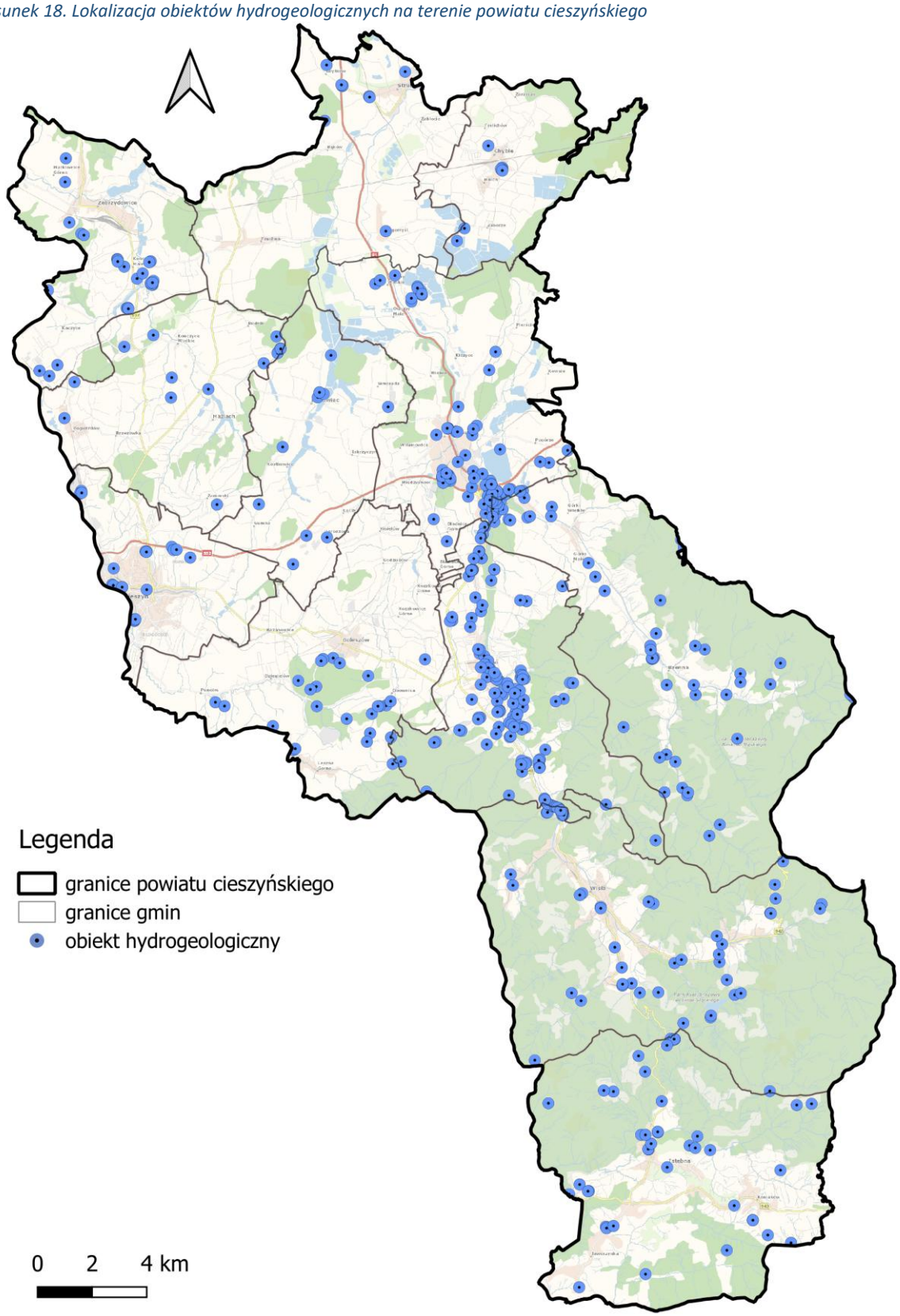

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PIG PIB oraz Główny Urząd Geodezji i Kartografii [data dostępu 18.11.2025 r.]

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Zarządu Zlewni w Gliwicach na obszarze powiatu cieszyńskiego nie stwierdzono występowania wałów przeciwpowodziowych oraz urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów.

Szkody w środowisku

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się obszary wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w rozumieniu ustawy, jak również tereny wpisane do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. Ich lokalizacje na terenie powiatu cieszyńskiego została przedstawiona na poniższej mapie.

Rysunek 19. Historyczne zanieczyszczenia ziemi i bezpośrednie zagrożenia szkodą w środowisku na terenie powiatu cieszyńskiego

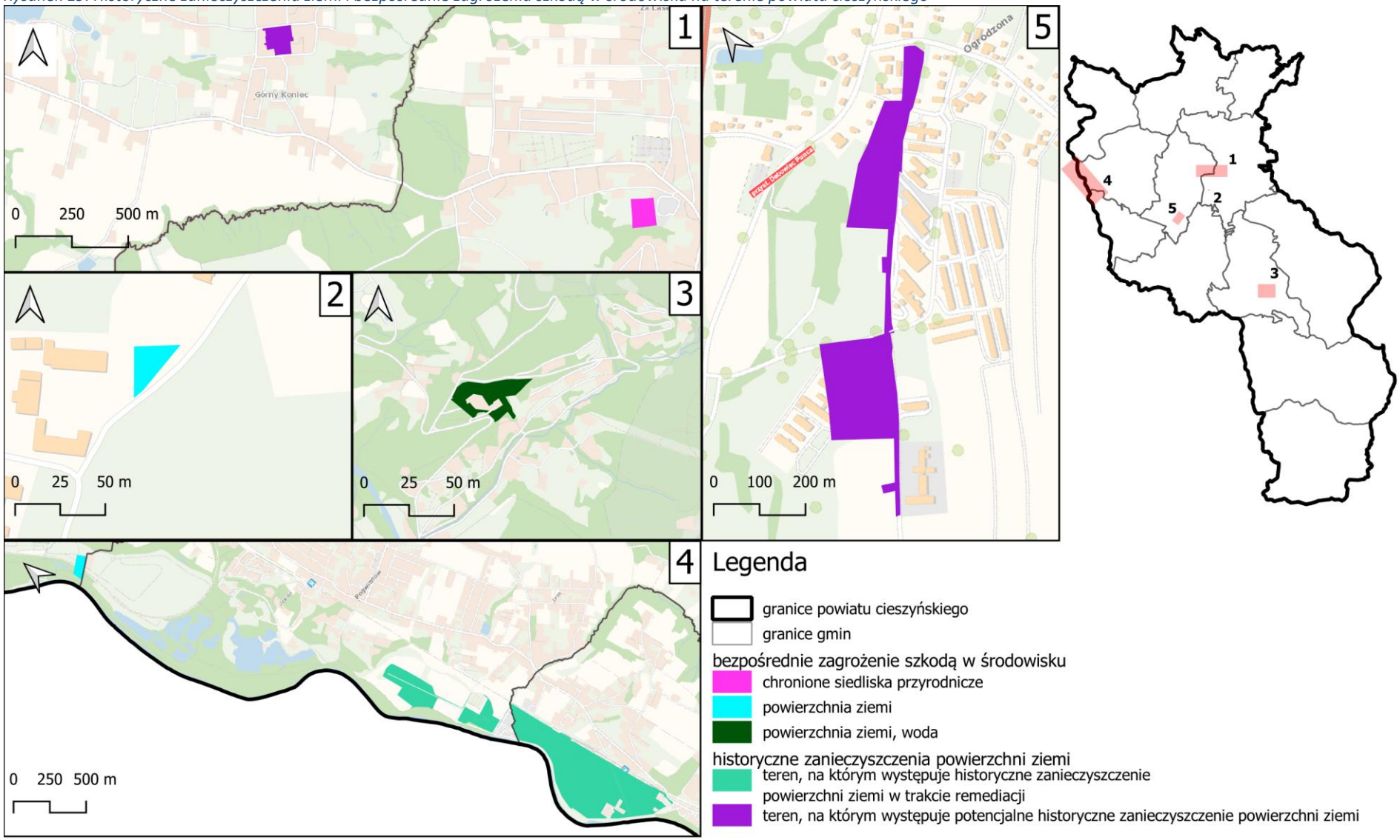

źródło: na podstawie danych otrzymanych od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

6.2.6. Gleby

Program Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski stanowi element PMŚ w zakresie jakości gleby i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. W ramach prowadzonego monitoringu wykonywane są oznaczenia fizykochemiczne próbek glebowych pobieranych w 5–letnich odstępach czasowych w 216 punktach pomiarowych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju. Próbki glebowe w ramach szóstej tury monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, która przypadła na lata 2020- 2022, zostały pobrane w 2020 r., a kolejne badania są realizowane w 2025 r. Na terenie powiatu cieszyńskiego w ramach sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski zlokalizowany jest jeden punkt pomiarowy – nr 407 (współrzędne punktu pomiarowego: N 49.753056, E 18.665833), położony w Cieszynie[28].

Tabela 24. Ogólna charakterystyka gleb zgodnie z wynikami pomiarów z 2020 roku w punkcie pomiarowym nr. 407

Odczyn"pH" w zawiesinie H2O	Próchnica [%]	Węgiel organiczny [%]	Azot ogólny [%]	Kwasowość hydrolityczna (Hh) cmol(+)kg^{-1}]	Wielopierścieniowe weglowodory aromatyczne suma 13 WWA [µg*kg^{-1}]	Zasolenie [mg KCl*100g^{-1}]
7	6,36	3,69	0,18	2,3	244	19

źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Starostwa Powiatowego w Cieszynie, na przedmiotowym obszarze znajdują się tereny użytkowane rolniczo. Ich wykaz został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 25. Użytki rolne na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa	Jedn.	Wartość
użytki rolne - razem	ha	34 932
użytki rolne - grunty orne	ha	21 615
użytki rolne - sady	ha	183
użytki rolne - łąki trwałe	ha	2 338
użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	6 676
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	1 636
użytki rolne - grunty pod rowami	ha	60

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Cieszynie.

[28] źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Tabela 26. Klasy bonitacyjne gleb na terenie powiatu cieszyńskiego

Klasa bonitacyjna	I	II	III (a i b)	IV (a i b)	V	VI
Powierzchnia [ha]	0	4 891	12 074	15 898	6 532	3 621
Udział [%]	0	6,7	16,5	21,8	8,9	5,0

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Cieszynie.

6.2.7. Zasoby przyrodnicze

Formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu cieszyńskiego występują następujące formy ochrony przyrody:[29]

- Obszar Natura 2000:
  - Beskid Śląski;
  - Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki;
  - Kościół w Górkach Wielkich;
  - Cieszyńskie Źródła Tufowe;
  - Pierściec;
  - Dolina Górnej Wisły;

[29] źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 16.05.2025 r.].

- Rezerwat przyrody:
  - Kopce;
  - Zadni Gaj;
  - Wisła;
  - Lasek Miejski nad Olzą;
  - Lasek Miejski nad Puńcówką;
  - Rotuz;
  - Barania Góra;
  - Czantoria;
  - Skarpa Wiślicka;
- Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego;
- Obszar chronionego krajobrazu Cieszyńskie Pogórze;
- Zespoły przyrdniczo-krajobrazowe:
  - Góra Bucze;
  - Bluszcze na Górze Zamkowej;
  - Lasek Miejski w Błogocicach;
  - Kaplicówka;
- Stanowiska dokumentacyjne:
  - Jasieniowa;
  - Odkrywka cieszynitów;
  - Jaskinia Miecharska;
  - Jaskinia Wiślańska;
  - Kamieniołom Skalica;
  - Kamieniołom Czantoria;
- Użytek ekologiczny:
  - Łąki na Kopcach;
  - Łęg nad Puńcówką;
  - Uroczysko Jasionka;
  - Góra Tuł;
  - Pióropuszniki nad Wisłą;
  - Nadwiślańskie brzegi na Jonidle;
  - Dolina dopływu potoku Jaszowiec;
  - Dolina dopływu potoku Jaszowiec – wyrobisko piaskowców;
  - Podkowcarnia;
- 183 pomniki przyrody.

Ich położenie i charakterystyka zostały przedstawione na poniższych rysunku oraz tabelach. Ze względu na znaczny obszar objęty opracowaniem, wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody (obszary Natura 20000, obszar chronionego krajobrazu i park krajobrazowy), zostały przedstawione na jednej zbiorczej mapie dla obszaru całego powiatu, zaś pozostałe ujęto na oddzielnych mapach gminnych.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie powiatu cieszyńskiego znajduje się obszar Natura 2000 Zbiornik Goczałkowicki – Ujście Wisły i Bajerki. Jednak jego zasięg obejmuje jedynie przygraniczne wąskie pasy terenu powiatu co jest związane prawdopodobnie z nieścisłościami w przebiegach granic działek i zostało przedstawione na poniższych mapach gminy Chybie oraz Strumień.

Rysunek 20 Wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie powiatu cieszyńskiego

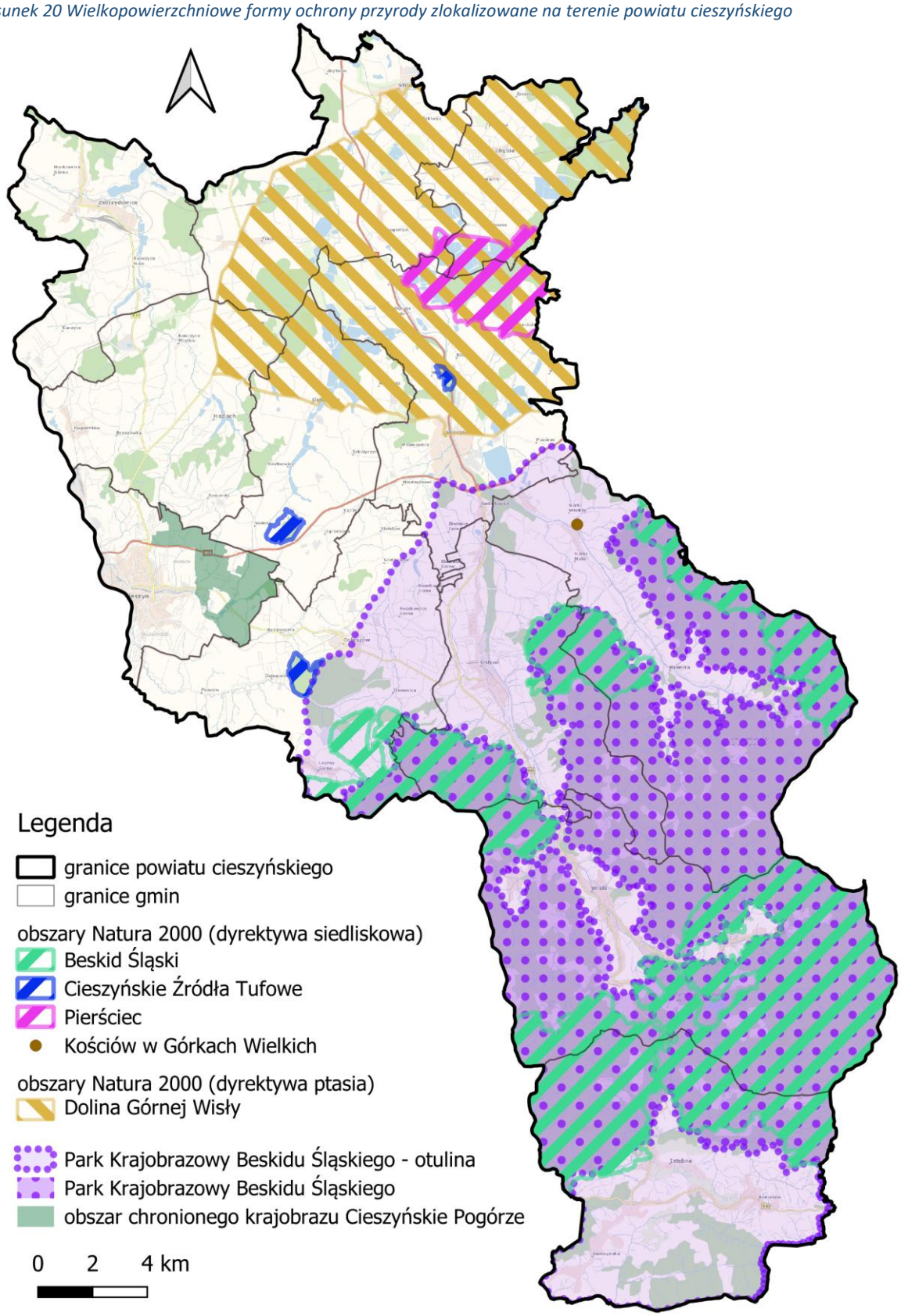

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 21 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Brenna

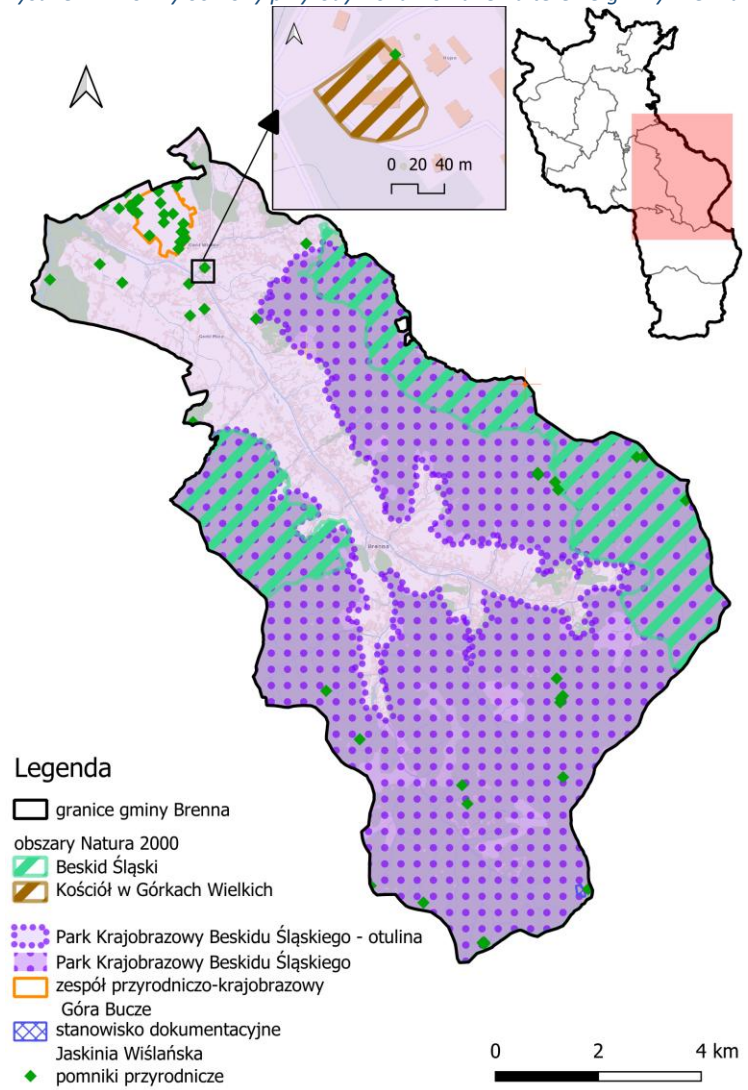

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 22 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Chybie

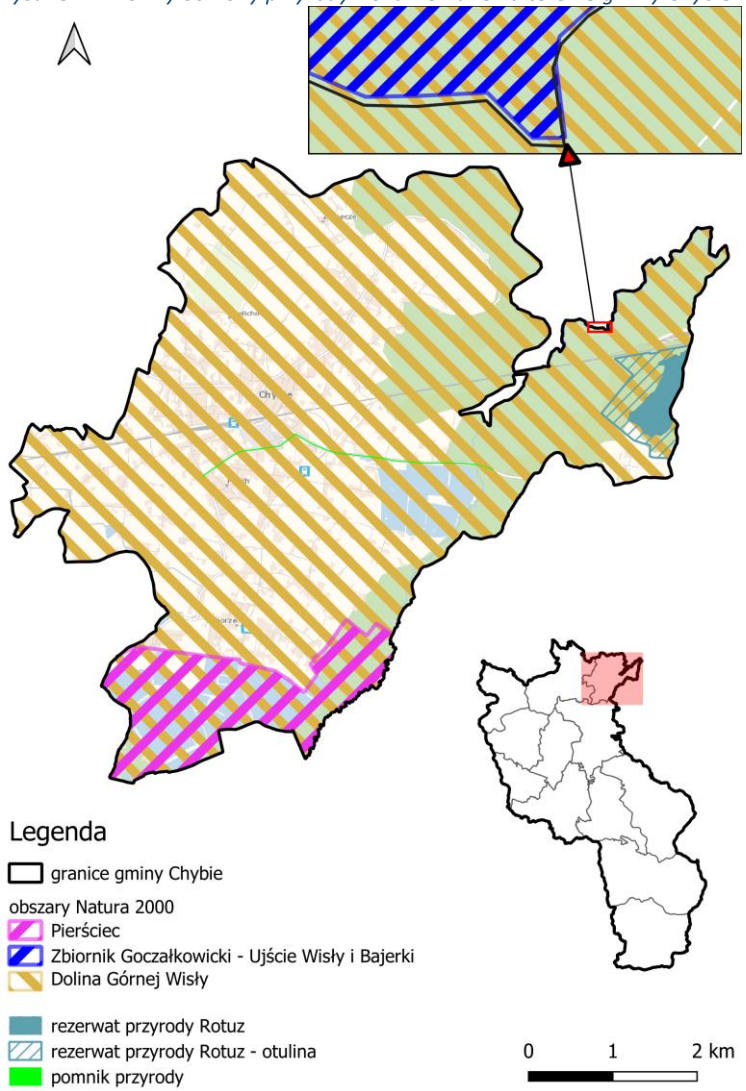

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 23 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Cieszyn

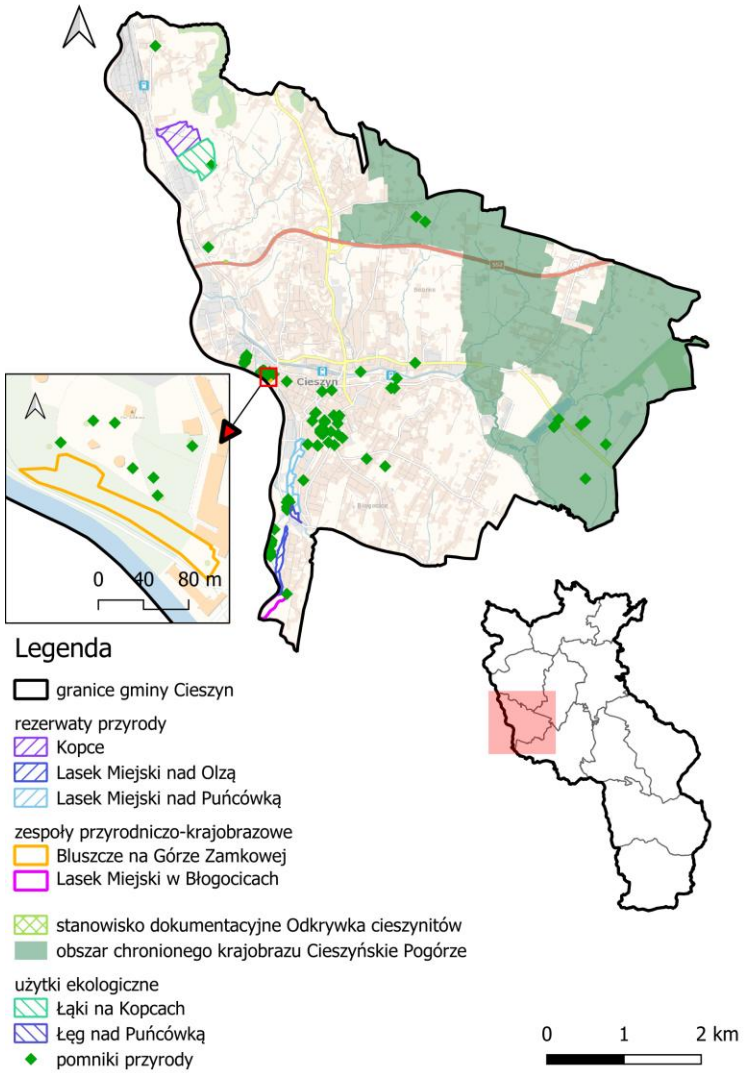

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 24 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Dębowiec

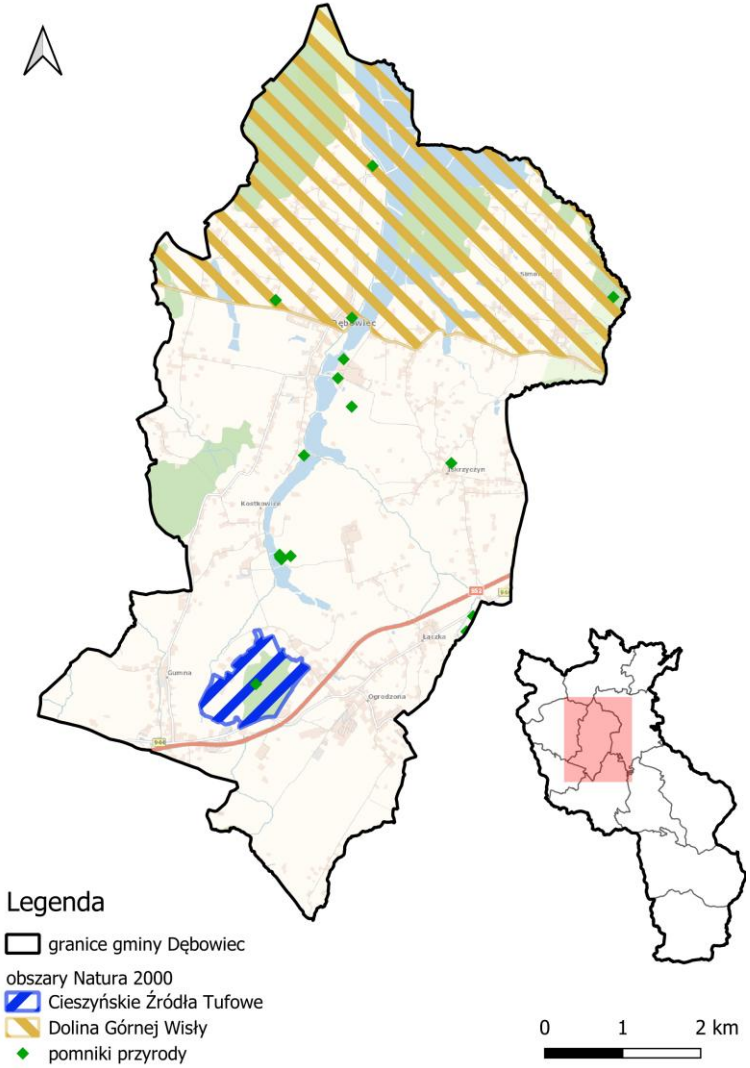

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 25 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Goleszów

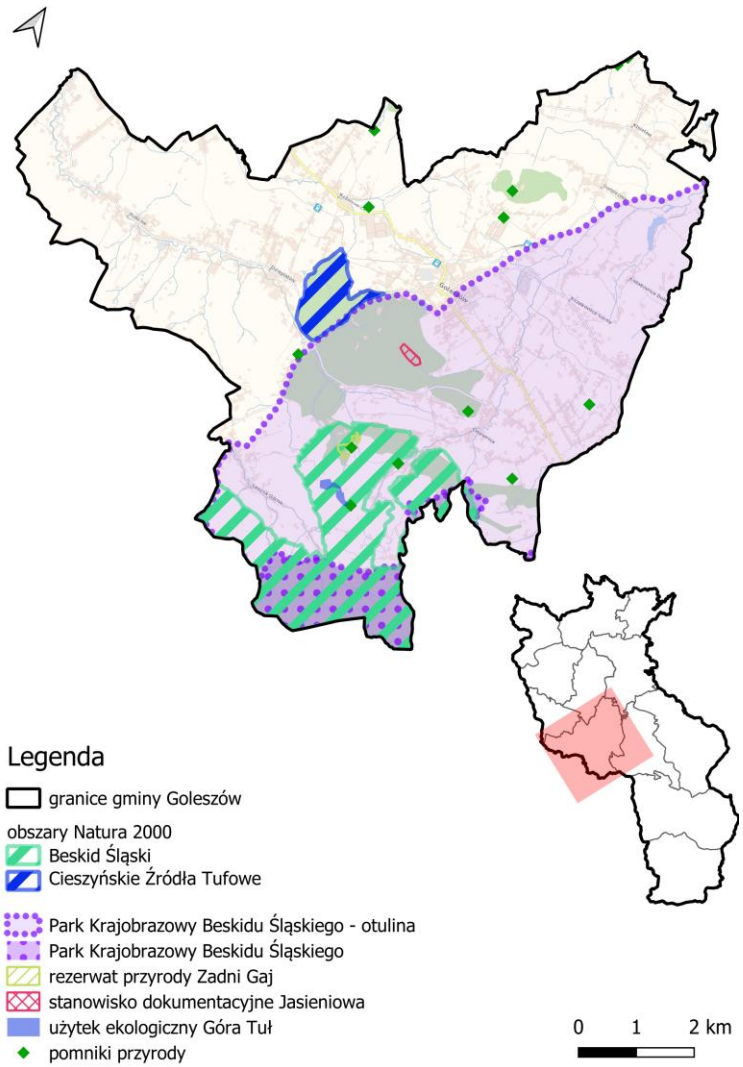

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 26 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Hażlach

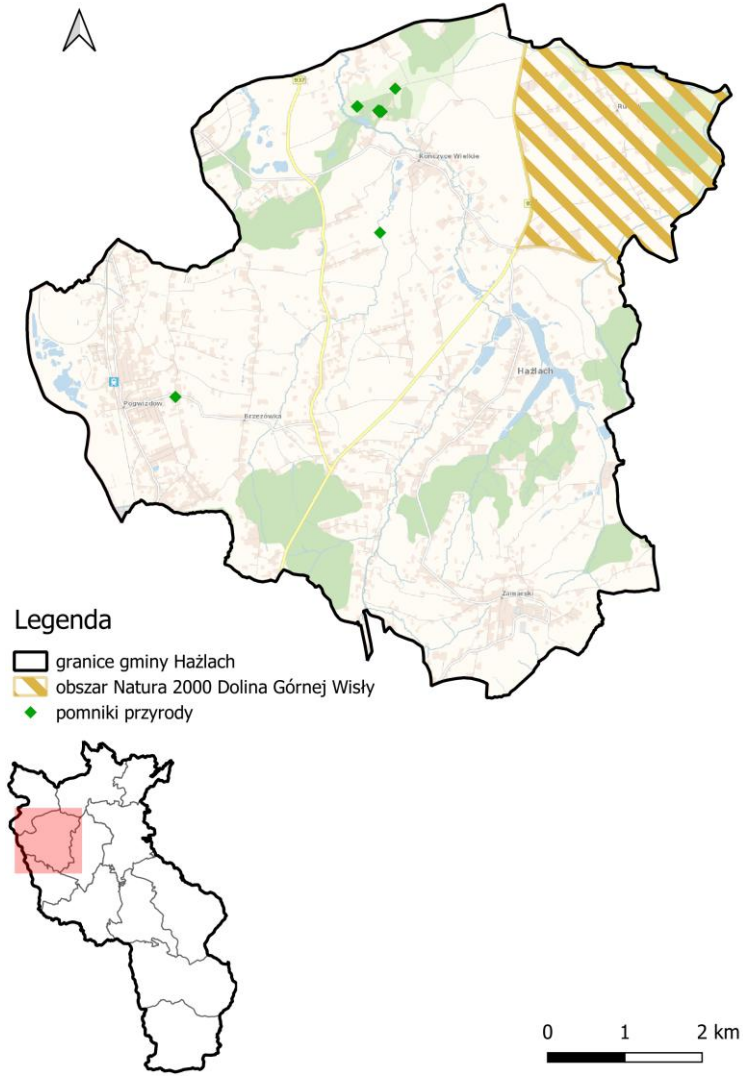

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 27 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Istebna

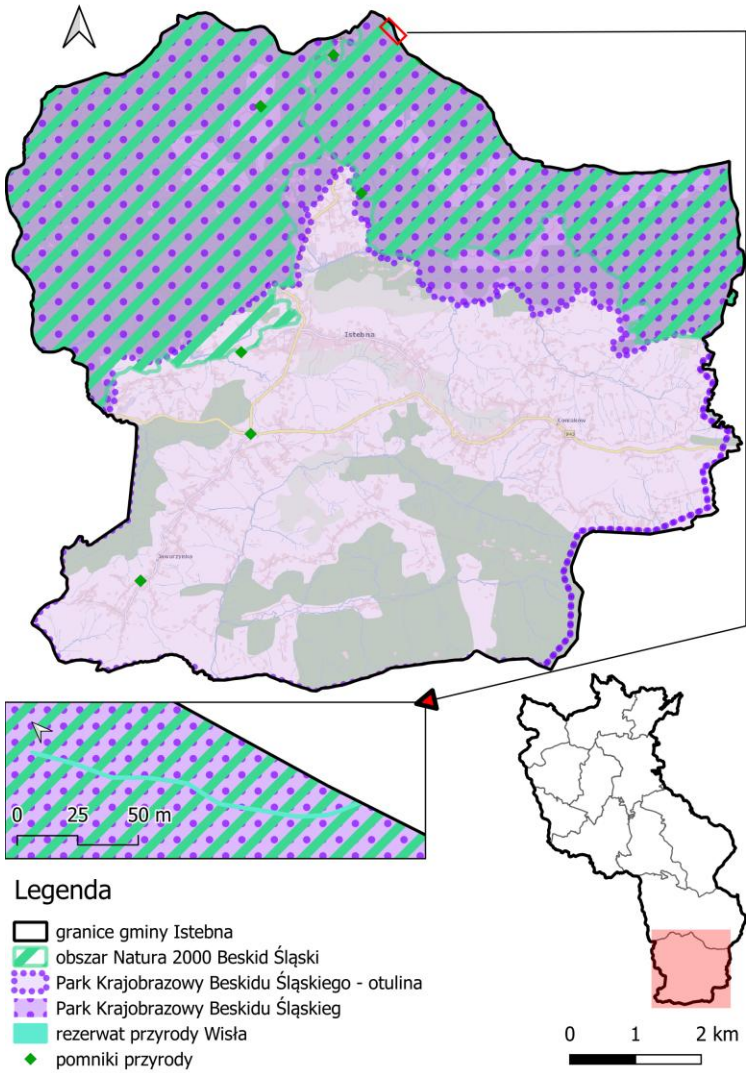

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 28 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Skoczów

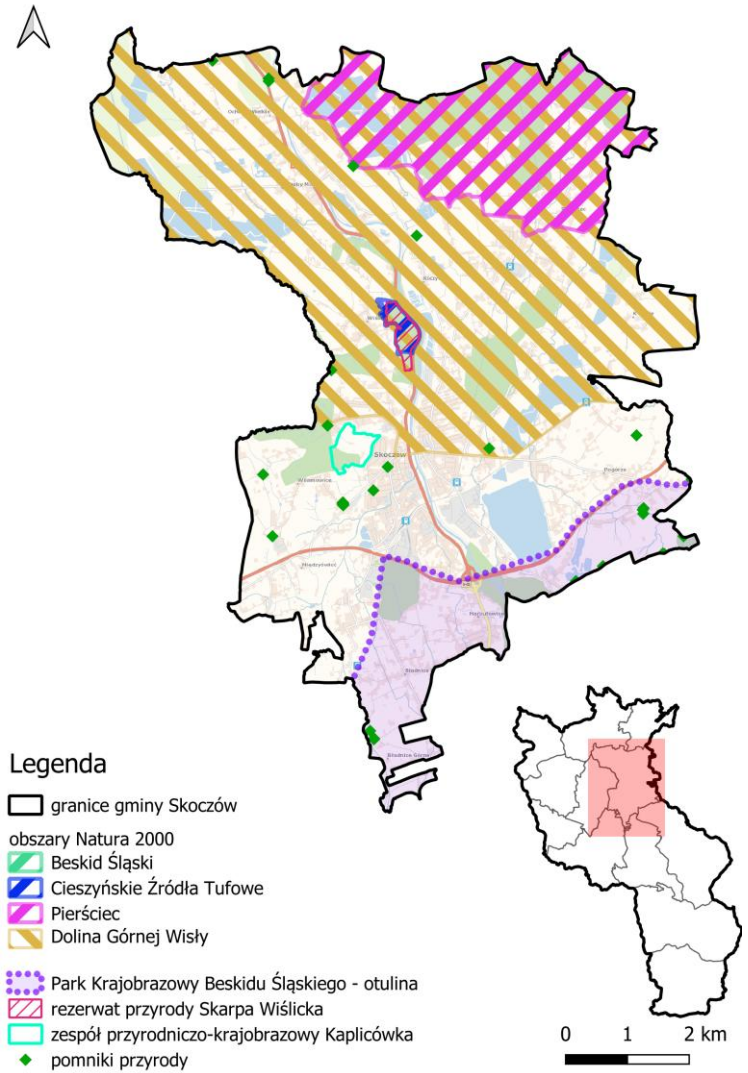

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 29 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Strumień

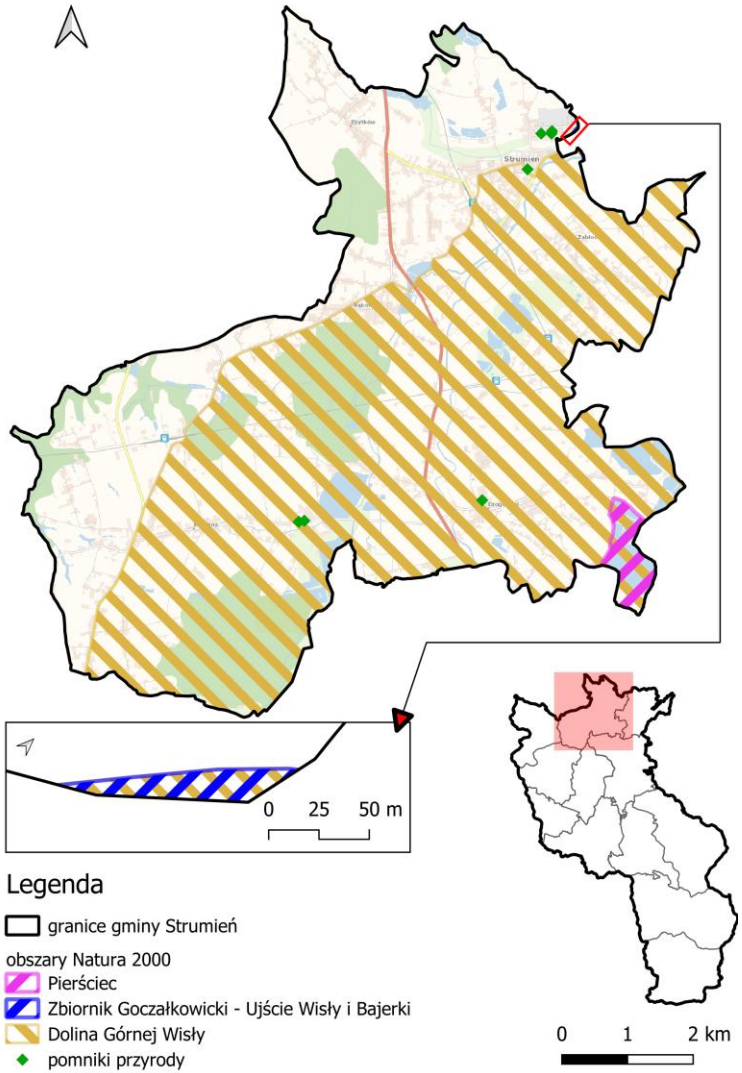

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 30 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Ustroń

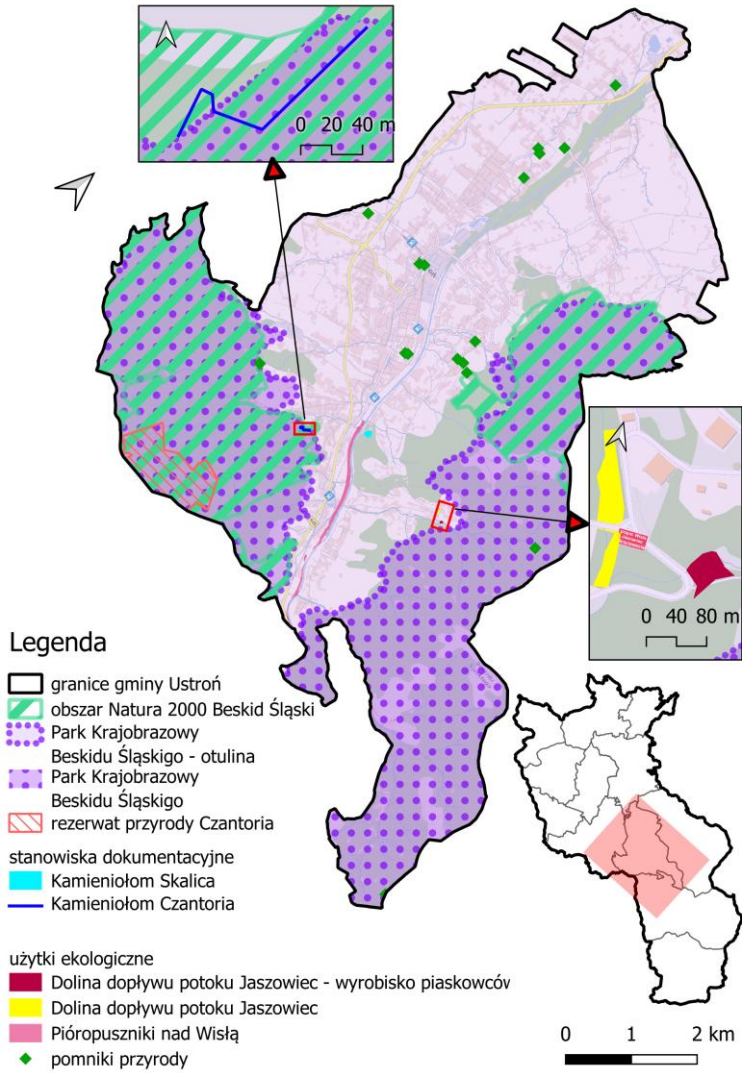

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 31 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Wisła

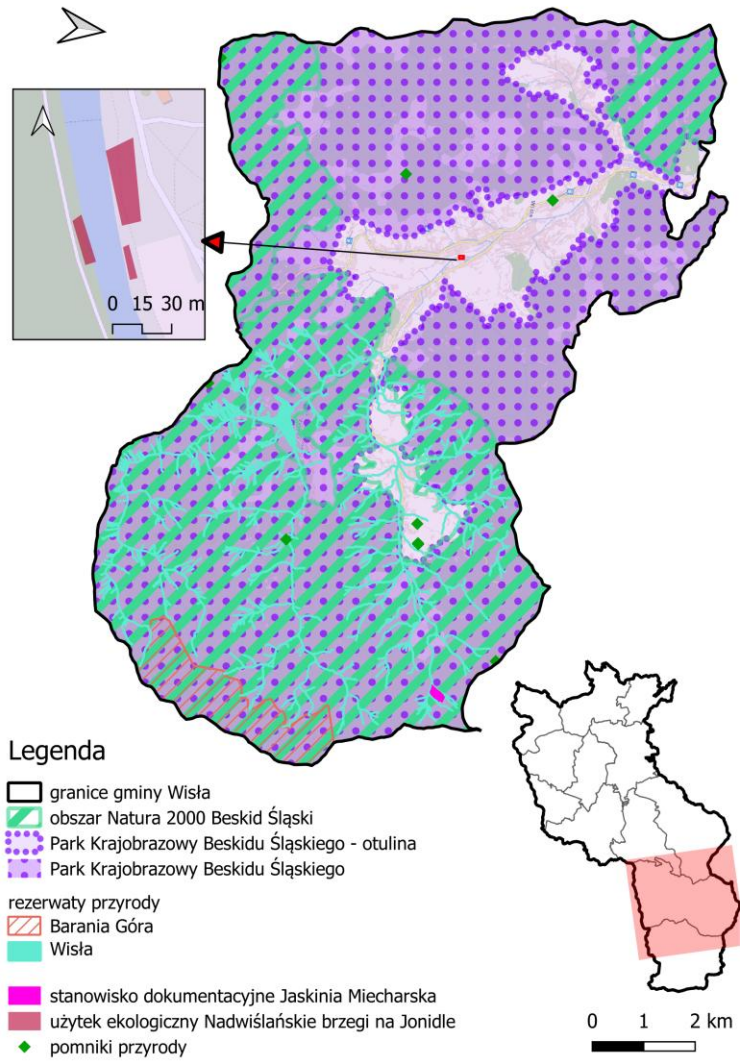

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Rysunek 32 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Zebrzydowice.

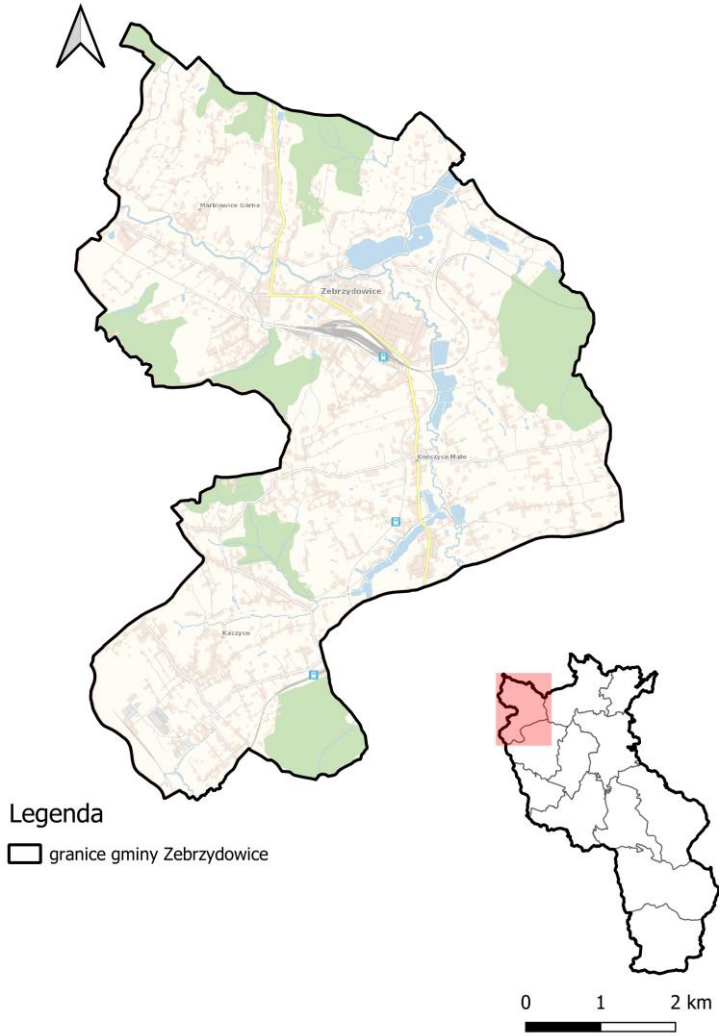

**na terenie gminy Zebrzydowice brak jest form ochrony przyrody.*

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Tabela 27 Charakterystyka obszarów Natura 2000 leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 1)

Nazwa	Beskid Śląski	Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki	Kościół w Górkach Wielkich
Kod	PLH240005	PLH240039	PLH240008
Rodzaj	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa
Województwo	śląskie	śląskie	śląskie
Powiaty	bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, cieszyński	bielski, cieszyński, pszczyński	cieszyński
Gminy	Goleszów (gmina wiejska), Jaworze (gmina wiejska), Węgierska Górka (gmina wiejska), Radziechowy Wieprz (gmina wiejska), Bielsko-Biała (gmina miejska), Wilkowice (gmina wiejska), Szczyrk (gmina miejska), Istebna (gmina wiejska), Wisła (gmina miejska), Milówka (gmina wiejska), Jasienica (gmina wiejska), Brenna (gmina wiejska), Ustroń (gmina miejska), Lipowa (gmina wiejska)	Chybie (gmina wiejska), Strumień (gmina miejsko-wiejska), Czechowice-Dziedzice (gmina miejsko-wiejska), Pszczyna (gmina miejsko-wiejska), Goczałkowice-Zdrój (gmina wiejska)	Brenna (gmina wiejska)
Data wyznaczenia KE	2008-03-19	2011-02-08	2008-03-19
Data wyznaczenia w Polsce	2023-06-08	2022-05-26	2018-10-19
Powierzchnia [ha]	26 405,25	1 650,26	0,39
Akt prawny o wyznaczeniu	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 sierpnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 271) (2008/218/WE)

Nazwa	Beskid Śląski	Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki	Kościół w Górkach Wielkich
Obowiązujący akt prawny	-	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki (PLH240039)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich (PLH240008)
Cele ochrony	**Siedliska**: 6210, 6230, 6430 6510, 6520, 7230, 8220, 8310, 9110, 9130, 9170, 9180, 91D0, 91E0, 9410. **Gatunki**: *Lynx lynx, Myotis bechsteinii, Myotis emarginatus, Myotis myotis, Osmoderma eremita, Rhinolophus hipposideros, Tozzia carpathica, Triturus cristatus, Triturus montandoni, Ursus arctos.*	**Siedliska przyrodnicze**: 3150 **Gatunki**: *Bombina bombina, Castor fiber, Marsilea quadrifolia*	**Gatunki**: *Myotis myotis, Rhinolophus hipposideros*

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 28 Charakterystyka obszarów Natura 2000 leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 2)

Nazwa	Cieszyńskie Źródła Tufowe	Pierściec	Dolina Górnej Wisły
Kod	PLH240001	PLH240022	PLB240001
Rodzaj	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa ptasia
Województwo	śląskie	śląskie	śląskie
Powiaty	bielski, cieszyński	bielski, cieszyński	bielski, cieszyński, pszczyński
Gminy	Jasienica (gmina wiejska), Goleszów (gmina wiejska), Skoczów (gmina miejsko-wiejska), Dębowiec (gmina wiejska)	Chybie (gmina wiejska), Strumień (gmina miejsko-wiejska), Jasienica (gmina wiejska), Skoczów (gmina miejsko-wiejska)	Chybie (gmina wiejska), Strumień (gmina miejsko-wiejska), Czechowice-Dziedzice (gmina miejsko-wiejska), Jasienica (gmina wiejska), Skoczów (gmina miejsko-wiejska), Pszczyna (gmina miejsko-wiejska), Hażlach (gmina wiejska), Dębowiec (gmina wiejska), Goczałkowice-Zdrój (gmina wiejska)
Data wyznaczenia KE	2008-03-19	2009-02-13	-
Data wyznaczenia w Polsce	2022-05-26	2022-05-21	2004-11-05

Nazwa	Cieszyńskie Źródła Tufowe	Pierściec	Dolina Górnej Wisły
Powierzchnia [ha]	266,89	1 702,07	24 740,19
Akt prawny o wyznaczeniu	Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 271) (2008/218/WE)	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Cieszyńskie Źródła Tufowe (PLH240001)	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Pierściec (PLH240022)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Cele ochrony	**Siedliska przyrodnicze**: 6510, 7220, 7230, 9130, 9170, 91E0. **Gatunki**: *Bombina bombina, Triturys cristatus*	**Gatunki**: *Rhinolophus hipposideros*	**Gatunki**: *Alcedo atthis, Anas clypeata, Anas clypeata Anas crecca, Anas platyrhynchos, Anas querquedula, Anas strepera, Anser answer, Ardea purpurea, Aythya farina, Aythya fuligula, Botaurus stellaris, Charadrius dubius, Chlidonias hybridus, Chlidonias niger, Ciconia ciconia, Circus aeruginosus, Crex crex, Cygnus cygnus, Cygnus olor, Dendrocopos medius, Dryocopus martius, Egretta alba, Egretta garzetta, Emberiza hortulana, Ficedula albicollis, Fulica atra, Gallinago gallinago, Gallinula chloropus, Grus grus, Haliaeetus albicilla, Ixobrychus minutus, Lanius collurio, Lanius minor, Larus melanocephalus, Larus ridibundus, Luscinia svecica, Netta rufina, Nycticorax nycticorax, Pernis apivorus, Phalacrocorax carbo, Phalacrocorax carbo sinensis, Picus canus, Podiceps cristatus, Podiceps cristatus, Podiceps grisegena, Podiceps nigricollis, Porzana parva, Porzana porzana, Rallus aquaticus, Recurvirostra avosetta, Sterna hirundo, Sylvia nisoria, Tachybaptus ruficollis, Tringa tetanus*

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 29 Charakterystyka rezerwatów przyrody leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 1)

Nazwa	Kopce	Zadni Gaj	Wisła	Lasek Miejski nad Olzą	Lasek Miejski nad Puńcówką
Rodzaj rezerwatu	-	-	-	leśny	florystyczny
Typ ochrony	-	-	-	florystyczny	florystyczny
Województwo	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie
Powiaty	cieszyński	cieszyński	cieszyński	cieszyński	cieszyński
Gminy	Cieszyn (gmina miejska)	Goleszów (gmina wiejska)	Istebna (gmina wiejska), Wisła (gmina miejska)	Cieszyn (gmina miejska)	Cieszyn (gmina miejska)
Data wyznaczenia	1954-01-13	1957-09-20	1959-07-17	1961-11-08	1961-11-24
Powierzchnia [ha]	14,77	6,390	17,61	4,080	7,7388
Akt prawny o wyznaczeniu	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 18 grudnia 1953 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 sierpnia 1957 r.w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 czerwca 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 października 1961 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 października 1961 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.
Obowiązujący akt prawny	Zarządzenie nr 20 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 maja 2012 roku w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody "Kopce".	Obwieszczenie Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody.	Zarządzenie Nr 7 /2023 regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie wyznaczenia szlaków ruchu pieszego i wskazania dróg do ruchu pojazdów w rezerwacie przyrody Wisła.	Zarządzenie Nr 12/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Lasek Miejski nad Olzą.	Zarządzenie Nr 12/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 lipca 2020 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody Lasek Miejski nad Puńcówką.

Nazwa	Kopce	Zadni Gaj	Wisła	Lasek Miejski nad Olzą	Lasek Miejski nad Puńcówką
Cele ochrony	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem lipy i z rzadko spotykanymi gatunkami roślin zielnych w runie leśnym. Wartość naukową zabytku podnosi występowanie na jego terenie żył skały wulkanicznej, tzw. cieszynitu.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego stanowiska cisa.	Rezerwat tworzy się w celu ochrony pstrąga w najbardziej naturalnych warunkach bytowania.	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym oraz stanowiska cieszynianki wiosennej.	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cieszynianki wiosennej.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 30 Charakterystyka rezerwatów przyrody leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 2)

Nazwa	Rotuz	Barania Góra	Czantoria	Skarpa Wiślicka
Rodzaj rezerwatu		leśny		leśny
Typ ochrony		fitocenotyczny		fitocenotyczny
Województwo	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie
Powiaty	bielski, cieszyński	żywiecki, cieszyński	cieszyński	cieszyński
Gminy	Chybie (gmina wiejska), Czechowice-Dziedzice (gmina miejsko-wiejska)	Wisła (gmina miejska), Milówka (gmina wiejska)	Ustroń (gmina miejska)	Skoczów (gmina miejsko-wiejska)
Data wyznaczenia	1966-03-18	1953-12-02	1996-12-24	1996-12-24
Powierzchnia [ha]	40,63	379,85	97,71	29,03

Nazwa	Rotuz	Barania Góra	Czantoria	Skarpa Wiślicka
Akt prawny o wyznaczeniu	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu z dnia 30 grudnia 1966 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 5 listopada 1953 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 1/05 Wojewody Śląskiego z dnia 5 stycznia 2005 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Rotuz".	Zarządzenie Nr 20/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia szlaków ruchu pieszego w rezerwacie przyrody Barania Góra.	Zarządzenie Nr 23/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody Czantoria.	Rozporządzenie Nr 34/07 Wojewody Śląskiego z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Skarpa Wiślicka".
Cele ochrony	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, torfowisk śródleśnych wraz fragmentami boru bagiennego i boru wilgotnego.	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych obszaru leśnego na Baraniej Górze.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym.	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanów bukowych oraz zbiorowisk łęgowych o charakterze naturalnym wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 31 Charakterystyka parku krajobrazowego leżącego na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego
Województwo	śląskie
Powiaty	bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, cieszyński
Gminy	Goleszów (gmina wiejska), Jaworze (gmina wiejska), Buczkowice (gmina wiejska), Węgierska Górka (gmina wiejska), Radziechowy-Wieprz (gmina wiejska), Bielsko-Biała (gmina miejska), Wilkowice (gmina wiejska), Szczyrk (gmina miejska), Istebna (gmina wiejska), Wisła (gmina miejska), Milówka (gmina wiejska), Jasienica (gmina wiejska), Brenna (gmina wiejska), Ustroń (gmina miejska), Lipowa (gmina wiejska)
Data wyznaczenia w Polsce	1998-07-11
Powierzchnia [ha]	38 620,00
Akt prawny o wyznaczeniu	Rozporządzenie Nr 10/98 Woj. Bielskiego z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego
Cele ochrony	W celu zapewnienia warunków dla właściwych form ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno-naukowych, turystycznych i rekreacyjnych, na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie następujących ogólnych zasad i kierunków działania: 1.Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego; 2.Ochrona środowiska i krajobrazu przed: -zakłóceniami stosunków wodnych; -degradacją gleb i szaty roślinnej; -zanieczyszczeniami powietrza-zakłóceniami harmonii w krajobrazie; 3.Czynna ochrona środowiska poprzez: -likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska-prawidłową politykę przestrzenną; -utrzymanie odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych; 4.Prowadzenie gospodarki rolnej leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację celów wymienionych w § 1 rozporządzenia.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 32 Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu leżącego na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa	Cieszyńskie Pogórze
Województwo	śląskie
Powiaty	cieszyński
Gminy	Cieszyn (gmina miejska)
Data wyznaczenia	2007-11-15
Powierzchnia [ha]	830,80
Akt prawny o wyznaczeniu	Uchwała Nr XIII/112/07 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu.
Cele ochrony	Ustanowiony w celu ochrony wyróżniającego się pagórkowatego krajobrazu o znaczących walorach estetycznych i zróżnicowanych ekosystemach, pełniących funkcję korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 33 Charakterystyka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych leżących na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa	Góra Bucze	Bluszcze na Górze Zamkowej	Lasek Miejski w Błogocicach	Kaplicówka
Województwo	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie
Powiaty	cieszyński	cieszyński	cieszyński	cieszyński
Gminy	Brenna (gmina wiejska)	Cieszyn (gmina miejska)	Cieszyn (gmina miejska)	Skoczów (gmina miejsko-wiejska)
Data wyznaczenia	2011-01-27	2003-03-18	2002-10-15	2003-10-11
Powierzchnia [ha]	109,00	0,4164	4,1075	-
Akt prawny o wyznaczeniu	Uchwała Nr XLII/373/10 Rady Gminy Brenna z dnia 28 października 2010 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo krajobrazowego "Góra Bucze" w gminie Brenna.	Uchwała Nr V/54/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy.	Uchwała Nr LVII/556/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy.	Uchwała Nr XI/160/2003 Rady Miejskiej Skoczowa z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia formy ochrony przyrody poprzez ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Nazwa	Góra Bucze	Bluszcze na Górze Zamkowej	Lasek Miejski w Błogocicach	Kaplicówka
Obowiązujący akt prawny	-	-	-	Uchwała Nr XIV/207/2003 Rady Miejskiej Skoczowa z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej Skoczowa Nr XI/160/2003 z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia formy ochrony przyrody poprzez ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
Cele ochrony	Zespół obejmuje krajobrazy źródła tufowego, ekosystemy leśne i łąkowe ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy obejmuje fragment zadrzewionego stoku Góry Zamkowej ze stanowiskiem bluszczu pospolitego z licznymi okazami zakwitającymi.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy tworzy się w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych krajobrazu zbocza doliny rzeki Olzy, porośniętego lasami gradowymi i łęgowymi.	-

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 34 Charakterystyka stanowisk dokumentacyjnych leżących na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa	Jasieniowa	Odkrywka cieszynitów	Jaskinia Miecharska	Jaskinia Wiślańska	Kamieniołom Skalica	Kamieniołom Czantoria
Kategoria	-	antropogeniczne	naturalne	naturalne	antropogeniczne	antropogeniczne
Rodzaj	-	wyrobisko powierzchniowe	jaskinia	jaskinia	wyrobisko powierzchniowe	wyrobisko powierzchniowe
Województwo	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie	śląskie
Powiaty	cieszyński	cieszyński	cieszyński	cieszyński	cieszyński	cieszyński
Gminy	Goleszów	Cieszyn	Wisła	Brenna	Ustroń	Ustroń
Data wyznaczenia	2009-04-21	2002-10-15	2010-08-19	2015-03-10	2014-07-23	2018-01-18
Powierzchnia [ha]	5,32	0,0647	5,2708	2,86	1,00	0,00

Nazwa	Jasieniowa	Odkrywka cieszynitów	Jaskinia Miecharska	Jaskinia Wiślańska	Kamieniołom Skalica	Kamieniołom Czantoria
Akt prawny o wyznaczeniu	Rozporządzenie nr 5/09 Wojewody Śląskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego pod nazwą "Jasieniowa" w gminie Goleszów	Uchwała Nr LVII/555/02 Rady Miejskiej W Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za stanowisko dokumentacyjne	Uchwała nr XLV/558/2010 Rady Miasta Wisły z dnia 27 maja 2010 roku w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego "Jaskinia Miecharska".	Uchwała Nr III/21/15 Rady Gminy Brenna z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego "Jaskinia Wiślańska"	Uchwała Nr XLVI/501/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego "Kamieniołom Skalica" zlokalizowanego na terenie Miasta Ustroń	Uchwała Nr XXXIII/404/2017 Rady Miasta Ustroń z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego „Kamieniołom Czantoria” zlokalizowanego na terenie Miasta Ustroń
Cele ochrony	Szczególnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych unikatowych odsłonięć fliszu karpackiego, w tym wapieni cieszyńskich, a także stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	Stanowisko dokumentacyjne tworzy się w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych odkrywki cieszynitów, położonej pod estakadą ul. Granicznej.	Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego jest zachowanie systemu jaskiniowego wraz z formą osuwiskową, w obrębie której system ten występuje, oraz zabezpieczenie przed degradacją: korytarzy jaskini, osadów i nacieków jaskiniowych, systemu hydrologicznego jaskini ze szczególnym uwzględnieniem potoku jaskiniowego i jeziorka, cieków powierzchniowych zasilających ten potok oraz źródeł z nim związanych, a także zachowanie zbiorowisk fauny, w tym nietoperzy i bezkręgowców wodnych.	Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego jest zachowanie systemu jaskiniowego wraz z formą osuwiskową, w obrębie której system ten występuje oraz zabezpieczenie przed degradacją: korytarzy jaskini, osadów i nacieków jaskiniowych, a także zachowanie zbiorowisk fauny, w tym nietoperzy hibernujących w jaskini i bytujących w jej sąsiedztwie.	Stanowisko dokumentacyjne "Kamieniołom Skalica" podlega ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej jako wyrobisko po zlikwidowanym kamieniołomie "Skalica" w którym zachowały się cenne piaskowce godulskie oraz lustro tektoniczne.	Stanowisko dokumentacyjne opisane podlega ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej jako wyrobisko po zlikwidowanym kamieniołomie „Czantoria” w którym zachowały się cenne piaskowce godulskie.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 35 Charakterystyka użytków ekologicznych leżących na terenie powiatu cieszyńskiego

lp	nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia [ha]	Cel ochrony	Akt prawny o utworzeniu
1.	Łąki na Kopcach	2003-03-18	15,2182	zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych obszaru łąk oraz lasów i zadrzewień (którego fragmenty użytkowane są jako tor motokrosowy) z licznymi gatunkami roślin i zwierząt rzadkich i chronionych	Uchwała Nr V/52/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytek ekologiczny.
2.	Łęg nad Puńcówką	2003-03-18	1,0660	zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu łęgowego z zachodzącymi naturalnymi procesami lasotwórczymi, rosnącego na tarasie zalewowym Puńcówki	Uchwała Nr V/53/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytek ekologiczny.
3.	Uroczysko Jasionka	2003-07-19	1,10	zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych źródliska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt	Rozporządzenie Nr 14/03 Wojewody Śląskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny źródliska pod nazwą "Uroczysko Jasionka" w gminie Jaworze.
4.	Góra Tuł	2007-08-21	6,9353	zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych łąk storczykowych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin	Rozporządzenie Nr 41/07 Wojewody Śląskiego z dnia 31 lipca 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą "Góra Tuł" w gminie Goleszów.
5.	Pióropuszniki nad Wisłą	2019-12-27	12,24	Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest ochrona siedlisk przyrodniczych, w tym zbiorowisk nadrzecznych łęgów wierzbowych i nadrzecznej olszyny górskiej, wraz z występującymi w ich rejonie stanowiskami podlegających ochronie gatunków zwierząt i roślin, w tym w szczególności dużych i stabilnych populacji pióropusznika strusiego, a także ochrona walorów krajobrazowych.	Uchwała Nr XII/164/2019 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Pióropuszniki nad Wisłą”.

lp	nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia [ha]	Cel ochrony	Akt prawny o utworzeniu
6.	Nadwiślańskie brzegi na Jonidle	2021-01-13	0,0699	Celem ustanowienia użytku ekologicznego, jest ochrona siedlisk przyrodniczych, w tym nasadzeń wrześni pobrzeżnej *Myricaria germanica* oraz mieczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus*, wraz z występującymi w ich rejonie stanowiskami podlegających ochronie gatunków zwierząt i roślin, w tym w szczególności pluszcza zwyczajnego i jerzyka.	Uchwała Nr XXV/359/2020 Rady Miasta Wisła z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Nadwiślańskie brzegi na Jonidle".
7.	Dolina dopływu potoku Jaszowiec	2022-01-19	0,4294	Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest ochrona siedlisk przyrodniczych, w tym zbiorowisk nadrzecznych łęgów wierzbowych i nadrzecznej olszyny górskiej, wraz z występującymi w ich rejonie stanowiskami podlegających ochronie gatunków zwierząt i roślin, w tym w szczególności dużych i stabilnych populacji roślinnych, a także ochrona walorów krajobrazowych.	Uchwała NR XXXIV/496/2021 Rady Miasta Ustroń z dnia 23 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Dolina dopływu potoku Jaszowiec".
8.	Dolina dopływu potoku Jaszowiec – wyrobisko piaskowców	2022-01-19	1839,17	Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest ochrona siedlisk przyrodniczych, w tym zbiorowisk nadrzecznych łęgów wierzbowych i nadrzecznej olszyny górskiej, wraz z występującymi w ich rejonie stanowiskami podlegających ochronie gatunków zwierząt i roślin, w tym w szczególności dużych i stabilnych populacji roślinnych, a także ochrona walorów krajobrazowych.	Uchwała Nr XXXIV/497/2021 Rady Miasta Ustroń z dnia 23 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Dolina dopływu potoku Jaszowiec – wyrobisko piaskowców".
9.	Podkowcarnia	2024-09-17	0,06	Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych stanowiska kolonii rozrodczej podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* w Beskidzie Śląskim.	Uchwała nr V/30/24 Rady Gminy Brenna z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Podkowcarnia”.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Tabela 36 Wykaz i charakterystyka pomników przyrody leżących na terenie powiatu cieszyńskiego

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
1.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1503	2012-03-01	ul. Żeromskiego, w pobliżu budynku mieszkalnego 56	Wiąz szypułkowy	utworzenie	Uchwała Nr XV/154/11 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
2.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.428	1954-03-17	Plac Kościelny, na wysokości bocznego wejścia do kościoła Jezusowego	Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*)	utworzenie	Orzeczenie PWRN w Katowicach R.L.13b/7/54 z dnia 17 marca 1954 r.
3.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.429	1980-12-03	ul. Błogocka 12, na terenie ogrodu przydomowego	Miłorząb dwuklapowy (*Ginko biloba*) - 2 szt.	utworzenie	Decyzja Woj. Bielskiego Nr RLS-op-7141p/7/80 z dnia 3 grudnia 1980 r.
4.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.430	1988-12-31	Cieszyn Gułdowy, na lewym brzegu potoku Krasna, w pobliżu drogi - ul. Ustrońskiej	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Decyzja Woj. Bielskiego Nr 262 z dnia 31 grudnia 1988 r w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
5.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.431	1992-12-28	ul. Chrobrego 1, na terenie ogrodu przy przedszkolu nr 8, za budynkiem gospodarczym, od strony ul. Bobreckiej	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/92 Woj. Bielskiego z dnia 28 grudnia 1992 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
6.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.432	1992-12-28	ul Błogocka 19, na terenie ogrodu przy Katolickiej Szkole Podstawowej, przy ogrodzeniu od strony ul. Błogockiej	Tulipanowiec amerykański (*Liliodendron tulipifera*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/92 Woj. Bielskiego z dnia 28 grudnia 1992 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
7.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.433	1992-12-28	Pl. Wolności 7b, przy budynku LO im. M. Kopernika, od strony ul. Stalmacha	Klon srebrzysty (*Acer saccharinum*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/92 Woj. Bielskiego z dnia 28 grudnia 1992 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
8.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.435	1992-12-28	wzdłuż ul. Sportowej, łączącej Al. Piastowską i ul. Mostową	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/92 Woj. Bielskiego z dnia 28 grudnia 1992 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
9.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.436	1993-12-22	Park Kasztanowy (pomiędzy ul. Górną, Sikorskiego, Wojska Polskiego)	Topola kanadyjska (*Populus canadensis*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
10.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.437	1993-12-22	ul. Kraszewskiego 2, w ogrodzie przy Domu Dziecka	Buk pospolity (*Fagus sylvatica "Purpurea"*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
11.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.438	1993-12-22	ul. Bobrecka 7, na skwerze pomiędzy budynkami nr 5 i 7	Miłorząb dwuklapowy (*Ginko biloba*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
12.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.439	1993-12-22	Park Szpitalny przy Szpitalu Śląskim, ul. Bielska 4, w odległości ok. 8 m od budynku administracyjnego w kierunku południowym	Miłorząb dwuklapowy (*Ginko biloba*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
13.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.440	1993-12-22	Park Szpitalny przy Szpitalu Śląskim, ul. Bielska 4, obok bramy wjazdowej od ul. Bielskiej	Wiąz polny (*Ulmus minor*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
14.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.441	1993-12-22	na skarpie przy ul. Żwirki i Wigury, w rejonie budynku nr 8	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
15.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.442	1993-12-22	Park pod Wałką, przy Al.J. Łyska, na wysokości kempingu "Olza"	Lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*) – 1 szt., (2) lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), (3) kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
16.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.443	1993-12-22	Cieszyn Krasna, 2 szt. na lewym brzegu potoku Krasna, w pobliżu drogi - ul. Ustrońskiej, 1 szt. na prawym brzegu potoku Krasna, w pobliżu drogi - ul. Wiślańskiej	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – 3 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
17.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.444	1993-12-22	Park na Górze Zamkowej, przy głównej alei parkowej, kasztanowiec - przy budynku nr 3C	Kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*) – 2 szt., Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) – 1 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
18.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.445	1993-12-22	Plac Kościelny, na wysokości budynku nr 8	Kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*) – 3 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Bielskiego z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
19.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.446	1998-11-16	Park Kościelny (w rejonie kościoła Jezusowego)	Kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*) – 16 szt., Sosna wejmutka	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
				(*Pinus strobus*) - 3 szt., Klon polny (*Acer campestre*) - 1 szt., Robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*) - 1	zmiana	Uchwała Nr IV/42/24 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla drzewa pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
20.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.447	1998-11-16	Park pod Wałką, w części położonej w zakolu Puńcówki	Kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*) – 1 szt., Wiąz górski (*Ulmus glabra*) - 1 szt., Gleditzja trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*) - 2 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
					zmiana	Uchwała Nr XLIX/525/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
21.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.448	1998-11-16	Park pod Wałką, wzdłuż drogi prowadzącej do tzw. III-go jazu na rzece Olzie	Wiąz górski (*Ulmus glabra* (zniesiony)) 2, Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) 3, Robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*) 1, Kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*) 1, Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) 1, Grab pospolity (*Carpinus betulus*) 3	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
					zmiana	Uchwała Nr XVIII/245/25 rady Miejskiej Cieszyna z dnia 24 września 2025 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla drzewa pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
22.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.449	1998-11-16	Park Szpitalny przy Szpitalu Śląskim, ul. Bielska 4, na skwerze pomiędzy budynkiem Dyrekcji a Pawilonem I	Dąb burgundzki (*Quercus cerris*) – 2 szt., Buk pospolity (*Fagus silvatica*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
					zmiana	Uchwała Nr IV/43/24 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla drzewa pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
23.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.450	1998-11-16	Park Szpitalny przy Szpitalu Śląskim, ul. Bielska 4, przy Pawilonie II	Glediczja trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
24.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.451	1998-11-16	Park Szpitalny przy Szpitalu Śląskim, ul. Bielska 4, przed Pawilonem Oddziału Psychiatrycznego	Jarząb mączny (Sorbus aria) dwupniowy	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
25.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.452	1998-11-16	Park na Górze Zamkowej, w pobliżu Rotundy	Kasztanowiec żółty (*Aesculus flava*) – 2 szt., Tulipanowiec amerykański (*Liliodendron tulipifera*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
26.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.453	1998-11-16	Park na Górze Zamkowej, przy tarasie widokowym	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
27.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.454	1998-11-16	Plac Wolności, na skwerze przed budynkiem nr 3	Buk pospolity (*Fagus silvatica*), grab pospolity (*Carpinus betulus*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
28.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.455	1998-11-16	Plac Teatralny, na skwerze przed budynkiem Teatru im. A. Mickiewicza	Glediczja trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*) – 2 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
					zmiana	Uchwała nr IV/44/24 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla drzewa pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
29.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.456	1998-11-16	Na skwerze przy ul. Solnej (w rejonie budynku przy ul. Górnej 19), na skarpie obok garaży	Topola czarna (*Populus nigra*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
30.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.457	1998-11-16	ul. Bielska 62, na skwerze przed głównym budynkiem Uniwersytetu Śląskiego	Klon pospolity odmiana Schwedlera (*Acer platanoides "Schwedlen")*	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
31.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.458	1998-11-16	Góra Zamkowa, na dziedzińcu Państwowej Szkoły Muzycznej	Miłorząb dwuklapowy odmiana kolumnowa (*Ginko biloba "Fasigiata*")	utworzenie	Rozporządzenie Nr 22/98 Woj. Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie uznania drzew za pomnik przyrody.
32.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.459	2002-10-15	Na nieruchomości położonej przy ul. Św. J. Sarkandra, pomiędzy posesjami nr 12 i 14, w pobliżu koryta rzeki Bobrówki	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Uchwała Nr LVII/554/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomniki przyrody.
33.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.461	2002-10-15	Cieszyn Guldowy, przy drodze śródpolnej biegnącej od ul. Wiślanej w kierunku południowo-zachodnim w odległości ok. 250 m od ul. Wiślanej	Klon polny (*Acer campestre*)	utworzenie	Uchwała Nr LVII/554/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomniki przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
34.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.462	2002-10-15	ul. Przeplińskiego 160, na południowo-zachodnim skraju zadrzewienia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Uchwała Nr LVII/554/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomniki przyrody.
35.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.463	2002-10-15	ul. Przeplińskiego 160, nad niewielkim stawem, w środkowej części zadrzewienia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Uchwała Nr LVII/554/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomniki przyrody.
36.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.464	2010-05-26	ul. Kręta 3, w pobliżu budynku mieszkalnego	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*)	utworzenie	Uchwała Nr XLV/464/10 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
37.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.131	1954-06-30	Rośnie przy ul. Józefa Kreta 24 na terenie zakładu przemysłowego	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - pień porośnięty bluszczem, korona regularna, wykonana konserwacja drzewa w 2010 r., w pniu ubytek	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/16/54.
38.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.132	1954-06-30	Rośnie przy ul. Daszyńskiego 54 na terenach miejskich	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - porośnięty bluszczem, korona regularna, wykonana konserwacja drzewa w 2010 r.	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/17/54.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
39.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.133	1954-06-30	Rośnie przy ul. Skoczowskiej 94 na terenie prywatnym	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - korona regularna, wykonana konserwacja drzewa w 2010 r.	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/18/54.
40.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.134	1954-06-30	Rośnie przy ul. Skoczowskiej 94 (za placem manewrowym) na terenie prywatnym	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - drzewa z wyłamaną częścią wierzchołkową korony, planowana pielęgnacja drzewa w 2010 r.	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/18/54.
41.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.135	1958-10-23	Rośnie przy ul. Lipowskiej 16 na terenie prywatnym	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - korona regularna, wykonana konserwacja drzewa w 2010 r.	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 23.10.1958 r. RL.13b/18/58.
42.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.136	1962-11-10	Rośnie przy ul. Drozdów 96a na terenie prywatnym	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - korona symetryczna regularna, wykonano konserwację drzewa w 2010 r.	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 10.11.1962 r. RL-OP-b/44/62.
43.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.137	1980-12-03	Rośnie przy ul. Obrzeżnej za cmentarzem komunalnym na terenie prywatnym	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - korona regularna, wykonana konserwcja drzewa w 2010 r.	utworzenie	Decyzja Woj. Bielskiego Nr RLS-op-7141p/7/80 z dnia 3 grudnia 1980 r.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
44.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.138	1997-09-03	Rośnie przy ul. Daszyńskiego 51 na terenie PSS	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) - korona regularna, wykonana konserwacja drzewa w 2010 r.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.
45.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1504	2014-02-22	Południow0-zachodni stok góry Beskidek	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie pnia 410 cm. Drzewo jest bardzo okazałe, korona drzewa regularna i symetrycznie wykształcona.	utworzenie	Uchwała Nr XL/436/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa z gatunku Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) rosnącego na terenie Miasta Ustroń.
46.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.677	2005-12-07	Górki Małe, północno-zachodnie stoki Żarnowca	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 310cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
47.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.300	1953-08-19	pgr nr 140/3, park obok budynku administracyjnego Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" w Wiśle, ul. 1 Maja 67, dolina Centrum	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), wiek ok. 350 lat	utworzenie	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 19.08.1953 r. RL.13/108/53.
48.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.301	1959-06-11	południowo-wschodnia część miasta Wisły, rośnie obok budynku gospodarczego położonego w Wiśle przy ul. Malinka 121, dolina Malinka	Lipa drobnolistna (*Tillia cordata*), wiek ok. 350 lat	utworzenie	Orzeczenie nr -OP-b.18/59 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 11.06.1959 r.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
49.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.302	1953-08-19	południowo-wschodnia część miasta Wisły, przy ul. Niedźwiedzia 1, dolina Malinka	Cis pospolity (*Taxus baccata*), wiek ok. 550 lat	utworzenie	Orzeczenie RL.13/106/53 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 19.08.1953 r.
50.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.303	1953-08-19	południowo-wschodnia część miasta Wisły, pomiędzy budynkiem mieszkalnym a gospodarczym położonymi w Wiśle przy ul. Malinka 121, dolina Malinka	Cis pospolity (*Taxus baccata*), 550 lat	utworzenie	Orzeczenie RL.13/107/53 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 19.08.1953 r.
51.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.304	1953-08-19	dolina Białej Wisełki, obok drogi na Równe, w odległości 230 m od potoku Białej Wisełki na południe i 50 m na wschód od drogi na Równe, w oddziale 78F	skały grzybowe o charakterystycznym typie ostańców, zbudowane z gruboziarnistego piaskowca istebniańskiego, odsłonięta część o długości 32m i wysokości 6 do 12 m	utworzenie	Orzeczenie RL.13/107/53 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 19.08.1953 r.
52.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.305	1958-10-23	grzbiet górski pod szczytem Kiczory, na pasie granicznym z Czechami, w oddziale leśnym 117	skały grzybowe zbudowane z gruboziarnistego piaskowca istebniańskiego	utworzenie	Orzeczenie L.O.13b/34/58 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 23.10.1958 r.
53.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.306	1958-10-23	grzbiet górski Między Istebną i Wisłą w oddziale leśnym 56b	skały o charakterze wychodni zbudowane z piaskowca godulskiego o długości 62 m	utworzenie	Orzeczenie L.O.13b/35/58 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 23.10.1958 r.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
54.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.307	1958-11-28	dolina Dziechcinki, 150 m ponad ścieżką z Dziechcinki na Stożek	skały o charakterze wychodni zbudowane z piaskowca godulskiego	utworzenie	Orzeczenie L.O.13b/36/58 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 23.10.1958 r.
55.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403031.308	1980-12-02	Wisła Malinka - w odległości ok. 60 m od trasy szlaku turystycznego (czerwonego) z Przełęczy Salmopolskiej na Malinowską Skałę przez wzniesienie Malinów, oddział 142a	jaskinia skalna	utworzenie	Decyzja Wojewody Bielskiego Nr RLS-op-7141p/6/80 z dnia 2 grudnia 1980 r.
56.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.113	1980-12-02	Jaskinia znajduje się na obszarze leśnym koło szlaku turystycznego	Jaskinia położona jest na zboczu wzniesienia Trzy Kopce, długość 1250m, głębokość 28 m	utworzenie	Decyzja Wojewody Bielskiego Nr RLS-op-7141p/6/80 z dnia 2 grudnia 1980 r.
					zmiana	Uchwała Nr XXXIII/371/14 Rady Gminy Brenna z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody "Jaskini w Trzech Kopcach".
57.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.662	1954-06-30	rośnie przy ul. Szpotawickiej, naprzeciw wylotu ul. Jaskółczej	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 705 cm, okazała majestatyczna korona, dolna część pnia silnie rozbudowana	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. Nr RL.13b/12/54.
58.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.663	1957-12-18	rośnie przy ulicy Objazdowej w Górkach Małych, między zabudowaniami na linii ogrodzenia, tuż przy drodze	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 500 cm,	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 18.12.1957 r. nr L.O.13b/46/57.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
59.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.664	1963-08-07	rosną w zadrzewieniu powyżej byłego prewentorium w Sojce	Skupienie dwóch drzew: Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie 440 cm i 500 cm	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 07.08.1963 r. Nr RL-OP-b/28/63.
60.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.665	1993-04-23	znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów	jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych. Ukształtowała się w efekcie rozsuwania masywu skalnego na stoku. Składa się z wysokich, lecz miejscami wąskich korytarzy.	utworzenie	Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993 r.
61.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.666	1993-04-23	Znajduje się w Brennej Leśnicy w siodle przełęczy Salmopolskiej	Jaskinia salmopolska, występująca w obrębie gruboławicowych piaskowców warstw godulskich górnych jednostki śląskiej.	utworzenie	Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993 r.
62.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.667	1998-09-01	rośnie w pobliżu zabudowań obok drogi polnej od zachodniej strony przysiółka Bukowy Groń	Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 370cm	utworzenie	Rozporządzenie nr 12/98 o uznaniu za pomnik przyrody Wojewody Bielskiego z dnia 01.09.1998 r.
63.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.668	1998-09-01	rosną w pobliżu łąki i drogi polnej, od zachodniej strony przysiółka Bukowy Groń	skupienie dwóch drzew buk pospolity o obwodzie 450 cm i 350 cm	utworzenie	Rozporządzenie nr 12/98 o uznaniu za pomnik przyrody Wojewody Bielskiego z dnia 01.09.1998 r.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
64.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.669	2005-12-07	drzewo rośnie przy ul. Zalesie niedaleko szkółki „Woleństwo”	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 460 cm, okazała majestatyczna korona, dolna część pnia silnie rozbudowana	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
65.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.670	2005-12-07	drzewo rośnie obok drogi, w pobliżu mostku oraz linii energetyczne w Górkach Wielkich przy ul. Majowej	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 430 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
66.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.671	2005-12-07	rośnie w Górkach Wielkich przy ul. Zalesie obok Ośrodka Zdrowia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 380 cm, drzewo o symetrycznej koronie	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
67.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.672	2005-12-07	rośnie obok budynku domu parafialnego parafii p.w. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 390 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
68.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.673	2005-12-07	rośnie w Górkach Wielkich na terenie byłego prewentorium w Sojce	Dąb czerwony (*Quercus rubra*), o obwodzie290 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
69.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.674	2005-12-07	rośnie przy ścieżce leśnej blisko rzeki Wisły w Czarnym Lesie	Sosna pospolita (*Pinus sylvestris*) o obwodzie 255 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
70.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.678	2005-12-07	rośnie na terenie sanatorium na Buczu od strony południowo wschodniej głównego budynku	Kasztanowiec pospolity (*Aesculus hippocastanum*) o obwodz. Pnia 300 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
71.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.679	2005-12-07	rośnie na terenie sanatorium na Buczu, w rzędzie drzew niedaleko głównego budynku sanatorium	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie 450 cm, największych rozmiarów jesion na terenie Górek	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
72.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.680	2005-12-07	rośnie przy alei od strony północnej góry Bucze	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 375 cm, dąb o charakterystycznym, rozchodzącym się na dwie odnogi pniu	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
73.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.681	2005-12-07	rośnie przy alei od strony północnej góry Bucze	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie 340 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
74.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.682	2005-12-07	Rośnie w partii szczytowej góry Bucze, przy ścieżce przyrodniczej, blisko polany od strony północnej	Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 270 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
75.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.683	2005-12-07	rośnie w lesie na południowo-wschodnim stoku góry Bucze przy ścieżce przyrodniczej	Klon polny (*Acer campestre*) o obwodzie pnia 190 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
76.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.684	2005-12-07	rośnie w zadrzewieniu na skraju łąki na zachód od ulicy Leśnej	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 320cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
77.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.685	2005-12-07	drzewa rosną w zadrzewieniu na zachód od alei będącej przedłużeniem ul. Spółdzielczej	Skupienie dwóch drzew: jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie 360 cm i 365 cm (w 2019 r. został zniesiony jeden z jesionów)	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
					zmiana	Uchwała nr VIII/78/19 Rady Gminy Brenna z dnia 2 września 2019 r. w sprawie zniesienia statusu pomnika przyrody.
78.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.686	2005-12-07	rosną przy ogrodzeniu sanatorium na Buczu, przy ścieżce przyrodniczo-dydaktycznej	Skupienie dwóch drzew z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 330 cm i 340 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
79.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.688	2005-12-07	drzewo rośnie na skrzyżowaniu ulic Uliczka i Zamilerze	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 320 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
80.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.689	2004-04-15	drzewo rośnie przy ścieżce przyrodniczo-dydaktycznej na płd - wsch stokach góry Bucze	Jarząb szwedzki (*Sorbus intermedia*) o obw. 245 cm	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
81.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.691	2004-04-15	rośnie w zadrzewieniu powyżej byłego prewentorium w Sojce	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 430 cm, posiada walcowaty pień, od 7 metrów rozchodzący się na dwie odnogi	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
82.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.692	2004-04-15	rośnie przy alei na północno-zachodnich stokach góry Bucze	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie 395 cm, drzewo o rozłożystej koronie i stosunkowo niskim pniu	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
83.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.693	2004-04-15	rośnie w zadrzewieniu powyżej byłego prewentorium w Sojce	Grab pospolity (*Carpinus betulus*) o obwodzie 260 cm, największych rozmiarów grab rosnący w Górkach, o ciekawej, charakterystycznej dla grabów sylwetce pnia	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
84.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.694	2004-04-15	rośnie na północno-zachodnich stokach góry Bucze	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 415 cm	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
85.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.695	2004-04-15	drzewo rośnie w Górkach Wielkich – przysiółek Kopaliny, drzewo rośnie w pobliżu dróżki i niewielkiego potoku	Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 270 cm	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
86.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.696	2004-04-15	drzewo rośnie na skraju łąki od północno-zachodniej strony góry Bucze	Czereśnia ptasia (*Prunus avium*) o obwodzie pnia 235 cm	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
87.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.697	2004-04-15	drzewo rośnie na skraju północno-zachodnich stokach góry Bucze	Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 285 cm, najgrubszy okaz klona jawora na terenie Górek	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
88.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.698	2004-04-15	drzewo rośnie na skraju polany w pobliżu ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej	Czereśnia ptasia (*Prunus avium*) o obwodzie pnia 225 cm	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
89.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.699	2004-04-15	rośnie na niewielkim wzniesieniu, w przysiółku Kopaliny, blisko granicy z Pogórzem	Grab pospolity (*Carpinus betulus*) o obwodzie 250 cm	utworzenie	Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
90.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.701	2006-12-20	rośnie w Brennej Hołcyna, zachodnie stoki góry Kotarz, w pobliżu potoku	Jodła pospolita (*Abies alba*) o obwodzie pnia 416 cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
91.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.702	2006-12-20	znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów	jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych jednostki śląskiej. Jest ona rozwinięta w formie kilkupoziomowych zespołów szczelin poprzedzielanych komorami.	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
92.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.703	2006-12-20	rośnie na pograniczu lasu i łąki od południowej strony przysiółka Bukowy Groń	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 395cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
93.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.704	2006-12-20	rośnie na pograniczu lasu i łąki od południowej strony przysiółka Bukowy Groń	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 360cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
94.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.705	2006-12-20	rośnie w Brennej Leśnicy, zachodnie stoki góry Stary Groń, na skraju lasu i łąki, około 70 metrów od ulicy Stary Groń	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 485cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
95.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.706	2006-12-20	rośnie w Brennej Leśnica na wschodnim stoku Orłowej w odległości około 40m od szlaku żółtego z Leśnicy na Orłową w pobliżu źródlisk potoku Grapa	Jodła pospolita (*Abies alba*) o obwodzie pnia 360 cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
96.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.708	2006-12-20	rośnie na skraju byłej osady leśnej Szporówka w Brennej Leśnicy w odległości ok. 150 m od szlaku żółtego w kierunku Przełęczy Salmopolskiej	skupienie dwóch drzew z gatunku cis pospolity (*Taxus baccata*) o obwodzie pnia 147 cm i 152 cm (dwupniowy) i klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 270 cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
97.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.710	2006-12-20	rośnie na pograniczu Lasu Dzielowego i łąki nad brzegiem strumienia płynącego w stronę Pogórza	Bluszcz pospolity (*Hedera helix*) na lipie drobnolistnej o obwodzie 25 cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
98.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.711	2006-12-20	rośnie w Brennej Leśnicy, na skraju lasu i łąki na zachodnich stokach góry Stary Groń	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 390cm	utworzenie	Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
99.	PL.ZIPOP.1393.PP.2403052.167	1995-02-25	Dęby rosną przy drogach powiatowych 2633S Strumień - Landek - Jasienica, przy ul. Bielskiej w Chybiu oraz przy drodze 2627S Kaczyce - Kończyce - Pruchna - Drogomyśl - Chybie przy ul. Cieszyńskiej w Mnichu	Aleja dębowa w wojewódzkim rejestrze pomników przyrody została wpisana w pozycji 489, w momencie ustanowienia liczyła 204 szt. dębów szypułkowego i błotnego, obecnie w skład alei wchodzi 149 drzew	utworzenie	Rozporządzenie nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody.
					zmiana	Uchwała nr LX/475/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody w części dotyczącej jednego dęba stanowiącego pomnik przyrody.
100	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.197	1953-08-19	rosnący na działce nr 863/3 na terenie Leśnictwa Ogrodzona oddział 211a, w lesie Kamieniec, obręb Ogrodzona	Buk zwyczajny (*Fagus silvatica*) - wiek ok. 150 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr RL.13/102/53 PWRN w Katowicach z dnia 19.08.1953 r. o uznaniu za pomnik przyrody.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
101	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.198	1959-12-02	rosnący na działce nr 1167/37, przy ul. Rzecznej 14, nad rzeką Knajką, obręb Dębowiec	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 300 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr R-OP-b/32/59 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 02.12.1959 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
102	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.199	1959-12-02	rosnący na działce nr 18/1, przy ul. Spółdzielczej 6, w ogrodzie obok Dworu Dębowiec, obręb Dębowiec	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 250 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr R-OP-b/33/59 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 02.12.1959 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
103	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.200	1959-12-02	1szt. rosnąca na działce nr 39 - teren przy stawie przy ul. Rolniczej, obręb Dębowiec oraz 1 szt. rosnąca na działce nr 151/8, obok leśniczówki przy ul. Szkolnej 105, obręb Dębowiec	Grupa 2 dębów szypułkowych (*Quercus robur*) - wiek ok. 300 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr R-OP-b/33/59 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 02.12.1959 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
104	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.202	1963-10-10	rosnący na działce nr 79, na grobli stawu obok rzeki Knajki przy ul. Rzecznej, obręb Kostkowice	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 200 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr R-OP-b/37/63 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 10.10.1963 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
105	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.203	1963-10-10	5 szt. drzew z gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnące na działce nr 173/1, na grobli stawu „Młynczok I", obręb Kostkowice, 2 szt. drzew z gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnące na działce nr 180, obręb Kostkowice i 2 szt. drzew z gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnące na działce nr 182/1, obręb Kostkowice	Grupa 9 szt. drzew z gatunku Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Orzeczenie Nr R-OP-b/37/63 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 10.10.1963 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
106	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.205	1963-10-10	rosnący na działce nr 173/1, na pastwisku obok stawu „Młynczok I", obręb Kostkowice	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 200 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr R-OP-b/37/63 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 10.10.1963 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
107	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.207	1963-11-30	rosnące na działce nr 228, na pastwisku przy ul. Cesarskiej 60, obręb Łączka	Grupa 2 dębów szypułkowych (*Quercus robur*) - wiek ok. 250 lat i 300 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr RL-OP-b/40/63 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.11.1963 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
108	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.208	1963-11-30	rosnąca na działce nr 144/4, sad obok budynku mieszkalnego przy ul. Okrężnej 8, obręb Iskrzyczyn	Iglicznia trójcierniowa (*Gleditsia triacanthos*) - wiek ok. 200 lat	utworzenie	Orzeczenie Nr RL-OP-b/43/63 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.11.1963 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
109	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.804	1954-04-23	Goleszów-Równia ul. Przelotowa 4, kilkadziesiąt metrów od budynku właściciela	Cis pospolity (*Taxus baccata*)	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 23.04.1954 r. nr RL.13b/10/54.
110	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.805	1955-11-19	Bażanowice 34, obok lasu Bielowice, 30 m od gajówki	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 19.11.1955 r. nr RL.13b/44/55.
111	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.806	1957-06-27	Cisownica 53, obok budynku, ul Turystyczna	Cis pospolity (*Taxus baccata*)	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 27.06.1957 r. nr L.O.13b/23/57.
112	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.808	1962-07-06	Cisownica 13, obok rezerwatu "Góra Tuł", droga polna, szlak turystyczny Bażanowice-Czantoria	Klon polny (*Acer campestre*) - dawniej grupa 2 klonów polnych	utworzenie	Decyzja o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 06.07.1962 r. nr RL/OP/b/20/62.
113	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.809	1998-09-01	Bażanowice 1, ogród przed budynkiem, ul Zamkowa	Miłorząb japoński (*Ginko biloba*)	utworzenie	Rozporządzenie nr 12/98 o uznaniu za pomnik przyrody Wojewody Bielskiego w sprawie uznania za pomniki przyrody.
114	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.810	2004-03-27	Godziszów, na działce nr 1134, obok schroniska na "Górze Chełm"	Modrzew europejski (*Larix decidua*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej - drzewa gatunku modrzew europejski (*Larix decidua*) zlokalizowanego obok schroniska na Górze Chełm.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
115	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.811	2004-04-09	Cisownica, obok drogi gminnej "Zielinówka", działka 440/5, obok wąwozu	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - 2 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 12/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 16 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej, grupy jednogatunkowej - 2drzew gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata Miller) zlokalizowanych
116	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.812	2004-04-09	Pas drogowy drogi powiatowej Dzięgielów-Leszna, działka 1075	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 13/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 16 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej - drzewa gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur L.) zlokalizowanego w miejscowości Dzięgielów, gmin.
117	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.813	2004-04-23	Goleszów-Ławki, przy drodze prywatnej na działce 841/1, ul pod Chełmem	Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) – 2 szt.	utworzenie	Rozporządzenie Nr 18/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 26 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej grupy jednogatunkowej - 2 drzewa gatunku jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior L.)* zlokalizowanych w.
118	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.814	2006-08-01	Cisownica góra "Machula", działka 888/7, oddział 106 Leśnictwa Dzięgielów	Buk zwyczajny (*Fagus silvatica*)	utworzenie	Uchwała Nr XLIII/370/06 Rady Gminy w Goleszowie z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie stanowienia pomników przyrody - drzewa gatunku buk zwyczajny (Fagus sylvatica) i drzewa gatunku cis pospolity (Taxus baccata) zlokalizowanych w miejscowości Cisownica.
119	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.815	2006-08-01	Rośnie na prywatnej działce nr 1583/1, obręb Cisownica, ul. Pod kopieńcem 6	Cis pospolity (*Taxus baccata*)	utworzenie	Uchwała Nr XLIII/370/06 Rady Gminy w Goleszowie z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie stanowienia pomników przyrody - drzewa gatunku buk zwyczajny (Fagus sylvatica) i drzewa gatunku cis pospolity (*Taxus baccata*) zlokalizowanych w miejscowości Cisownica.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
120	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.409	2005-08-31	Rosną przy ul. Dolnej w odległości 25 m od parku	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – w dobrym stanie zdrowotnym, jeden dąb posiada u nasady pnia pustą dziuplą	utworzenie	Rozporządzenie Nr 35/05 Wojewody śląskiego z dnia 8 sierpnia 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - grupy dwóch drzew gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnących na terenie gminy Hażlach.
121	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.410	2005-08-06	Rośnie przy ul. Zamkowej obok budynku stajni	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - stan zdrowotny bardzo dobry, korona symetryczna	utworzenie	Rozporządzenie Nr 33/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnącego na terenie gminy Hażlach.
122	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.411	1956-06-30	Park pałacowy, 50 m - 100 m od pałacu	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - dobry stan zdrowotny	utworzenie	Orzeczenie PWRN w Katowicach z dnia 30.06.1956 r. nr L.O.13b/17/56.
123	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.412	2005-08-06	Rośnie przy potoku Wschodnica, na przedłużeniu ul. Statek	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - posusz w koronie ok. 15%	utworzenie	Rozporządzenie Nr 32/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) rosnącego na terenie gminy Hażlach.
124	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.413	2005-08-06	Rośnie przy skrzyżowaniu ul. Ogrodowej z ul. Katowicką	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - rozdwaja się na wysokości 2 m na dwa główne przewodniki, stan zdrowotny dobry	utworzenie	Rozporządzenie Nr 31/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata) rosnącego na terenie gminy Hażlach.
125	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1456	1953-08-19	Przysiółek Olecki 319	Lipa drobnolistna o obwodzie 300 cm, wiek ok. 200 lat,	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 19.08.1953 r. nr RL.13/105/53.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
126	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1457	1953-08-19	Przysiółek Olecki 319	Cis pospolity o obwodzie 100cm, wys. 7m, wiek ok. 200 lat,	utworzenie	Orzeczenie RL.13/106/53 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 19.08.1953 r.
127	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1460	1995-02-25	rosną w otoczeniu krzyża przydrożnego obok przystanku PKS	Gruba dwóch sztuk Lip drobnolistnych, obwód: 280, 330, wiek około 250 lat	utworzenie	Rozporządzenie nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody.
					zmiana	Uchwała nr LXXXIII/529/2024 Rady Gminy Istebna z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody.
128	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1466	1997-09-03	rośnie przy ścieżce w kierunku dworca w Suszkowie (wg. aktu w Suszkach) , za siostrami	Buk zwyczajny; obw 280 wys. 30 wiek około 200 lat	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.
129	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1467	2005-07-22	rośnie na terenie Wojewódzkiego Centrum Pediatrii "Kubalonka"	Buk pospolity o obw. 340 cm, wiek około 200 lat, rosnący przy wejściu WCP "Kubalonka"	utworzenie	Uchwała Nr XXIX/235/2005 Rady Gminy w Istebnej z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.
130	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.209	1973-12-06	W drzewostanie świerkowym oddział 78k	Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) - wiek ok. 160 lat	utworzenie	Decyzja Nr RL-OP-831/29/73 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 06.12.1973 r.
131	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.330	1984-12-31	Drogomyśl, ul. Dębina 7a	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 400 lat	utworzenie	Decyzja Nr 253/84 Wojewody Bielskiego z dnia 31.12.1984 r.
132	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.58	1965-11-25	Dąb o obwodzie 325 cm przy ul. Łęgowej, a dąb o obwodzie 303 cm w Harbutowicach	Dąb szypułkowy 2 szt. (*Quercus robur*) - wiek 250, 150 lat	utworzenie	Decyzja RL.X-300/18/65 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 25.11.1965.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
133	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.59	1973-12-06	Znajduje się przy ul. Mickiewicza w odl. 35m od Wiejskiego Domu Towarowego, na działce 40/4 obręb 1 Skoczów	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek 150 lat	utworzenie	Decyzja RL-op-831/28/73 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 6.12.1973 r.
134	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.60	1962-11-10	Znajdują się na granicy państwa nr parceli 402 gm. Kat. Bładnice Dolne obok drogi parcela nr 499/1	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Decyzja RL.OP-b/38/62 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 10.11.1962 r.
135	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.61	1997-09-03	Znajdują się obok zabytkowego drewnianego krzyża	Lipa drobnolistna 2 szt. (Tilia cordata)	utworzenie	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.
136	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.62	1973-12-06	Znajdujące się w lasku o pow. 1,50 ha, położonym nad rzeką Wisłą (na lewym jej brzegu) od strony zachodniej przylegającym do szosy Katowice-Skoczów, od strony południowej do pastwiska Państwowej Stadniny Koni, w odl. 700 m od skrzyżowania dróg	Pióropusznik strusi (*Matteuccia struthiopteris*)	utworzenie	Decyzja RL-op-831/27/73 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 6.12.1973 r.
137	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.63	1953-05-13	Na parceli prywatnego właściciela na prawym brzegu młynówki "Bajerka"	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek 400 lat	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 13.05.1953 r. RL.13/62/53.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
138	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.64	1954-06-30	Znajduje się na terenie tzw. "Cegielni" ok. 150 m od zabudowań OZR	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek 300 lat	utworzenie	Orzeczenie Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.06.1954 r. RL.13b/13/54.
139	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.65	1957-06-27	Znajduje się we wsi Pogórze w oddz. 134 Leśnictwa Górki Wielkie	Głaz narzutowy z granitu gruboziarnistego o obw. 4,50 m oraz wysokości nad powierzchnią ziemi 60 cm	utworzenie	Orzeczenie L.O.13b/20/57 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 27.06.1957 r.
140	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.66	1953-05-13	Znajduje się na miedzy granicznej (Wilamowice nr 147/2 i Międzyświeć nr 160/4)	Klon polny (*Acer campestre*) - wiek 200 lat	utworzenie	Orzeczenie RL.13/58/53 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 13.05.1953 r.
141	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.67	1955-11-09	Znajduje się obok 300-letniego domu mieszkalnego przy ul. Spółdzielczej 20 w Wilamowicach	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek 400 lat	utworzenie	Orzeczenie RL.13b/45/55 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 09.11.1955 r.
142	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.68	1963-11-30	Znajduje się obok gajówki w oddz. 80	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek 250 lat	utworzenie	Decyzja Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.11.1963 r. RL-OP-b/40/63.
					zmiana	Uchwała Nr XLII/457/2018 Rady Miejskiej Skoczowa dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie zniesienia pomnika przyrody.
143	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.69	1995-02-25	Znajdują się na terenie Cmentarza Żydowskiego w Wilamowicach	Lipa drobnolistna 12 szt. (*Tilia cordata*) - wiek 150 lat	utworzenie	Rozporządzenie nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
144	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.70	2005-06-22	Znajduje się przy cieku wodnym, w odległości ok 100 m na prawo od posesji w Kiczycach, ul. Kormoranów 9	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	utworzenie	Uchwała Nr XXX/368/2005 Rady Miejskiej Skoczowa z dnia 31 marca 2005 r. w sprawie wprowadzenia formy ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody.
145	PL.ZIPOP.1393.PP.2403113.324	1953-08-19	Rośnie przy ul. Ks. Londzina przy drodze dojazdowej do ZGKiM	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - wiek ok. 400 lat	utworzenie	Orzeczenie nr RL.13/109/53 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 19.08.1953 r.
146	PL.ZIPOP.1393.PP.2403113.325	1955-11-09	Rośnie przy ul. Ks. Londzina na terenie ZGKiM	Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*)	utworzenie	Orzeczenie RL.13b/45/55 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 09.11.1955 r.
147	PL.ZIPOP.1393.PP.2403113.326	1964-09-12	Rośnie przy ul. Zamkowej na gruncie prywatnym w ogrodzie obok budynku właściciela	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 130 i 300 lat	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 12.09.1964 r. RL.X-300/8/64.
					zmiana	Uchwała nr XXX.258.2021 Rady Miejskiej w Strumieniu z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody.
148	PL.ZIPOP.1393.PP.2403113.327	1981-12-30	Rośnie przy ul. Dębowej na gruntach prywatnych w odległości 7 m od budynku	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) - wiek ok. 250 lat	utworzenie	Decyzja nr OŚ-op-7141p/9/81 Wojewody bielskiego z dnia 30.12.1981 r.
149	PL.ZIPOP.1393.PP.2403113.329	1960-10-22	Drogomyśl ul. Wiejska 9 na podwórzu właściciela	Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*) - wiek ok. 100 lat	utworzenie	Orzeczenie o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 22.10.1960 r. R-OP-b/311/60.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
150	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1624	2015-06-26	Drzewo rośnie na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów gminy Ustroń pgr nr 3302/5	Drzewo z gatunku Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie pnia równym 540 cm rosnące na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów gminy Ustroń pgr nr 3302/5	utworzenie	Uchwała nr VII/65/2015 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa rosnącego na terenie Miasta Ustroń.
151	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1625	2015-06-26	Drzewo rośnie na brzegu jaru w odległości około 20 m od ścieżki prowadzącej z Sanatorium Uzdrowiskowego "Równica" do Sanatorium" Narcyz"	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie pnia 330 cm	utworzenie	Uchwała nr VII/64/2015 z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody - drzew rosnących na terenie Miasta Ustroń.
152	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1626	2015-06-26	Drzewo rośnie na lewym brzegu jaru potoku płynącego pomiędzy Domem Zdrojowym a parkiem powyżej górnej kładki	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie pnia 340 cm	utworzenie	Uchwała nr VII/64/2015 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody - drzew rosnących na terenie Miasta Ustroń.
153	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1627	2015-06-26	Drzewo rośnie przy ul. Gościradowiec powyżej ul. Sanatoryjnej na wysokości budynku jadalni Przedsiębiorstwa Uzdrowiskowego "Ustroń" S.A.	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 350 cm	utworzenie	Uchwała nr VII/64/2015 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody - drzew rosnących na terenie Miasta Ustroń.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
154	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1638	2016-05-31	Drzewo rośnie w północno – wschodniej części Parku Kuracyjnego na działce nr 220/9, obręb Ustroń stanowiącej własność Gminy Ustroń.	Drzewo z gatunku buk pospolity (*Fagus sylvatica*) jest wyjątkowo okazały i na tle innych drzew tego samego gatunku występujących na obszarze Miasta Ustroń oraz Parku Kuracyjnego Wiek drzewa określa się na 120 lat - 130 lat. Obwód pnia drzewa określa się na 300 cm.	utworzenie	Uchwała nr XVIII/201/2016 Rady Miejskiej w Ustroniu z 31 maja 2016 r. (pkt 1).
155	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1639	2016-05-31	Drzewo rośnie w północno – wschodniej części Parku Kuracyjnego na działce nr 217/4, obręb Ustroń stanowiącej własność Gminy Ustroń.	Drzewo z gatunku buk pospolity (*Fagus sylvatica*) jest wyjątkowo okazały. Drzewo zwieńczone jest regularną i symetrycznie wykształconą koroną. Z dużej odległości można odróżnić go od innych rosnących drzew w ich bliskim sąsiedztwie - buk wyróżnia się szczególnymi walorami, wiekiem oraz osiągniętymi rozmiarami. Wiek drzewa określa się na 120 lat - 130 lat. Drzewo jest w dobrej kondycji zdrowotnej i nie wykazuje	utworzenie	Uchwała nr XVIII/201/2016 Rady Miejskiej w Ustroniu z 31 maja 2016 r. (pkt 2).

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
				żadnych zmian patologicznych. Ponadto obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm od powierzchni ziemi określa się na 308 cm.		
156	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1701	2017-09-24	Drzewo rosnące na działce nr 25/5 obr. 79 przy ul. Frysztackiej 246A.	Drzewo o obwodzie 416 cm.	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/351/17 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
157	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1702	2017-09-24	W pasie drogowym ul. ks. Rudolfa Tomanka - działka nr 8/102 obr. 52	Drzewo z gatunku grusza pospolita o obwodzie pnia 273 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/351/17 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
158	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1705	2008-03-06	rośnie w Brennej Leśnicy, na północnym stoku Trzech Kopców Wiślańskich, przy szlaku turystycznym biegnącym w kierunku Orłowej i Równicy	Klon jawor - obwód: 330 cm,	utworzenie	Uchwała nr XV/92/2007 Rady Gminy w Brennej z dnia 27 grudnia 2007 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
159	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1706	2008-03-06	drzewa rosną w Brennej Hołcyna, zachodnich stokach pasma Kotarza, w pobliżu Hali Jaworowej	skupisko trzech drzew z gatunku klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodach pni 262 cm, 268 cm i 305 cm	utworzenie	Uchwała nr XV/92/2007 Rady Gminy w Brennej z dnia 27 grudnia 2007 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
160	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1707	2008-03-06	rośnie w pobliżu potoku Nostrożny i osiedla Kotarz	klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 367 cm	utworzenie	Uchwała nr XV/92/2007 Rady Gminy w Brennej z dnia 27 grudnia 2007 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
161	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1708	2006-12-20	rośnie w Brennej Leśnicy na północno-zachodnich stokach góry Gościejów, około 100 metrów poniżej drogi leśnej biegnącej z Malinki na Suchowiankę	klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 300 cm	utworzenie	Uchwała nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
162	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1709	2006-12-20	rośnie na skraju lasu około 5m od drogi i 20m od łąki w przysiółku Zoprzelina w Brennej Leśnicy	buk pospolity (*Fagus sylvatica*) o obwodzie 360 cm	utworzenie	Uchwała nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
163	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1710	2005-12-07	rośnie w Górkach Wielkich, blisko granicy z Pogórzem	obwód:395 cm	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
164	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1711	2005-12-07	rośnie w Górkach Wielkich, blisko granicy z Pogórzem	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie 425 cm, drzewo okazałe o kulistej, pięknej koronie	utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
165	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1728	2018-11-15	W niewielkim kompleksie leśnym w rejonie ul. Wiślańskiej i ul. Harcerskiej	Drzewo z gatunku jesion wyniosły o obwodzie pnia 419 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
166	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1729	2018-11-15	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie przy ul. Braci Miłosiernych, na działce nr 8/11 obr. 74	Drzewo z gatunku dąb szypułkowy o obwodzie pnia 427 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
167	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1730	2018-11-15	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie przy ul. Braci Miłosiernych, na działce nr 8/11 obr. 74	Drzewo z gatunku jesion wyniosły o obwodzie pnia 387 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
168	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1731	2018-11-15	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie, w pasie drogowym ul. Górnej, na działce nr 21 obr. 53	Drzewo z gatunku jesion wyniosły o obwodzie pnia 318 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
169	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1732	2018-11-15	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie, w pasie drogowym ul. Stawowej, na działce nr 24/3 obr. 17.	Drzewo z gatunku dąb szypułkowy 378 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
170	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1733	2018-11-15	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie w rejonie ul. Widokowej, na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego "Tulipan", na działce nr 3/2 obr. 51	Drzewo z gatunku dąb szypułkowy o obwodzie pnia 360 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
171	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1734	2018-11-15	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie w rejonie ul. Dzikiej, na działce nr 18/4 obr. 63	Drzewo z gatunku buk pospolity o obwodzie pnia 313 cm	utworzenie	Uchwała nr XLIX/524/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
172	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1748	1995-02-25	Drzewo rośnie na prywatnym terenie, Istebna - Andziołówka nr 243, na skraju świerkowego lasu obok pola uprawnego	Lipa o obwodzie 320 cm, wysokości 25 m, w wieku ok 200 lat	utworzenie	Rozporządzenie nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody.
173	PL.ZIPOP.1393.PP.2403092.1749	1995-02-25	Skupienie 3 drzew rosnących w Jaworzynce - Trzycatek, gm. Istebna, po prawej stronie drogi w kierunku Trzycatka - przysiółek Polana, w otoczeniu krzyża kamiennego	Drzewa w wieku ok. 150 lat	utworzenie	Rozporządzenie nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody.
					zmiana	Uchwała NR XXXVI/297/2018 Rady Gminy Istebna z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie częściowego zniesienia formy ochrony przyrody ze skupienia trzech drzew uznanych za pomnik przyrody.
174	PL.ZIPOP.1393.PP.2403042.1758	2005-12-07	Rosnące na parceli nr 168/2 w Górkach Wielkich, na południowo-zachodnim stoku góry Buczę, nieopodal przysiółka Miczów.		utworzenie	Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody.
					zmiana	Uchwała nr XXV/277/13 Rady Gminy Brenna z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie zniesienia statusu pomnika przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
175	PL.ZIPOP.1393.PP.2403021.1759	2018-01-18	Drzewo rośnie na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków Gminy Ustroń pgr nr 142/1, obręb Hermanice.		utworzenie	Uchwała NR XXXIII/405/2017 Rady Miasta Ustroń dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody -drzewa z gatunku modrzew europejski (*Larix decidua*) rosnącego na terenie Miasta Ustroń.
176	PL.ZIPOP.1393.PP.2403113.1776	1955-09-07	Aleja Dębowo-Lipowa w Pruchnej wzdłuż ul. Głównej (w rejonie zabytkowej stadniny koni)		utworzenie	Orzeczenie nr RL.13b/33/55 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 7.09.1955 r. o uznaniu za pomnik przyrody.
177	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1782	2021-06-16	ul. Kazimierza Brodzińskiego, od strony południowo-zachodniej przejazdu kolejowo-drogowego	Dąb szypułkowy *Quercus robur*	utworzenie	Uchwała Nr XXIX/331/21 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
178	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.1805	2022-04-14	Rośnie przy ul. Zamkowej w Kończycach Wielkich, na działce o numerze ewidencyjnym 158/5.		utworzenie	Uchwała Nr II/11/2022 Rady Gminy Hażlach z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.
179	PL.ZIPOP.1393.PP.2403082.1806	2022-04-14	Rośnie przy ul. Zamkowej w Kończycach Wielkich, na działce o numerze ewidencyjnym 158/5.		utworzenie	Uchwała Nr II/11/2022 Rady Gminy Hażlach z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

Lp	Kod inspire	Data utworzenia	Opis granicy	Opis pomnika	Rodzaj aktu	Akt prawny
180	PL.ZIPOP.1393.PP.2403011.1840	2023-09-27	Drzewo rośnie na nieruchomości położonej w Cieszynie przy ul. Bielskiej 62, na działce nr 1/1 obr. 39 (stanowiącej własność Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) - na terenie tzw. Kampusu w Cieszynie.	drzewo z gatunku klon polny *Acer campestre* o obwodzie pnia 211 cm - celem ochrony pomnika przyrody jest zachowanie cennego tworu przyrody żywej ze względu na jego okazałe rozmiary, wyróżniające spośród innych drzew.	utworzenie	Uchwała nr LV/658/23 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn.
181	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.1883	1973-12-06	rosnący na działce nr 1048/4, w lesie przy granicy z wsią Wiślica, obręb Simoradz	Drzewo z gatunku buk pospolity (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*	utworzenie	Decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, dnia 06.12.1973 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
182	PL.ZIPOP.1393.PP.2403062.1884	1959-12-02	rosnący na działce nr 1379, na pastwisku, tzw. „Dolcach”, obręb Dębowiec	Drzewo z gatunku dąb szypułkowy - *Quercus robur*	utworzenie	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, dnia 02.12.1959 r.
					zmiana	Uchwała Nr 73/IX/2019 Rady Gminy Dębowiec z dnia 24 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Dębowiec.
183	PL.ZIPOP.1393.PP.2403072.1956	2025-09-09	Drzewo rośnie przy ul. Wiejskiej w Kisielowie, na działce nr 167 obręb Kisielów.	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm: 391 cm, wysokość drzewa: 23 m.	utworzenie	Uchwała Nr 0007.44.2025 Rady Gminy Goleszów z dnia 20 sierpnia 2025 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie gminy Goleszów.

źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 19.11.2025 r.]

Rysunek 33. Proponowane formy ochrony przyrody na tle granic powiatu cieszyńskiego

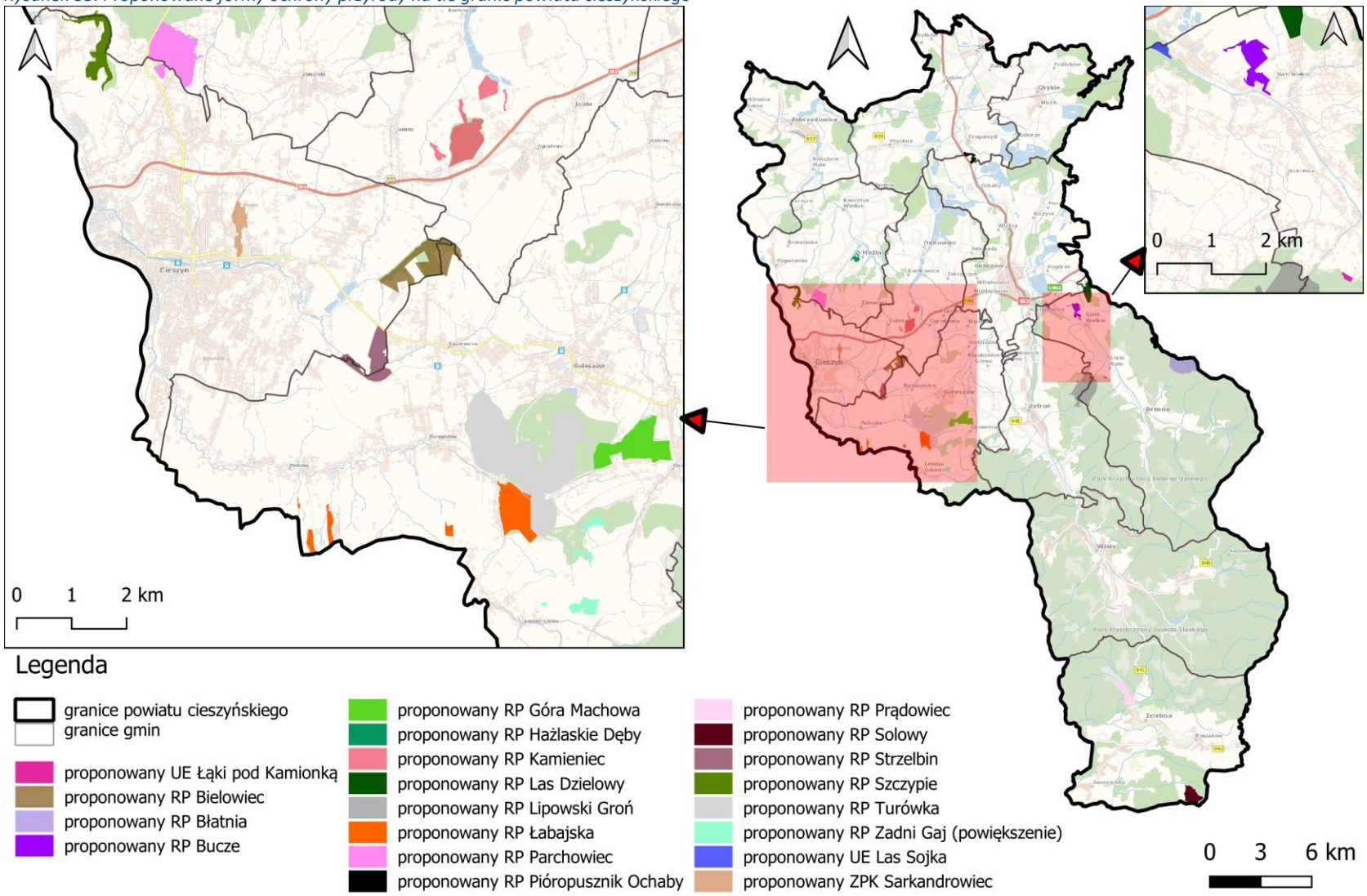

**UE- użytek ekologiczny; RP – rezerwat przyrody; ZPK – zespół przyrodniczo-krajobrazowy.*

źródło: na podstawie danych udostępnionych przez Regionalną Dyrekcję Ochronę Środowiska w Katowicach.

Zgodnie z danymi otrzymanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie powiatu cieszyńskiego, zlokalizowane są obszary cenne przyrodniczo, które stowarzyszenie pn. Klub Przyrodników (z siedzibą w Owczarach koło Górzycy) w ramach projektu „Rezerwaty przyrody – czas na come back", zaproponował do wyznaczenia jako rezerwaty przyrody. Ich lokalizacja względem granic powiatu przedstawiono na powyższej mapie.

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Geoserwisu GDOŚ na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się stanowiska chronionych gatunków mchów, roślin naczyniowych, grzybów, owadów, ryb i minogów, płazów, ptaków, ssaków oraz obszary występowania siedlisk przyrodniczych znaczeniu europejskim. Zostały one przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 34. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie powiatu cieszyńskiego

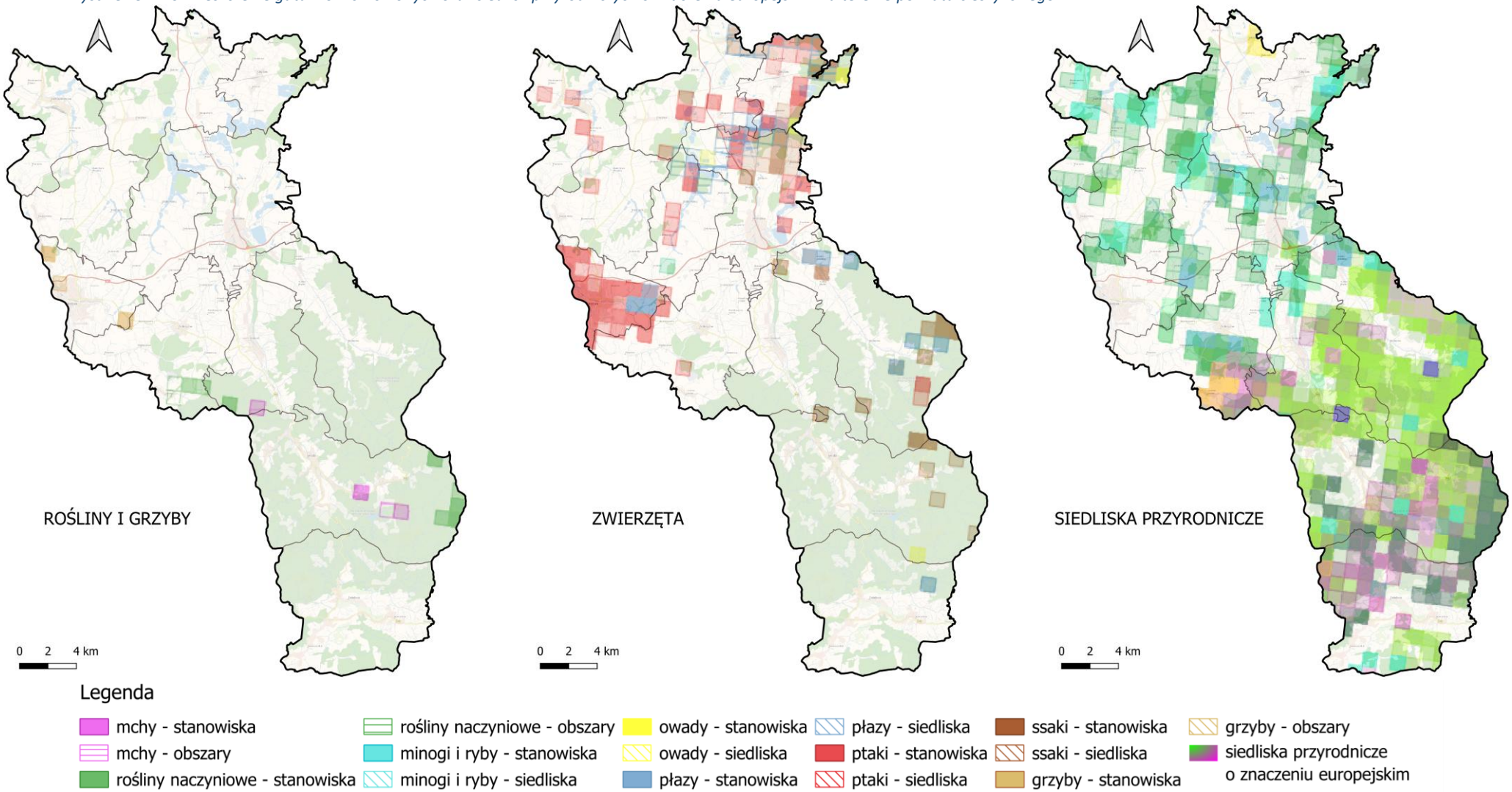

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoserwisu [data dostępu: 19.11.2025]

Rysunek 35. Tereny regionalnych ostoi florystyczno-mykologicznych na terenie powiatu cieszyńskiego

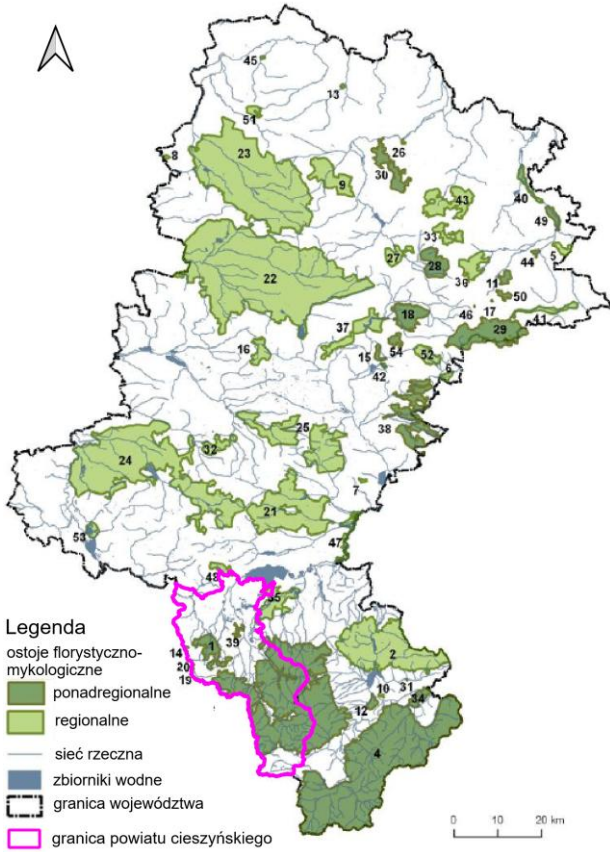

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 36. Tereny regionalnych ostoi faunistycznych na terenie powiatu cieszyńskiego

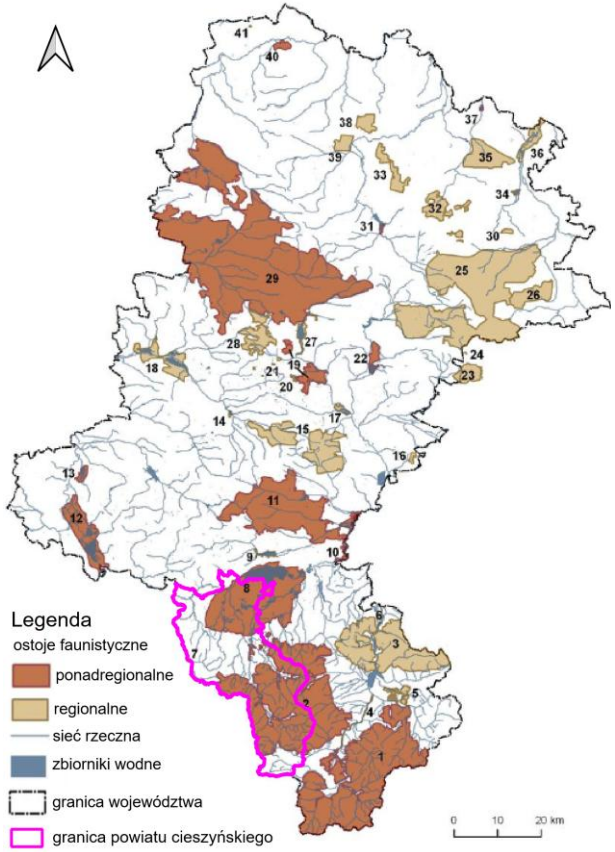

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 37. Tereny regionalnych ostoi ichtiologicznych na terenie powiatu cieszyńskiego

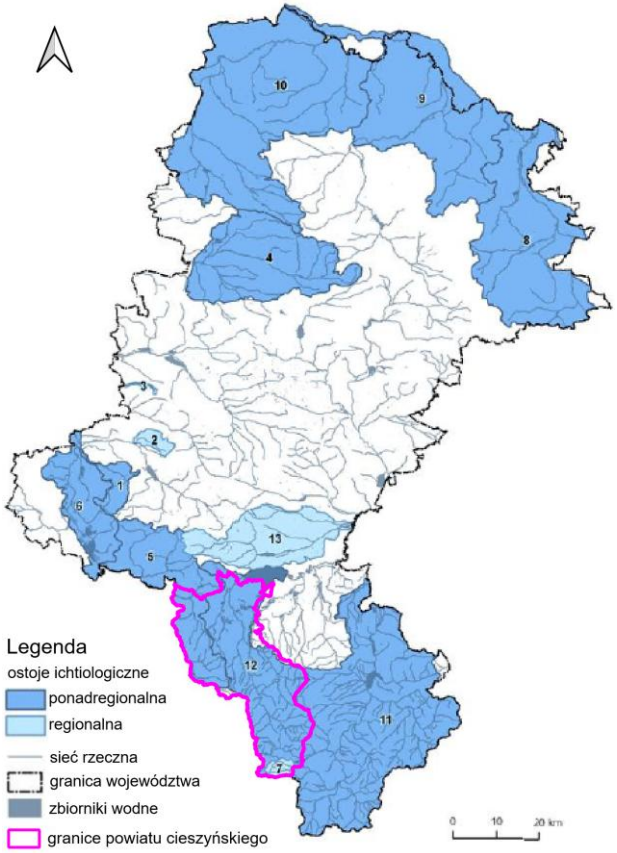

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Zgodnie z Opracowaniem ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego na terenie województwa znajdują się regionalne ostoje przyrody. Zgodnie z ww. opracowaniem na terenie powiatu cieszyńskiego obecne są ostoje wymienione i scharakteryzowane w poniższej tabeli.

Tabela 37. Ostoje ujęte w opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego występujące w granicach powiatu cieszyńskiego

Rodzaj	Nr.	Nazwa	przedmiot ochrony	Zalecenia użytkowania i zagospodarowania obszaru
Ostoje florystyczno-mykologiczne	1.	Bażanowice-Zamarski	rośliny naczyniowe	• zachowanie wszystkich terenów leśnych w tym remiz leśnych i zadrzewień w dolinach cieków wodnych stałych i okresowych; • utrzymanie bądź przywrócenie użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego siedlisk łąkowych; • wykluczenie możliwości zmiany morfologii koryt cieków wodnych i ich zabudowy hydrotechnicznej poza terenami zabudowanymi.
	3.	Beskid Śląski	mszaki, rośliny naczyniowe, porosty	• zachowanie terenów leśnych; • zachowanie lub przywracanie użytkowania rolniczego hal górskich; • utrzymanie bądź przywrócenie użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego siedlisk łąkowych; • wykluczenie zalesiania hal górskich; • w miejscach występowania odsłonięć skalnych ograniczenie udostępniania turystycznego, w tym turystyki wspinaczkowej jedynie do wyznaczonych szlaków; • wykluczenie możliwości zmiany morfologii koryt cieków górskich poza terenami zabudowanymi; • zachowanie warunków przepływu wód w potokach górskich oraz zachowanie głazów okresowo wynurzających się ponad lustro wody w korytach potoków; • ograniczenie możliwości lokalizacji w obszarze lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięć, które mogą powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery.
	14.	Kopce	rośliny naczyniowe	• Rezerwat przyrody – realizacja zaleceń wynikających z planu ochrony lub planu zadań ochronnych.
	19.	Lasek Miejski nad Olzą	rośliny naczyniowe	• Rezerwat przyrody – realizacja zaleceń wynikających z planu ochrony lub planu zadań ochronnych.
	20.	Lasek Miejski nad Puńcówką	rośliny naczyniowe	• Rezerwat przyrody – realizacja zaleceń wynikających z planu ochrony lub planu zadań ochronnych.
	35	Ostoja Rudzicko-Ligocka	mszaki rośliny naczyniowe	• zachowanie wszystkich terenów leśnych w tym remiz leśnych i zadrzewień w dolinach cieków wodnych stałych i okresowych; • – zachowanie ekstensywnej gospodarki stawowej; • zachowanie torfowisk i zakaz realizacji w ich otoczeniu przedsięwzięć, które mogłyby skutkować obniżeniem poziomu wód gruntowych.

Rodzaj	Nr.	Nazwa	przedmiot ochrony	Zalecenia użytkowania i zagospodarowania obszaru
	39.	Ostoja Wiślicko-Wilamowicka	rośliny naczyniowe	• zachowanie wszystkich terenów leśnych w tym remiz leśnych i zadrzewień w dolinach cieków wodnych stałych i okresowych; • wykluczenie możliwości zmiany morfologii koryt cieków wodnych i ich zabudowy hydrotechnicznej poza terenami zabudowanymi.
	48	Stawy w Pawłowicach	rośliny naczyniowe	• zachowanie istniejących zbiorników wodnych; • utrzymanie gospodarki stawowej.
Ostoje ichtiologiczne	5.	Olza z dopływami	ichtiofauna	• utrzymanie lub poprawa stanu wód, w szczególności poprzez kontrolę i ograniczanie ilości zanieczyszczeń uwalnianych do wód i gleby (nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone ścieki przemysłowe oraz komunalne, silnie zasolone wody dołowe z kopalń, zanieczyszczenia pochodzące z obszarów rolniczych, stawów rybnych, składowisk odpadów, niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych); • ochrona całej zlewni, a w szczególności doliny rzecznej, poprzez powstrzymanie wylesiania, zachowanie pasów naturalnej roślinności brzegowej, która pełni rolę swoistego buforu powstrzymującego spływ zanieczyszczeń oraz – o ile to możliwe – ograniczenie w bezpośrednim sąsiedztwie cieków intensywnej gospodarki rolnej, która byłaby źródłem dopływu biogenów powodujących eutrofizację wód; • utrzymanie lub przywracanie możliwie naturalnego stanu cieków poprzez ograniczenia przekształceń koryta (regulacje brzegów i dna, odcinanie starorzeczy, naruszanie ciągłości cieków poprzez budowę progów lub zbiorników zaporowych); • podczas prac konserwacyjnych na ciekach należy zapewnić nadzór ichtiologiczny dla ograniczenia zniszczeń siedlisk niezbędnych dla bytowania ryb, zwłaszcza gatunków kwalifikujących; • budowa małych elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących piętrzeniach, po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko i z zapewnieniem zachowania/ przywrócenia ciągłości cieków; • dla objętych ostojami cieków w ramach zlewni Olzy, Odry, Czadeczki i Krężelki, Pilicy, Warty, Liswarty, Soły, Wisły oraz Pszczynki zaleca się wdrożenie programu dążącego do przywrócenia ciągłości szlaków migracyjnych ryb wędrownych przez odpowiednie przebudowanie progów i tam (przepławki, obejścia, bystrotoki, pochylnie itp.); • zarybianie, zwłaszcza w odniesieniu do gatunków zagrożonych, powinno odbywać się w sposób przemyślany i kontrolowany. Zasilanie autochtonicznych populacji materiałem zarybieniowym innego pochodzenia może powodować zanikanie lokalnych populacji i ich puli genowych.
	7.	Czadeczka z Krężelką		
	12.	Zlewnia Małej Wisły		

Rodzaj	Nr.	Nazwa	przedmiot ochrony	Zalecenia użytkowania i zagospodarowania obszaru
Ostoje faunistyczne	2.	Beskid Śląski	ptaki, ssaki, nietoperze	• ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej; • ograniczenie rozwoju infrastruktury narciarskiej; • utrzymanie użytków zielonych (koszenie/wypas); • zachowanie powierzchni leśnej i prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; • konieczność zachowania szlaków migracyjnych (co należy uwzględnić przy rozwoju infrastruktury drogowej, również dróg leśnych); • zaniechanie remontów mostów i innych urządzeń hydrotechnicznych od końca marca do końca czerwca; • ograniczenie prac leśnych w odległości do 300 m od gniazd trzmielojada; • zakaz prowadzenia prac remontowych budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy w okresach dla nich wrażliwych; • zachowanie, tworzenie i odtwarzanie lokalnych zadrzewień; • ograniczenie intensywnej turystyki, zwłaszcza zakaz turystyki ekstremalnej (dzikie rajdy terenowe – zarówno dzienne jak i nocne, niekontrolowana turystyka jaskiniowa); • ograniczenie prac związanych z gospodarką leśną w pobliżu jaskiń i terenów z dużym formacjami skalnymi do niezbędnego minimum, przy równoczesnym zakazie wylesień całkowitych w tego typu miejscach (a najlepiej zachowanie buforu min. 100 m od większych jaskiń).
	7.	Dolina Olzy w Cieszynie	ptaki	• zachowanie naturalnych lasów łęgowych w dolinie; • zachowywanie urwistych brzegów stawów i rzek.
	8	Dolina Górnej Wisły	ptaki, nietoperze	• zachowanie ekstensywnej gospodarki rybackiej na stawach; • zalewanie stawów wcześniej spuszczonych powinno odbywać się pod nadzorem ornitologa; • zachowanie wysp na stawach i żwirowniach; • ograniczenie prac leśnych w odległości do 300 m od gniazd trzmielojada; • zachowywanie urwistych brzegów stawów i rzek; • zachowanie powierzchni leśnej i prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; • zakaz prowadzenia prac remontowych budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy w okresach dla nich wrażliwych.

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie powiatu cieszyńskiego stwierdzono wstępowanie siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie oraz stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt. Zostały on wymienione w poniższych tabelach.

Rysunek 38. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie powiatu cieszyńskiego

Kod siedliska	Nazwa siedliska
3220	pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
4060	wysokogórskie borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*)
6150	wysokogórskie murawy acydofilne (*Juncion trifidi*) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (*Salicion herbaceae*)
6210	murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*)
6230	górskie i niżowe murawy bliźniczkowe
6430	ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
6520	górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)
7140	torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
7220	źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*
7230	górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
8230	pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabidopsidion thalianae*)
8310	jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
9110	kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
9130	żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)
9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*)
9180	jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)
91E0	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)
9410	górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część – zbiorowiska górskie)

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od RDOŚ w Katowicach.

Rysunek 39. Gatunki chronione stwierdzone na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa łacińska	Nazwa polska
rośliny	
Leucobryum glaucum	bielistka siwa
Sphagnum spp.	torfowce
Pedicularis sylvatica	gnidosz rozesłany
Dactylorhiza majalis	kukułka (storczyk) szerokolistna
Platanthera bifolia	podkolan biały
Vaccinium vitis-idaea	borówka brusznica
Orchis pallens	storczyk blady
Cephalanthera damasonium	buławnik wielkokwiatowy
Neottia nidus-avis	gnieźnik leśny
Epipactis helleborine	kruszczyk szerokolistny
Lilium martagon	lilia złotogłów
Daphne mezereum	wawrzynek wilczełyko
Orchis ustulata subsp. aestivalis	storczyk drobnokwiatowy
Dactylorhiza sambucina	kukułka (storczyk) bzowa
Orchis mascula	storczyk męski
Colchicum autumnale	zimowit jesienny
Carlina acaulis	dziewięćsił bezłodygowy
Centaurium erythraea	centuria pospolita (c. zwyczajna)
Ophioglossum vulgatum	nasięźrzał pospolity
Orchis pallens	storczyk blady
Orchis mascula	storczyk męski
Dactylorhiza majalis	kukułka (storczyk) szerokolistna
Platanthera bifolia	podkolan biały
Aconitum firmum ssp. moravicum	tojad morawski
Blechnum spicant	podrzeń żebrowiec
Galanthus nivalis	śnieżyczka przebiśnieg
Hacquetia epipactis	cieszynianka wiosenna
Tozzia alpina subsp. carpatica	tocja karpacka
Veratrum lobelium	ciemiężyca (ciemierzyca) zielona
owady	
Leucorrhinia pectoralis	zalotka wieksza

Nazwa łacińska	Nazwa polska
Osmoderma eremita	pachnica dębowa
Carabus variolosus	biegacz urozmaicony
minoryby	
Barbatula barbatula	śliz
Barbus peloponnesius	brzanka
Gobio gobio	kiełb (kiełb krótkowąsy)
Leuciscus cephalus	kleń
Misgurnus fossilis	piskorz
Phoxinus phoxinus	strzebla potokowa
Rutilus rutilus	płoć
Salmo trutta m. fario	pstrąg potokowy
płazy	
Bombina variegata	kumak górski
Bombina bombina	kumak nizinny
Triturus montandoni	traszka karpacka
gady	
Coronella austriaca	gniewosz plamisty
ssaki	
Barbastella barbastellus	mopek
Canis lupus	wilk
Castor fiber	bóbr europejski
Eptesicus serotinus	mroczek późny
Lutra lutra	wydra
Lynx lynx	ryś
Myotis brandti/Myotis mystacinus	nocek brandta/nocek wasatek
Myotis emarginatus	nocek orzęsiony
Myotis myotis	nocek duży
Nyctalus noctula	borowiec wielki
Plecotus auritus	gacek brunatny
Rhinolophus hipposideros	podkowiec mały
Ursus arctos	niedźwiedź brunatny

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od RDOŚ w Katowicach.

Rysunek 40. Chronione gatunki ptaków stwierdzone na terenie powiatu cieszyńskiego

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska
Accipiter gentilis	jastrząb	*Hippolais icterina*	zaganiacz
Accipiter nisus	krogulec	*Hirundo rustica*	dymówka
Acrocephalus arundinaceus	trzciniak	*Ixobrychus minutus*	bączek
Acrocephalus palustris	łozówka	*Jynx torquilla*	krętogłów
Acrocephalus schoenobaenus	rokitniczka	*Lanius collurio*	gąsiorek
Acrocephalus scirpaceus	trzcinniczek	*Lanius excubitor*	srokosz
Actitis hypoleucos	brodziec piskliwy	*Larus argentatus*	mewa srebrzysta
Aegithalos caudatus	raniuszek	*Larus cachinnans*	mewa białogłowa
Alauda arvensis	skowronek	*Larus canus*	mewa siwa
Alcedo atthis	zimorodek	*Larus melanocephalus*	mewa czarnogłowa
Anas acuta	rożeniec	*Larus michahellis*	mewa romańska
Anas clypeata	płaskonos	*Larus ridibundus*	(mewa) śmieszka
Anas crecca	cyraneczka	*Limosa limosa*	rycyk
Anas penelope	świstun	*Locustella fluviatilis*	strumieniówka
Anas platyrhynchos	krzyżówka	*Locustella luscinioides*	brzęczka
Anas querquedula	cyranka	*Locustella naevia*	świerszczak
Anas strepera	krakwa	*Lophophanes cristatus*	czubatka
Anser albifrons	gęś białoczelna	*Loxia curvirostra*	krzyżodziób świerkowy
Anser anser	gęgawa	*Lullula arborea*	lerka
Anthus pratensis	świergotek łąkowy	*Luscinia luscinia*	słowik szary
Anthus spinoletta	siwerniak	*Luscinia megarhynchos*	słowik rdzawy
Anthus trivialis	świergotek drzewny	*Mergus merganser*	nurogęś
Apus apus	jerzyk	*Mergus serrator*	szlachar
Aquila chrysaetos	orzeł przedni	*Motacilla alba*	pliszka siwa
Ardea cinerea	czapla siwa	*Motacilla cinerea*	pliszka górska
Asio otus	uszatka	*Motacilla flava*	pliszka żółta
Athene noctua	pójdźka	*Muscicapa striata*	muchołówka szara
Aythya ferina	głowienka (zwyczajna)	*Netta rufina*	hełmiatka
Aythya fuligula	czernica	*Nucifraga caryocatactes*	orzechówka
Bombycilla garrulus	jemiołuszka	*Nycticorax nycticorax*	ślepowron (zwyczajny)
Bonasa bonasia	jarząbek	*Oriolus oriolus*	wilga

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska
Botaurus stellaris	bąk	*Pandion haliaetus*	rybołów
Bucephala clangula	gągoł	*Parus major*	bogatka
Buteo buteo	myszołów	*Passer domesticus*	wróbel
Buteo lagopus	myszołów włochaty	*Passer montanus*	mazurek
Carduelis cannabina	makolągwa	*Perdix perdix*	kuropatwa
Carduelis carduelis	szczygieł	*Periparus ater*	sosnówka
Carduelis chloris	dzwoniec	*Pernis apivorus*	trzmielojad
Carduelis flammea	czeczotka	*Phalacrocorax carbo*	kormoran
Carduelis flavirostris	rzepołuch	*Phasianus colchicus*	bażant
Carduelis spinus	czyż	*Philomachus pugnax*	batalion
Carpodacus erythrinus	dziwonia	*Phoenicurus ochruros*	kopciuszek
Certhia brachydactyla	pełzacz ogrodowy	*Phoenicurus phoenicurus*	pleszka
Certhia familiaris	pełzacz leśny	*Phylloscopus collybita*	pierwiosnek
Charadrius dubius	sieweczka rzeczna	*Phylloscopus sibilatrix*	świstunka leśna
Chlidonias hybrida	rybitwa białowąsa	*Phylloscopus trochilus*	piecuszek
Ciconia ciconia	bocian biały	*Pica pica*	sroka
Ciconia nigra	bocian czarny	*Picoides tridactylus*	dzięcioł trójpalczasty
Cinclus cinclus	pluszcz	*Picus canus*	dzięcioł zielonosiwy
Circus aeruginosus	błotniak stawowy	*Picus viridis*	dzięcioł zielony
Circus cyaneus	błotniak zbożowy	*Podiceps cristatus*	perkoz dwuczuby
Coccothraustes coccothraustes	grubodziób	*Podiceps nigricollis*	(perkoz) zausznik
Columba livia forma urbana	gołąb miejski	*Poecile montanus*	czarnogłówka
Columba oenas	siniak	*Poecile palustris*	sikora uboga
Columba palumbus	grzywacz	*Porzana porzana*	kropiatka
Corvus corax	kruk	*Prunella modularis*	pokrzywnica
Corvus cornix	wrona siwa	*Pyrrhula pyrrhula*	gil
Corvus frugilegus	gawron	*Rallus aquaticus*	wodnik
Corvus monedula	kawka	*Regulus ignicapilla*	zniczek
Coturnix coturnix	przepiórka	*Regulus regulus*	mysikrólik
Crex crex	derkacz	*Remiz pendulinus*	remiz
Cuculus canorus	kukułka	*Riparia riparia*	brzegówka

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska
Cyanistes caeruleus	modraszka	*Saxicola rubetra*	pokląskwa
Cygnus olor	łabędź niemy	*Saxicola rubicola*	kląskawka
Delichon urbicum	oknówka	*Scolopax rusticola*	słonka
Dendrocopos leucotos	dzięcioł białogrzbiety	*Serinus serinus*	kulczyk
Dendrocopos major	dzięcioł duży	*Sitta europaea*	kowalik
Dendrocopos medius	dzięcioł średni	*Sterna hirundo*	rybitwa rzeczna
Dendrocopos minor	dzięciołek	*Streptopelia decaocto*	sierpówka
Dryocopus martius	dzięcioł czarny	*Streptopelia turtur*	turkawka
Egretta alba	czapla biała	*Strix aluco*	puszczyk
Egretta garzetta	czapla nadobna	*Strix uralensis*	puszczyk uralski
Emberiza citrinella	trznadel	*Sturnus vulgaris*	szpak
Emberiza schoeniclus	potrzos	*Sylvia atricapilla*	kapturka
Erithacus rubecula	rudzik	*Sylvia borin*	gajówka
Falco peregrinus	sokół wędrowny	*Sylvia communis*	cierniówka
Falco subbuteo	kobuz	*Sylvia curruca*	piegża
Falco tinnunculus	pustułka	*Tachybaptus ruficollis*	perkozek
Ficedula albicollis	muchołówka białoszyja	*Tetrao urogallus*	głuszec
Ficedula hypoleuca	muchołówka żałobna	*Tringa erythropus*	brodziec śniady
Ficedula parva	muchołówka mała	*Tringa glareola*	łęczak
Fringilla coelebs	zięba	*Tringa nebularia*	kwokacz
Fringilla montifringilla	jer	*Tringa ochropus*	samotnik
Fulica atra	łyska	*Tringa totanus*	krwawodziób
Gallinago gallinago	kszyk	*Troglodytes troglodytes*	strzyżyk
Gallinula chloropus	kokoszka (zwyczajna)	*Turdus iliacus*	droździk
Garrulus glandarius	sójka	*Turdus merula*	kos
Gatunek niezidentyfikowany	gatunek niezidentyfikowany	*Turdus philomelos*	śpiewak
Glaucidium passerinum	sóweczka	*Turdus pilaris*	kwiczoł
Grus grus	żuraw	*Turdus torquatus*	drozd obrożny
Haliaeetus albicilla	bielik	*Turdus viscivorus*	paszkot
Hippolais icterina	zaganiacz	*Vanellus vanellus*	czajka

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od RDOŚ w Katowicach.

Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to: przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju;
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt;
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie;
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Przez teren powiatu przebiegają korytarze ekologiczne przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 41 Korytarze ekologiczne na terenie powiatu cieszyńskiego

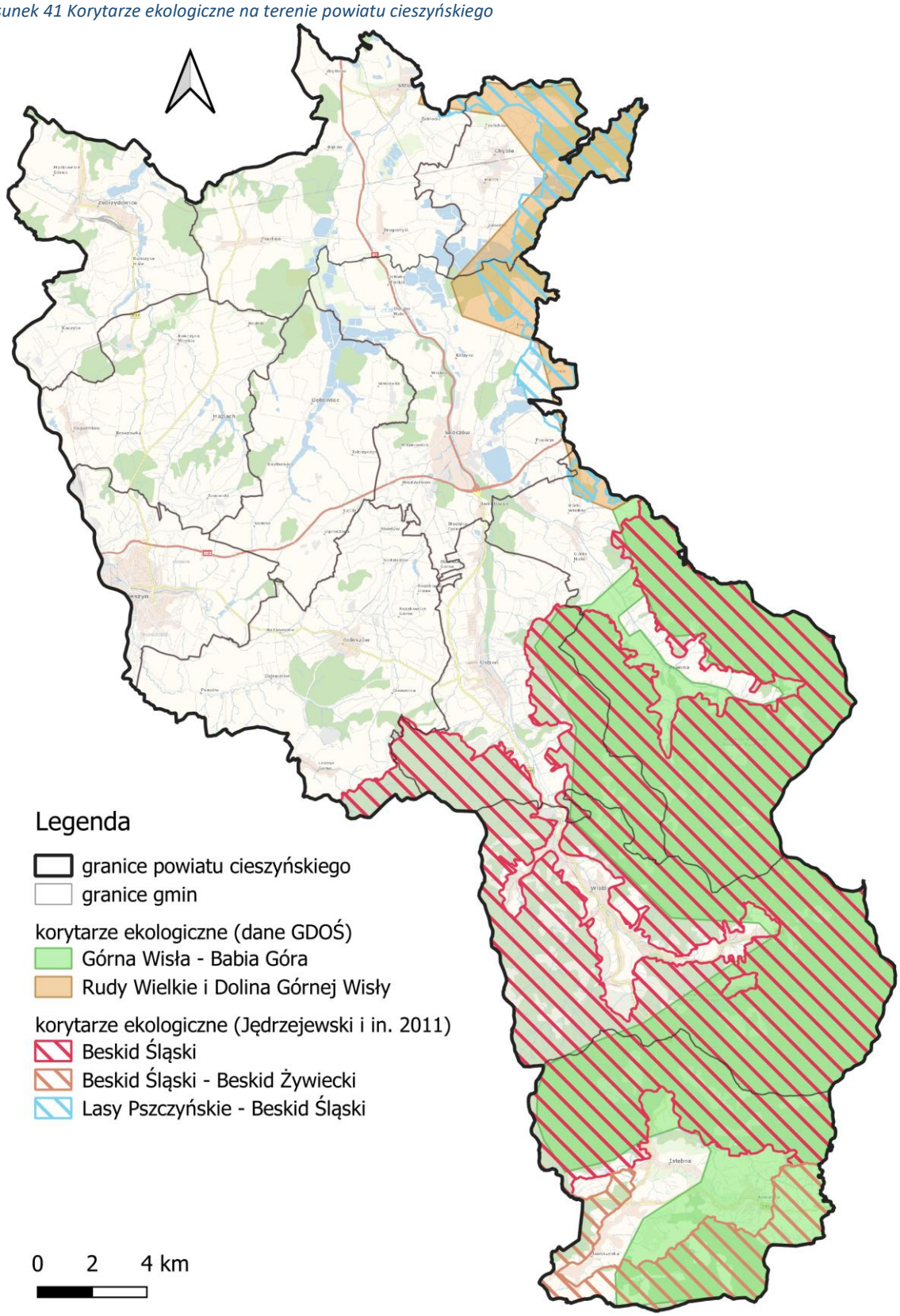

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

Rysunek 42. Korytarze ssaków kopytnych w województwie śląskim

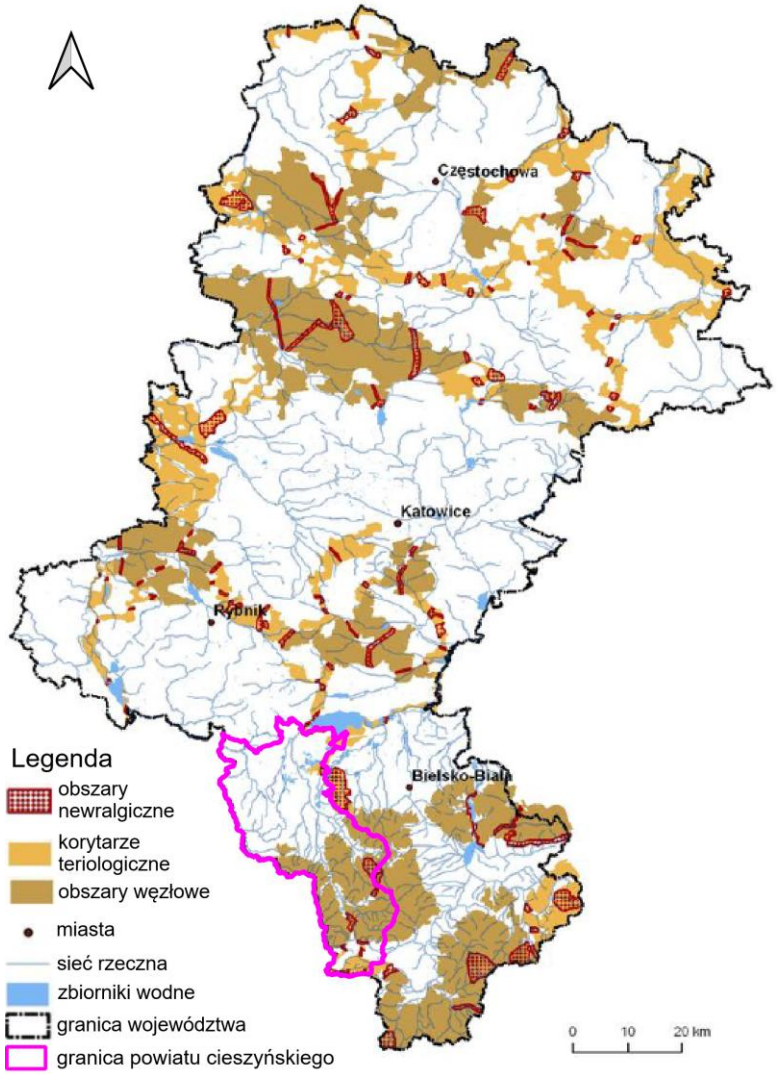

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 43. Korytarze ssaków drapieżnych w województwie śląskim

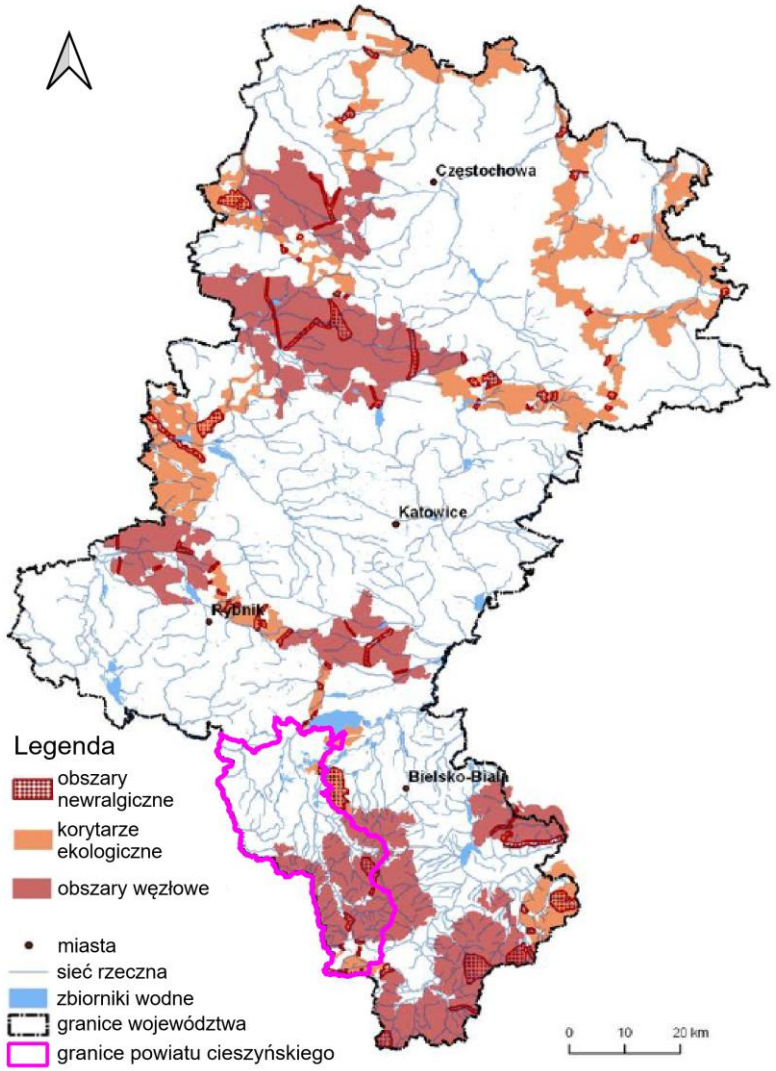

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 44. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim

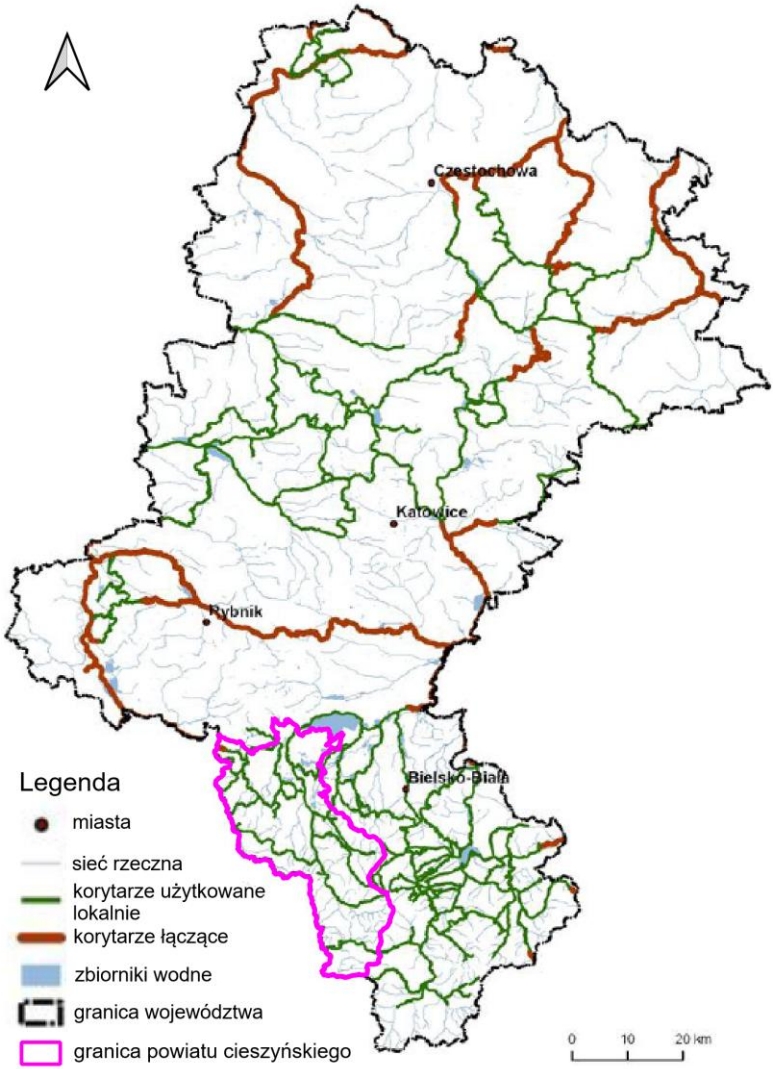

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 45. Korytarze spójności obszarów chronionych w województwie śląskim

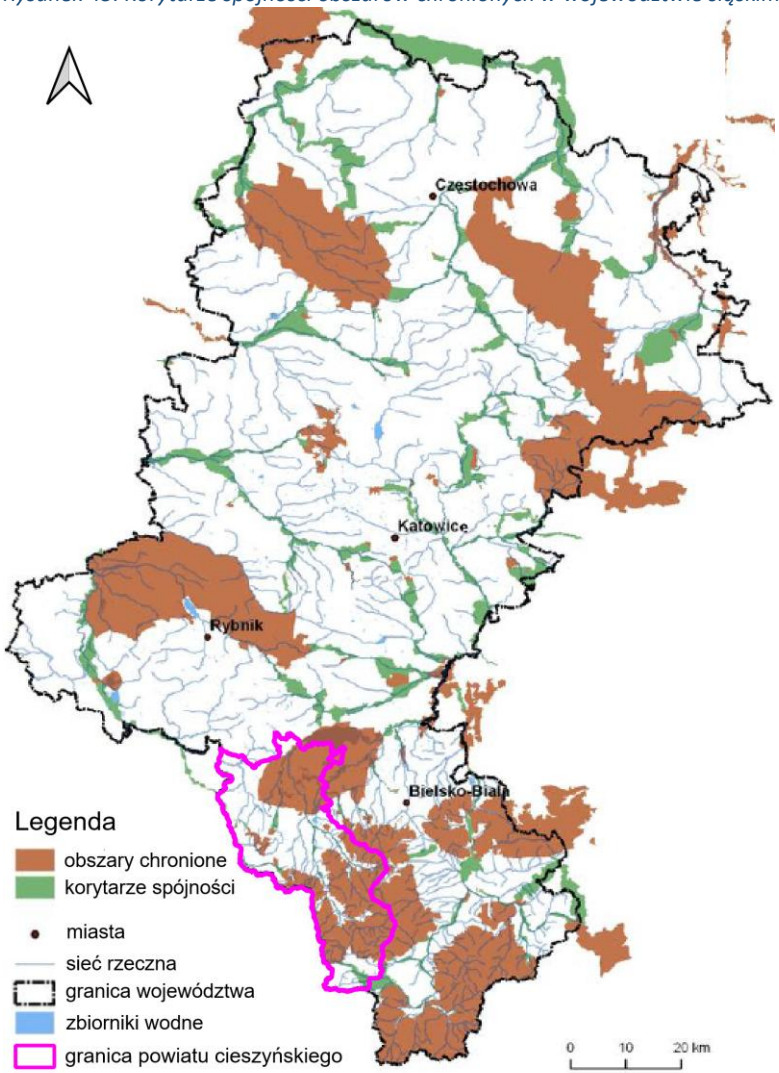

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Na terenie powiatu cieszyńskiego obecne są korytarze ekologiczne ujęte w Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Należy jednak zaznaczyć, że w większości pokrywają się one z korytarzami udostępnianymi przez GDOŚ oraz korytarzami ujętymi w opracowaniu prof. dr hab. W Jędrzejewskiego z 2011 roku. Wyjątek stanowią korytarze dla nietoperzy.

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie powiatu cieszyńskiego wynosi 28 232,61 ha, co daje lesistość na poziomie 37,6 % (średnia krajowa wynosi 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie powiatu cieszyńskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 38 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie powiatu cieszyńskiego

ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	28 439,73	28 217,09	28 222,57	28 232,61
Lesistość	%	38,0	37,7	37,6	37,6
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	20 550,38	20 571,29	20 619,70	20 654,84
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	20 457,09	20 478,41	20 527,69	20 562,01
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	20 316,97	20 334,79	20 334,79	20 334,79
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	7 889,35	7 645,80	7 602,87	7 577,77
Powierzchnia lasów	ha	27 733,40	27 510,11	27 475,82	27 483,86
Lasy publiczne ogółem	ha	19 847,92	19 864,31	19 910,98	19 944,24
Lasy prywatne ogółem	ha	7 885,48	7 645,80	7 564,84	7 539,62

źródło: GUS [data dostępu: 19.11.2025 r.]

Teren powiatu cieszyńskiego znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Lasy są administrowane przez nadleśnictwa: Ustroń, Bielsko, Wisła.

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2025 poz. 567) nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uproszczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

Położenie terenów leśnych i zadrzewionych na tle granic powiatu cieszyńskiego przedstawiono na poniższych mapach.

Rysunek 46. Tereny leśne i zadrzewione na terenie powiatu cieszyńskiego

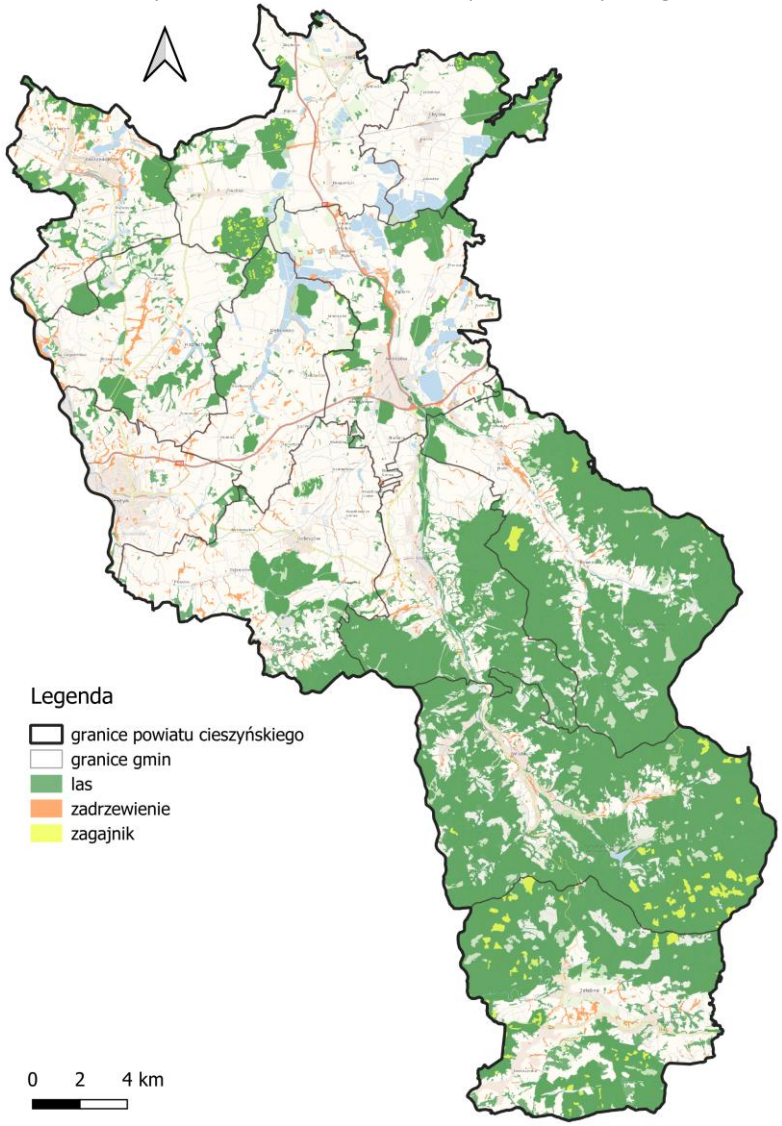

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK).

Rysunek 47. Tereny leśne i zadrzewione powiatu cieszyńskiego z podziałem na skład drzewostanu

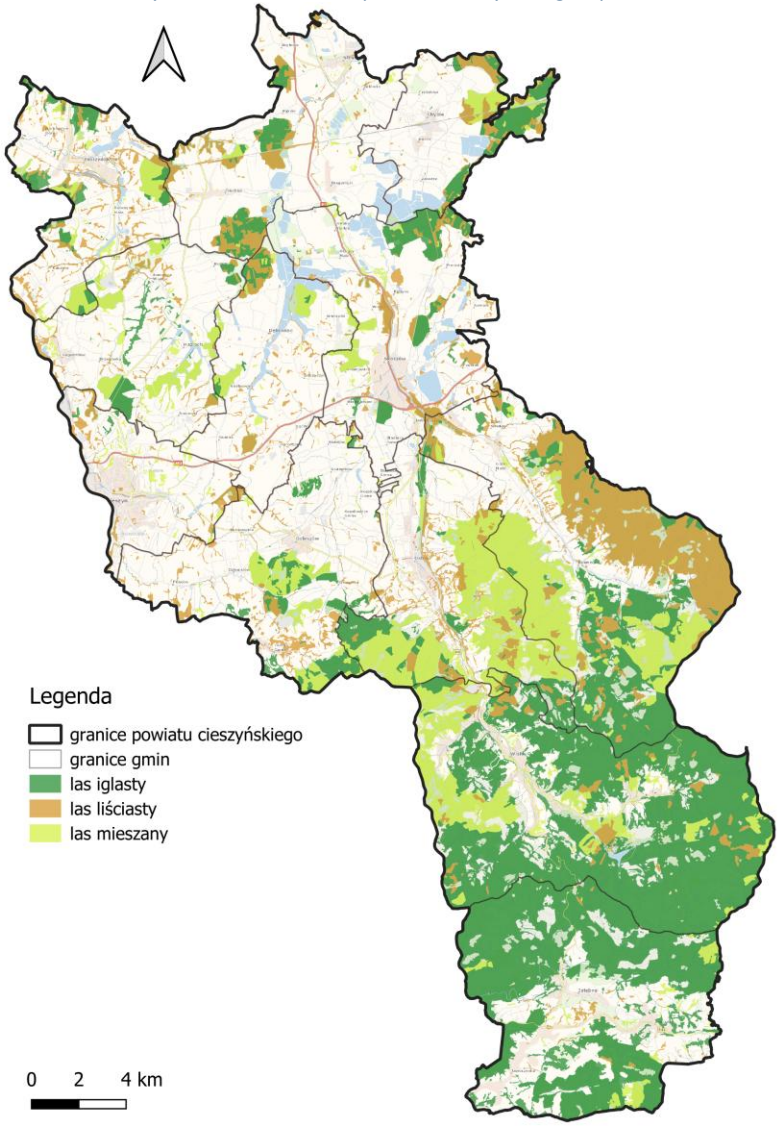

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK).

Audyt Krajobrazowy

Zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Śląskiego na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się krajobrazy priorytetowe przedstawione na poniższej mapie.

Rysunek 48. Krajobrazy priorytetowe na tle granic powiatu cieszyńskiego.

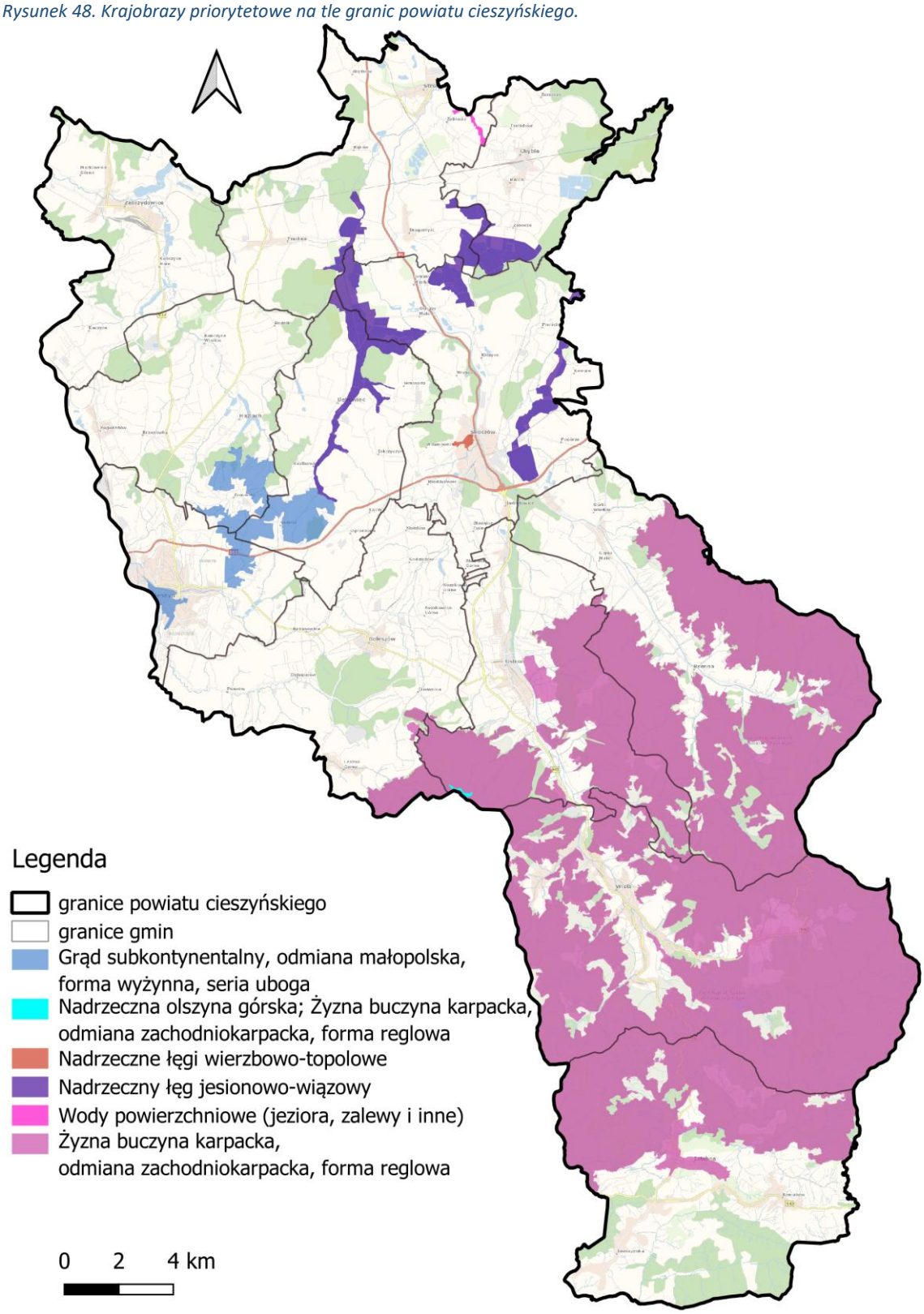

źródło: opracowanie własne na podstawie Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego.

6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie powiatu cieszyńskiego z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 39 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie powiatu cieszyńskiego w zakresie poszczególnych komponentów środowiska

Ochrona klimatu i jakości powietrza
– Wciąż występujące na terenie powiatu tradycyjne, nie ekologiczne źródła ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości; – Występowanie licznych liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń, w tym transportu drogowego; – Przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w strefie śląskiej oraz ozonu w sezonie letnim; – Niska efektywność energetyczna starszych budynków mieszkaniowych; – Znaczny udział paliw węglowych w produkcji ciepła na terenie powiatu; – Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie jakości powietrza.
Zagrożenia hałasem
– Drogi wymagające modernizacji.
Gospodarowanie wodami
– Narażenie na suszę; – Zły stan ogólny JCWP w obrębie, których znajduje się powiat; – Lokalizacja na terenie powiatu wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych; – Zagrożenie powodziami i podtopieniami od wód gruntowych.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
– Niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa w temacie gospodarki odpadami.
Gospodarka wodno-ściekowa
– Możliwe niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej; – Awarie sieci wodno-kanalizacyjnej;
Zasoby przyrodnicze
– Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka’ – Napływ zanieczyszczeń spoza granic powiatu.
Zagrożenia poważnymi awariami
– Obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne;

źródło: Opracowanie własne.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* wyznaczono 6 celi strategicznych, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 40 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020" Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety: 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. Ponadto, Strategia zawiera wytyczone przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE: - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20" w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030". Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą: 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami, 11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
Europejski Zielony Ład „The European Green Deal" Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.	Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów: 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasadochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszanie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH3) i pyłu drobnego (PM2,5). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów.	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności:

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów poprzemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO_2, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyle energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	kompetencji i umiejętności oraz wzmacniania poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO_2 w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodziami, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM2,5 także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i PM2,5 oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO2 oraz O3. Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecania KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez Powiat. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony

z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania powiatu oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizacji dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035.*

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie

B	Bezpośrednie
P	Pośrednie
S	Stałe
Ch	Chwilowe
W	Wtórne
Sk	Skumulowane

Tabela 41 Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
WYMIAR SPOŁECZNY														
CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych.														
Kierunek interwencji 1.1 Rozwój nowoczesnego, dopasowanego do potrzeb rynku pracy szkolnictwa.														
1.	Stały monitoring rynku pracy i dopasowywanie oferty kształcenia do jego potrzeb, w tym poprzez inicjowanie i rozwijanie współpracy środowisk oświatowych, gospodarczych i społecznych w zakresie określania kierunków kształcenia w regionie i możliwości realizacji praktyk zawodowych.			B; S										
2.	Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego i średniego, w tym poprzez doposażanie placówek oświatowych w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne.			B; S										
3.	Zwiększanie atrakcyjności oferty edukacyjnej, w tym poprzez tworzenie klas patronackich przy współpracy z uczelniami wyższymi, lokalnymi przedsiębiorcami i inwestorami.			B; S										
4.	Ułatwianie „dobrego startu” młodym mieszkańcom powiatu cieszyńskiego, w tym poprzez wsparcie doradztwa zawodowego realizowanego we współpracy z jednostkami edukacyjnymi, poradniami i przedsiębiorcami w zakresie orientacji zawodowej uczniów.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
5.	Wyrównywanie szans uczniów z różnych obszarów powiatu, w tym poprzez zapewnianie dostępnej komunikacyjnie oferty edukacyjnej.			B; S										
6.	Rozwój oferty kształcenia ustawicznego i promocja uczenia się przez całe życie.			B; S										
7.	Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w oparciu o sieć lokalnych szkół.			B; S										
8.	Promocja potencjału edukacyjnego powiatu cieszyńskiego wśród mieszkańców powiatu, regionu i kraju.			B; S										
9.	Podejmowanie przez władze samorządowe i uczelniane wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie.			B; S										
10.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, w tym przyszkolnej bazy rekreacyjno-sportowej.			B; S	B; Ch	P; Ch					B; S	B; Ch		
11.	Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli.			B; S										
12.	Inicjowanie i rozwijanie współpracy szkół i organizacji młodzieżowych z ośrodkami w kraju i z zagranicy w zakresie wspólnych programów, wymiany młodzieżowej, nauki języków obcych itp.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji 1.2 Ochrona zdrowia.														
13.	Wyrównywanie szans uczniów z różnych obszarów powiatu, w tym poprzez zapewnianie dostępnej komunikacyjnie oferty edukacyjnej.			B; S										
14.	Rozwój oferty kształcenia ustawicznego i promocja uczenia się przez całe życie.			B; S										
15.	Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w oparciu o sieć lokalnych szkół.			B; S										
16.	Promocja potencjału edukacyjnego powiatu cieszyńskiego wśród mieszkańców powiatu, regionu i kraju.			B; S										
17.	Podejmowanie przez władze samorządowe i uczelniane wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie.			B; S										
18.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, w tym przyszkolnej bazy rekreacyjno-sportowej.			B; S										
Kierunek interwencji 1.3. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego.														
19.	Tworzenie oferty rozrywkowej bazującej na dziedzictwie historyczno-kulturowym.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
20.	Wspieranie działalności ośrodków kultury w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych i imprez integracyjnych.			B; S										
21.	Sieciowanie i wspieranie rozwoju spójnej oferty sportowej, kulturalnej, rozrywkowej w gminach powiatu oraz jej aktywna promocja.			B; S										
22.	Zwiększenie dostępności i podnoszenie standardu infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.			B; S										
CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego.														
Kierunek interwencji 2.1. Rozwój polityki społecznej.														
23.	Podniesienie efektywności systemu pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej.			B; S										
24.	Udzielanie pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych.			B; S										
25.	Wspieranie rodzin wielodzietnych oraz promowanie modelu rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
26.	Tworzenie warunków do wielopokoleniowej wymiany doświadczeń i umiejętności, w tym m.in. promocja wolontariatu i wspieranie wzmacniania relacji sąsiedzkich.			B; S										
27.	Upowszechnianie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu.			B; S										
28.	Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych.			B; S										
29.	Tworzenie i wspieranie wdrażania programów i projektów dotyczących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej.			B; S										
30.	Opracowanie i wdrożenie programu wsparcia dla młodych osób, m.in. w postaci preferencyjnych warunków i/lub dotacji do zakupu działki/mieszkania na terenie powiatu cieszyńskiego.			B; S										
31.	Wsparcie budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu.			B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
32.	Wsparcie samorządów powiatu w realizowaniu polityki mieszkaniowej ukierunkowanej na zwiększenie dostępności mieszkań i zasobu mieszkaniowego będącego w ich zasobie.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji 2.2 Rozwój polityki senioralnej oraz wspieranie osób z niepełnosprawnościami.														
33.	Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego.			B; S										
34.	Opracowanie i wprowadzenie wspólnie z gminami polityki senioralnej, w tym współpraca oraz tworzenie warunków do lepszej wymiany informacji międzyinstytucjonalnej w zakresie działań na poziomie gminy i powiatu.			B; S										
35.	Rozwój sieci Dziennych Domów Seniora.			B; S										
36.	Tworzenie warunków do odpowiedniego funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami.			B; S										
37.	Likwidacja barier ograniczających możliwości uczestnictwa w życiu społecznym osobom z niepełnosprawnościami.			B; S										
38.	Wspieranie osób z niepełnosprawnościami i w podeszłym wieku w niezależnym i samodzielnym życiu poprzez rozwój programów asystencji oraz opieki wytchnieniowej.			B; S										
39.	Inicjowanie i realizowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zwiększania świadomości społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
40.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami.			B; S										
41.	Zapobieganie i zmniejszenie zjawiska dyskryminacji na rynku pracy z uwagi na ograniczenia zdrowotne i stopień niepełnosprawności.			B; S										
42.	Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji o charakterze integracyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnościami.			B; S										
Kierunek interwencji 2.3. Zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.														
43.	Edukacja społeczna w zakresie bezpieczeństwa obywatelskiego we współpracy ze służbami mundurowymi.			B; S										
44.	Rozwój systemu alarmowania i łączności w gminach i powiecie, w tym w oparciu o infrastrukturę telekomunikacyjną i światłowodową.			B; S										
45.	Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym zagrażającym bezpieczeństwu.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
46.	Wspieranie działalności służb mundurowych i komunalnych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, w tym m.in. poprzez rozwój i modernizację zaplecza, wyposażenia, środków transportu.			B; S										
47.	Usprawnienie i podniesienie poziomu możliwości i skuteczności reagowania na zagrożenia i zjawiska o charakterze kryzysowym.			B; S										
48.	Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa i miejsc strategicznych na wypadek sytuacji kryzysowych i konieczności ewakuacji.			B; S										
49.	Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa informatycznego Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych.			B; S										
Kierunek interwencji 2.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi ośrodkami aktywności społecznej.														
50.	Wspieranie działających w powiecie organizacji pozarządowych, w tym zapewnianie wsparcia merytorycznego, organizacyjnego, finansowego i technicznego.			B; S										
51.	Wspieranie grup i ośrodków aktywności społecznej (m.in. klubów/kół lokalnych i środowiskowych).			B; S										
52.	Wspieranie działalności społeczników i liderów społeczności lokalnych.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
53.	Wspieranie lokalnych twórców kultury oraz szczególnie utalentowanej młodzieży.			B; S										
54.	Wzmacnianie współpracy samorządu z sektorem pozarządowym, w tym tworzenie zespołów doradczych z udziałem organizacji pozarządowych i mieszkańców powiatu.			B; S										
55.	Wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej, dumy z pochodzenia i poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania.			B; S										
56.	Wdrażanie i rozwijanie narzędzi partycypacji społecznej, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu partycypacji.			B; S										
WYMIAR GOSPODARCZY.														
CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Rozwój gospodarczy.														
Cel operacyjny 3.1. Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu.														
57.	Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów, zwłaszcza z branż wysokich technologii (w tym technologii podwójnego zastosowania) i branż kreatywnych.			B; S										
58.	Wspieranie sektora MŚP oraz przedsiębiorczości indywidualnej.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
59.	Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca atrakcyjnego dla wyspecjalizowanych sektorów gospodarki (np. B+R, sztuczna inteligencja itp.)			B; S										
60.	Dążenie do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie.			W; S										
61.	Powołanie podmiotu wspierającego przedsiębiorczość i przedsiębiorców w powiecie.			B; S										
62.	Zacieśnianie współpracy z jednostkami edukacyjnymi w zakresie rozwoju gospodarczego powiatu.			B; S										
63.	Stworzenie platformy współpracy sektora edukacji i przedsiębiorców w zakresie wymiany doświadczeń i informacji.			B; S										
64.	Wspieranie działań zmierzających do tworzenia baz danych o ofertach/terenach inwestycyjnych/turystycznych powiatu cieszyńskiego.			B; S										
65.	Efektywna współpraca z podmiotami ekonomii społecznej.			B; S										
66.	Promocja lokalnych przedsiębiorstw i producentów wśród mieszkańców powiatu.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji 3.2 Aktywizacja rynku pracy i wspieranie przedsiębiorczości.														
67.	Rozwój rynku pracy w kierunku branż wysokich technologii i branż kreatywnych.			B; S										
68.	Tworzenie pracowni warsztatowych (tzw. labów) w szkołach, szczególnie w branżach, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy.			B; S										
69.	Tworzenie programów szkoleniowych dla młodzieży, kształtowanie ducha aktywności i wrażliwości społecznej wśród młodzieży, edukowanie w zakresie praw pracowniczych i przedsiębiorczości.			B; S										
70.	Wspieranie i organizacja doradztwa, dokształcania i przekwalifikowania zawodowego.			B; S										
71.	Wspieranie aktywności zawodowej, w tym zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych i powyżej 50. roku życia.			B; S										
72.	Promocja wiedzy o dostępnych formach zatrudnienia i związanych z nimi prawami i obowiązkami wśród mieszkańców powiatu.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji 3.3 Rozwój turystyki.														
73.	Rozwijanie produktów turystycznych o randze krajowej i międzynarodowej.			B; S										
74.	Promocja turystyki i dziedzictwa kulturowego regionu w ramach certyfikowanej Polskiej Marki Turystycznej „Śląsk Cieszyński", zwłaszcza promocja lokalnych produktów markowych Śląska Cieszyńskiego.			B; S										
75.	Włączanie w ofertę turystyczną powiatu wytworów/produktów lokalnego rzemiosła.			B; S										
76.	Wspieranie wykorzystania terenów poprzemysłowych do tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych.			B; S										
77.	Rozwijanie i uzupełnianie całorocznej oferty turystycznej w powiecie w oparciu o infrastrukturę i usługi turystyczne.			B; S										
78.	Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań monitorujących rozwój turystyki w regionie.			B; S										
79.	Rozwijanie transgranicznej oferty turystycznej we współpracy z samorządami Czech i Słowacji.			B; S										
80.	Wspieranie stałego podnoszenia standardu i jakości usług turystycznych w powiecie.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
81.	Wypracowanie, wdrażanie i aktualizacja koncepcji rozwoju turystyki w powiecie, zwłaszcza z uwzględnieniem idei turystyki zrównoważonej.			B; S										
CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego.														
Kierunek interwencji 4.1. Zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego powiatu.														
82.	Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej, z uwzględnieniem jej specyfiki.			B; S										
83.	Wspieranie działań mających na celu zachowanie kulturowego dziedzictwa materialnego i niematerialnego powiatu.			B; S										
84.	Tworzenie nowoczesnych form udostępniania dziedzictwa materialnego.			B; S										
85.	Tworzenie mechanizmów wsparcia instytucji kultury.			B; S										
86.	Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego powiatu.			B; S										
87.	Wspieranie lokalnego rzemiosła, pielęgnowanie lokalnej przedsiębiorczości, małych zakładów rzemieślniczych, włączanie ich w ofertę turystyczną.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
88.	Stworzenie instytucji animującej i wspierającej wielopokoleniową wymianę doświadczeń z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz promującej dziedzictwo kulturowe poza powiatem.			B; S										W; S
89.	Wspieranie tożsamości lokalnej i przywiązania mieszkańców do swojego miejsca zamieszkania w oparciu o silną tożsamość kulturową powiatu.			B; S										
90.	Podnoszenie świadomości mieszkańców i przedsiębiorców na temat wagi i potrzeby ochrony wspólnych zasobów i wartości kulturowych.			B; S										
91.	Wspieranie lokalnych artystów i rzemieślników w zakresie promocji i zachowania niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego oraz pamięci o lokalnych tradycjach.			B; S										
92.	Wspieranie programów czytelnictwa oraz edukacji kulturalnej i artystycznej dla dzieci i młodzieży.			B; S										
93.	Wspieranie badań regionalnych w zakresie dziedzictwa kulturowego.			B; S										
94.	Wspieranie rewitalizacji zabytków i przestrzeni zabytkowych.			B; S										W; S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji 4.2. Kształtowanie wyróżniającego się wizerunku powiatu cieszyńskiego.														
95.	Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, uczniom, studentom, pracownikom i przedsiębiorcom oraz turystom.			B; S										
96.	Koordynacja i pogłębianie współpracy transgranicznej, rozwijanie relacji polsko-czeskich i polsko-słowackich.			B; S										
97.	Promocja regionu za granicą.			B; S										
98.	Promocja oferty inwestycyjnej powiatu.			B; S										
99.	Wykorzystywanie zróżnicowanych form marketingu, w tym współpraca z prywatnymi inwestorami w zakresie działań promocyjnych i wizerunkowych powiatu.			B; S										
100.	Organizacja lub wsparcie organizacji cyklicznych, różnorodnych, rozpoznawalnych w skali regionu i kraju wydarzeń promujących powiat, w tym wydarzeń sportowych o randze ogólnopolskiej lub międzynarodowej.			B; S										
101.	Budowa i rozwijanie katalogu produktów lokalnych w oparciu o elementy tożsamości regionalnej oraz jego aktywna promocja.			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
WYMIAR PRZESTRZENNY														
CEL SZCZEGÓŁOWY 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej.														
Kierunek interwencji 5.1. Rozwój transportu zbiorowego i infrastruktury drogowej.														
102.	Rozwój systemu komunikacji publicznej, tworzenie nowych połączeń międzygminnych i ponadlokalnych, w tym połączeń autobusowych i kolejowych.			B; S										
103.	Rozwój oferty komunikacyjnej wraz ze zwiększaniem dostępności transportu publicznego.			B; S										
104.	Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych IT dla komunikacji.			B; S										
105.	Rozwój sieci dróg powiatowych – budowa nowych i modernizacja istniejących dróg.			B; S	B; Ch	P; Ch	B; Ch W; S	W; S	B; Ch W; S	B; Ch W; S		B; Ch W; S		
106.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych, inwestycje w oświetlenie.			B; S	B; Ch	P; Ch						B; Ch W; S		

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek interwencji 5.2. Efektywne gospodarowanie przestrzenią i obiektami użyteczności publicznej.														
107.	Wspieranie gmin powiatu w zakresie rekultywacji i zagospodarowywania terenów pokopalnianych i poprzemysłowych, w celu wykorzystania ich na rzecz lokalnych społeczności oraz gospodarki powiatu (funkcje turystyczno-rekreacyjne, społeczne, kulturowe i gospodarcze).			P; S										
108.	Utrzymanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo, obszarów górskich.	B; S	B; S	P; S	P; S	P; S							B; S	
109.	Dążenie do ograniczania chaosu przestrzennego i niekontrolowanego rozwoju zabudowy.		W; S	P; S	W; S	W; S					W; S	W; S	W; S	
110.	Dążenie do integracji planowania przestrzennego w gminach powiatu – współpraca z samorządami w zakresie wypracowania i wdrażania spójnych standardów zagospodarowania przestrzeni z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatu.			B; S				W; S						
111.	Poprawa standardu, funkcjonalności i dostępności powiatowych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, w tym poprzez remonty, prace modernizacyjne i rozbudowy.			B; S			P; Ch B; S	W; S	P; Ch	P; Ch	B; S	P; Ch B; S	W; S	B; S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
112.	Dążenie do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym.			B; S	B; Ch	P; Ch				B; Ch W; S	B; Ch	B; Ch		
WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY														
CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu.														
Kierunek interwencji 6.1. Ochrona wartości przyrodniczych oraz kształtowanie świadomości ekologicznej.														
113.	Realizowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej oraz promocja postaw proekologicznych.			B; S										
114.	Angażowanie przedstawicieli samorządów, mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania z zakresu ochrony środowiska.			B; S										
115.	Wspieranie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza, wód i gleb.			B; S			W; S	W; S		W; S	W; S	W; S	W; S	
116.	Ochrona wód i lasów.			P; S	P; S	P; S				W; S				
117.	Dążenie do tworzenia nowych ujęć wody.			B; S						B; Ch B; S				

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
118.	Dążenie do racjonalnego wykorzystania potencjału dostępnych zasobów odnawialnych źródeł energii (wody, wód termalnych, biomasy, wiatru, biogazu, słońca) oraz wspieranie systemu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii.			B; S			W; S	W; S		W; S			W; S	
119.	Wspieranie i realizacja działań na rzecz ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych.			P; S								B; S	B; S	
120.	Budowa systemu monitoringu jakości środowiska wraz ze stworzeniem jednolitych standardów w powiecie w zakresie ochrony wód, powietrza, lasów oraz gleby.			P; S	P; S	P; S	B; S	W; S		B; S	B; S		B; S	
Kierunek interwencji 6.2. Wspieranie adaptacji do zmian klimatu.														
121.	Wzmacnianie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwijanie systemu retencji i efektywne gospodarowanie wodami.		P; S	P; S						B; S				
122.	Ochrona przeciwpowodziowa, w tym przede wszystkim realizacja działań wspierających naturalną retencję wodną oraz modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej.		P; S	P; S						B; S				
123.	Ochrona przeciwpożarowa i zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska przyrodniczego.		P; S	P; S						B; S				

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
124.	Wspieranie tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków).			P; S			W; S	W; S						

Tabela 42 Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035.

Działanie	Oddziaływanie
• Stały monitoring rynku pracy i dopasowywanie oferty kształcenia do jego potrzeb, w tym poprzez inicjowanie i rozwijanie współpracy środowisk oświatowych, gospodarczych i społecznych w zakresie określania kierunków kształcenia w regionie i możliwości realizacji praktyk zawodowych; • Podnoszenie jakości kształcenia zawodowego i średniego, w tym poprzez doposażanie placówek oświatowych w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne; • Zwiększanie atrakcyjności oferty edukacyjnej, w tym poprzez tworzenie klas patronackich przy współpracy z uczelniami wyższymi, lokalnymi przedsiębiorcami i inwestorami; • Ułatwianie „dobrego startu" młodym mieszkańcom powiatu cieszyńskiego, w tym poprzez wsparcie doradztwa zawodowego realizowanego we współpracy z jednostkami edukacyjnymi, poradniami i przedsiębiorcami w zakresie orientacji zawodowej uczniów; • Wyrównywanie szans uczniów z różnych obszarów powiatu, w tym poprzez zapewnianie dostępnej komunikacyjnie oferty edukacyjnej; • Rozwój oferty kształcenia ustawicznego i promocja uczenia się przez całe życie; • Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w oparciu o sieć lokalnych szkół; • Promocja potencjału edukacyjnego powiatu cieszyńskiego wśród mieszkańców powiatu, regionu i kraju; • Podejmowanie przez władze samorządowe i uczelniane wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie; • Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli; • Inicjowanie i rozwijanie współpracy szkół i organizacji młodzieżowych z ośrodkami w kraju i z zagranicy w zakresie wspólnych programów, wymiany młodzieżowej, nauki języków obcych itp.; • Wyrównywanie szans uczniów z różnych obszarów powiatu, w tym poprzez zapewnianie dostępnej komunikacyjnie oferty edukacyjnej; • Rozwój oferty kształcenia ustawicznego i promocja uczenia się przez całe życie; • Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w oparciu o sieć lokalnych szkół; • Promocja potencjału edukacyjnego powiatu cieszyńskiego wśród mieszkańców powiatu, regionu i kraju; • Podejmowanie przez władze samorządowe i uczelniane wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie; • Podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli;	Działania nie mają charakteru inwestycyjnego, a jedynie organizacyjno-społeczny, obejmując w szczególności obszary edukacji, ochrony zdrowia, polityki senioralnej, wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami oraz zapewnienia dostępności przestrzennej. Realizacja zadań nie generuje bezpośrednich negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Ogólny rozwój i systematyzacja polityki społecznej powiatu – sprzyjać będą budowaniu świadomości ekologicznej i społecznej, co pozytywnie wpłynie na długofalowe kształtowanie zachowań mieszkańców. Z kolei rozwój infrastruktury senioralnej i działań aktywizujących osoby starsze przyczyni się do poprawy jakości życia tej grupy społecznej, integracji międzypokoleniowej oraz zwiększenia wykorzystania lokalnych zasobów w sposób odpowiedzialny i zrównoważony.

Działanie	Oddziaływanie
• Inicjowanie i rozwijanie współpracy szkół i organizacji młodzieżowych z ośrodkami w kraju i z zagranicy w zakresie wspólnych programów, wymiany młodzieżowej, nauki języków obcych itp.; • Podniesienie efektywności systemu pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej; • Udzielanie pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych; • Wspieranie rodzin wielodzietnych oraz promowanie modelu rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej; • Tworzenie warunków do wielopokoleniowej wymiany doświadczeń i umiejętności, w tym m.in. promocja wolontariatu i wspieranie wzmacniania relacji sąsiedzkich; • Upowszechnianie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu; • Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych; • Tworzenie i wspieranie wdrażania programów i projektów dotyczących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej; • Opracowanie i wdrożenie programu wsparcia dla młodych osób, m.in. w postaci preferencyjnych warunków i/lub dotacji do zakupu działki/mieszkania na terenie powiatu cieszyńskiego; • Wsparcie samorządów powiatu w realizowaniu polityki mieszkaniowej ukierunkowanej na zwiększenie dostępności mieszkań i zasobu mieszkaniowego będącego w ich zasobie; • Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego; • Opracowanie i wprowadzenie wspólnie z gminami polityki senioralnej, w tym współpraca oraz tworzenie warunków do lepszej wymiany informacji międzyinstytucjonalnej w zakresie działań na poziomie gminy i powiatu; • Rozwój sieci Dziennych Domów Seniora; • Tworzenie warunków do odpowiedniego funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami; • Wspieranie osób z niepełnosprawnościami i w podeszłym wieku w niezależnym i samodzielnym życiu poprzez rozwój programów asystencji oraz opieki wytchnieniowej; • Inicjowanie i realizowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zwiększania świadomości społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności; • Podnoszenie kwalifikacji pracowników Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami;	

Działanie	Oddziaływanie
• Zapobieganie i zmniejszenie zjawiska dyskryminacji na rynku pracy z uwagi na ograniczenia zdrowotne i stopień niepełnosprawności; • Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji o charakterze integracyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnościami; • Wzmacnianie współpracy samorządu z sektorem pozarządowym, w tym tworzenie zespołów doradczych z udziałem organizacji pozarządowych i mieszkańców powiatu; • Wdrażanie i rozwijanie narzędzi partycypacji społecznej, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu partycypacji.	
• Edukacja społeczna w zakresie bezpieczeństwa obywatelskiego we współpracy ze służbami mundurowymi; • Rozwój systemu alarmowania i łączności w gminach i powiecie, w tym w oparciu o infrastrukturę telekomunikacyjną i światłowodową; • Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym zagrażającym bezpieczeństwu; • Wspieranie działalności służb mundurowych i komunalnych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, w tym m.in. poprzez rozwój i modernizację zaplecza, wyposażenia, środków transportu; • Usprawnienie i podniesienie poziomu możliwości i skuteczności reagowania na zagrożenia i zjawiska o charakterze kryzysowym; • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa i miejsc strategicznych na wypadek sytuacji kryzysowych i konieczności ewakuacji; • Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa informatycznego Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych.	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego, a skupiają się w obszarze bezpieczeństwa i dotyczą w szczególności edukacji społecznej, rozwoju systemów reagowania kryzysowego, wsparcia służb mundurowych oraz modernizacji infrastruktury alarmowania, łączności i bezpieczeństwa informatycznego. Mają one przede wszystkim charakter społeczny, organizacyjny i techniczny i nie wiążą się z bezpośrednim negatywnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Pośrednio działania edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa mogą przyczynić się do ograniczenia zachowań ryzykownych oraz poprawy reakcji społeczności lokalnej w przypadku sytuacji zagrożenia, co z kolei może skutkować zmniejszeniem potencjalnych szkód środowiskowych (np. ograniczenie skutków powodzi, pożarów czy skażeń). Działania na rzecz bezpieczeństwa informatycznego oraz usprawnienia reagowania na zagrożenia nie mają wpływu na środowisko przyrodnicze, a mogą pośrednio wspierać ciągłość działania administracji publicznej, również w zakresie zarządzania kryzysowego w sytuacjach związanych z klęskami żywiołowymi i katastrofami.

Działanie	Oddziaływanie
• Tworzenie oferty rozrywkowej bazującej na dziedzictwie historyczno-kulturowym; • Wspieranie działalności ośrodków kultury w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych i imprez integracyjnych; • Sieciowanie i wspieranie rozwoju spójnej oferty sportowej, kulturalnej, rozrywkowej w gminach powiatu oraz jej aktywna promocja; • Zwiększenie dostępności i podnoszenie standardu infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej; • Wspieranie lokalnych twórców kultury oraz szczególnie utalentowanej młodzieży; • Wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej, dumy z pochodzenia i poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania; • Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej, z uwzględnieniem jej specyfiki; • Wspieranie działań mających na celu zachowanie kulturowego dziedzictwa materialnego i niematerialnego powiatu; • Tworzenie nowoczesnych form udostępniania dziedzictwa materialnego; • Tworzenie mechanizmów wsparcia instytucji kultury; • Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego powiatu; • Wspieranie lokalnego rzemiosła, pielęgnowanie lokalnej przedsiębiorczości, małych zakładów rzemieślniczych, włączanie ich w ofertę turystyczną; • Stworzenie instytucji animującej i wspierającej wielopokoleniową wymianę doświadczeń z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz promującej dziedzictwo kulturowe poza powiatem; • Wspieranie tożsamości lokalnej i przywiązania mieszkańców do swojego miejsca zamieszkania w oparciu o silną tożsamość kulturową powiatu; • Podnoszenie świadomości mieszkańców i przedsiębiorców na temat wagi i potrzeby ochrony wspólnych zasobów i wartości kulturowych; • Wspieranie lokalnych artystów i rzemieślników w zakresie promocji i zachowania niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego oraz pamięci o lokalnych tradycjach; • Wspieranie programów czytelnictwa oraz edukacji kulturalnej i artystycznej dla dzieci i młodzieży; • Wspieranie badań regionalnych w zakresie dziedzictwa kulturowego; • Organizacja lub wsparcie organizacji cyklicznych, różnorodnych, rozpoznawalnych w skali regionu i kraju wydarzeń promujących powiat, w tym wydarzeń sportowych o randze ogólnopolskiej lub międzynarodowej;	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego, a jedynie społeczno-kulturalny (przede wszystkim edukacyjny, integracyjny i promocyjny), skoncentrowany na pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego, wzmacnianiu tożsamości lokalnej oraz tworzeniu atrakcyjnej oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Realizacja tych zadań nie wiąże się z bezpośrednim negatywnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Poprzez upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie oraz promowanie odpowiedzialnej postawy wobec zasobów lokalnych, działania te mogą pośrednio przyczyniać się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców i odwiedzających, a także do kształtowania zrównoważonych wzorców korzystania z przestrzeni publicznej oraz zasobów przyrodniczo-kulturowych. Ponadto tworzenie spójnej oferty sportowej oraz promocja aktywnego stylu życia sprzyja poprawie zdrowia społeczności lokalnej i może przyczynić się do bardziej odpowiedzialnego korzystania ze środowiska naturalnego. Działania związane z promocją lokalnego dziedzictwa, wsparciem lokalnych twórców, badań regionalnych oraz organizacją wydarzeń społeczno-kulturalnych mogą sprzyjać rozwojowi turystyki zrównoważonej, wzmacniając poczucie więzi z regionem oraz mogą przyczynić się do zachowania materialnych i niematerialnych zasobów kulturowych dla przyszłych pokoleń.

Działanie	Oddziaływanie
• Budowa i rozwijanie katalogu produktów lokalnych w oparciu o elementy tożsamości regionalnej oraz jego aktywna promocja.	
• Rozwój systemu komunikacji publicznej, tworzenie nowych połączeń międzygminnych i ponadlokalnych, w tym połączeń autobusowych i kolejowych; • Rozwój oferty komunikacyjnej wraz ze zwiększaniem dostępności transportu publicznego; • Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych IT dla komunikacji.	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego, a koncentrują się na rozwoju komunikacji zbiorowej i mają charakter przede wszystkim społeczny i infrastrukturalny, skupiający się na zwiększeniu dostępności transportu publicznego, tworzeniu nowych połączeń międzygminnych i ponadlokalnych oraz wdrażaniu nowoczesnych technologii informatycznych wspierających systemy transportowe. Rozwój transportu publicznego może przyczynić się do poprawy mobilności mieszkańców, a jednocześnie sprzyjać zmniejszeniu zależności od transportu indywidualnego. Pośrednio działania te mogą przyczyniać się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu i negatywnego wpływu transportu samochodowego na środowisko, co ma pozytywne znaczenie dla jakości życia mieszkańców i ochrony przyrody w regionie.
• Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów, zwłaszcza z branż wysokich technologii (w tym technologii podwójnego zastosowania) i branż kreatywnych; • Wspieranie sektora MŚP oraz przedsiębiorczości indywidualnej; • Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca atrakcyjnego dla wyspecjalizowanych sektorów gospodarki (np. B+R, sztuczna inteligencja itp.); • Powołanie podmiotu wspierającego przedsiębiorczość i przedsiębiorców w powiecie; • Zacieśnianie współpracy z jednostkami edukacyjnymi w zakresie rozwoju gospodarczego powiatu; • Stworzenie platformy współpracy sektora edukacji i przedsiębiorców w zakresie wymiany doświadczeń i informacji; • Wspieranie działań zmierzających do tworzenia baz danych o ofertach/terenach inwestycyjnych/turystycznych powiatu cieszyńskiego; • Efektywna współpraca z podmiotami ekonomii społecznej; • Promocja lokalnych przedsiębiorstw i producentów wśród mieszkańców powiatu; • Rozwój rynku pracy w kierunku branż wysokich technologii i branż kreatywnych; • Tworzenie pracowni warsztatowych (tzw. labów) w szkołach, szczególnie w branżach, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy; • Tworzenie programów szkoleniowych dla młodzieży, kształtowanie ducha aktywności i wrażliwości społecznej wśród młodzieży, edukowanie w zakresie praw pracowniczych i przedsiębiorczości; • Wspieranie i organizacja doradztwa, dokształcania i przekwalifikowania zawodowego;	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego, a jedynie społeczno-ekonomiczny, koncentrując się na wspieraniu przedsiębiorczości, rozwoju sektora MŚP, przyciąganiu inwestorów, promowaniu branż wysokich technologii i kreatywnych, a także kształceniu kadry dostosowanej do potrzeb rynku pracy. Działania te nie generują bezpośredniego, znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Pośrednio rozwój gospodarczy powiatu może przyczynić się do poprawy efektywności wykorzystania zasobów lokalnych, w tym infrastruktury i przestrzeni użytkowej, poprzez wspieranie nowoczesnych technologii oraz innowacyjnych rozwiązań w działalności przedsiębiorstw. Edukacja i programy doradcze dla młodzieży, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób powyżej 50. roku życia sprzyjają kształtowaniu świadomej i odpowiedzialnej postawy społecznej, w tym w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów i wpływu działalności gospodarczej na środowisko.

Działanie	Oddziaływanie
• Wspieranie aktywności zawodowej, w tym zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych i powyżej 50. roku życia; • Promocja wiedzy o dostępnych formach zatrudnienia i związanych z nimi prawami i obowiązkami wśród mieszkańców powiatu;	
• Rozwijanie produktów turystycznych o randze krajowej i międzynarodowej; • Promocja turystyki i dziedzictwa kulturowego regionu w ramach certyfikowanej Polskiej Marki Turystycznej „Śląsk Cieszyński", zwłaszcza promocja lokalnych produktów markowych Śląska Cieszyńskiego; • Włączanie w ofertę turystyczną powiatu wytworów/produktów lokalnego rzemiosła; • Wspieranie wykorzystania terenów poprzemysłowych do tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych; • Rozwijanie i uzupełnianie całorocznej oferty turystycznej w powiecie w oparciu o infrastrukturę i usługi turystyczne; • Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań monitorujących rozwój turystyki w regionie; • Rozwijanie transgranicznej oferty turystycznej we współpracy z samorządami Czech i Słowacji; • Wspieranie stałego podnoszenia standardu i jakości usług turystycznych w powiecie; • Wypracowanie, wdrażanie i aktualizacja koncepcji rozwoju turystyki w powiecie, zwłaszcza z uwzględnieniem idei turystyki zrównoważonej; • Wspieranie rewitalizacji zabytków i przestrzeni zabytkowych.	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego i skupiają się w obszarze turystyki i mają przede wszystkim charakter społeczno-kulturowy i gospodarczy, koncentrując się na rozwijaniu produktów turystycznych, promocji dziedzictwa kulturowego, wspieraniu lokalnego rzemiosła, podnoszeniu jakości usług turystycznych oraz rewitalizacji zabytków i przestrzeni historycznych. Realizacja tych działań nie powoduje bezpośrednich negatywnych skutków dla środowiska przyrodniczego, a w wielu przypadkach może przyczynić się do jego ochrony poprzez promowanie zasad turystyki zrównoważonej i odpowiedzialnego korzystania z zasobów lokalnych. Promocja turystyki, rozwój całorocznej oferty turystycznej oraz włączanie lokalnych produktów i rzemiosła w ofertę turystyczną będzie sprzyjać wzmacnianiu tożsamości lokalnej, integracji społecznej i budowaniu świadomości mieszkańców w zakresie ochrony wspólnych zasobów kulturowych i przyrodniczych. Współpraca transgraniczna z samorządami Czech i Słowacji pozwali na tworzenie atrakcji turystycznych o randze międzynarodowej, przyczyniając się do wymiany doświadczeń oraz rozwoju zrównoważonych praktyk w turystyce.
• Budowa wizerunku powiatu cieszyńskiego jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, uczniom, studentom, pracownikom i przedsiębiorcom oraz turystom; • Koordynacja i pogłębianie współpracy transgranicznej, rozwijanie relacji polsko-czeskich i polsko-słowackich; • Promocja regionu za granicą; • Promocja oferty inwestycyjnej powiatu; • Wykorzystywanie zróżnicowanych form marketingu, w tym współpraca z prywatnymi inwestorami w zakresie działań promocyjnych i wizerunkowych powiatu.	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego i skupiają się w zakresie promocji powiatu i polityki gospodarczej. Mają one charakter przede wszystkim wizerunkowy i organizacyjny. Obejmują budowę pozytywnego wizerunku powiatu jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, studentom, przedsiębiorcom i turystom, rozwój współpracy transgranicznej, promocję regionu za granicą oraz promocję oferty inwestycyjnej powiatu przy użyciu różnorodnych form marketingu. Realizacja tych działań nie powoduje bezpośredniego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Pośrednio działania te mogą przyczynić się do poprawy zarządzania przestrzenią i zasobami lokalnymi, np. poprzez promowanie inwestycji zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz podnoszenie standardów planowania przestrzennego.

Działanie	Oddziaływanie
• Wspieranie gmin powiatu w zakresie rekultywacji i zagospodarowywania terenów pokopalnianych i poprzemysłowych, w celu wykorzystania ich na rzecz lokalnych społeczności oraz gospodarki powiatu (funkcje turystyczno-rekreacyjne, społeczne, kulturowe i gospodarcze); • Utrzymanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo, obszarów górskich; • Dążenie do ograniczania chaosu przestrzennego i niekontrolowanego rozwoju zabudowy; • Dążenie do integracji planowania przestrzennego w gminach powiatu – współpraca z samorządami w zakresie wypracowania i wdrażania spójnych standardów zagospodarowania przestrzeni z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatu; • Realizowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej oraz promocja postaw proekologicznych; • Angażowanie przedstawicieli samorządów, mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania z zakresu ochrony środowiska; • Wspieranie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza, wód i gleb; • Ochrona wód i lasów; • Utrzymanie wartości przyrodniczo-krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo, obszarów górskich; • Dążenie do racjonalnego wykorzystania potencjału dostępnych zasobów odnawialnych źródeł energii (wody, wód termalnych, biomasy, wiatru, biogazu, słońca) oraz wspieranie systemu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii; • Wspieranie i realizacja działań na rzecz ochrony zasobów krajobrazowych i przyrodniczych; • Budowa systemu monitoringu jakości środowiska wraz ze stworzeniem jednolitych standardów w powiecie w zakresie ochrony wód, powietrza, lasów oraz gleby; • Ochrona przeciwpożarowa i zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska przyrodniczego.	Planowane działania nie mają charakteru inwestycyjnego, a jedynie polityczno-organizacyjny ukierunkowany na ochronę przyrody, racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, edukację ekologiczną, integrację planowania przestrzennego oraz poprawę jakości środowiska przyrodniczego powiatu. Realizacja działań obejmuje m.in. promowanie rekultywacji i zagospodarowania terenów poprzemysłowych, ochronę wód, lasów i gleb, wspieranie odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałanie chaotycznej zabudowie, tworzenie systemów monitoringu środowiska oraz działania edukacyjne i promocyjne. Działania te będą miały charakter neutralny lub pozytywny dla środowiska, przyczyniając się do ochrony cennych zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i krajobrazu kulturowego powiatu, a także do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców. Wdrażanie spójnych standardów planowania przestrzennego, z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatu, sprzyjać będzie ograniczeniu degradacji środowiska oraz nadmiernej presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo.

Działanie	Oddziaływanie
• Wsparcie budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu.	Realizacja zadania polegającego na wsparciu budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie wiązać się bezpośrednio z prowadzeniem prac budowlanych, co wyklucza wpływ na środowisko naturalne. Działania obejmujące doradztwo, koordynację projektów, wsparcie finansowe czy organizacyjne nie generują emisji zanieczyszczeń, hałasu ani odpadów budowlanych. Pośrednio, poprzez ułatwienie realizacji inwestycji mieszkaniowych, zadanie może wpływać na przestrzenny rozwój powiatu, ale brak będzie jego bezpośredniego oddziaływania na przyrodę, wody, glebę czy klimat. W związku z tym projekt można uznać za neutralny dla środowiska, a jego realizacja nie wymaga szczególnych działań kompensacyjnych czy ochronnych.
• Dążenie do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie.	Działania zmierzające do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie, w tym analizy, konsultacje, opracowania dokumentacji czy prowadzenie procedur administracyjnych, nie obejmą bezpośredniej realizacji inwestycji ani prac budowlanych. W związku z tym zadanie samo w sobie nie będzie generować emisji zanieczyszczeń, hałasu ani odpadów i nie wpłynie bezpośrednio na środowisko naturalne, wody, glebę czy bioróżnorodność. Pośrednio, w przypadku późniejszej realizacji inwestycji w ramach strefy, mogą pojawić się potencjalne skutki środowiskowe, jednak obecne działania mają charakter przygotowawczy i planistyczny, dlatego można je uznać za neutralne dla środowiska.
• Rozwój sieci dróg powiatowych – budowa nowych i modernizacja istniejących dróg.	Przedsięwzięcia będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym. Inwestycje prowadzone będą w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych czy remontowych. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego

Działanie	Oddziaływanie
	m.in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej; dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.
• Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, w tym przyszkolnej bazy rekreacyjno-sportowej; • Likwidacja barier ograniczających możliwości uczestnictwa w życiu społecznym osobom z niepełnosprawnościami ; • Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych, inwestycje w oświetlenie; • Poprawa standardu, funkcjonalności i dostępności powiatowych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, w tym poprzez remonty, prace modernizacyjne i rozbudowy.	Zadania przewidują realizację inwestycji w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinny być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych, wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.

Działanie	Oddziaływanie
• Dążenie do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym.	Działania zmierzające do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie planowanej rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej, będą miały charakter organizacyjny i planistyczny, nie obejmujący bezpośredniej realizacji robót budowlanych. W związku z tym zadanie nie spowoduje emisji zanieczyszczeń, hałasu ani powstawania odpadów i nie wywrze bezpośredniego wpływu na środowisko naturalne, wodę, glebę czy bioróżnorodność. Pośrednio, poprzez koordynację i planowanie inwestycji międzygminnych, mogą powstać warunki do bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury, minimalizując przyszłe negatywne skutki środowiskowe. Obecnie prowadzone działania można zatem uznać za neutralne dla środowiska. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.
• Dążenie do tworzenia nowych ujęć wody.	Działania zmierzające do tworzenia nowych ujęć wody mają charakter organizacyjny i planistyczny, nie obejmujący bezpośredniej realizacji robót budowlanych. W związku z tym zadanie nie będzie generować emisji zanieczyszczeń, hałasu ani odpadów i nie wywrze bezpośredniego wpływu na środowisko naturalne, wody, glebę czy ekosystemy. Pośrednio, poprzez przygotowanie warunków do ewentualnej realizacji inwestycji w przyszłości, może wpłynąć na zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi. Obecnie prowadzone działania można uznać za neutralne dla środowiska. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Działanie	Oddziaływanie
• Ochrona przeciwpowodziowa, w tym przede wszystkim realizacja działań wspierających naturalną retencję wodną oraz modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej. • Wzmacnianie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwijanie systemu retencji i efektywne gospodarowanie wodami.	Realizacja zadania związanego z ochroną przeciwpowodziową i wzmocnieniem poziomu adaptacji do zmian klimatu, będzie miała zasadniczo pozytywny wpływ na środowisko. Planowane działania przyczynią się do zwiększenia retencji wodnej, poprawy bilansu wodnego oraz ograniczenia negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych, takich jak susze i powodzie. Zakres prac na obecnym etapie nie jest znany, jednak może do niego należeć: budowa i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej, w tym zbiorników retencyjnych, systemów melioracyjnych i wałów, co umożliwi skuteczniejsze zarządzanie zasobami wodnymi oraz ochronę terenów zalewowych. Wprowadzenie rozwiązań sprzyjających retencji naturalnej, np. poprzez odtwarzanie terenów podmokłych, renaturyzację cieków wodnych i zalesienia, pozytywnie wpłynie na bioróżnorodność i jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych. Oddziaływania negatywne, takie jak tymczasowe przekształcenie powierzchni ziemi czy hałas w trakcie robót budowlanych, będą miały charakter krótkotrwały i lokalny, a ich skutki zostaną zminimalizowane poprzez stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych. Długofalowo projekt przyczyni się do zwiększenia odporności ekosystemów oraz poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Dodatkowo należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Działanie	Oddziaływanie
• Wspieranie tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków).	Działania związane ze wspieraniem tworzenia farm fotowoltaicznych ma charakter organizacyjny i planistyczny, nie obejmujący bezpośredniej realizacji inwestycji. W związku z tym zadanie nie spowoduje emisji zanieczyszczeń, hałasu ani powstawania odpadów budowlanych i nie będzie wywierać bezpośredniego wpływu na środowisko, wodę, glebę czy bioróżnorodność. Działania w kierunku wzrostu efektywności energetycznej mogą powodować potencjalną emisję zanieczyszczeń do powietrza i wody oraz hałasu, jednak oddziaływania te będą lokalne, krótkotrwałe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac, a w dłuższej perspektywie czasowej wpłyną na poprawę jakości powietrza. Podczas prowadzonych prac termomodernizacyjnych oraz prac związanych z montowaniem odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, szczególną uwagę należy również zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków.

9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §2 i §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

1) budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej;
2) budowy/rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
3) ochrony przeciwpowodziowej;
4) uzbrojenia terenów.

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 nie stanowi opracowania planistycznego, a jedynie dokument strategiczny. W związku z tym na obecnym etapie nie jest możliwe wskazane dokładnych lokalizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach ww. dokumentu. Niemniej jednak Strategia zakłada ich orientacyjne położenie, które zostało zilustrowane na poniższym rysunku. Należy zaznaczyć, że ich realizacja będzie zgodna z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, a w przypadku inwestycji mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko poprzedzona zostanie procedurami, celem uzyskania stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Niemniej jednak w niniejszym rozdziale przeprowadzono prognozę oddziaływania tych przedsięwzięć na formy ochrony przyrody i poszczególne elementy środowiska.

9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie powiatu cieszyńskiego występują następujące formy ochrony przyrody:[30]

- Obszar Natura 2000:
  - Beskid Śląski;
  - Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki;
  - Kościół w Górkach Wielkich;
  - Cieszyńskie Źródła Tufowe;
  - Pierściec;
  - Dolina Górnej Wisły;
- Rezerwat przyrody:
  - Kopce;
  - Zadni Gaj;
  - Wisła;
  - Lasek Miejski nad Olzą;
  - Lasek Miejski nad Puńcówką;
  - Rotuz;
  - Barania Góra;
  - Czantoria;
  - Skarpa Wiślicka;
- Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego;
- Obszar chronionego krajobrazu Cieszyńskie Pogórze;
- Zespoły przyrdniczo-krajobrazowe:
  - Góra Bucze;
  - Bluszcze na Górze Zamkowej;
  - Lasek Miejski w Błogocicach;
  - Kaplicówka;
- Stanowiska dokumentacyjne:
  - Jasieniowa;
  - Odkrywka cieszynitów;
  - Jaskinia Miecharska;
  - Jaskinia Wiślańska;
  - Kamieniołom Skalica;
  - Kamieniołom Czantoria;
- Użytek ekologiczny:
  - Łąki na Kopcach;
  - Łęg nad Puńcówką;
  - Uroczysko Jasionka;
  - Góra Tuł;
  - Pióropuszniki nad Wisłą;
  - Nadwiślańskie brzegi na Jonidle;
  - Dolina dopływu potoku Jaszowiec;
  - Dolina dopływu potoku Jaszowiec – wyrobisko piaskowców;
  - Podkowcarnia;

[30] źródło: https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP [dostęp: 16.05.2025 r.].

- 183 pomniki przyrody.

Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych odbywa się w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów, na które mogą mieć wpływ inwestycje realizowane w wyznaczonych strefach. W prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływania mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Ogólne zapisy Strategii wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na terenie powiatu cieszyńskiego. Strategia nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom. Dla działań w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac, konieczne jest uzyskanie odrębnego zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, nie powodować przerwania integralności, ciągłości siedlisk, nie wprowadzać barier. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań mających zminimalizować to oddziaływanie.

Przedstawione przedsięwzięcia w głównej mierze realizowane będą poza obszarami chronionymi, w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione, będzie znacząco ograniczony. W przypadku przedstawionych przedsięwzięć główne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, rozumiane w tym przypadku jako świat roślin i zwierząt, związane będą z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych, powodujących przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska oraz z obecnością nadmiernej ilości ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i przemijający, nie powodujący trwałych zmian w ekosystemach przyrodniczych. W przypadku powyższych przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego powiększania obszarów trwale zabudowanych, co chroni środowisko przed znacząca utratą nowych powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montaż odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji większości działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Oddziaływanie na obszary NATURA 2000

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Obszar NATURA 2000 Beskid Śląski

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski określa *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 sierpnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005.*

Wskazane w Strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Beskid Śląski lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania.

Realizacja zadania związanego ze wsparciem budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione. Zadanie ma charakter bezinwestycyjny, a jego zakres obejmuje wyłącznie działania wspierające, doradcze i koordynacyjne. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych, działań terenowych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zadanie nadaje jedynie ogólne ramy dla potencjalnych działań, które mogą być uwzględniane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin powiatu cieszyńskiego. Konkretne inwestycje nie są określone na etapie sporządzania Strategii. Zakłada się, że wszelkie przyszłe działania podmiotów realizujących inwestycje będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą o ochronie przyrody oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała uwzględniać ocenę oddziaływania na środowisko, a także odbywać się z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz charakteru obszarów chronionych.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego.

Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego zakres ogranicza się do działań planistycznych i organizacyjnych. Na etapie realizacji tego zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani działań bezpośrednio ingerujących w środowisko. Zadanie stanowi jedynie ramy dla przyszłych działań, które mogą zostać określone i doprecyzowane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowej koncepcji strefy ekonomicznej. Konkretne inwestycje nie są wskazane na obecnym etapie i będą przedmiotem odrębnych procedur środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podkreśla się, że potencjalne przyszłe działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem strefy ekonomicznej będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną prawną.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu

działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Przedsięwzięcia związane z budowa dróg będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne i obszary chronione, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi

przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej, dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną i nie będą zagrażać osiągnięciu celów zadań ochronnych wyznaczonych dla obszaru. Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej oraz poza stanowiskami stwierdzenia przedmiotów ochrony obszaru. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych. W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania

te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Obszar NATURA 2000 Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki określa *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 10 października 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Goczałkowicki – Ujście Wisły i Bajerki PLH240039.*

Wskazane w Strategii planowane inwestycje nie będą realizowane w granicach obszaru Natura 2000 Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki, ze względu na występowanie tego obszaru chronionego poza granicami powiatu. Obszary kolizyjne stanowią jedynie niewielkie pasy terenu przy granicy powiatu cieszyńskiego z powiatem pszczyńskim i wynikają prawdopodobnie z niejasności w przebiegach granic działek ewidencyjnych. Niemniej jednak ze względu na charakter obszaru niektóre z zadań przewidzianych w ramach Strategii mogą być realizowane w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Nie przewiduje się jednak znacząco negatywnego oddziaływania.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody

i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Obszar NATURA 2000 Kościół w Górkach Wielkich

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich określa *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 12 października 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich PLH240008.*

Wskazane w Strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Kościół w Górkach Wielkich lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające

przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej oraz poza stanowiskami stwierdzenia przedmiotów ochrony obszaru. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych. W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Obszar NATURA 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe określa *Zarządzenie nr 38/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001.*

Wskazane w Strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania

Realizacja zadania związanego ze wsparciem budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione. Zadanie ma charakter bezinwestycyjny, a jego zakres obejmuje wyłącznie działania wspierające, doradcze i koordynacyjne. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych, działań terenowych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zadanie nadaje jedynie ogólne ramy dla potencjalnych działań, które mogą być uwzględniane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin powiatu cieszyńskiego. Konkretne inwestycje nie są określone na etapie sporządzania Strategii. Zakłada się, że wszelkie przyszłe działania podmiotów realizujących inwestycje będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą o ochronie przyrody oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała uwzględniać ocenę oddziaływania na środowisko, a także odbywać się z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz charakteru obszarów chronionych.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego zakres ogranicza się do działań planistycznych i organizacyjnych. Na etapie realizacji tego zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani działań bezpośrednio ingerujących w środowisko. Zadanie stanowi jedynie ramy dla przyszłych działań, które mogą zostać określone i doprecyzowane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowej koncepcji strefy ekonomicznej. Konkretne inwestycje nie są wskazane na obecnym etapie i będą przedmiotem odrębnych procedur środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podkreśla się, że potencjalne przyszłe działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem strefy ekonomicznej będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną prawną.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości

wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Przedsięwzięcia związane z budowa dróg będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne i obszary chronione, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej, dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych,

w szczególności obszarów objętych ochroną prawną i nie będą zagrażać osiągnięciu celów zadań ochronnych wyznaczonych dla obszaru. Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej oraz poza stanowiskami stwierdzenia przedmiotów ochrony obszaru. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych. W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Obszar NATURA 2000 Pierściec

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec określa *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022.*

Wskazane w Strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Pierściec lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania

Realizacja zadania związanego ze wsparciem budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione. Zadanie ma charakter bezinwestycyjny, a jego zakres obejmuje wyłącznie działania wspierające, doradcze i koordynacyjne. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych, działań terenowych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zadanie nadaje jedynie ogólne ramy dla potencjalnych działań, które mogą być uwzględniane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin powiatu cieszyńskiego. Konkretne inwestycje nie są określone na etapie sporządzania Strategii. Zakłada się, że wszelkie przyszłe działania podmiotów realizujących inwestycje będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą o ochronie przyrody oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała uwzględniać ocenę oddziaływania na środowisko, a także odbywać się z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz charakteru obszarów chronionych.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego zakres ogranicza się do działań planistycznych i organizacyjnych. Na etapie realizacji tego zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani działań bezpośrednio ingerujących w środowisko. Zadanie stanowi jedynie ramy dla przyszłych działań, które mogą zostać określone i doprecyzowane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowej koncepcji strefy ekonomicznej. Konkretne inwestycje nie są wskazane na obecnym etapie i będą przedmiotem odrębnych procedur środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podkreśla się, że potencjalne przyszłe działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem strefy ekonomicznej będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną prawną.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony

środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową

instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Przedsięwzięcia związane z budowa dróg będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne i obszary chronione, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej, dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną i nie będą zagrażać osiągnięciu celów zadań ochronnych wyznaczonych dla obszaru. Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej oraz poza stanowiskami stwierdzenia przedmiotów ochrony obszaru. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych. W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Obszar NATURA 2000 Dolina Górnej Wisły

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły określa *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001*.

Wskazane w Strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Dolina Górnej Wisły lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania

Realizacja zadania *związanego ze* wsparciem budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione. Zadanie ma charakter bezinwestycyjny, a jego zakres obejmuje wyłącznie działania wspierające, doradcze i koordynacyjne. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych, działań terenowych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zadanie nadaje jedynie ogólne ramy dla potencjalnych działań, które mogą być uwzględniane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin powiatu cieszyńskiego. Konkretne inwestycje nie są określone na etapie sporządzania Strategii. Zakłada się, że wszelkie przyszłe działania podmiotów realizujących inwestycje

będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą o ochronie przyrody oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała uwzględniać ocenę oddziaływania na środowisko, a także odbywać się z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz charakteru obszarów chronionych.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego zakres ogranicza się do działań planistycznych i organizacyjnych. Na etapie realizacji tego zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani działań bezpośrednio ingerujących w środowisko. Zadanie stanowi jedynie ramy dla przyszłych działań, które mogą zostać określone i doprecyzowane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowej koncepcji strefy ekonomicznej. Konkretne inwestycje nie są wskazane na obecnym etapie i będą przedmiotem odrębnych procedur środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podkreśla się, że potencjalne przyszłe działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem strefy ekonomicznej będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną prawną.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające

przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Przedsięwzięcia związane z budowa dróg będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na

środowisko naturalne i obszary chronione, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej, dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną i nie będą zagrażać osiągnięciu celów zadań ochronnych wyznaczonych dla obszaru. Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej oraz poza stanowiskami stwierdzenia przedmiotów ochrony obszaru. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych. W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Oddziaływanie na parki krajobrazowe

W stosunku do parków krajobrazowych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 17 ustawy o ochronie przyrody. Zakazy wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie dotyczą inwestycji celu publicznego, czyli inwestycji o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym a także krajowym. Zadania wyznaczone w Strategii wpływają rozwój lokalny. Jednocześnie, należy pamiętać, aby stosować działania minimalizujące negatywne oddziaływania zadań. Działania te w większości zaliczają się do inwestycji celu publicznego, wobec tego zakazy nie dotyczą inwestycji celu publicznego stosownie do zapisu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody.

Na terenach obszaru chronionego krajobrazu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego i długoterminowego.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego

Na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego obowiązuje *Rozporządzenie Nr 10/98 Woj. Bielskiego z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.*

Wskazane w Strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru parku lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania.

Realizacja zadania związanego ze wsparciem budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione. Zadanie ma charakter bezinwestycyjny, a jego zakres obejmuje wyłącznie działania wspierające, doradcze i koordynacyjne. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych, działań terenowych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zadanie nadaje jedynie

ogólne ramy dla potencjalnych działań, które mogą być uwzględniane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin powiatu cieszyńskiego. Konkretne inwestycje nie są określone na etapie sporządzania Strategii. Zakłada się, że wszelkie przyszłe działania podmiotów realizujących inwestycje będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą o ochronie przyrody oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała uwzględniać ocenę oddziaływania na środowisko, a także odbywać sięz poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz charakteru obszarów chronionych.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego zakres ogranicza się do działań planistycznych i organizacyjnych. Na etapie realizacji tego zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani działań bezpośrednio ingerujących w środowisko. Zadanie stanowi jedynie ramy dla przyszłych działań, które mogą zostać określone i doprecyzowane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowej koncepcji strefy ekonomicznej. Konkretne inwestycje nie są wskazane na obecnym etapie i będą przedmiotem odrębnych procedur środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podkreśla się, że potencjalne przyszłe działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem strefy ekonomicznej będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną prawną.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę

siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Przedsięwzięcia związane z budowa dróg będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne i obszary chronione, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej, dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz zzasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych.

W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Oddziaływanie na obszary chronionego krajobrazu

W stosunku do obszaru chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody. Zakazy wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie dotyczą inwestycji celu publicznego, czyli inwestycji o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym a także krajowym. Zadania wyznaczone w Strategii wpływają rozwój lokalny. Jednocześnie, należy pamiętać, aby stosować działania minimalizujące negatywne oddziaływania zadań. Działania te w większości zaliczają się do inwestycji celu publicznego, wobec tego zakazy nie dotyczą inwestycji celu publicznego stosownie do zapisu art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Na terenach obszaru chronionego krajobrazu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego i długoterminowego.

Obszar chronionego krajobrazu Cieszyńskie Pogórze

Na terenie obszaru chronionego krajobrazu Cieszyńskie Pogórze obowiązuje *Uchwała Nr XIII/112/07 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu.*

Na terenie przedmiotowego obszaru chronionego krajobrazu nie przewiduje się realizacji inwestycji mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko i stojących w konflikcie z założeniami ochrony obszaru.

Realizacja zadania związanego ze wsparciem budownictwa społecznego oraz partnerstw publiczno-prywatnych w zakresie budowania mieszkań na terenie powiatu nie będzie powodować oddziaływania

na obszary chronione. Zadanie ma charakter bezinwestycyjny, a jego zakres obejmuje wyłącznie działania wspierające, doradcze i koordynacyjne. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych, działań terenowych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze. Zadanie nadaje jedynie ogólne ramy dla potencjalnych działań, które mogą być uwzględniane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin powiatu cieszyńskiego. Konkretne inwestycje nie są określone na etapie sporządzania Strategii. Zakłada się, że wszelkie przyszłe działania podmiotów realizujących inwestycje będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą o ochronie przyrody oraz przepisami dotyczącymi obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja takich przedsięwzięć będzie musiała uwzględniać ocenę oddziaływania na środowisko, a także odbywać się z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz charakteru obszarów chronionych.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do utworzenia strefy ekonomicznej w powiecie nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego zakres ogranicza się do działań planistycznych i organizacyjnych. Na etapie realizacji tego zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani działań bezpośrednio ingerujących w środowisko. Zadanie stanowi jedynie ramy dla przyszłych działań, które mogą zostać określone i doprecyzowane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowej koncepcji strefy ekonomicznej. Konkretne inwestycje nie są wskazane na obecnym etapie i będą przedmiotem odrębnych procedur środowiskowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podkreśla się, że potencjalne przyszłe działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem strefy ekonomicznej będą realizowane z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną prawną.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do rozwoju sieci infrastruktury technicznej w powiecie, w tym wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych inwestycji lub lokalizacji, a jego realizacja nie wiąże się z prowadzeniem prac budowlanych ani działań ingerujących w środowisko. Zadanie określa jedynie ogólne ramy dla ewentualnych przyszłych inwestycji, które mogą być doprecyzowywane w dokumentach strategicznych gmin lub podczas opracowywania szczegółowych projektów technicznych. Na tym etapie nie przewiduje się bezpośredniego ani pośredniego oddziaływania na przyrodę. Zakłada się, że przyszłe działania inwestycyjne realizowane przez właściwe podmioty będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. Szczególną uwagę zwraca się na konieczność prowadzenia takich działań z poszanowaniem elementów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, a także

z zachowaniem zasad zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi. Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja zadania polegającego na dążeniu do tworzenia nowych ujęć wody nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, bez wskazania konkretnych lokalizacji czy zakresu działań technicznych. W ramach realizacji zadania nie przewiduje się prowadzenia prac inwestycyjnych ani bezpośredniej ingerencji w środowisko. Zadanie ma na celu jedynie stworzenie ram, które mogą zostać doprecyzowane w przyszłych dokumentach strategicznych gmin oraz w procesach przygotowania konkretnych inwestycji. Na obecnym etapie nie są wskazane żadne lokalizacje nowych ujęć wody ani zakres planowanych prac, co oznacza, że brak jest potencjalnego oddziaływania na obszary chronione. Podkreśla się, że ewentualne przyszłe działania polegające na tworzeniu nowych ujęć wody będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Każda potencjalna inwestycja będzie podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym ocenie oddziaływania na środowisko, jeżeli będzie to wymagane przepisami prawa.

Realizacja zadania polegającego na wspieraniu tworzenia farm fotowoltaicznych oraz działań w kierunku wzrostu efektywności energetycznej (np. termomodernizacji budynków) nie będzie powodować oddziaływania na obszary chronione ani inne elementy środowiska przyrodniczego na obecnym etapie. Zadanie ma charakter strategiczny, bezinwestycyjny, a jego realizacja nie obejmuje prowadzenia konkretnych inwestycji ani prac budowlanych. Przedmiotowe zadanie określa jedynie ramy i kierunki działań, które mogą być w przyszłości rozwijane w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin lub w ramach projektów inwestycyjnych. Na etapie realizacji zadania nie wskazuje się konkretnych lokalizacji farm fotowoltaicznych, ich parametrów ani obiektów objętych termomodernizacją. Podkreśla się, że wszelkie przyszłe działania inwestycyjne związane z budową instalacji fotowoltaicznych lub poprawą efektywności energetycznej będą prowadzone z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w tym dotyczących ochrony środowiska i przyrody, a także przy

uwzględnieniu konieczności prowadzenia odpowiednich procedur administracyjnych, takich jak ocena oddziaływania na środowisko, jeśli będzie ona wymagana.

Przedsięwzięcia związane z budowa dróg będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne i obszary chronione, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej, dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Podkreśla się, że poszczególne inwestycje będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz ochrony obszarów przyrodniczych, w szczególności obszarów objętych ochroną prawną. Należy również zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Planowane działania w ramach zadania polegającego na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym poprzez rozbudowę chodników, skrzyżowań bezkolizyjnych oraz inwestycje w oświetlenie będą

realizowane na terenach już istniejącej zabudowy miejskiej i infrastruktury drogowej. W związku z tym nie przewiduje się negatywnych skutków dla siedlisk przyrodniczych ani dla gatunków chronionych. W konsekwencji realizacja inwestycji nie będzie powodować degradacji środowiska przyrodniczego ani naruszenia statusu obszarów chronionych.

Planowane działania związane ze wzmacnianiem poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz ochroną przeciwpowodziową, obejmujące rozwój systemów retencji wodnej, efektywne gospodarowanie wodami oraz modernizację i budowę infrastruktury przeciwpowodziowej, będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami ochrony przyrody i obszarów chronionych. Inwestycje te mają charakter proekologiczny i będą wywierać korzystny wpływ na obszary chronione poprzez zwiększenie retencji wodnej, poprawę jakości wód, ograniczenie ryzyka powodzi oraz wsparcie funkcji ekologicznych terenów zalewowych i nadrzecznych. Działania te sprzyjają utrzymaniu naturalnych siedlisk wodno-błotnych, ochronie gatunków zależnych od wód powierzchniowych, tworzeniu stref buforowych przy ciekach wodnych oraz ogólnemu wzmocnieniu stanu przyrodniczego obszarów chronionych.

Oddziaływanie na rezerwaty przyrody

W rezerwatach przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Dla rezerwatu przyrody Barania Góra opracowano plan ochrony - *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 12 maja 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Barania Góra".*

Dla rezerwatu przyrody Kopce nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 26/2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Kopce.*

Dla rezerwatu przyrody Zadni Gaj nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 5/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 10 marca 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Zadni Gaj.*

Dla rezerwatu przyrody Wisła nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 8 / 2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Wisła.*

Dla rezerwatu przyrody Lasek Miejski nad Olzą nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 25/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 19 września 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Lasek Miejski nad Olzą.*

Dla rezerwatu przyrody Lasek Miejski nad Puńcówką nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 29/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 października 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Lasek Miejski nad Puńcówką".*

Dla rezerwatu przyrody Rotuz nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 19 / 2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 1 sierpnia 2023 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Rotuz.*

Dla rezerwatu przyrody Czantoria nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 15 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Czantoria.*

Dla rezerwatu przyrody Skarpa Wiślicka nie opracowano planu ochrony, natomiast uchwalono zadania ochronne - *Zarządzenie Nr 25/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Skarpa Wiślicka".*

Działania wyznaczone w ramach *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* nie przewidują realizacji inwestycji na terenie rezerwatów., ani na terenach proponowanych rezerwatów.

Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Oddziaływania na zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz pomniki przyrody

Dla zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.).

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem ich lokalizacji.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

Oddziaływania na proponowane formy ochrony przyrody

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się proponowane formy ochrony przyrody. Jednak w związku ze specyfiką dokumentu jakim jest *Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* oraz po analizie ujętych w niej zadań w kontekście środowiskowym, nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań jej wdrażania na wspomniane proponowane formy ochrony przyrody. Działaniami potencjalnie negatywnie oddziałującymi na proponowane formy ochrony przyrody są zadania związane z przebudową i budową dróg powiatowych, chodników, modernizacją sieci wodnokanalizacyjnych, tworzeniem ujęć wody, działaniami związanymi z poprawą retencji oraz zabezpieczeniem przed powodzią. Zakres oddziaływań będzie jednak niewielki zbliżony do oddziaływania na istniejące tereny chronione, omówionego szczegółowo we wcześniejszej części rozdziału. Strategia określa ramy dla późniejszych działań oraz gminnych dokumentów strategicznych, stąd większość zadań ma charakter organizacyjno-koordynacyjny i nie zakłada realizacji działań inwestycyjnych.

Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

9.2. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiega korytarz ekologiczny: Górna Wisła – Babia Góra, Rudy Wielkie i Dolina Górnej Wisły (dane GDOŚ) oraz Beskid Śląski, Beskid Śląski – Beskid Żywiecki, Lasy Pszczyńskie – Beskid Śląski (Jędrzejewski i in.2011).

Obszar obejmujący ww. korytarze ekologiczne składa się zarówno z terenów rolniczych, roślinności szuwarowej i mokradeł, ale również terenów leśnych, z zabudowy i dróg dojazdowych.

W związku z powyższym istnieje ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań z planowanymi działaniami związanymi z budową/przebudową/modernizacją dróg na omawianym terenie.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

Na terenie korytarzy ekologicznych możliwa jest realizacja inwestycji związanych z budową, rozbudową i remontem dróg. W celu ograniczenia ryzyka kolizji ze zwierzętami zaleca się zastosowanie odpowiedniego oznakowania ostrzegawczego i ograniczeń prędkości. W związku z klasą remontowanych dróg nie przewiduję się, aby stanowiły znaczącą barierę dla przemieszczania się fauny.

Ponad to na przedmiotowym terenie zlokalizowane są korytarze chireopterologicznej ujęte w opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego. W celach migracyjnych organizmy te szczególnie często wykorzystują skraje lasów i zadrzewień oraz drzewa rosnące wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W związku z tym podczas realizacji inwestycji związanych z budową dróg zaleca się ograniczenie wycinki drzew lub wykonanie odpowiednich nasadzeń kompensacyjnych. W przypadku realizacji inwestycji przecinających omawiane szlaki zaleca się budowę kratownic pozwalających nietoperzom na bezkolizyjne przekraczanie bariery i zachowanie ciągłości korytarza.

Do zadań pozytywnie oddziaływujących na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należą te związane z zwiększaniem świadomości mieszkańców, rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, w tym ujęć wód.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w tym rozbudowy dróg, chodników, termomodernizacji budynków czy rozbudowy sieci wodnokanalizacyjnej może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu

walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. poprawą efektywności energetycznej oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. budowa dróg. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do zajęcia danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej, można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Edukacja, w tym edukacja ekologiczna przyczyni się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, a tym samym pozytywnych skutków można upatrywać w kontekście kształtowanie środowiska życia z poszanowaniem otaczającej przyrody.

Realizacja zadań związanych z przywróceniem i ochroną naturalnej retencji wody w środowisku przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych i gruntowych.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzenia dróg kołowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej poprowadzonej w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

Z danych przekazanych przez RDOŚ w Katowicach wynika, że na przedmiotowym terenie stwierdzono stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin. W związku charakterem przedsięwzięć, zaplanowanych na tych obszarach do realizacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na ww. organizmy. Należy również zaznaczyć, że w niedalekiej odległości od ww. stanowisk znajdują się obszary NATURA 2000, gdzie w razie zakłóceń organizmy te mogą znaleźć schronienie. Niemniej jednak zaleca się aby wszelkie prace były realizowane w sposób, pozwalający na minimalizację negatywnego oddziaływania na stwierdzone organizmy. W przypadku inwestycji wielkopowierzchniowych, zaleca się wykonanie ekspertyz środowiskowych, a na etapie realizacji

inwestycji dostosowanie się do zaleceń płynących z jej wyników. Do miejsc bytowania i rozrodu herpetofauny należą wszelkie okresowe i stałe zbiorniki wodne. Należy zaznaczyć, że w przypadku realizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, zostaną one poprzedzane odpowiednimi analizami z udziałem specjalisty herpetologa, służącymi uzyskaniu stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Wydać on może zalecenia odnośnie utworzenia tzw. tymczasowych wygrodzeń herpetologicznych (na etapie realizacji inwestycji) oraz w przypadku, gdy eksploatacja przedsięwzięcia będzie niosła ryzyko dla herpetofauny również wygrodzeń herpetologicznych stałych.

W przypadku realizacji zadań związanych z wykonywaniem wykopów, do najbardziej narażonych organizmów należą drzewa. Szczególnie groźne są dla nich wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój korzeni. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa*). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Na omawianym terenie znajdują się również strefy ochrony gatunków w rozumieniu *art. 60 ust.3 ustawy o ochronie przyrody*, a także ostoje zwierząt ujęte w *opracowaniu ekofizograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego*. Jak wspomniano powyżej wszelkie zadania będą realizowane zgodnie z zachowaniem zaleceń i przepisów z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody, a procedury poprzedzające realizację poszczególnych inwestycji wykluczą lub zminimalizują ryzyko negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność, co zostało wyczerpująco omówione powyżej w niniejszym rozdziale.

9.4. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Jednym z ważnych elementów będzie rozwój i konserwacja infrastruktury technicznej (drogi, chodniki, oświetlenie drogowe, sieć wodnokanalizacyjna,). Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii, promocja transportu zbiorowego oraz kampanie edukacyjne w zakresie dostępności funduszów europejskich i innych form finansowania zewnętrznego na cele ekologiczne bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi, ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy dróg, które pozwolą na upłynnienie ruchu. Ponadto, rozwój komunikacji publicznej pozwoli na ograniczenie ruchu samochodowego i wynikającej bezpośrednio z niego emisji spalin oraz powstania efektu korków ulicznych i zmniejszy frustrację społeczeństwa. Realizowane działanie poprawi więc płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie

to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa dostępności infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pylących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja nowo powstałych dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach, jednak odciąży pod tym względem regiony o ponadprzeciętnej obecnie emisji zanieczyszczeń, co w ogólnym rozrachunku będzie skutkiem pozytywnym.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju

społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i cieplną, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Wprowadzenie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w kontekście klimatu może być kluczową metodą, pozwalającą na skuteczną walkę z postępującymi zmianami klimatycznymi. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Ponad to w gospodarce rolnej istotne będzie wprowadzenie rozwiązań z zakresu utrzymania uwodnienia gruntu (budowa piętrzeń i zastawek)

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone

prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA[31], zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozporoszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie

[31] Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizacje zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi (w tym terenów rolniczych) pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, a także istniejące na terenie powiatu ujęcia wód podziemnych.

1. Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę
1. przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej
1. jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód.
1. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie
1. użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed
1. degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren
1. ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren

1. ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody
1. służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia
1. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje
1. się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie
1. ochrony bezpośredniej należy:Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkadzania lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.

11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie pryzm kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych;

- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych;
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych;
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych;
- stopniowe redukowanie zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowania emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich

występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja zadań związanych z poprawą retencji wodnej przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP. Ponadto, dzięki tym działaniom zwiększy się różnorodność biologiczna.

Budowa czy montaż urządzeń do gromadzenia wód opadowych będzie miało pozytywny wpływ na przeciwdziałanie suszy, jest to kluczowe rozwiązanie pomocne w niwelowaniu skutków deficytu wody. Retencjonowanie wody w zbiornikach na powierzchni ziemi czy też pod ziemią zapewni dostęp do wody w okresach suszy, która może być wykorzystywana w ogrodach czy też do spłukiwania toalet.

Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku.

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisuje się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 300), „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. 2023 poz. 335) oraz „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Dunaju”. przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 31 stycznia

2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 210). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna", obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA[32], rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci

[32] Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, poprawiających dostępność komunikacyjną i mobilność mieszkańców;
- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.
- rozbudowa wodociągów i kanalizacji

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany*.[33]

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, budowie ścieżek rowerowych oraz nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji

33 źródło: Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynieryjnego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich" maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Na przedmiotowym terenie znajdują się również krajobrazy priorytetowe zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Śląskiego. Oddziaływanie na te tereny w kontekście walorów krajobrazowych, będzie tożsame z omówionym powyżej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektem przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę dróg m.in. stosowanie cichej nawierzchni.

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: Wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na omawianym terenie opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń mogą niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się ze zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

<u>Adaptacja do zmian klimatu</u>

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła". Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

9.12. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów np. edukacja ekologiczna mieszkańców – w formie tzw. „dzikich wysypisk", a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

9.13. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych,

wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego powiatu nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie

zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych powiatu.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

<u>Ochrona powierzchni ziemi i wód:</u>

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchniczych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywane substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;

- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pylących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;

- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych;
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

<u>Ochrona przed hałasem i drganiami:</u>

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;

- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zdania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru powiatu, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* mimo lokalizacji powiatu przy granicy kraju nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Monitoring i ewaluacja realizacji celów strategicznych

Jednym z kluczowych elementów realizacji strategii jest systematyczny monitoring, który służy ocenie stopnia zaawansowania we wdrażaniu jej założeń. Proces ten pozwala na gromadzenie danych dotyczących osiąganych rezultatów, co umożliwia identyfikację potencjalnych problemów, a także wprowadzenie odpowiednich korekt lub aktualizacji dokumentu. Regularne monitorowanie przyczynia się do lepszego ukierunkowania działań na realizację przyjętych celów rozwojowych oraz gwarantuje spójność, poprawność i skuteczność podejmowanych działań. Monitoring pełni również istotną funkcję w przygotowaniu ewaluacji strategii, dlatego powinien być prowadzony co najmniej raz w roku. Raport z monitoringu wskaźników będzie elementem raportów o stanie powiatu, pozwalając na bieżący monitoring prowadzonych przedsięwzięć.

Poniższa tabela zawiera zestaw kluczowych oczekiwanych rezultatów oraz wskaźników przyjętych do oceny poziomu realizacji ich osiągnięcia. Wskaźniki zostały dobrane ze względu na ich mierzalność, dostępność danych oraz możliwość regularnego aktualizowania. Główne źródło danych stanowi Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dla większości wskaźników przyjęto rok bazowy 2024, w niektórych przypadkach z uwagi na brak nowszych danych przyjęto dane za 2023 r. Dane potrzebne do monitorowania strategii są co roku publikowane na stronie BDL GUS, co pozwala na zachowanie jednolitej metodologii, bieżące śledzenie postępów oraz analizę wyników w szerokim horyzoncie czasowym.

Wybrane wskaźniki stanowią miary rezultatu, które umożliwiają ocenę oraz monitorowanie zmian zachodzących w wyniku realizacji poszczególnych działań w określonej perspektywie czasowej. Wskaźniki te pozwalają zatem na analizę efektów i skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz ich wpływu na sytuację docelową, co daje pełniejszy obraz postępu i osiągnięć.

Tabela 43. Rezultaty i wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035

Kierunki interwencji	Wybrane oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Cel 1. Rozwój i podniesienie jakości usług publicznych					
1.1. Rozwój nowoczesnego, dopasowanego do potrzeb rynku pracy szkolnictwa	Poprawa sytuacji młodych ludzi (absolwentów lokalnych szkół) na rynku pracy.	Udział zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych ogółem (%)	4,6	Spadek	BDL GUS
1.2. Ochrona zdrowia	Wzrost dostępności wysokiej jakości oferty usług medycznych.	Liczba udzielonych porad lekarskich na 1000 ludności (podstawowa opieka zdrowotna)	467	Wzrost	BDL GUS
1.3. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Poprawa dostępności oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby wydarzeń kulturalnych i większe zaangażowanie lokalnych społeczności w życie kulturalne, rozrywkowe, rekreacyjne powiatu.	Liczba uczestników imprez organizowanych przez jednostki kultury ogółem na 1000 mieszkańców	2 196,7	Wzrost	BDL GUS
Cel 2. Wsparcie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego					
2.1. Rozwój polityki społecznej	Hamowanie odpływu mieszkańców, zwłaszcza młodych ludzi poprzez tworzenie warunków dla rodzin z dziećmi.	Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców	0,01	Wzrost	BDL GUS
2.2. Rozwój polityki senioralnej oraz wspieranie osób z niepełnosprawnościami	Aktywizacja seniorów i osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie ich uczestnictwa w życiu społecznym, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego.	Udział osób będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej (%)	4,1	Wzrost	BDL GUS
2.3. Zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli	Usprawnienie i podniesienie poziomu możliwości i skuteczności reagowania na zagrożenia miejscowe.	Udział zdarzeń, do których czas dotarcia jest mniejszy niż 15 min, w ogólnej liczbie zdarzeń wymagających interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej (%)	86,1	wzrost	BDL GUS

Kierunki interwencji	Wybrane oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
2.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi ośrodkami aktywności społecznej	Tworzenie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia organizacji pozarządowych oraz realizowania polityki partycypacji społecznej.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	4,25	wzrost	BDL GUS
Cel. 3. Rozwój gospodarczy					
3.1. Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu	Tworzenie dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności	132	wzrost	BDL GUS
3.2. Aktywizacja rynku pracy i wspieranie przedsiębiorczości	Poprawa sytuacji na rynku pracy i obniżenie stopy bezrobocia rejestrowanego.	Stopa bezrobocia rejestrowanego (%)	4,8	spadek	BDL GUS
	Zwiększanie poziomu wynagrodzeń niwelowanie nierówności dochodowych.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	7 528,35	wzrost	BDL GUS
3.3. Rozwój turystyki	Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu i wzrost liczby turystów korzystających z jego oferty.	Udzielone noclegi na 1000 ludności	11 697	wzrost	BDL GUS
Cel 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie kulturowego wizerunku powiatu cieszyńskiego					
4.1. Zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego powiatu	Rozwój oferty kulturalnej i turystycznej opartej na lokalnym/regionalnym dziedzictwie i wzrost liczby osób korzystających z tej oferty.	Zwiedzający wystawy w muzeach i galeriach sztuki na 10 000 ludności (sektor publiczny ogółem)	2 496[34]	wzrost	BDL GUS

[34] Według danych za 2023 r.

Kierunki interwencji	Wybrane oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2024 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
4.2. Kształtowanie wyróżniającego się wizerunku powiatu cieszyńskiego	Budowa wyróżniającego się wizerunku powiatu i zwiększenie jego rozpoznawalności, w tym za granicą.	Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców	5 532	wzrost	BDL GUS
Cel 5. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej					
5.1. Rozwój transportu zbiorowego i infrastruktury drogowej	Rozbudowa i poprawa stanu technicznego i systemu integracji infrastruktury drogowej i transportowej.	Długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km^2 powierzchni (km)	210,4[35]	wzrost	BDL GUS
5.2. Efektywne gospodarowanie przestrzenią i obiektami użyteczności publicznej	Integracja planowania przestrzennego w gminach powiatu poprzez wypracowanie i wdrażanie spójnych standardów zagospodarowania przestrzeni uwzględnianych w aktach prawa miejscowego.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	92,1	wzrost	BDL GUS
Cel 6. Ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu					
6.1. Ochrona wartości przyrodniczych oraz kształtowanie świadomości ekologicznej	Utrzymanie i ochrona zasobów przyrodniczych oraz ograniczenie ich degradacji.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	33,3	Utrzymanie poziomu lub wzrost	BDL GUS
6.2. Wspieranie adaptacji do zmian klimatu	Podniesienie poziomu adaptacji powiatu do zmian klimatu oraz zmniejszenie ryzyka wystąpienia klęsk żywiołowych.	Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności	20[36]	spadek	BDL GUS

[35] Jw.

[36] Według danych za 2023 r.

Wymienione powyżej wskaźniki zostaną wykorzystane do oceny stopnia realizacji celów zawartych w strategii. Proces ewaluacji strategii będzie opierał się na kilku kluczowych kryteriach, które umożliwią kompleksową analizę skuteczności i zasadności podejmowanych działań, takich jak:

- Trafność – to kryterium pozwala ocenić, na ile przyjęte cele odpowiadają na zidentyfikowane (lub nowo pojawiające się) problemy oraz rzeczywiste potrzeby społeczno-gospodarcze. Analiza w tym zakresie obejmuje zgodność działań z zadaniami przypisanymi powiatowi, obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadnością podejmowanych inicjatyw z punktu widzenia interesu publicznego.
- Efektywność – odnosi się do relacji pomiędzy nakładami a osiągniętymi rezultatami. Ocenie podlega racjonalność wykorzystania zasobów – finansowych, organizacyjnych i ludzkich, a także to, czy możliwe byłyby alternatywne, bardziej opłacalne metody realizacji danego działania.
- Skuteczność – określa w jakim stopniu udało się osiągnąć zaplanowane cele. W tym kontekście analizie podlega, czy działania przyniosły zakładane efekty w całości, częściowo, czy też nie zostały zrealizowane zgodnie z założeniami.
- Użyteczność – określa, dla jakich konkretnych grup społecznych dane działania okazały się przydatne, i w jakim stopniu zaspokoiły ich potrzeby. Pozwala to na ocenę społecznej wartości realizowanych przedsięwzięć.
- Trwałość – dotyczy długofalowego wpływu zrealizowanych działań. Sprawdzana będzie zdolność efektów do utrzymania się w czasie, także po zakończeniu finansowania zewnętrznego czy zakończeniu realizacji projektów.

Ocena strategii z wykorzystaniem powyższych kryteriów umożliwi nie tylko analizę bieżących efektów, ale również wskazanie potencjalnych obszarów wymagających modyfikacji lub dalszego wsparcia w przyszłości.

W okresie obowiązywania strategii rekomendowane jest przeprowadzenie co najmniej dwóch ewaluacji. W 2030 r. przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji międzyokresowej (mid-term), sprawdzającej stopień realizacji założeń strategicznych, której celem będzie ewentualne wskazanie konieczności wprowadzenia aktualizacji strategii. W 2035 r. przeprowadzona zostanie ewaluacja końcowa (ex-post), która pozwoli na ostateczną ocenę działań zrealizowanych w ramach niniejszej strategii, a także sprawdzeniu ich wpływu na jakość życia mieszkańców powiatu cieszyńskiego.

14. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035.* Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 6 Prognozy scharakteryzowano obszar powiatu cieszyńskiego oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035*jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie powiatu i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 9 Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51,

ust.2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazano brak możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego w związku z charakterem planowanych prac oraz ich lokalną skalą.

16. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) 11

Tabela 2. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności 12

Tabela 3. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) 13

Tabela 4. Zestawienie założeń przedmiotowego dokumentu z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” 13

Tabela 5 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza 32

Tabela 6. Lokalizacja stacji pomiarowych monitoringu powietrza na terenie powiatu cieszyńskiego 33

Tabela 7. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej 33

Tabela 8 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin 34

Tabela 9. Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego, za lata 2022 – 2024. 37

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu 47

Tabela 11. Drogi powiatowe powiatu cieszyńskiego 49

Tabela 12. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie powiatu cieszyńskiego 52

Tabela 13 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży powiat cieszyński 54

Tabela 14 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego (część 1) 57

Tabela 15 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego (część 2) 58

Tabela 16 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego (część 3) 60

Tabela 17. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży powiat cieszyński w kontekście celów środowiskowych 63

Tabela 18 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP obecnych na obszarze powiatu cieszyńskiego 67

Tabela 19 Charakterystyka JCWPd na terenie powiatu cieszyńskiego 75

Tabela 20 Kompleksowa ocena stanu JCWPd 76

Tabela 21 Charakterystyka zbiorników wód podziemnych znajdujących się na terenie powiatu cieszyńskiego 78

Tabela 22 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2021-2024 87

Tabela 23 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2021-2024. 87

Tabela 24. Ogólna charakterystyka gleb zgodnie z wynikami pomiarów z 2020 roku w punkcie pomiarowym nr. 407 92

Tabela 25. Użytki rolne na terenie powiatu cieszyńskiego 92

Tabela 26. Klasy bonitacyjne gleb na terenie powiatu cieszyńskiego 93

Tabela 27 Charakterystyka obszarów Natura 2000 leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 1) 102

Tabela 28 Charakterystyka obszarów Natura 2000 leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 2) 103

Tabela 29 Charakterystyka rezerwatów przyrody leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 1) 105

Tabela 30 Charakterystyka rezerwatów przyrody leżących na terenie powiatu cieszyńskiego (część 2) 106

Tabela 31 Charakterystyka parku krajobrazowego leżącego na terenie powiatu cieszyńskiego 108

Tabela 32 Charakterystyka obszaru chronionego krajobrazu leżącego na terenie powiatu cieszyńskiego 109

Tabela 33 Charakterystyka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych leżących na terenie powiatu cieszyńskiego 109

Tabela 34 Charakterystyka stanowisk dokumentacyjnych leżących na terenie powiatu cieszyńskiego 110

Tabela 35 Charakterystyka użytków ekologicznych leżących na terenie powiatu cieszyńskiego..... 112

Tabela 36 Wykaz i charakterystyka pomników przyrody leżących na terenie powiatu cieszyńskiego..... 114

Tabela 37. Ostoje ujęte w opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego występujące w granicach powiatu cieszyńskiego 154

Tabela 38 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie powiatu cieszyńskiego 167

Tabela 39 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie powiatu cieszyńskiego w zakresie poszczególnych komponentów środowiska 170

Tabela 40 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035 172

Tabela 41 Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035..... 181

Tabela 42 Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035. 201

Tabela 43. Rezultaty i wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego na lata 2026-2035..... 275

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gmin na tle powiatu cieszyńskiego..... 29

Rysunek 2 Strefy energetyczne warunków wiatrowych..... 41

Rysunek 3 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu..... 42

Rysunek 4 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski. 44

Rysunek 5 Mapa nasłonecznienia Polski..... 44

Rysunek 6 Cieki wodne występujące na terenie powiatu cieszyńskiego 53

Rysunek 7. Jednolite części wód powierzchniowych na tle powiatu cieszyńskiego..... 55

Rysunek 8 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży powiat cieszyński. 74

Rysunek 9 Lokalizacja zbiorników wód podziemnych w zasięgu których leży powiat cieszyński 77

Rysunek 10 Obszary zagrożenia powodzią na terenie powiatu cieszyńskiego 80

Rysunek 11 Obszary zagrożenia powodzią w przypadku zniszczenia wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu cieszyńskiego 81

Rysunek 12 Zagrożenie powodzią od wód gruntowych (podtopieniem) na terenie powiatu cieszyńskiego 82

Rysunek 13 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie powiatu cieszyńskiego 84

Rysunek 14 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie powiatu cieszyńskiego 84

Rysunek 15 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie powiatu cieszyńskiego..... 85

Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie powiatu cieszyńskiego..... 85

Rysunek 17 Łączne zagrożenie suszą na terenie powiatu cieszyńskiego 86

Rysunek 18. Lokalizacja obiektów hydrogeologicznych na terenie powiatu cieszyńskiego 89

Rysunek 19. Historyczne zanieczyszczenia ziemi i bezpośrednie zagrożenia szkodą w środowisku na terenie powiatu cieszyńskiego 91

Rysunek 20 Wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie powiatu cieszyńskiego..... 95

Rysunek 21 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Brenna 96

Rysunek 22 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Chybie 96

Rysunek 23 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Cieszyn 97

Rysunek 24 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Dębowiec 97

Rysunek 25 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Goleszów 98

Rysunek 26 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Hażlach 98

Rysunek 27 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Istebna 99

Rysunek 28 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Skoczów 99

Rysunek 29 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Strumień 100

Rysunek 30 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Ustroń 100

Rysunek 31 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Wisła 101

Rysunek 32 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Zebrzydowice. 101

Rysunek 33. Proponowane formy ochrony przyrody na tle granic powiatu cieszyńskiego 150

Rysunek 34. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie powiatu cieszyńskiego 152

Rysunek 35. Tereny regionalnych ostoi florystyczno-mykologicznych na terenie powiatu cieszyńskiego 153

Rysunek 36. Tereny regionalnych ostoi faunistycznych na terenie powiatu cieszyńskiego 153

Rysunek 37. Tereny regionalnych ostoi ichtiologicznych na terenie powiatu cieszyńskiego 153

Rysunek 38. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie powiatu cieszyńskiego 157

Rysunek 39. Gatunki chronione stwierdzone na terenie powiatu cieszyńskiego 158

Rysunek 40. Chronione gatunki ptaków stwierdzone na terenie powiatu cieszyńskiego 160

Rysunek 41 Korytarze ekologiczne na terenie powiatu cieszyńskiego 164

Rysunek 42. Korytarze ssaków kopytnych w województwie śląskim 165

Rysunek 43. Korytarze ssaków drapieżnych w województwie śląskim 165

Rysunek 44. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim 166

Rysunek 45. Korytarze spójności obszarów chronionych w województwie śląskim 166

Rysunek 46. Tereny leśne i zadrzewione na terenie powiatu cieszyńskiego 168

Rysunek 47. Tereny leśne i zadrzewione powiatu cieszyńskiego z podziałem na skład drzewostanu 168

Rysunek 48. Krajobrazy priorytetowe na tle granic powiatu cieszyńskiego 169